

Państwo, które karze

Czyli naciski i represje
wobec polskich sędziów i prokuratorów

Warszawa, listopad 2021

KOS

KOMITET
OBRONY
SPRAWIEDLIWOŚCI

Państwo, które karze

Czyli naciski i represje wobec polskich sędziów i prokuratorów

Oddajemy w Państwa ręce uaktualnioną wersję raportu „Państwo, które karze”, którego pierwsze wydanie opublikowaliśmy w maju 2019 r.

Jednym z celów istnienia Komitetu Obrony Sprawiedliwości KOS jest monitorowanie i archiwizowanie przypadków wywierania nacisku na sędziów, prokuratorów i innych przedstawicieli zawodów prawniczych.

Archiwizowanie ich jest niezwykle ważne, po to by zachować pamięć o tym jakimi metodami władza represjonowała sędziów i jaka była skala tych represji.

Ten raport to właśnie próba zgromadzenia możliwie największej liczby przypadków wywierania nacisku na polskich sędziów, prokuratorów i przedstawicieli innych zawodów prawniczych, w sposób usystematyzowany - od strony rodzaju dolegliwości, które spotykają sędziów i prokuratorów w związku z działaniami władzy politycznej.

Od sześciu lat polski wymiar sprawiedliwości jest nieustannie zmieniany i osłabiany przez rządzących, licznymi nowelizacjami prawa, które wprost zmierzają do ograniczenia niezawisłości sędziowskiej i zwiększania wpływu władzy wykonawczej i ustawodawczej na władzę sądowniczą.

Ten stan rzeczy opisują Europejski Trybunał Praw Człowieka i Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w 15 orzeczeniach, które do dziś zapadły w sprawach przeciwko polskiemu rządowi oraz wszystkie liczące się na świecie instytucje czy organizacje międzynarodowe.

Wszystkie są zgodne w druzgocąco negatywnej ocenie działań polskich władz.

Bezpośrednimi wykonawcami deformacji wymiaru sprawiedliwości - według założeń rządzących - mieli być sędziowie, którzy w bezrefleksyjny i sprzeczny ze ślubowaniem sędziowskim sposób mieli stosować prawo. Niektórzy z nich rzeczywiście stali się beneficjentami zmian w sądownictwie, ale przytłaczająca większość, zgodnie z rolą jaką określa im Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, w dalszym ciągu w niezawisły sposób orzeka w zgodzie z prawem.

I to ci odważni sędziowie i prokuratorzy poddawani są nieustannym represjom, m.in. poprzez wszczynanie wobec nich postępowań wyjaśniających, dyscyplinarnych i karnych, degradacje na niższe stanowiska, obniżanie ich wynagrodzenia finansowego, delegacje do odległych jednostek.

To właśnie im poświęcony jest niniejszy raport.

Raport nie jest kompletny. Już wiele miesięcy temu zdaliśmy sobie sprawę z tego, że pomimo naszych starań o archiwizację każdego publicznie ogłoszonego przypadku represji bądź presji zastosowanej wobec polskich sędziów i prokuratorów, skala zjawiska nasiliła się do tego stopnia, że nie jesteśmy już w stanie wychwycić i opisać każdego przypadku.

Na końcu raportu znajduje się lista prawników, którzy bezinteresownie i pro bono angażują się w obronę represjonowanych sędziów i prokuratorów. Ta lista, choć obszerna, z pewnością też nie jest kompletna.

Raport będzie uzupełniany tak długo, jak długo niezależność i niezawisłość polskich sędziów będzie naruszana. Zapraszamy, więc Państwa do jego lektury, ale też zgłaszania nowych przypadków wartych ujęcia w Archiwum Represji KOS.

Komitet Obrony Sprawiedliwości KOS

Spis treści

Komitet Obrony Sprawiedliwości KOS.....	5
KOS i wymiar sprawiedliwości w liczbach	6
Jak zmieniło się prawo	9
System odpowiedzialności dyscyplinarnej wobec sędziów.....	9
Działania Komisji Europejskiej i postępowanie przed TSUE w związku z systemem odpowiedzialności dyscyplinarnej wobec sędziów.....	10
Ustawa kagańcowa - bat na sędziów.....	11
Działania Komisji Europejskiej i postępowanie przed TSUE w związku z ustawą kagańcową i działalnością Izby Dyscyplinarnej.....	13
Speckomórka prokuratury do ścigania sędziów.....	14
Najważniejsze różnice w przepisach dotyczące odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów	16
Postępowania dyscyplinarne i o uchylenie immunitetu wobec sędziów - schemat	17
Rzecznicy dyscyplinarni, ich strategia oraz legalność działania.....	20
Kim są rzecznicy dyscyplinarni sądów powszechnych?.....	20
Jak działają?.....	20
Czy rzecznicy dyscyplinarni działają legalnie?.....	21
Sędziowie pod presją.....	22
Postępowania będące konsekwencją stosowania prawa Unii Europejskiej, wykonywania orzeczeń TSUE i ETPCz oraz w związku z badaniem legalności neo-KRS i statusu sędziów.	22
Naciski dotyczące sfery orzeczniczej sędziego	31
Postępowania będące konsekwencją orzeczeń	31
Działania prokuratury w związku z działalnością orzeczniczą sędziów	43
Pozbawienie możliwości orzekania	45
Pozbawienie sędziów możliwości awansu.....	48
Wszczywanie postępowań karnych.....	49
Wnioski prokuratorów o wyłączenie sędziów z toczących się postępowań.....	50
Nadmierne obciążenie sędziów sprawami.....	51
Próba podważania efektów pracy sędziego i szukanie tzw. „haka”.....	51
Naciski związane z organizacją pracy i podległością służbową sędziego	53
Zmiana struktury organizacyjnej sądu.....	53
Wymiana prezesów i wiceprezesów sądów powszechnych.....	53
Odwołanie z delegacji	55
Przeniesienie do innego wydziału sądu wbrew woli sędziego.....	56
Pozbawienie sędziego pełnionej przez niego funkcji	59
Naciski dotyczące sfery poza orzeczniczej sędziego	61
Próba pozbawienia sędziego immunitetu	61
Postępowania w związku z odmową ujawnienia członkostwa w zrzeszeniach	64
Postępowania w związku z odmową stawienia się na przesłuchaniu u Rzeczników Dyscyplinarnych Sędziów Sądów Powszechnych w charakterze świadka	64
Postępowania w związku z odwołaniami sędziów od uchwał KRS w konkursach na stanowiska sędziowskie	66

Łamanie lub nadużywanie procedur wobec sędziów	66
Działania służb specjalnych w sprawach przeciwko sędziom	68
Doszukiwanie się powiązań sędziów z polityką.....	68
Ograniczanie działalności edukacyjnej sędziów i zakaz podejmowania dodatkowych zajęć przez sędziów	69
Zakaz promowania Konstytucji i wartości konstytucyjnych w miejscach publicznych	71
Postępowania za wypowiedzi medialne sędziów i inne komentarze publiczne	72
Nacisk prokuratury na sędziów i działania prokuratury przeciwko sędziom	78
Reakcja Rzeczników na krytyczne uchwały Zgromadzeń Sędziów oraz inne dokumenty poza orzecznicze	79
Postępowanie w związku otrzymaną przez sędziego nagrodą	80
„Miękkie” represje.....	81
Wybrane negatywne publiczne wypowiedzi i działania polityków wobec sędziów	81
Działania i wypowiedzi dziennikarzy	85
Działania dyskredytujące sędziów	87
Kontrole podatkowe.....	88
Wytwarzanie atmosfery niepewności	88
Kampania skierowana przeciwko sędziom	89
Prokuratorzy pod presją.....	91
Delegacje prokuratorów.....	91
Pozwy	97
Postępowania karne.....	97
Przeddyscyplinarne postępowania wyjaśniające.....	99
Postępowania dyscyplinarne	100
Wykazy.....	105
Sędziowie wymienieni w raporcie (według kolejności występowania)	105
Prokuratorzy wymienieni w raporcie (według kolejności występowania)	107
Sędziów i prokuratorów reprezentują	108

Komitet Obrony Sprawiedliwości KOS

Komitet Obrony Sprawiedliwości KOS to porozumienie 13 organizacji zrzeszających sędziów i prokuratorów oraz organizacji pozarządowych i inicjatyw społecznych zaangażowanych w obronę praworządności w Polsce, które powstało, by wspólnie działać wtedy, gdy zagrożona jest niezawisłość sędziów i niezależność prawników.

KOS powołaliśmy 4 czerwca 2018 roku w Warszawie, w 29. rocznicę pierwszych częściowo wolnych wyborów w Polsce. 4 czerwca, począwszy od 1989 roku, stał się symbolem demokracji oraz zmian w kierunku praworządności i państwa prawa. Był początkiem prac nad nową Konstytucją RP, która została uchwalona 2 kwietnia 1997 roku. Rozpoczął zmiany zarówno w wymiarze sprawiedliwości, jak i w każdym innym obszarze życia.

Co było powodem powołania KOS?

W październiku 2015 roku, po wyborach parlamentarnych i zwycięstwie partii Prawo i Sprawiedliwość, wartości istotne dla demokracji i trójpodziału władzy, z którymi kojarzy się 4 czerwca, zaczęły być stopniowo podważane przez przedstawicieli koalicji partii rządzących i jej zwolenników. Krok po kroku nadzór nad kolejnymi instytucjami władzy sędziowskiej przejmowała władza wykonawcza. Działania te, kontynuowane do tej pory, poważnie zagrażają niezależności sądów i niezawisłości sędziów.

W 2018 roku weszły w życie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz o Sądzie Najwyższym, które pozwoliły na podejmowanie represyjnych działań wobec sędziów. Przyznały niemal nieograniczoną władzę w zakresie nadzoru nad systemem odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów Ministrowi Sprawiedliwości. Powyższe ustawy w szczególny sposób zagrażają niezależności sądów i niezawisłości sędziów, a co za tym idzie również niezależności adwokatów, radców prawnych, prokuratorów i przedstawicieli innych zawodów prawniczych.

To właśnie te zmiany oraz chęć wspólnego przeciwstawienia się zagrożeniu stały się impulsem do powołania Komitetu Obrony Sprawiedliwości KOS, który powstał by wspólnie, a więc mocniej i w sposób skoordynowany, wspierać sędziów i przedstawicieli zawodów prawniczych, padających ofiarą represji i nacisków ze strony polityków oraz aby wspólnie przeciwstawić się tym działaniom władzy, które naruszają wartości konstytucyjne.

Celem Komitetu Obrony Sprawiedliwości KOS jest:

- monitorowanie i archiwizowanie przypadków wywierania politycznego nacisku na sędziów, prokuratorów, adwokatów, radców prawnych i przedstawicieli innych zawodów prawniczych,
- zapewnianie tym osobom pomocy prawnej i psychologicznej,
- informowanie o przypadkach wywierania nacisków na sędziów, prokuratorów, adwokatów, radców prawnych i przedstawicieli innych zawodów prawniczych,
- współpraca z podmiotami zagranicznymi dotyczącymi obszaru praworządności w Polsce,
- wykorzystywanie międzynarodowych i europejskich mechanizmów reagowania na łamanie zasad praworządności w Polsce.

KOS i wymiar sprawiedliwości w liczbach

KOS tworzy 13 organizacji:

- Stowarzyszenie im. Prof. Zbigniewa Hołdy
- Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”
- Stowarzyszenie Sędziów „THEMIS”
- Stowarzyszenie Prokuratorów „Lex Super Omnia”
- Inicjatywa Obywatelska Wolne Sądy
- Helsińska Fundacja Praw Człowieka
- Instytut Prawa i Społeczeństwa INPRIS
- Archiwum Osiatyńskiego
- Stowarzyszenie Amnesty International
- Fundacja Forum Obywatelskiego Rozwoju FOR
- Ogólnopolskie Stowarzyszenie Sędziów Sądów Administracyjnych
- Forum Współpracy Sędziów
- Stowarzyszenie Adwokackie „Defensor Iuris”

Prawnicy związani z KOS są zaangażowani w prowadzenie co najmniej 69 spraw w obronie sędziów i prokuratorów oraz biorą udział w 9 postępowaniach przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka oraz w postępowaniach przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej zainicjowanych pytaniami prejudycjalnymi zadanymi przez polskie sądy w 8 sprawach.

W Archiwum Represji zarejestrowaliśmy 138 postępowań dyscyplinarnych i wyjaśniających oraz o uchylenie immunitetu sędziowskiego prowadzonych od 2019 r. wobec sędziów w całej Polsce. 15 z nich toczy się przed nielegalnie funkcjonującą Izbą Dyscyplinarną.

Warto wiedzieć, że:

- 90,9% sędziów spośród 3308 głosujących uważa, że aktualnie funkcjonująca Krajowa Rada Sądownictwa nie wykonuje należycie swoich konstytucyjnych zadań¹.
- 32 okręgi sądowe (spośród 45), wydając uchwały, wstrzymało się od oceny kandydatów na stanowiska sędziowskie w procedurze przed nową KRS².
- 73 dni trwało, zanim większość rządząca dostosowała polskie prawo do postanowienia TSUE nakazującego natychmiast zawiesić stosowanie ustawy o Sądzie Najwyższym³.
- 21 dni trwało, zanim Prezydent podpisał nowelizację ustawy o Sądzie Najwyższym, dostosowującą polskie prawo do postanowienia TSUE. Wykorzystał tym samym maksymalną, zgodnie z obowiązującym prawem, liczbę dni na dokonanie tej czynności. Ustawę opublikowano w Dzienniku Ustaw po 14 dniach.
- Sondaż IBRiS, przeprowadzony na zlecenie „Rzeczypospolitej” wskazuje, że 64,6% ankietowanych uważa, że sędziowie zaangażowani w tzw. aferę hejterską powinni zostać odsunięci od orzekania,

¹ Referendum opinii sędziów; głosujących sędziów: 3308, według stanu na dzień 27.12.2018 r.; <https://oko.press/blisko-3-tysiac-polskich-sedziow-chce-dymisji-kr/>

² SSP Iustitia, stan na 11.03.2019; <https://www.iustitia.pl/nowa-kr-s-nowy-sn/2901-okregi-sadowe-w-ktorych-sedziowie-wstrzymali-sie-od-udzialu-w-procesie-nominacyjnym-na-stanowiska-sedziowskie-stan-na-11-03-2019>

³ Liczba dnia FOR, <https://www.facebook.com/FundacjaFOR/photos/a.415421426024/10156204649991025/?type=3&theater>

a tylko 6,3 % uważa, że powinni móc dalej orzekać. 47,7% ankietowanych uważa, że w związku z aferą powinna zostać powołana sejmowa komisja śledcza⁴.

- Sędzia Paweł Juszczyszyn jest nielegalnie odsunięty od orzekania 653 dni (stan na 18 listopada 2021 r.).
- Sędzia Igor Tuleya jest nielegalnie odsunięty od orzekania 366 dni (stan na 18 listopada 2021 r.).
- Rekordzistami, jeżeli chodzi o ilość postępowań wyjaśniających i dyscyplinarnych są sędzia Waldemar Żurek (14 postępowań) oraz prokurator Krzysztof Parchimowicz (17 postępowań dyscyplinarnych i 3 postępowania karne).
- W 42% sądów rejonowych sędziowie mają 1000 i więcej spraw rocznie do rozpatrzenia. W 37% sądów rejonowych są sędziowie, którzy mają 2000 i więcej spraw rocznie⁵.
- 44% Polaków uważa, że reformy Prawa i Sprawiedliwości raczej lub zdecydowanie zwiększają wpływ polityków na sądy, przeciwnego zdania jest 14,2 respondentów. 38,5 % uważa, że reformy te raczej lub zdecydowanie pogarszają działanie sądów⁶.
- 1 000 000 euro to kara dzienna nałożona na Polskę przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej 27 października 2021 r. za nie zawieszenie stosowania przepisów dotyczących w szczególności uprawnień Izby Dyscyplinarnej.⁷
- Europejski Trybunał Praw Człowieka wydał już 4 wyroki w sprawach dotyczących praworządności w Polsce, stwierdzając, że działania polskiego rządu ograniczają niezależność wymiaru sprawiedliwości i niezawisłość sędziów. Wszystkie obecne i przyszłe skargi dotyczące różnych aspektów „reformy” systemu sądownictwa w Polsce będą przez ETPCz traktowane priorytetowo, jako sprawy pilne.⁸
- Do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka wpłynęło w sumie 57 skarg przeciwko Polsce, złożonych w latach 2018-2021, które dotyczą różnych aspektów reorganizacji polskiego sądownictwa.⁹
- Ponad połowa Polaków (52,3%) uważa, że w ostatnich trzech latach sądownictwo w Polsce zmieniło się na gorsze, 42,6% uważa, że sytuacja nie uległa zmianie, zaledwie 5,04% Polaków uważa, że sądownictwo zmieniło się na lepsze.¹⁰
- W okresie od 1 stycznia 2016 r. do 15 marca 2016 r., a następnie do 15 kwietnia 2016 r. z prokuratury odeszły w stan spoczynku 194 osoby, a więc przez okres ponad dwóch miesięcy taką

---

⁴ Sondaż: Hejtujący sędziowie nie powinni wydawać wyroków, rp.pl, 10.09.2019, <https://www.rp.pl/Polityka/309099928-Sondaz-Hejtujący-sędziowie-nie-powinni-wydawac-wyrokow.html?fbclid=IwARoUFsYea0Y4jCRDirugsmvhZqKiuQ9eswX-ozThbPoZiZ7YpyhyUhRoaYo>

⁵ Raport Watchdog Polska, „Komu posłużyła reforma sądownictwa powszechnego z 2017 roku”

⁶ SSP Iustitia, Badanie przeprowadzone na ogólnopolskiej próbie liczącej N=1066 osób, dobranej z panelu Ariadna Termin realizacji: 8-12 czerwca 2018 Metoda: CAWI, <https://www.iustitia.pl/strefa-wewnetrzna/strefa-wiedzy/informacje/2304-polacy-ocenili-reformy-sadownictwa-sondaz>

⁷ Postanowienie Wiceprezes TSUE z 27 października 2021 r. w sprawie C-204/21 R, ECLI:EU:C:2021:878, [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/TXT/?uri=CELEX:62021CO0204\(03\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/TXT/?uri=CELEX:62021CO0204(03))

⁸ Są to sprawy Xero Flor p-ko Polsce (skarga 4907/18), Broda i Bojara p-ko Polsce (skargi 26691/18 i 27367/18), Reczkowicz p-ko Polsce (skarga 43447/19) i Dolińska-Ficek i Ozimek p-ko Polsce (skargi 49868/19 57511/19).

⁹ Judgment Case of Dolińska-Ficek and Ozimek v. Poland, Applications nos. 49868/19 and 57511/19, 8 November 2021, Para. 212

¹⁰ Sondaż United Surveys dla "Dziennika Gazety Prawnej" i „RMF FM” wykonany 22.10.2021, https://www.rmfm24.pl/fakty/polska/news-sondaz-jak-polacy-oceniaja-zmiany-w-sadownictwie,nId,5613428#crp_state=1; <https://serwis.gazetaprawna.pl/orzeczenia/artykuly/8283220,jak-oceniajmy-zmiany-w-sadach-sondaz-united-surveys-dla-dgp-i-rmf-fm.html>

decyzję podjęło więcej osób, aniżeli np. przez cały rok 2015. W całym 2016 r. była to liczba 305 prokuratorów, najwyższa na przestrzeni lat 2010-2015.¹¹

- W okresie od 4 marca 2016 r. do 31 grudnia 2019 r. co najmniej 60 prokuratorów zostało przeniesionych do jednostek niższego szczebla w trybie swoistej kary dyscyplinarnej.¹²
- W wyniku reformy prokuratury z 2016 roku zdegradowano łącznie 124 prokuratorów. Akcja degradacji prokuratorów była pierwszą i największą, zorganizowaną ustawowo operacją szykanowania funkcjonariuszy publicznych – prokuratorów, polegającą na wymierzeniu im wyjątkowej, bo nie uwzględnionej w katalogu kar określonych w art. 142 ustawy o prokuraturze, kary, bez przeprowadzenia postępowania dyscyplinarnego, pozbawiając ich prawa do obrony i kontroli instancyjnej orzeczenia sądu¹³
- Zaledwie po 143 dniach działania, 17 września 2018 r., nowa Krajowa Rada Sądownictwa została zawieszona w prawach członkach Europejskiej Sieci Rad Sądownictwa (ENCJ), aby ostatecznie 28 listopada 2021 r., zostać wykluczoną z grona jej członków jako organ, który nie jest niezależny od władzy wykonawczej i ustawodawczej i nie stoi już na straży niezależności sądownictwa.¹⁴

---

¹¹ Raport Stowarzyszenia Prokuratorów Lex Super Omnia „Metoda Kija. Dobrozmianowy system nękania niezależnych prokuratorów.”, s. 6

¹² Raport Stowarzyszenia Prokuratorów Lex Super Omnia „Metoda Kija. Dobrozmianowy system nękania niezależnych prokuratorów.”, s. 18.

¹³ Raport Stowarzyszenia Prokuratorów Lex Super Omnia „Metoda Kija. Dobrozmianowy system nękania niezależnych prokuratorów.”, s. 8-9.

¹⁴ ENCJ votes to expel polish council for the judiciary (KRS), <https://www.encj.eu/node/605>

Jak zmieniło się prawo

System odpowiedzialności dyscyplinarnej wobec sędziów

Nowy model odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów został wprowadzony nowelizacją ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych (w ustawie z dnia 8 grudnia 2017 roku o Sądzie Najwyższym), która weszła w życie 3 kwietnia 2018 roku. **Zgodnie z nowym prawem system odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów został poddany całkowitej i niemal nieograniczonej kontroli Ministra Sprawiedliwości, będącego jednocześnie Prokuratorem Generalnym.** Obecnie to Minister Sprawiedliwości powierza obowiązki sędziego sądu dyscyplinarnego oraz powołuje i odwołuje Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych i jego dwóch zastępców, może wnioskować o wszczęcie postępowania przeciwko wybranemu sędziemu oraz zgłaszać sprzeciw, gdy postępowanie zostanie umorzona. Może też wyznaczyć do prowadzenia sprawy dyscyplinarnej przeciwko sędziemu specjalnego Rzecznika Dyscyplinarnego, którym w niektórych sytuacjach może być prokurator.

Model postępowania dyscyplinarnego obowiązujący przed 2017 r. był niezależny od władzy politycznej. Rzeczników Dyscyplinarnych, czyli sędziów, którzy w postępowaniu dyscyplinarnym pełnią funkcję oskarżycieli, powoływała Krajowa Rada Sądownictwa (KRS), w której większość członków stanowili sędziowie wybrani przez sędziów, (obecnie sędziów członków KRS powołują politycy). Zgodnie z nowym prawem Rzeczników Dyscyplinarnych powołuje Minister Sprawiedliwości. Chociaż w ustawie z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa, która została znowelizowana w 2017 r. nadal widnieje artykuł, zgodnie z którym to KRS wybiera Rzecznika Dyscyplinarnego Sądów Powszechnych, to etap wyboru Rzeczników przez KRS został jednak pominięty.¹⁵

Utworzona w Sądzie Najwyższym Izba Dyscyplinarna pełni funkcję sądu dyscyplinarnego pierwszej i drugiej instancji dla sędziów Sądu Najwyższego i sądu dyscyplinarnego drugiej instancji dla sędziów sądów powszechnych (rejonowych, okręgowych i apelacyjnych). Rozpoznaje ona też sprawy z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych dotyczące sędziów Sądu Najwyższego. Izba Dyscyplinarna jest w dużym stopniu autonomiczna; ma własny budżet, osobną kancelarię Prezesa Izby Dyscyplinarnej i nie podlega bezpośrednio Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego. W grudniu 2019 r. Sąd Najwyższy, wykonując wyrok Trybunału Sprawiedliwości UE z 19 listopada 2019 r.¹⁶ (zob. poniżej) uznał, że Izba Dyscyplinarna nie jest sądem w rozumieniu prawa Unii Europejskiej i prawa krajowego.¹⁷ W styczniu 2020 r. składy orzekające Izby Dyscyplinarnej zostały uznane przez Sąd Najwyższy za niewłaściwe lub niezgodne z prawem, co dotyczy również wszystkich dotychczasowych orzeczeń wydanych przez tę Izbę.¹⁸

14 lipca 2021 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydał postanowienie o zastosowaniu środków tymczasowych¹⁹, czym zobowiązał Polskę do natychmiastowego zawieszenia stosowania przepisów krajowych, tj. tzw. ustawy kagańcowej, odnoszących się w szczególności do uprawnień Izby Dyscyplinarnej. Ponieważ polski rząd nie zastosował się do tego postanowienia, 7 września Komisja

---

¹⁵ Na problem legalności powołania Rzecznika Dyscyplinarnego i jego zastępców w styczniu 2020 r. zwracał uwagę Rzecznik Praw Obywatelskich, <https://www.rpo.gov.pl/pl/content/krs-nie-podjela-uchwaly-o-powolaniu-rzecznika-dyscyplinarnego-sedziow-sadow-powszechnych>.

¹⁶ Wyrok TSUE z dnia 19 listopada 2019 r., A.K. i in. (Niezależność Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego), sprawy połączone C-585/18, C-624/18 i C-625/18, EU:C:2019:982, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/TXT/?uri=CELEX:62018CJ0585>

¹⁷ Wyrok SN z dnia 5 grudnia 2019 r., sygn. akt III PO 7/18, <http://www.sn.pl/sites/orzecznictwo/orzeczenia3/iii%20po%207-18-2.pdf>

¹⁸ Uchwała składu połączonych izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., sygn. akt BSA I-4110-1/20, <http://www.sn.pl/sites/orzecznictwo/orzeczenia2/bsa%20i-4110-1-20.pdf>

¹⁹ Postanowienie wiceprezesa Trybunału w sprawie C-204/21 R z dnia 14 lipca 2021 r., <https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2021-07/cp210127pl.pdf>

zwróciła się do TSUE o nałożenie kary finansowej, a już 27 października Wiceprezes TSUE wydała w tym przedmiocie decyzję o nałożeniu na Polskę karę dzienną w wysokości 1 000 000 euro. Z kolei 15 lipca 2021 r. TSUE wydał wyrok w sprawie C-791/19, w którym orzekł, że polskie przepisy krajowe dotyczące odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów nie gwarantują im niezależności i bezstronności, a tym samym są niezgodne z prawem unijnym.

Celem wprowadzonych zmian było podporządkowanie systemu karania dyscyplinarnego sędziów władzy wykonawczej, a co za tym idzie uzyskanie możliwości wpływania na sędziów i ich decyzje oraz uzyskanie narzędzi do ścigania i usuwania z zawodu niewygodnych sędziów.

Taki model postępowania dyscyplinarnego w sposób oczywisty zagraża niezawisłości sędziów i niezależności sądów.

Działania Komisji Europejskiej i postępowanie przed TSUE w związku z systemem odpowiedzialności dyscyplinarnej wobec sędziów

Komisja Europejska uznała, że przyjmując nowe przepisy dotyczące odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów Sądu Najwyższego i sędziów sądów powszechnych, Rzeczpospolita Polska uchybiła zobowiązaniom państwa członkowskiego i w związku z tym 3 kwietnia 2019 r. wystosowała do polskiego rządu wezwanie do usunięcia uchybienia.²⁰ Polski rząd zakwestionował zarzucane naruszenia prawa Unii, czego skutkiem było wydanie przez KE 17 lipca 2019 r. uzasadnionej opinii, w której Komisja podtrzymała wyrażone wcześniej stanowisko że, nowy reżim dyscyplinarny sędziów w Polsce narusza prawo Unii i wezwała Rzeczpospolitą Polską do podjęcia niezbędnych środków w celu zastosowania się do uzasadnionej opinii w terminie miesiąca od jej doręczenia.²¹ W odpowiedzi polski rząd stwierdził, że zarzuty Komisji są bezzasadne. Nie uznając tej odpowiedzi za przekonującą, Komisja Europejska 25 października 2019 r. wniosła do Trybunału Sprawiedliwości **skargę o stwierdzenie, na podstawie art. 258 TFUE, uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego (sprawa C-791/19)**.²² 23 stycznia 2020 r. **Komisja Europejska wystąpiła ponadto do TSUE z wnioskiem o zastosowanie środków tymczasowych do czasu wydania ostatecznego wyroku w tej sprawie.**

Postanowieniem z 8 kwietnia 2020 r., Trybunał przychylił się do wniosku Komisji o zastosowanie środków tymczasowych i **nakazał Polsce zawieszenie stosowania przepisów ustawy o SN stanowiących podstawę właściwości Izby Dyscyplinarnej** zarówno w pierwszej, jak i w drugiej instancji, w sprawach dyscyplinarnych sędziów oraz powstrzymanie się od przekazania spraw zawisłych przed tą Izbą do rozpoznania przez skład, który nie spełnia wymogów niezależności wskazanych w szczególności w wyroku TSUE z 19 listopada 2019 r. w sprawach połączonych C-585/18, C-624/18 i C-625/18.²³

Wyrokiem z 15 lipca 2021 r. Trybunał (Wielka Izba) uwzględnił wszystkie zarzuty podniesione przez Komisję stwierdzając, że system odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów w Polsce nie jest zgodny z prawem Unii, a tym samym Polska uchybiła zobowiązaniom państwa członkowskiego.²⁴

---

²⁰ Komunikat prasowy Komisji Europejskiej z 3 kwietnia 2019 r., Praworządność: Komisja Europejska wszczyna postępowanie w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, aby chronić sędziów w Polsce przed kontrolą polityczną, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/IP_19_1957

²¹ Komunikat prasowy Komisji Europejskiej z 17 lipca 2019 r., *Praworządność: Komisja Europejska podejmuje nowe działania, aby chronić sędziów przed kontrolą polityczną w Polsce*, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/IP_19_4189

²² Komunikat prasowy Komisji Europejskiej z 10 października 2019 r., Praworządność: Komisja Europejska kieruje do Trybunału Sprawiedliwości skargę przeciwko Polsce, aby chronić sędziów przed kontrolą polityczną, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/ip_19_6033

²³ Postanowienie TSUE z dnia 8 kwietnia 2020 r., Komisja/Polska (C-791/19 R, EU:C:2020:277), [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/TXT/?uri=CELEX:62019CO0791\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/TXT/?uri=CELEX:62019CO0791(01))

²⁴ Wyrok TSUE (wielka izba) z dnia 15 lipca 2021 r., Komisja/Polska (C-791/19, EU:C:2021:596), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/TXT/?uri=CELEX:62019CJ0791>

Ustawa kagańcowa - bat na sędziów

W grudniu 2019 r. doszło do zaostrenia sporu na linii partia rządząca-sędziowie. W nocy z 12 na 13 grudnia 2019 r. do Sejmu wpłynął „poselski” projekt ustawy o zmianie ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 69), zwanej ustawą dyscyplinującą sędziów, ustawą represyjną lub **ustawą kagańcową**. Nowelizacja ta miała na celu m.in. zneutralizowanie skutków wyroku Trybunału Sprawiedliwości UE z 19 listopada 2019 r., poprzez wprowadzenie odpowiedzialności dyscyplinarnej za przeprowadzenie testu niezależności i bezstronności sformułowanego w tym wyroku.

W wyroku z 19 listopada 2019 r. TSUE w sprawie pytań prejudycjalnych dotyczących statusu obecnej Krajowej Rady Sądownictwa i Izby Dyscyplinarnej wskazał, że aby zweryfikować, czy Izba Dyscyplinarna jest sądem niezależnym w rozumieniu prawa Unii, sąd krajowy powinien przeprowadzić ocenę sposobu powołania nowej KRS i tego, w jaki sposób wykonuje ona swoje kompetencje, a także w jakich okolicznościach powołano Izbę Dyscyplinarną. Wyrok oznacza, że każdy sąd zobowiązany jest, z urzędu lub na wniosek, ocenić, czy inny sąd składający się z sędziów powołanych przez nową KRS lub nowo utworzone izby SN spełniają kryteria niezależności wynikające z prawa Unii.²⁵

Ustawa kagańcowa została przyjęta przez Sejm, po wcześniejszym odrzuceniu przez Senat, następnie Prezydent RP Andrzej Duda podpisał ustawę 4 lutego 2020 r. W Dzienniku Ustaw została opublikowana 6 lutego 2020 r., a jej przepisy weszły w życie 14 lutego 2020 r.²⁶

Ustawa kagańcowa zakłada znaczne poszerzenie katalogu przesłanek odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów i prokuratorów. Zawiera też wiele pojęć nieostrych, które umożliwiają Rzecznikom dowolną ocenę zachowań sędziów. Według ustawy sędzia może być karany np. za działania lub zaniechania mogące uniemożliwić lub utrudnić funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości czy działania kwestionujące istnienie stosunku służbowego sędziego lub skuteczność jego powołania oraz za działalność publiczną niedającą się pogodzić z zasadami niezależności sądów i niezawisłości sędziów.

Zaostrzenie odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów umożliwia prowadzenie postępowań nastawionych nie na poprawę funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości, lecz na dyscyplinowanie sędziów w celu przełamania ich oporu wobec forsowanych rozwiązań prawnych, naruszających zasady niezawisłości sędziów i niezależności sądów.

Ustawa kagańcowa znacznie ogranicza wolność słowa i prawo do prywatności sędziów. Przewiduje mechanizm inwigilacji, zobowiązując sędziów do ujawniania członkostwa w zrzeszeniach, w tym w stowarzyszeniach, funkcji pełnionej w organie fundacji oraz członkostwa w partii politycznej przed powołaniem na stanowisko sędziego, a także w okresie sprawowania urzędu przed dniem 29 grudnia 1989 roku.

Nowelizacja zwiększa uprawnienia Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych oraz jego zastępców. Zyskali oni możliwość wszczęcia postępowania w sprawie każdego sędziego (wcześniej wyłącznie w sprawach sędziów sądów apelacyjnych oraz prezesów i wiceprezesów sądów apelacyjnych i sądów okręgowych). Rzecznik Dyscyplinarny może też powoływać swoich zastępców przy sądach apelacyjnych i okręgowych.

²⁵ Komunikat Forum Obywatelskiego Rozwoju 33/2019: *Izba Dyscyplinarna i nowa KRS pod unijnym pregięciem - skutki wyroku TSUE z 19 listopada 2019 r.*, <https://for.org.pl/pl/a/7303,komunikat-33/2019-izba-dyscyplinarna-i-nowa-krs-pod-unijnym-pregierzem-skutki-wyroku-tsue-z-19-listopada-2019-r>

²⁶ Dz. U. z 2020 r. poz. 190, <https://dziennikustaw.gov.pl/DU/2020/190>

Ustawa kagańcowa istotnie zaostrza konsekwencje dla sędziów, również sędziów Sądu Najwyższego i prokuratorów za przewinienia służbowe. Zaostrzeniu uległy między innymi kary finansowe. W przypadku nałożenia kary pieniężnej sędzia może odwołać się do Sądu Najwyższego jedynie w składzie jednego sędziowego Izby Dyscyplinarnej. Sędzia może być też ukarany przeniesieniem w inne miejsce służbowe czy złożeniem z urzędu. Ponadto, sędzia wezwany jako świadek, który bez usprawiedliwienia nie stawi się na wezwanie rzecznika, grozić ma kara do 3 tys. zł lub kara dyscyplinarna.

Nowelizacja znacznie poszerza uprawnienia Izby Dyscyplinarnej, która w rozumieniu prawa unijnego i krajowego nie spełnia wymogu bycia sądem.²⁷ Co ważne, ustawa przewiduje, że Izba Dyscyplinarna SN ma wyłączność na rozpoznawanie wniosków o uchylenie immunitetów sędziom i prokuratorom.

Ustawa zwiększa kompetencje Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w Sądzie Najwyższym, która zajmuje się sprawami sędziów kwestionujących status innych sędziów lub ich prawo do orzekania. Ustawa wskazuje, że:

Do właściwości Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych należy rozpoznawanie skarg o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia Sądu Najwyższego, sądów powszechnych, sądów wojskowych oraz sądów administracyjnych, w tym Naczelnego Sądu Administracyjnego, jeżeli niezgodność z prawem polega na podważeniu statusu osoby powołanej do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego, która wydała orzeczenie w sprawie.

Na mocy nowelizacji Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych rozpatruje wnioski o wyłączenie sędziego lub oznaczenie sądu, przed którym ma się toczyć postępowanie, w których podniesiono zarzuty braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego. W końcu, Izba ta uzyskała wyłączne prawo rozstrzygania zagadnień prawnych dotyczących niezawisłości sędziego lub niezależności sądu. W takich sprawach Izba Kontroli nie jest związana uchwałami innych składów SN, które uzyskały moc zasady prawnej.

Ustawa wprowadziła również zmiany w trybie wylaniania Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego. Obniżono kworum niezbędne do wyboru Pierwszego Prezesa SN (z 3/5 liczby sędziów SN w drugim terminie do 32 sędziów), a także wprowadzono przepis, który w sytuacji braku Pierwszego Prezesa SN daje Prezydentowi RP uprawnienie do powierzenia jego obowiązków dowolnie wybranemu przez siebie sędziemu SN.

Ustawa istotnie ograniczyła również funkcjonowanie samorządu sędziowskiego i zmniejszyła udział sędziów, samorządu sędziowskiego i sądowych organów kolegialnych we współdecydowaniu o funkcjonowaniu wymiaru sprawiedliwości. Rozwiązała też dotychczasowe Kolegia przy sądach i zastąpiła je nowymi Kolegiami już bez udziału szeregowych sędziów, w skład których weszli wyłączeni sędziowie funkcyjni – prezesi sądów - często z nadania ministra Ziobry. Funkcja Kolegium w zasadzie ograniczona została do bycia platformą spotkań kadry zarządzającej sądami na terenie danej apelacji czy okręgu. Niemal zlikwidowany został samorząd sędziowski, czyli Zgromadzenia Sędziów. Obok zmian dotyczących struktury samorządu sędziowskiego, ustawa pozbawiała zgromadzenia uprawnień m.in. do opiniowania awansów sędziowskich przed nową KRS. Ponadto Kolegium i samorząd sędziowski nie mogą obradować nad "sprawami politycznymi", a w szczególności "zabronione jest podejmowanie uchwał podważających zasady funkcjonowania władz Rzeczypospolitej Polskiej i jej konstytucyjnych organów". Sędziowie pozbawieni zostali jakiegokolwiek możliwości odniesienia się do bieżących spraw dotyczących funkcjonowania sądownictwa.

Jak wskazał Rzecznik Praw Obywatelskich w swojej opinii do projektu ustawy kagańcovej, rzeczywistym jej celem było „rozwiązanie doraźnych przeszkód”, które pojawiły się w orzecznictwie sądów polskich i europejskich, a które uniemożliwiały lub utrudniały realizację sprzecznych z Konstytucją i wiążącymi Polskę umowami międzynarodowymi planów politycznych związanych z wymiarem sprawiedliwości.

---

²⁷ zob. wyrok SN z 5 grudnia 2019 r. sygn. akt III PO 7/18, uchwała składu połączonych izb SN z 23 stycznia 2020 r., sygn. akt BSA I-4110-1/20

Przyjęto w niej rozwiązania wprowadzające nieakceptowalne z perspektywy prawa konstytucyjnego, międzynarodowego i europejskiego, instrumenty ingerowania w niezawisłość sędziowską oraz wolność słowa i zrzeszania się sędziów.²⁸

Najważniejsze zmiany wprowadzone ustawą kagańcową

- Poszerzony katalog przesłanek odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów i prokuratorów;
- Rozszerzone uprawnienia rzeczników dyscyplinarnych sędziów;
- Obowiązek informowania przez sędziów i prokuratorów o przynależności do partii politycznych i zrzeszeń;
- Kolegium i samorząd sędziowski nie mogą podejmować wypowiedać się w „sprawach politycznych”;
- Zmieniona procedura wyboru Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego;
- Wyłączne prawo Izby Dyscyplinarnej do rozpoznawania wniosków o uchylenie immunitetów sędziów i prokuratorów zarówno w pierwszej, jak i drugiej instancji;
- Wyłączne prawo Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych do rozstrzygania zagadnień prawnych dotyczących niezawisłości sędziego lub niezależności sądu;
- Wyłączne prawo Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych do rozstrzygania skarg w sprawie statusu sędziego lub jego uprawnienia do sprawowania wymiaru sprawiedliwości oraz co do niezależności sądu i niezawisłości sędziego.

Działania Komisji Europejskiej i postępowanie przed TSUE w związku z ustawą kagańcową i działalnością Izby Dyscyplinarnej

Komisja Europejska uznała, że przyjmując przepisy ustawy kagańcowej Rzeczpospolita Polska uchybiła zobowiązaniom państwa członkowskiego i 29 kwietnia skierowała do polskiego rządu wezwanie do usunięcia uchybienia.²⁹ W odpowiedzi Rząd polski zakwestionował, by doszło do naruszenia prawa Unii, czego skutkiem było wydanie przez Komisję 30 października 2020 r. uzasadnionej opinii, w której podtrzymała swoje stanowisko.³⁰ 3 grudnia 2020 r. KE skierowała dodatkowe wezwanie do usunięcia uchybienia, w którym stwierdziła, że Polska narusza prawo UE, zezwalając Izbie Dyscyplinarnej – której niezależność i bezstronność nie jest zagwarantowana – na dalsze podejmowanie decyzji w sprawach, które mają bezpośredni wpływ na sędziów. Dotyczy to spraw takich jak uchylenie immunitetu w celu pociągnięcia sędziego do odpowiedzialności karnej.³¹ Polski rząd w odpowiedziach zakwestionował istnienie podnoszonych uchybień i wniósł o umorzenie postępowania, a także podniósł bezzasadny charakter zarzutów wysuwanych przez Komisję w odniesieniu do braku niezależności Izby

²⁸ Rzecznik Praw Obywatelskich, *Ustawa „kagańcowa” do odrzucenia. Adam Bodnar pisze do Marszałka Senatu i zabiera głos podczas obrad komisji*, 8 stycznia 2020 r., <https://www.rpo.gov.pl/pl/content/ustawa-kagancowa-do-odrzucenia-adam-bodnar-pisze-do-marsza%C5%82ka-senatu>

²⁹ Komunikat prasowy Komisji Europejskiej z 29 kwietnia 2020 r., *Praworządność: Komisja Europejska wszczyna postępowanie w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego w celu ochrony niezawisłości sędziów w Polsce*, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/ip_20_772

³⁰ Notatka prasowa Komisji Europejskiej, *Praworządność: Komisja Europejska podejmuje kolejny krok w postępowaniu w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego w celu ochrony niezależności sędziów w POLSCE*, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/inf_20_1687

³¹ Notatka prasowa Komisji Europejskiej z 3 grudnia 2020 r., *Praworządność: Komisja podejmuje działania następcze w związku z postępowaniem w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego w celu ochrony niezawisłości polskich sędziów*, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/inf_20_2142

Dyscyplinarnej. W związku z kontynuacją działalności ID 27 stycznia 2021 r. Komisja skierowała do polskiego rządu dodatkową uzasadnioną opinię odnoszącą się do działalności orzeczniczej Izby Dyscyplinarnej w sprawach dotyczących statusu sędziów³², która spotkała się z - podobną do wcześniejszych - odpowiedzią. W związku z tym KE 31 marca 2021 r. podjęła decyzję o wniesieniu do Trybunału Sprawiedliwości UE **skargi o stwierdzenie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego wraz z wnioskiem o zastosowanie środków tymczasowych**.³³

Postanowieniem z 14 lipca 2021 r., wiceprezes TSUE, Rosario Silva de Lapuerta uwzględniła wszystkie wnioski Komisji do czasu wydania ostatecznego wyroku i zobowiązała Polskę do natychmiastowego zawieszenia stosowania przepisów krajowych odnoszących się w szczególności do uprawnień Izby Dyscyplinarnej, a w szczególności do zawieszenia stosowania przepisów, na podstawie których Izba Dyscyplinarna orzeka w sprawach o uchylenie immunitetu i zawiesza sędziów w czynnościach służbowych oraz do zawieszenia skutków wydanych już uchwał Izby Dyscyplinarnej w sprawach immunitetowych.³⁴

W związku z niezastosowaniem się do orzeczonych wobec Polski w lipcu środków tymczasowych, 27 października 2021 r. wiceprezes TSUE nałożył na Polskę **karę 1 miliona euro dziennie** do czasu pełnego wypełnienia zobowiązań wynikających z postanowienia z 14 lipca 2021 r. lub do - w przypadku braku zastosowania się do tego postanowienia - do dnia wydania wyroku kończącego postępowanie w sprawie ze skargi Komisji Europejskiej.

Speckomórka prokuratury do ścigania sędziów

W marcu 2016 r. wraz z wejściem w życie nowej ustawy – Prawo o prokuraturze Prokurator Generalny Zbigniew Ziobro będący jednocześnie Ministrem Sprawiedliwości powołał w Prokuraturze Krajowej specjalny **Wydział Spraw Wewnętrznych**, który zajmuje się ściganiem sędziów i prokuratorów. To prokuratorzy z tego wydziału stoją za ściganiem znanych z obrony praworządności sędziów Igora Tuleyi, Beaty Morawiec i Waldemara Żurka czy sędziego Sądu Najwyższego Włodzimierza Wróbla.

Zgodnie z regulaminem wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury do Wydział Spraw Wewnętrznych jest odpowiedzialny za:

- 1) prowadzenie postępowań w sprawach o najpoważniejsze przestępstwa popełnione przez sędziów, asesorów sądowych, prokuratorów lub asesorów prokuratury;
- 2) koordynowanie postępowań przygotowawczych prowadzonych przez inne jednostki w sprawach czynów przestępnych popełnionych przez sędziów, prokuratorów lub asesorów sądowych i asesorów prokuratury;
- 3) zbieranie i analizowanie informacji oraz materiałów dotyczących przestępczości wśród sędziów, prokuratorów lub asesorów sądowych i asesorów prokuratury;
- 4) koordynowanie działalności prokuratury i innych organów państwowych w zakresie ścigania przestępstw popełnionych przez sędziów, prokuratorów lub asesorów sądowych lub asesorów prokuratury.

---

³² Komunikat prasowy Komisji Europejskiej z 27 stycznia 2021 r., Praworządność: Komisja podejmuje kolejne działanie w postępowaniu w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, aby chronić niezawisłość sędziów w Polsce, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/ip_21_224

³³ Komunikat prasowy Komisji Europejskiej z 31 marca 2021 r., Praworządność: Komisja Europejska kieruje sprawę przeciwko Polsce do Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w celu ochrony niezawisłości polskich sędziów i zwraca się o zarządzenie środków tymczasowych, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/ip_21_1524

³⁴ Postanowienie wiceprezesa TSUE z dnia 14 lipca 2021 r. (C-204/21 R, EU:C:2021:593), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/TXT/?uri=CELEX:62021CO0204>

Od początku tworzenia WSW PK towarzyszyły opinie, że powołanie wydziału miało charakter propagandowy. Rządzący chcieli udowodnić, że oto mamy do czynienia z patologiczną grupą ludzi: sędziów i prokuratorów, których należy ścigać za pomocą specjalnej komórki prokuratury.

Opinia prokuratora Krzysztofa Parchimowicza (Lex Super Omnia) z 2018 r.:

Wydział Spraw Wewnętrznych w Prokuraturze Krajowej zdecydowanie nie jest potrzebny. Mówił zresztą o tym Andrzej Seremet, były prokurator generalny, kiedy tylko poznał projekt zmian w ustawie o prokuraturze. Przystępczość w obu grupach – i sędziów, i prokuratorów – jest bowiem znikoma. Powoływanie takiego specwydziału może jedynie prowokować niezadowolonych z rozstrzygnięć sędziów czy prokuratorów do pisania skarg. Mnoży też koszty. W większości zresztą, jak wynika ze statystyk, są to sprawy drobne, pozostające do rozstrzygnięcia przez sądy rejonowe. Liczba podjętych do śledztwa spraw jest niewielka – a to oznacza, że znakomita większość skarg jest uznawana za niezasadne albo przekazywana do rozstrzygnięcia do jednostek niższych rządów.³⁵

Media informowały³⁶, że ta „speckomórka” w Prokuraturze Krajowej regularnie prześwietla odmowy wszczęcia śledztw dotyczących rzekomych przestępstw sędziów lub prokuratorów, żeby mieć pewność, że żadnemu z nich nie odmówiono wszczęcia postępowania zbyt pochopnie. Tego typu działania, w połączeniu z brakiem wymiernych efektów pracy wydziału, oceniane są jako szukanie na siłę powodów, aby ta komórka prokuratury mogła dalej funkcjonować. Praca tego wydziału odbierana jest powszechnie jako obliczona na wywołanie efektu mrożącego.

Powyższe opinie znajdują potwierdzenie w ostatnich działaniach wydziału, którego aktywność stała się bardziej widoczna po zawieszeniu Izby Dyscyplinarnej przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej³⁷. Prokuratorzy z Wydziału Spraw Wewnętrznych kierują wnioski o wyrażenie zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej wobec sędziów, którzy otwarcie krytykują działania władzy wokół wymiaru sprawiedliwości. Wiele z tych wniosków powiązanych jest wprost z działalnością orzeczniczą sędziów.

---

³⁵ A. Łukaszewicz, *Specwydział prokuratury: z wielkiej chmury mały deszcz*, Rzeczpospolita, 11 września 2018 r., <https://www.rp.pl/Prokuratorzy/309109910-Specwydzial-prokuratury-z-wielkiej-chmury-maly-deszcz.html>

³⁶ W. Świętochowska, *Specgrupa w PK dokładnie sprawdza odmowy wszczęcia śledztw*, Dziennik Gazeta Prawna, 4 czerwca 2019 r., <https://prawo.gazetaprawna.pl/artykuly/1415741.prokuratura-krajowa-odmowy-wszczecia-sledztw.html>

³⁷ Postanowienie TSUE z dnia 8 kwietnia 2020 r. (C-791/19 R, EU:C:2020:277), [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/TXT/?uri=CELEX:62019CO0791\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/TXT/?uri=CELEX:62019CO0791(01))

Najważniejsze różnice w przepisach dotyczące odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów

TAK BYŁO	TAK JEST
Niezależne od polityków sądownictwo dyscyplinarne.	Sądownictwo dyscyplinarne pod kontrolą Ministra Sprawiedliwości – Prokuratora Generalnego.
Rzecznik Dyscyplinarny i jego zastępcy wybierani przez KRS spośród kandydatów zgłoszonych przez zgromadzenia ogólne sędziów sądów apelacyjnych.	Rzecznik Dyscyplinarny i jego zastępcy powoływani przez Ministra Sprawiedliwości na czteroletnie kadencje. Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego, działający przy sądach apelacyjnych i sądach okręgowych, powoływani są przez Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych (bez konieczności wyrażenia przez nich zgody).
Rolę sądów dyscyplinarnych w pierwszej instancji pełniły sądy apelacyjne, a w drugiej instancji Sąd Najwyższy.	Nowe sądy dyscyplinarne: w pierwszej instancji – sądy dyscyplinarne przy sądach apelacyjnych w składzie 3 sędziów lub Izba Dyscyplinarna w składzie jej 2 członków i jednego ławnika, w drugiej instancji – Izba Dyscyplinarna w składzie jej 2 członków i jednego ławnika. Obowiązki sędziom orzekającym w sądach dyscyplinarnych powierzył MS.
Do orzekania w danej sprawie dyscyplinarnej sędziowie byli wybierani losowo spośród wszystkich sędziów sądu apelacyjnego (pierwsza instancja) lub Sądu Najwyższego (pierwsza lub druga instancja).	Obowiązki sędziego sądu dyscyplinarnego przy sądzie apelacyjnym powierza Minister Sprawiedliwości po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Sądownictwa.
Sądem dyscyplinarnym dla sędziów SN był SN.	Sądem dyscyplinarnym dla sędziów SN jest Izba Dyscyplinarna.
Sędzia odpowiadał dyscyplinarnie za: <ul style="list-style-type: none"> • oczywistą i rażącą obrazę przepisów prawa; • uchybienie godności urzędu. 	Sędzia dodatkowo odpowiada dyscyplinarnie za: <ul style="list-style-type: none"> • działania lub zaniechania mogące uniemożliwić lub istotnie utrudnić funkcjonowanie organu wymiaru sprawiedliwości; • działania kwestionujące istnienie stosunku służbowego sędziego, skuteczność powołania sędziego lub umocowanie konstytucyjnego organu Rzeczypospolitej Polskiej; • działalność publiczną nie dającą się pogodzić z zasadami niezależności sądów i niezawisłości sędziów.
Wnioski o uchylenie sędziemu immunitetu rozpoznawały w pierwszej instancji sądy dyscyplinarne, a w drugiej instancji Sąd Najwyższy.	Wnioski o wyrażenie zgody na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej rozpoznaje w obu instancjach Izba Dyscyplinarna.

Postępowania dyscyplinarne i o uchylenie immunitetu wobec sędziów - schemat

POSTĘPOWANIE WYJAŚNIAJĄCE

Rzecznik Dyscyplinarny dla sędziów sądów powszechnych podejmuje czynności wyjaśniające na żądanie:

Ministra Sprawiedliwości	prezesa sądu apelacyjnego lub prezesa sądu okręgowego	kolegium sądu apelacyjnego lub kolegium sądu okręgowego	Krajowej Rady Sądownictwa	z własnej inicjatywy
--------------------------	---	---	---------------------------	----------------------

Rzecznik Dyscyplinarny Sądu Najwyższego podejmuje czynności wyjaśniające:

na żądanie Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego	na żądanie Prezesa Izby Dyscyplinarnej przy SN	na żądanie Kolegium Sądu Najwyższego	na żądanie Prokuratora Generalnego	na żądanie Prokuratora Krajowego	z własnej inicjatywy
--	--	--------------------------------------	------------------------------------	----------------------------------	----------------------

w ramach czynności wyjaśniających Rzecznik Dyscyplinarny:

wzywa sędziego do złożenia pisemnego oświadczenia	odbiera od sędziego oświadczenie ustne
Czynności wyjaśniające powinny być przeprowadzone w terminie 30 dni od dnia podjęcia pierwszej czynności przez rzecznika dyscyplinarnego	
ZAMKNIĘCIE CZYNNOŚCI WYJAŚNIAJĄCYCH Jeżeli po przeprowadzeniu czynności wyjaśniających:	
Brak podstaw do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego	Zachodzą podstawy do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego
Rzecznik dyscyplinarny odmawia wszczęcia postępowania dyscyplinarnego	Rzecznik dyscyplinarny wszczyna postępowanie dyscyplinarne i sporządza zarzuty na piśmie
Minister Sprawiedliwości może złożyć sprzeciw, który jest równoznaczny z obowiązkiem wszczęcia postępowania dyscyplinarnego przez rzecznika	

POSTĘPOWANIE DYSCYPLINARNE

Rzecznik dyscyplinarny doręcza zarzuty obwinionemu sędziemu	Na wniosek rzecznika dyscyplinarnego Prezesa Izby Dyscyplinarnej przy SN wyznacza sąd dyscyplinarny do rozpoznania sprawy w pierwszej instancji
Rzecznik wzywa sędziego do przedstawienia na piśmie wyjaśnień i wniosków dowodowych, w terminie 14 dni. Rzecznik może odebrać od sędziego wyjaśnienia na drodze przesłuchania. Na wniosek sędziego ma taki obowiązek.	

Wniosek o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej do wyznaczonego przez Prezesa Izby Dyscyplinarnej sądu dyscyplinarnego	Brak podstaw do złożenia wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej - umorzenie postępowania dyscyplinarnego
---	--

POSTĘPOWANIE DYSCYPLINARNE PRZED SĄDEM

POSTĘPOWANIE DYSCYPLINARNE PRZED SĄDEM

PIERWSZA INSTANCJA

W pierwszej instancji w sprawach dyscyplinarnych orzekają **sądy dyscyplinarne**. Są to odrębne sądy działające przy sądach apelacyjnych (II), na czele których stoją Prezesi Sądów Dyscyplinarnych.

Sąd pierwszej instancji wydaje wyrok

uniewinnienie

wyrok skazujący

Odwołanie

Obwiniony sędzia

Rzecznik dyscyplinarny

Krajowa Rada
Sądownictwa

Minister
Sprawiedliwości

DRUGA INSTANCJA

Do orzekania w sprawach dyscyplinarnych w **drugiej instancji** właściwa jest **Izba Dyscyplinarna działająca przy Sądzie Najwyższym**. Izba Dyscyplinarna jest sądem dyscyplinarnym dla sędziów SN.

Od wyroku sądu dyscyplinarnego drugiej instancji nie przysługuje kasacja.

Odwołanie od wyroku sądu dyscyplinarnego drugiej instancji jest możliwe tylko w sytuacji, gdy w pierwszej instancji sędzia został uniewinniony (lub umorzono postępowanie), a mimo to sąd drugiej instancji wymierzył mu karę dyscyplinarną. Odwołanie takie rozpoznaje inny skład sądu drugiej instancji.

Postępowanie dyscyplinarne jest jawne

POSTĘPOWANIE O UCHYLENIE IMMUNITETU

Sędzia nie może być zatrzymany ani pociągnięty do odpowiedzialności karnej bez zgody sądu dyscyplinarnego

Wniosek o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej (uchylenie immunitetu) wnosi:

prokurator

inna osoba
(musi mieć przez profesjonalnego pełnomocnika)

IZBA DYSCYPLINARNA

rozpoznaje sprawy o uchylenie immunitetu - zarówno w pierwszej jak i drugiej instancji

Sąd dyscyplinarny wysłuchuje rzecznika dyscyplinarnego, sędziego, wnioskodawcę – jeżeli się stawią. Sędzia, którego dotyczy postępowanie, ma prawo wglądu do dokumentów, które zostały załączone do wniosku. Prokurator może zastrzec, że dokumenty te lub ich część nie mogą być sędziemu udostępnione z uwagi na dobro postępowania przygotowawczego.

Uchwała

zgoda na uchylenie immunitetu
prokurator może sędziemu przedstawić zarzuty

brak zgody na uchylenie immunitetu
sędzia nie może odpowiadać karnie

RZECZNIK DYSCYPLINARNY

Rzecznicy Dyscyplinarni to oskarżyciele, którzy pełnią rolę prokuratorów Ministra Sprawiedliwości:

- **Rzecznicy Dyscyplinarni Sędziów Sądów Powszechnych** - 5 sędziów, w tym 2 wojskowych (Rzecznik Dyscyplinarny Piotr Schab oraz jego dwaj zastępcy - Michał Lasota i Przemysław Radzik, Rzecznik Dyscyplinarny Sędziów Sądów Wojskowych mjr Andrzej Wilczewski oraz jego zastępca mjr Krzysztof Baranowski)
- powoływani przez Ministra Sprawiedliwości
- **Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego przy Sądach Apelacyjnych** - 11 sędziów
- powoływani przez Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych
- **Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego przy Sądach Okręgowych** - 45 sędziów
- powoływani przez Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych
- **Rzecznik Dyscyplinarny Sądu Najwyższego** i jego zastępca
- powoływani przez Kolegium Sądu Najwyższego
- Minister Sprawiedliwości może powołać specjalnego **Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości** do prowadzenia określonej sprawy dotyczącej sędziego. Powołanie takiego rzecznika wyłącza innego rzecznika od podejmowania czynności w sprawie.
- Prezydent RP może wyznaczyć z grona sędziów Sądu Najwyższego, sędziów sądów powszechnych lub sędziów sądów wojskowych **Nadzwyczajnego Rzecznika Dyscyplinarnego** do prowadzenia określonej sprawy dotyczącej sędziego Sądu Najwyższego. W sprawie przewinień dyscyplinarnych wyczerpujących znamiona umyślnych przestępstw ściganych z oskarżenia publicznego lub umyślnych przestępstw skarbowych, Prezydent RP może wyznaczyć Nadzwyczajnego Rzecznika Dyscyplinarnego także spośród prokuratorów Prokuratury Krajowej wskazanych przez Prokuratora Krajowego. Wyznaczenie Nadzwyczajnego Rzecznika Dyscyplinarnego wyłącza Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Najwyższego lub jego zastępcę od podejmowania czynności w sprawie.

ILE MOŻE MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI W SPRAWACH DYSCYPLINARNYCH?

- Powołuje sędziego sądu dyscyplinarnego przy sądzie apelacyjnym; minister zasięga w tym zakresie opinii Krajowej Rady Sądownictwa, która jednak nie jest wiążąca,
- określa liczbę sędziów w sądach dyscyplinarnych przy sądach apelacyjnych,
- powołuje i odwołuje Rzecznika Dyscyplinarnego Sądów Powszechnych i jego dwóch zastępców,
- może zainicjować postępowanie dyscyplinarne oraz postępowanie wyjaśniające wobec sędziego,
- może odwołać się od postanowienia rzecznika dyscyplinarnego, w którym rzecznik umorzył postępowanie, o którego wszczęcie wnioskował minister,
- może sprzeciwić się umorzeniu każdego postępowania dyscyplinarnego wobec sędziego; skutkiem sprzeciwu jest obligatoryjne wszczęcie postępowania dyscyplinarnego i uwzględnienie wskazówek ministra odnośnie do toku tego postępowania,
- może powołać Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości, którym może być też prokurator, do prowadzenia dowolnej sprawy sędziego,
- jako Prokurator Generalny może zlecać czynności i nadzoruje pracę Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej powołanego do ścigania sędziów i prokuratorów.

Rzecznicy dyscyplinarni, ich strategia oraz legalność działania

Kim są rzecznicy dyscyplinarni sądów powszechnych?

Piotr Schab – Rzecznik Dyscyplinarny Sędziów Sądów Powszechnych, powołany przez Ministra Sprawiedliwości Zbigniewa Ziobrę. Powołany do pełnienia tej funkcji 4 czerwca 2018 roku na czteroletnią kadencję. Od 8 stycznia 2020 r. jest sędzią Sądu Apelacyjnego w Warszawie. 16 listopada 2020 r. powołany przez Zbigniewa Ziobrę do pełnienia funkcji Prezesa Sądu Okręgowego w Warszawie.

Michał Lasota – Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych. Powołany przez Ministra Sprawiedliwości Zbigniewa Ziobrę z dniem 18 czerwca 2018 roku. Jednocześnie jest Prezesem Sądu Rejonowego w Nowym Mieście Lubawskim. Na stanowisko Prezesa Sądu nominowany również przez Z. Ziobrę. Od stycznia 2019 orzeka w X Wydziale Karnym Odwoławczym Sądu Okręgowego w Warszawie na podstawie delegacji Ministra Sprawiedliwości na czas nieokreślony.

Przemysław W. Radzik – Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych. Powołany przez Ministra Sprawiedliwości z dniem 18 czerwca 2018 roku. Od czerwca 2018 do grudnia 2020 r. był Prezesem Sądu Rejonowego w Krośnie Odrzańskim z nominacji Z. Ziobry. Wcześniej, do 2005 roku był prokuratorem Prokuratury Okręgowej w Zielonej Górze. 21 grudnia 2020 objął funkcję wiceprezesa ds. karnych Sądu Okręgowego w Warszawie, w którym orzekał od stycznia 2019, na podstawie delegacji Ministra Sprawiedliwości na czas nieokreślony.

Wszyscy trzej rzecznicy należeli również do specjalnego zespołu - Zespołu doradczego do spraw etyki i postępowań dyscyplinarnych sędziów, powołanego we wrześniu 2018 r. przez Ministra Sprawiedliwości Zbigniewa Ziobrę. Zespół miał pomagać ministrowi w realizowaniu jego obowiązków, polegających na dbaniu o właściwe funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości w Polsce, w tym procedur dotyczących standardów wykonywania zawodu sędziego.³⁸ Zespół został rozwiązany z końcem sierpnia 2019 r. prawdopodobnie w związku z wybuchem tzw. afery hejterskiej w Ministerstwie Sprawiedliwości, w którą zaangażowanych było kilku członków zespołu.

Jak działają?

W wyniku obserwacji pracy rzeczników dyscyplinarnych i strategii ich działania można odnieść wrażenie, że działają wbrew wszelkim zasadom etycznym obowiązującym sędziów. Ich ustawowym obowiązkiem jest wszczynanie postępowań dyscyplinarnych wobec sędziów, ale jak wynika z opisanych w niniejszym Raporcie przykładów postępowań wyjaśniających i dyscyplinarnych, które toczą się od 2018 roku, działania rzeczników sprowadzają się do represjonowania i nękania sędziów postępowaniami. Rzecznicy działają w imieniu i na polecenie władzy politycznej, co w zawodzie sędziego jest niedopuszczalne i nieakceptowalne.

W początkowym okresie swojej działalności, rzecznicy dyscyplinarni regularnie wzywali sędziów do złożenia wyjaśnień pisemnych lub ustnych oraz na przesłuchania w charakterze świadka. O ile złożenie wyjaśnień pisemnych lub ustnych wynika wprost z ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych i zgodnie z ustawą takie wezwanie leży w kompetencji rzeczników dyscyplinarnych, o tyle praktyka wzywania sędziów w charakterze świadka w postępowaniu wyjaśniającym budzi poważne wątpliwości. Po pierwsze, w większości przypadków wezwani na przesłuchanie sędziowie nie wiedzą w jakiej sprawie są wzywani. Po drugie, ustawa Prawo o ustroju sądów powszechnych nie przyznaje rzecznikom dyscyplinarnym takiej kompetencji. Wezwanie takie niesie za sobą zarzut braku legalności takiego działania rzeczników, na co

---

³⁸ Zespół doradczy do spraw etyki i postępowań dyscyplinarnych sędziów, Komunikat Zespołu Prasowego Biura Komunikacji i Promocji Ministerstwa Sprawiedliwości, <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/zespole-doradczy-do-spraw-etyki-i-postepowan-dyscyplinarnych-sedziow>

zwrócił uwagę również ówczesny Rzecznik Praw Obywatelskich dr hab. Adam Bodnar.³⁹ Jego zdaniem takiej kompetencji rzecznika dyscyplinarnego „nie można uzasadnić tym, że w sprawach nieuregulowanych stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego. Czynności wyjaśniające nie odpowiadają bowiem treściowo czynnościom dyscyplinarnym, które miały szerszy zakres”. Zatem w postępowaniu wyjaśniającym takie wezwanie jest niedopuszczalne i sprzeczne z obowiązującym prawem.

Ponadto, postępowania wyjaśniające, zgodnie z ustawą, powinny być przeprowadzone w terminie 30 dni od dokonania pierwszej czynności w danej sprawie. Formalnie po tym czasie postępowanie wyjaśniające może być podstawą do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, jeśli są ku temu wystarczające podstawy. Jeśli natomiast takich podstaw nie ma, to rzecznik dyscyplinarny powinien wydać postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego. W rzeczywistości tak się nie dzieje i wszczęte postępowania wyjaśniające nie mają swojego oficjalnego zakończenia. Niektóre z postępowań wyjaśniających z 2018 r. nie zostały zakończone do tej pory, mimo że nie ma podstaw do postawienia zarzutów dyscyplinarnych.

Schemat działania rzeczników służy zastraszaniu sędziów, którzy zgodnie z prawem i swoim zawodowym obowiązkiem zabierają głos w dyskusji na temat wymiaru sprawiedliwości. Z drugiej strony rzecznicy bardzo starannie chronią samych siebie i inne osoby, które wbrew etycznym zasadom sędziów angażują się we wsparcie polityków obecnej partii rządzącej – PiS.

Czy rzecznicy dyscyplinarni działają legalnie?

Poważne wątpliwości budzi sama legalność powołania rzeczników dyscyplinarnych. Jak zauważył Rzecznik Praw Obywatelskich dr hab. Adam Bodnar, wybór rzeczników dyscyplinarnych jest dwuetapowy, a nie jak uważają sami rzecznicy - jednoetapowy.⁴⁰ Zgodnie z art. 112 § 3 znowelizowanej w 2018 r. ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych „Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych oraz dwóch Zastępców Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych powołuje Minister Sprawiedliwości na czteroletnią kadencję”. W ten właśnie sposób zostali powołani trzej rzecznicy dyscyplinarni. Minister Sprawiedliwości i sami rzecznicy pominęli jednak fakt, że zgodnie z ustawą z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa, to KRS wybiera rzecznika dyscyplinarnego sędziów sądów powszechnych, wydając uchwałę o właściwej treści. Mimo licznych nowelizacji ustaw dotyczących sądownictwa nie usunięto tego przepisu, co oznacza, że pozostaje on dalej w mocy.

Rzecznik Praw Obywatelskich dr hab. Adam Bodnar uważał powołanie trzech rzeczników dyscyplinarnych za wadliwe prawnie, dlatego w dniu 17 stycznia 2020 r. skierował wniosek do KRS o niezwłoczne przesłanie kopii uchwały dotyczącej wyboru rzeczników dyscyplinarnych. Z odpowiedzi uzyskanej przez RPO od KRS w dniu 21 stycznia 2020 r. wynika, że Krajowa Rada Sądownictwa nie podjęła żadnej uchwały w przedmiocie wyboru rzeczników dyscyplinarnych.

---

³⁹ Sędzia nie może być przesłuchany jako świadek w ramach czynności wyjaśniających rzecznika dyscyplinarnego, Rzecznik Praw Obywatelskich, <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/sedzia-nie-moze-byc-przesluchany-jako-swiadek-w-ramach-czynnosci-wyjasniajacych-rzecznika>

⁴⁰ Czy sędziowski rzecznik dyscyplinarny został powołany zgodnie z prawem? RPO pyta KRS o uchwałę w sprawie jego wyboru, Rzecznik Praw Obywatelskich, <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-czy-sedziowski-rzecznik-dyscyplinarny-byl-powolany-zgodnie-z-prawem>

Sędziowie pod presją

Postępowania będące konsekwencją stosowania prawa Unii Europejskiej, wykonywania orzeczeń TSUE i ETPCz oraz w związku z badaniem legalności neo-KRS i statusu sędziów.

19 listopada 2019 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w odpowiedzi na pytania prejudycjalne zadane przez Izbę Pracy Sądu Najwyższego w trzech połączonych sprawach (C-585/18, C-624/18 i C-625/18), wydał wyrok dotyczący statusu Izby Dyscyplinarnej działającej w SN oraz pośrednio Krajowej Rady Sądownictwa. TSUE wskazał w wyroku kryteria na podstawie których sąd pytający, czyli Izba Pracy SN, ma ocenić niezawisłość KRS-u w rozumieniu prawa Unii Europejskiej. W następstwie wyroku TSUE 5 grudnia 2019 r. Sąd Najwyższy wydał wyrok (III PO 7/18) w którym stwierdził, że obecnie Krajowa Rada Sądownictwa nie jest organem bezstronnym i niezależnym od władzy ustawodawczej i wykonawczej, jak również, że Izba Dyscyplinarna nie jest sądem w rozumieniu prawa Unii Europejskiej, a tym samym w rozumieniu prawa krajowego.

W ostatnim czasie zapadły kolejne wyroki europejskich Trybunałów istotne z punktu widzenia stosowania prawa UE przez polskich sędziów. W szczególności, wyrok TSUE z 15 lipca 2021 r. w sprawie ze skargi Komisji Europejskiej dotyczącej reżimu dyscyplinarnego wobec polskich sędziów (C 791/19), wyroku ETPCz z 22 lipca 2021 r. w sprawie Reczkowicz p-ko Polsce (skarga 43447/19) oraz postanowienie Wiceprezes Trybunału Sprawiedliwości UE z 14 lipca 2021 r. w sprawie ze skargi Komisji Europejskiej dotyczącej tzw. ustawy kagańcowej (C-204/21 R), którym zawieszono działalność oraz skutki decyzji Izby Dyscyplinarnej w sprawach o uchylenie immunitetu sędziego. Kolejny wyrok, który potwierdził wątpliwości co do legalności powołań sędziów w procedurze przed neo-KRS, zapadł przed unijnym Trybunałem 6 października 2021 r. TSUE w sprawie zainicjowanej pytaniami prejudycjalnymi SN (C 487/19) uznał, że skład sądu z udziałem osób powołanych na urząd sędziego na wniosek nowej KRS nie może być uznany za niezawisły i bezstronny sąd ustanowiony uprzednio na mocy ustawy, a sądy krajowe mogą uznawać orzeczenia wydane z ich udziałem za niebyłe.

Represje, jakie spotykają sędziów w związku ze stosowaniem prawa Unii Europejskiej zgodnie z wytycznymi TSUE i Sądu Najwyższego oraz interpretacją traktatów i konwencji zawartą we wskazanych powyżej orzeczeniach stanowią w większości konsekwencje wydawanych orzeczeń i są na tyle istotne, że zasługują na wyodrębnienie i szczegółowe omówienie. Represje te mają różny charakter i obok wyszczególnienia w niniejszej części, są również uwzględnione w dalszych częściach, przedstawiających już skonkretyzowane rodzaje represji, z jakimi spotykają się sędziowie. Represje te są skutkiem wejścia w życie 14 lutego 2020 r. ustawy kagańcowej, która miała na celu m.in. zneutralizowanie skutków wyroku Trybunału Sprawiedliwości UE z 19 listopada 2019 r., poprzez karanie sędziów za stosowania prawa UE w zakresie przeprowadzenia testu niezależności i bezstronności sformułowanego we wspomnianym wyroku TSUE. Jak wskazano w raporcie przygotowanym przez Stowarzyszenie Sędziów Themis opublikowanym w styczniu 2021 r. represje na podstawie przepisów ustawy kagańcowej dotknęły **co najmniej 21 sędziów**. Ten sam raport mówi o ponad 80 sędziach, wobec których toczą się postępowania wyjaśniające lub dyscyplinarne o podłożu politycznym.⁴¹

Pierwszym sądem, który zastosował wyrok Trybunału Sprawiedliwości UE był Sąd Okręgowy w Olsztynie. W toku postępowania cywilnego odwoławczego, mając na uwadze wyrok TSUE z dnia 19 listopada 2019 r., sąd uznał, że zaszła konieczność zbadania z urzędu nieważności tego postępowania w

---

⁴¹ Annual report for 2020 - From bad to worse - the Polish judiciary in the shadow of the 'muzzle act', 21 grudnia 2020 r., http://themis-sedziowie.eu/wp-content/uploads/2021/02/Themis_From-bad-to-worse_ang_wer2.pdf, s. 5-6.

zakresie składu orzekającego w pierwszej instancji, ponieważ sędzia, który wyrokował w tej sprawie otrzymał nominację od nowej Krajową Radę Sądownictwa. W ocenie Sądu Okręgowego, w świetle przywołanego wyżej wyroku TSUE, taka sytuacja może budzić wątpliwości, czy zapadłe w sprawie orzeczenie zostało wydane przez osobę do tego uprawnioną.

W celu wyjaśnienia tych wątpliwości Sąd Okręgowy w Olsztynie, na posiedzeniu niejawnym w dniu 20 listopada 2019 r., wydał postanowienie nakazujące Szefowej Kancelarii Sejmu przedstawienie list poparcia kandydatów na członków nowej KRS.⁴² Postanowienie wydał sędzia Sądu Rejonowego w Olsztynie **Paweł Juszczyzyn** delegowany do sądu okręgowego.⁴³ Decyzja sądu została opublikowana 23 listopada. Dwa dni później, tj. 25 listopada 2019, Minister Sprawiedliwości Zbigniew Ziobro odwołał delegację sędziego Pawła Juszczyzyna do Sądu Okręgowego bez podania jakiegokolwiek przyczyny.

28 listopada 2019 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Michał Lasota wszczął wobec sędziego Juszczyzyna postępowanie dyscyplinarne. W komunikacie Zastępca Rzecznika oprócz wskazania, że nakaz upublicznienia przez Kancelarię Sejmu list poparcia do Krajowej Rady Sądownictwa wydany przez sędziego, stanowi przekroczenie uprawnień funkcjonariusza publicznego uznał, że oświadczenie medialne sędziego z dnia 26 listopada (w którym sędzia podkreślił, że zapewnienie stronom prawa do rzetelnego procesu jest ważniejsze niż osobista sytuacja zawodowa sędziego⁴⁴) również stanowią delikt dyscyplinarny. W tym samym komunikacie Zastępca Rzecznika Michał Lasota poinformował o przedstawieniu sędziemu dwóch kolejnych zarzutów popełnienia deliktów dyscyplinarnych „dotyczących podania nieprawdy co do okoliczności faktycznych złożonych wniosków o wyłączenie go od udziału w dwóch postępowaniach karnych”.⁴⁵

29 listopada 2019 r. Maciej Nawacki - prezes Sądu Rejonowego w Olsztynie nominowany przez Zbigniewa Ziobrę i członek obecnej KRS zawiesił sędziego Juszczyzyna w pełnieniu czynności służbowych na miesiąc, ze skutkiem natychmiastowym. Izba Dyscyplinarna, 23 grudnia 2019 r. orzekając w I instancji uchylila tę decyzję formalnie przywracając sędziego do orzekania. Od tej decyzji odwołanie złożył Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Michał Lasota, w efekcie czego 4 lutego 2020 r. ta sama Izba w II instancji, zawiesiła sędziego w czynnościach służbowych oraz obniżyła na ten czas wynagrodzenie sędziego o 40 proc.⁴⁶

W sierpniu 2020 roku sędzia Juszczyzyn skierował do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu skargę, w której zarzuca naruszenie prawa do rzetelnego procesu przez to, że decyzje w jego sprawie podejmowała Izba Dyscyplinarna, która "nie jest bezstronnym i niezależnym sądem". 10 maja 2021 r. ETPCz zakomunikował skargę polskiemu rządowi.

Na wniosek sędziego Pawła Juszczyzyna, w ramach zabezpieczenia pozwu o przywrócenie do pracy, Sąd Rejonowy w Bydgoszczy 14 kwietnia 2021 roku nakazał Sądowi Rejonowemu w Olsztynie dopuścić go do wykonywania wszystkich praw i obowiązków służbowych przysługujących mu z tytułu powołania na urząd sędziego. Sąd w Bydgoszczy w szczególności nakazał, by sędzia był uwzględniany przez olsztyński sąd w wyznaczaniu terminów rozpraw i posiedzeń oraz w przydzielaniu spraw. Prezes Sądu Rejonowego

---

⁴² Po wyroku TSUE sąd nakazuje przedstawienie list poparcia kandydatów do nowej KRS, Komunikat Rzecznika Prasowego SO w Olsztynie z 23 listopada 2019 r., https://www.olsztyn.so.gov.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=1530:po-wyroku-tsue-sad-nakazuje-przedstawienie-list-poparcia-kandydatow-do-nowej-krs&catid=44:komunikaty-rzecznika-prasowego&Itemid=162

⁴³ D. Sitnicka, *Po wyroku TSUE sąd w Olsztynie stawia władzom kłopotliwe żądania*, OKO.press, 22 listopada 2019 r., <https://oko.press/news-oko-press-po-wyroku-tsue-sad-w-olsztynie-stawia-wladzom-klopotliwe-zadania/>

⁴⁴ Oświadczenie sędziego Pawła Juszczyzyna z 26 listopada 2019 r., <https://komitetobronysprawiedliwosci.pl/wpis-wokanda/oswiadczenie-sedziego-pawla-juszczyzyna/>

⁴⁵ Komunikat Rzecznika Dyscyplinarnego sędziego Piotra Schaba z 29 listopada 2019 r. w sprawie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego przeciwko Pawłowi J., sędziemu Sądu Rejonowego w Olsztynie, <http://rzecznik.gov.pl/wp-content/uploads/2019/11/Komunikat-Pawel-J-Olsztyn.pdf>

⁴⁶ Uchwała z dnia 4 lutego 2020 r. (sygn. akt II DO 1/20), <http://www.sn.pl/sites/orzecznictwo/orzeczenia3/ii%20do%201-20.pdf>

w Olsztynie Maciej Nawacki, nie uznał tego orzeczenia i nie dopuścił sędziego Juszczyzna do wykonywania obowiązków w sądzie.

Kolejne precedensowe orzeczenie w sprawie sędziego Pawła Juszczyzna zapadło 10 maja 2021 r. przed Sądem Okręgowym w Olsztynie. Olsztyński sąd wstrzymał wykonanie decyzji Izby Dyscyplinarnej z lutego 2020 roku, o zawieszeniu Pawła Juszczyzna w obowiązkach sędziego i obniżeniu mu pensji o 40 procent. Sąd wydał orzeczenie w ramach tzw. zabezpieczenia, które poprzedza złożenie przez sędziego pozwu przeciwko Izbie Dyscyplinarnej i Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego.⁴⁷

Sędzia Paweł Juszczyzn nie orzeka już ponad 650 dni. We wszczętej w listopadzie 2019 r. sprawie dyscyplinarnej Rzecznicy nie podjęli żadnych dalszych działań.

Również w odniesieniu do wyroku TSUE z dnia 19 listopada 2019, Sąd Apelacyjny w Katowicach 11 grudnia 2019 r., w związku z rozpoznawaniem apelacji od wyroku rozwodowego, skierował pytanie prawne do Sądu Najwyższego, o to czy udział obecnej KRS w procesie powoływania sędziego będącego członkiem składu orzekającego stanowi wystarczającą przesłankę do uznania, że skład sądu jest sprzeczny z przepisami prawa. W składzie, który przedstawił pytanie znajdowała się sędzia, która została awansowana do Sądu Apelacyjnego przez obecną KRS.

Już następnego dnia, tj. 12 grudnia 2019, Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Przemysław Radzik wszczął postępowanie wyjaśniające w sprawie „bezprawnej ingerencji w ustawowy sposób powoływania sędziów”.⁴⁸ 16 grudnia 2019 r. Rzecznik Dyscyplinarny wszczął postępowanie dyscyplinarne wobec dwóch sędziów z SA w Katowicach **Aleksandry Janas** i **Ireny Piotrowskiej**, stawiając im zarzut przekroczenia uprawnień funkcjonariuszy publicznych, które według Rzecznika wyczerpują również znamiona przestępstwa z art. 231 § 1 k.k.⁴⁹

21 stycznia 2020 r. podczas posiedzenia Izby Dyscyplinarnej, podczas której miała ona rozpoznać wniosek Rzecznika Dyscyplinarnego o zawieszenie sędzi Aleksandry Janas i sędzi Ireny Piotrowskiej w czynnościach służbowych, obrońcy sędzi Ireny Piotrowskiej złożyli wniosek o zbadanie legalności powołania Rzecznika Dyscyplinarnego Piotra Schaba i jego dwóch zastępców, sędziego Michała Lasoty i sędziego Przemysława Radzika. Posiedzenie zostało odroczone. 17 lutego 2020 r. sprawa po raz kolejny została odroczone bez wyznaczonego terminu. Izba Dyscyplinarna dotychczas nie rozpoznała wniosku.

Analogiczne postępowanie dyscyplinarne wszczął Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Przemysław Radzik wobec sędziego Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze **Andrzeja Żuka**, który 17 grudnia 2019 r. wydał postanowienie o przedstawieniu Sądowi Najwyższemu pytania prawnego w sprawie legalności powołania i możliwości orzekania przez sędziego powołanego przez obecną Krajową Radę Sądownictwa, co zdaniem Zastępcy Rzecznika oprócz deliktu dyscyplinarnego wypełnia również znamiona przestępstwa z art. 231 §

---

⁴⁷ M. Jałoszewski, *Sąd w Olsztynie zawiesił decyzję Izby Dyscyplinarnej w sprawie sędziego Juszczyzna*, OKO.press, 11 maja 2021 r., <https://oko.press/pilne-sad-w-olsztynie-zawiesil-decyzje-izby-dyscyplinarnej/>

⁴⁸ Komunikat Rzecznika Dyscyplinarnego sędziego Piotra Schaba z 12 grudnia 2019 r. w sprawie podjęcia czynności wyjaśniających w związku z wydaniem postanowienia o przedstawieniu Sądowi Najwyższemu zagadnienia prawnego przez Sąd Apelacyjny w Katowicach, <http://rzecznik.gov.pl/2019/12/komunikat-rzecznika-dyscyplinarnego-sedziego-piotra-schaba-w-sprawie-podjecia-czynnosci-wyjasniajacych-w-zwiazku-z-wydaniem-postanowienia-o-przedstawieniu-sadowi-najwyzszemu-zagadnienia-prawnego-przez/>

⁴⁹ Komunikat Rzecznika Dyscyplinarnego Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych z 15 grudnia 2019 r. w sprawie wszczęcia postępowań dyscyplinarnych przeciwko sędziom Sądu Apelacyjnego w Katowicach, <http://rzecznik.gov.pl/wp-content/uploads/2019/12/Komunikat-Katowice-2.pdf>

1 k.k., czyli przekroczenia uprawnień przez funkcjonariusza publicznego.⁵⁰ Wniosek o zawieszeniu sędziego w czynnościach służbowych trafił do Izby Dyscyplinarnej i w dalszym ciągu czeka na rozpoznanie.

W związku ze skierowaniem pytania prawnego do Sądu Najwyższego Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Michał Lasota wszczął postępowanie wyjaśniające również wobec siedmiu sędziów z Sądu Okręgowego w Olsztynie. **Sędziowie Jacek Barczewski, Agnieszka Żęgarska, Ewa Dobrzyńska-Murawka, Dorota Ciejek, Krystyna Skiepmo, Mirosław Wieczorkiewicz i Bożena Charukiewicz** orzekając w trzyosobowych składach w siedmiu sprawach 7 stycznia 2020 r. wydali postanowienia i zapytali Sąd Najwyższy o legalność powołania i możliwość orzekania przez sędziego powołanego przez nową KRS.⁵¹ Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Michał Lasota próbował doprowadzić do zawieszenia olsztyńskich sędziów w pełnieniu czynności służbowych, tak jak miało to miejsce w przypadku sędziego Pawła Juszczyżyna, ale Prezes Sądu Okręgowego w Olsztynie mu odmówił.⁵²

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Przemysław Radzik wszczął postępowanie dyscyplinarne wobec sędziów Sądu Okręgowego w Krakowie - **Rafała Lisaka, Wojciecha Maczuga i Kazimierza Wilczka**.⁵³ którzy postanowili jeszcze przed wyrokiem TSUE, 3 września 2019 r., sprawdzić, czy asesor, który w sprawie karnej wydał wyrok w I instancji, był uprawniony do orzekania. Sędziowie odroczyli rozprawę w celu ustalenia czy powołanie tego asesora jest właściwe i wystąpili do Prezesa Sądu Rejonowego w Chrzanowie o informację, kiedy asesor został powołany. Chodziło o sprawdzenie czy asesor został powołany na wniosek KRS sprzed zmiany przepisów, czy nowej KRS wybranej przez polityków. Po sprawdzeniu okazało się, że asesor dostał nominację od starej KRS, co usunęło wątpliwości składu orzekającego i sąd mógł wrócić do merytorycznego rozpoznania sprawy. Rzecznik Dyscyplinarzy zarzucił sędziom, że przekroczyli swoje uprawnienia poprzez przyznanie sobie „kompetencji do oceny prawidłowości działania organów konstytucyjnych w zakresie powołania w I instancji asesora sądowego w Sądzie Rejonowym w Chrzanowie”.

Kolejnym przykładem represji, które spotkały sędziego po zastosowaniu przepisów unijnych jest sprawa sędziego **Macieja Żelazowskiego** z Sądu Apelacyjnego w Szczecinie. Rzecznik Dyscyplinarzy wszczął w jego sprawie postępowanie dyscyplinarne za to, że 3 marca 2020 r., badając odwołanie od orzeczenia Sądu Okręgowego w Szczecinie, najpierw sprawdził status tego sędziego. Zaskarżone orzeczenie wydał sędzia awansowany przez nową KRS. Sędzia Żelazowski, stosując test niezależności i bezstronności określony przez TSUE w wyroku z 19 listopada 2019 r. i uchwałę składu trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego postanowił ocenić, czy ten sędzia posiada atrybut bezstronności i zażądał od prezesów sądu okręgowego i apelacyjnego informacji o awansie tego sędziego. Po analizie otrzymanych dokumentów sędzia Żelazowski

⁵⁰ Komunikat Rzecznika Dyscyplinarnego sędziego Piotra Schaba z 7 stycznia 2020 r. w sprawie podjęcia czynności wyjaśniających w związku z wydaniem postanowienia o przedstawieniu Sądowi Najwyższemu zagadnienia prawnego przez Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze, <http://rzecznik.gov.pl/wp-content/uploads/2020/01/Komunikat-Jelenia-Go%CC%81ra.pdf>

⁵¹ Komunikat Rzecznika Dyscyplinarnego sędziego Piotra Schaba z 17 stycznia 2020 r. w sprawie podjęcia czynności wyjaśniających dotyczących przekroczenia uprawnień przez sędziów Sądu Okręgowego w Olsztynie, <http://rzecznik.gov.pl/wp-content/uploads/2020/01/Komunikat-Olsztyn.pdf>

⁵² M. Jałoszewski, *Porażka rzecznika dyscyplinarnego od Ziobry. Nie udało mu się zawiesić sędziów z Olsztyna za pytania prawne do SN*, OKO.press, 2 maja 2020 r., <https://oko.press/porazka-rzecznika-dyscyplinarnego-od-ziobry-nie-udalo-mu-sie-zawiesic-sedziow-z-olsztyna-za-pytania-prawne-do-sn/>

⁵³ Komunikat Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych z 26 listopada 2019 r. w sprawie wszczęcia postępowań dyscyplinarnych przeciwko niektórym sędziom Sądu Okręgowego w Krakowie, <http://rzecznik.gov.pl/2019/11/komunikat-rzecznika-dyscyplinarnego-sedziego-piotra-schaba-w-sprawie-wszczecia-postepowan-dyscyplinarnych-przeciwko-niektorym-sedziom-sadu-okregowego-w-krakowie/>

uznał, że nie ma przesłanek by podważać bezstronność tego sędziego, a jego awans nie budzi wątpliwości, a następnie rozpoznał odwołanie od jego orzeczenia.⁵⁴ Sprawa utknęła w Izbie Dyscyplinarnej.

Za kwestionowanie legalności nowej Krajowej Rady Sądownictwa Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego postawił zarzuty sędzi SO w Warszawie **Ewie Malinowskiej**. W jego ocenie sędzia dopuściła się deliktu dyscyplinarnego, ponieważ w negatywnej opinii o sędzim ubiegającym się o awans, który wówczas pracował na delegacji w Ministerstwie Sprawiedliwości, napisała, że sędziowie powinni powstrzymać się od kandydowania w konkursach nowej KRS na wolne stanowiska w sądach.

Zarząd Stowarzyszenia Sędziów Polskich „Iustitia” wysłał 30 maja 2019 r. list do sędziów sądów dyscyplinarnych w całej Polsce. W liście Zarząd „Iustitii” wskazał, że postępowania dyscyplinarne stały się obecnie narzędziem represji władzy politycznej wobec sędziów, a Izba Dyscyplinarna została powołana w sposób nieprawidłowy. Wzywał również m.in. do powstrzymania się od orzekania w sprawach dyscyplinarnych oraz do nieprzesyłania akt z odwołaniami do Izby Dyscyplinarnej.⁵⁵ W związku z tym listem na celowniku rzeczników dyscyplinarnych znalazł się Prezes SSP „Iustitia” **Krzysztof Markiewicz**. Choć represje nie dotyczą bezpośrednio sfery orzeczniczej sędziego, to Rzecznik Dyscyplinarny Piotr Schab wszczął postępowanie dyscyplinarne i przedstawił sędziemu Markiewiczowi zarzuty popełnienia 55 przewinień dyscyplinarnych. W komunikacie z 4 grudnia 2019 r. poinformował, że zarzucane Prezesowi „Iustitii” przewinienia polegają na tym, że przedstawił on manifest polityczny, w którym kwestionując niezależność i legalność działania konstytucyjnego organu państwa jakim jest Krajowa Rada Sądownictwa oraz podważając konstytucyjność i apolityczność Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego podżegał każdego z nich do popełnienia deliktu dyscyplinarnego polegającego na nierespektowaniu porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej poprzez powstrzymanie się od orzekania oraz zaniechanie przedstawiania odwołań stron i akt spraw dyscyplinarnych Izbie Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego, a w dalszej kolejności do zawieszania postępowań dyscyplinarnych „do czasu wyjaśnienia przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej statusu osób powołanych na urząd sędziego w Izbie Dyscyplinarnej”, przez co m. in. naruszył zasadę apolityczności sędziów.⁵⁶

Postępowanie dyscyplinarne w związku z kwestionowaniem skuteczności powołania sędziego prowadzone jest również wobec sędziego **Waldemara Żurka**. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Przemysław Radzik 28 maja 2020 r. wszczął postępowanie w związku z tym, że sędzia Żurek wniósł do Sądu Najwyższego pozew, w którym domagał się stwierdzenia, że Kamil Zaradkiewicz - wyznaczony wówczas do pełnienia obowiązków I Prezesa SN - nie jest sędzią, a jego powołanie było nieskuteczne.⁵⁷ W obszernym pozwie sędzia Żurek zwrócił się też o zabezpieczenie w formie odsunięcia sędziego Zaradkiewicza od pełnienia wszelkich uprawnień, obowiązków i czynności w SN. W sprawę zaangażował się Rzecznik Praw Obywatelskich wskazując, że „sędzia Waldemar Żurek jako osoba fizyczna może wytaczać powództwo

---

⁵⁴ Komunikat Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych z 5 sierpnia 2020 r. w sprawie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego przeciwko sędziemu SA w Szczecinie, <http://rzecznik.gov.pl/2020/08/komunikat-zastepcy-rzecznika-dyscyplinarnego-sedziego-przemyslaw-radzika-w-sprawie-wszczecia-postepowania-dyscyplinarnego-przeciwko-sedziemu-sadu-apelacyjnego-w-szczecinie/>

⁵⁵ List Zarządu SSP Iustitia do sędziów sądów dyscyplinarnych z 5 maja 2019 r., <https://www.iustitia.pl/postepowania-dyscyplinarnego/3089-nie-orzekajcie-nie-legitymizujcie-izby-dyscyplinarnej-sn-zarząd-iustitii-w-liscie-do-sedziow-dyscyplinarnych>

⁵⁶ Komunikat Rzecznika Dyscyplinarnego sędziego Piotra Schaba z 4 grudnia 2019 r. w sprawie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego przeciwko Krzysztofowi M., sędziemu Sądu Okręgowego w Katowicach, <http://rzecznik.gov.pl/wp-content/uploads/2019/12/Komunikat-Krzysztof-M.pdf>

⁵⁷ Komunikat Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych z 28 maja 2020 r., <http://rzecznik.gov.pl/wp-content/uploads/2020/05/Komunikat-Waldemar-Z.pdf>

przeciwko innym osobom, i w takim aspekcie nie jest to związane z zajmowanym przez niego urzędem sędziego”. W odpowiedzi Rzecznik Dyscyplinarny Piotr Schab poinformował RPO, że jego zdaniem sędzia może ponieść odpowiedzialność dyscyplinarną za złamanie ustaw w relacjach pozasłużbowych.⁵⁸

Sędzia Waldemar Żurek znalazł się również w grupie 12 krakowskich sędziów, którzy w związku z orzeczeniami trybunałów europejskich odstąpili od orzekania w składach sądu z udziałem osób powołanych na stanowiska sędziów w procedurze z udziałem nowej Krajowej Rady Sądownictwa. Szerzej o tej sprawie piszemy poniżej.

Represje w związku z wykonaniem orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości UE z 14 i 15 lipca 2021 r. i wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie Reczkowicz przeciwko Polsce z 22 lipca 2021 r. spadły na sędziego Sądu Okręgowego w Częstochowie **Adama Synakiewicza**. 23 sierpnia 2021 r. Sędzia uchylił wyrok SR w Zawierciu z powodu tego, że został on wydany przez niewłaściwie obsadzony sąd, w którego składzie zasiadała osoba powołana na urząd sędziego na wniosek neo-KRS. Wydając te orzeczenie sędzia Synakiewicz powołał się wyrok ETPCz, w którym Trybunał podważył legalność Izby Dyscyplinarnej z powodu zakwestionowania sposobu wyłaniania sędziów w Polsce przez nową, upolitycznioną Krajową Radę Sądownictwa oraz orzeczenia TSUE dotyczące Izby Dyscyplinarnej, w których unijny Trybunał uznał, że nie jest ona niezależnym sądem właśnie z uwagi na sposób powołania do niej osób przez nową KRS. Po tym, jak informacja o orzeczeniu wydanym przez sędziego Synakiewicza pojawiła się w mediach Minister Sprawiedliwości Zbigniew Ziobro zasugerował, że sędziowie, którzy „wypowiadają posłuszeństwo państwu i prawu polskiemu, powinni być poddawani procesowi dyscyplinarnemu i usuwani z sądownictwa”.⁵⁹ Czynności wyjaśniające podjął także Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Przemysław Radzik. Rzecznik, powołując się na zawieszono przez Trybunał Sprawiedliwości UE, przepisy ustawy kagańcowej i poinformował, że jego zdaniem sędzia Synakiewicz przekroczył swoje uprawnienia.⁶⁰ W związku z tym wystąpił do prezesa częstochowskiego sądu o zawieszenie sędziego. Prezes SO w Częstochowie nie wyraził na to zgody. W związku z wszczęciem postępowania wyjaśniającego 8 września 2021 r. Minister Sprawiedliwości Zbigniew Ziobro zarządził przerwę w czynnościach służbowych sędziego na okres jednego miesiąca.⁶¹ Sędzia Synakiewicz wrócił do orzekania, a sprawa jego zawieszania trafiła do SN. Małgorzata Manowska powołana na funkcję Prezesa SN przejęła akta tej sprawy i nie przekazała do Izby Dyscyplinarnej.

W podobnej sytuacji znalazł się sędzia Sądu Okręgowego w Warszawie **Piotr Gąciarek**, który stosując się do orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości UE⁶² i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka⁶³ 6 września 2021 r. wydał oświadczenie, że odmawia orzekania ze Stanisławem Zdunem, awansowanym do Sądu

⁵⁸ RPO do Przemysława Radzika: *nie da się bronić Kamila Zaradkiewicza ustawą kagańcową*, 19 maja 2020 r., <https://www.rpo.gov.pl/pl/content/rpo-do-przemyslaw-radzika-nie-da-si%C4%99-bronic-kamila-zaradkiewicza-ustawa-kagancowa>

⁵⁹ M. Mamoń, *Sędzia z Częstochowy uchylił wyrok sędzi "dobrej zmiany" - i ma postępowanie dyscyplinarne*, wyborcza.pl, 27 sierpnia 2021 r., <https://czestochowa.wyborcza.pl/czestochowa/7,48725,27499705,po-wypowiedzi-min-ziobro-wszczeto-postepowanie-dyscyplinarne.html>

⁶⁰ Komunikat Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych z 26 sierpnia 2021 r., <http://rzecznik.gov.pl/2021/08/komunikat-rzecznika-dyscyplinarnego-sedziego-piotra-schaba-w-sprawie-podjecia-czynnosci-wyjasniajacych-w-sprawie-sedziego-sadu-okregowego-w-czestochowie/>

⁶¹ M. Jałoszewski, *Ziobro złamał orzeczenie TSUE i zawiesił sędziego Synakiewicza za stosowanie prawa UE*, OKO.press, 9 września 2021 r., <https://oko.press/ziobro-zlamal-orzeczenie-tsue-i-zawiesil-sedziego/>

⁶² Wyrok z 15 lipca 2021 r. w sprawie C-791/19 oraz postanowienie o zastosowaniu środków tymczasowych z 14 lipca 2021 r. w sprawie C-204/21 R

⁶³ Wyrok w sprawie Reczkowicz p-ko Polsce z 22 lipca 2021 r., skarga 43447/19, <http://hudoc.echr.coe.int/fre?i=001-211127>

Okręgowego w Warszawie przez neo-KRS.⁶⁴ Poskutkowało to decyzją Prezesa SO w Warszawie i jednocześnie głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Piotra Schaba, który 13 września 2021 r. zarządził natychmiastową przerwę w czynnościach służbowych sędziego na okres 30 dni.⁶⁵ Po tym czasie sędzia wrócił do orzekania.

Przerwę w czynnościach służbowych sędziego na okres jednego miesiąca Minister Sprawiedliwości Zbigniew Ziobro zarządził 15 września 2021 r. również wobec sędzi Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia **Marty Piłsniak**.⁶⁶ która 20 sierpnia 2021 r. wydała postanowienie, uchyliła stosowanie aresztu tymczasowego, wobec prokuratora, któremu immunitet uchyliła Izba Dyscyplinarna, a następnie wyłączyła sprawę prokuratora do odrębnego postępowania „z uwagi na brak skutecznego zezwolenia na ściganie”.⁶⁷ Właśnie za tę decyzję spadły na nią represje.

W sprawie zarządzenia przerwy w czynnościach służbowych wobec sędziów Adama Synakiewicza i Marty Piłsniak u Ministra Sprawiedliwości interweniował Rzecznik Praw Obywatelskich Marcin Wiącek, wskazując, że zarządzone przez ministra przerwy w ich czynnościach służbowych zostały wydane z naruszeniem prawa.⁶⁸

Kolejnym sędzią, który został zawieszony w czynnościach służbowych na okres 1 miesiąca za wykonanie orzeczeń TSUE i ETPCz jest sędzia Sądu Okręgowego w Krakowie **Maciej Ferek**. Decyzję o zawieszeniu podjęła Prezes SO w Krakowie Dagmara Pawelczyk-Woicka, po tym jak sędzia Ferek wydał orzeczenia w których stwierdził, że sąd w składzie z udziałem sędziego powołanego przez neo-KRS jest sądem wadliwie obsadzonym, a więc i wydane przez niego orzeczenie również jest wadliwe.⁶⁹

Sędzia Maciej Ferek nie wrócił do orzekania po upływie miesiąca, gdyż 16 listopada 2021 r. Izba Dyscyplinarna bezterminowo zawiesiła go w obowiązkach i obniżyła wynagrodzenie o 50%.⁷⁰

Zarówno decyzja Prezesa Schaba w odniesieniu do sędziego Gąciarka, decyzje Ministra Sprawiedliwości Zbigniewa Ziobry wobec sędziego Synakiewicza i sędzi Piłsniak oraz decyzje Prezesa SO w Krakowie wobec sędziego Macieja Ferka traktować należy jako naruszenie porządku prawnego i zlekceważenie środków tymczasowych zarządzonych przez TSUE w związku ze skargą Komisji Europejskiej przeciwko Polsce dotyczącej ustawy kagańcowej (sprawa C-204/21).

---

⁶⁴ M. Jałoszewski, *Sędzia Gąciarek odmawia orzekania z neo-sędzią, którego awansowała upolityczniona KRS*, OKO.press, 7 września 2021 r., <https://oko.press/sedzia-gaciarek-odmawia-orzekania-z-neo-sedzia/>

⁶⁵ *Sędzia Piotr Gąciarek został odsunięty od orzekania przez nominata ministra Ziobry - Piotra Schaba*, iustitia.pl, <https://www.iustitia.pl/postepowania-dyscyplinarne/4242-sedzia-piotr-gaciarek-zostal-odsuniety-od-orzekania-przez-nominata-ministra-ziobry-piotra-schaba>

⁶⁶ M. Jałoszewski, *Ziobro na wojnie z UE. Zawiesił kolejnego sędziego za wykonanie orzeczeń TSUE i ETPCz*, OKO.press, 15 września 2021 r., <https://oko.press/ziobro-idzie-na-wojne-z-ue-zawiesil-kolejnego-sedziego/>

⁶⁷ M. Jałoszewski, *Sędzia zwolniła z aresztu prokuratora, bo immunitet uchyliła mu nielegalna Izba Dyscyplinarna*, OKO.press, 4 września 2021 r., <https://oko.press/sedzia-z-warszawy-zwolnila-z-aresztu-prokuratura/>

⁶⁸ RPO: *Przerwa w czynnościach sędziów Adama Synakiewicza i Marty Piłsniak. Interwencja Marcina Wiącka u Ministra Sprawiedliwości. Jest odpowiedź MS*, Rzecznik Praw Obywatelskich, 10 października 2021 r., <https://bip.brpo.gov.pl/index.php/pl/content/rpo-ms-interwencja-sedziowie-synakiewicz-pilsnik>

⁶⁹ M. Jałoszewski, *Nalot ludzi Ziobry na sędziów z Krakowa. Sędzia zawieszony za stosowanie prawa UE*, OKO.press, 23 października 2021 r., <https://oko.press/nalot-ludzi-ziobry-na-sedziow-z-krakowa-sedzia-zawieszony-za-stosowanie-prawa-ue/>

⁷⁰ M. Gałczyńska, *Izba Dyscyplinarna SN zawiesza sędziego bez jego wiedzy. "To jest jedno wielkie bezprawie"*, onet.pl, 16 listopada 2021 r., <https://wiadomosci.onet.pl/tylko-w-onecie/izba-dyscyplinarna-sn-zawiesila-krakowskiego-sedziego-macieja-ferka-ferek-komentuje/lxnxmk>

14 sędziów z krakowskiego Sądu Okręgowego spotkały represje w związku z oświadczeniami, które złożyli na ręce Prezes tego sądu Dagmary Pawełczyk-Woickiej. Sędziowie **Edyta Barańska, Maciej Czajka, Grzegorz Dyrka, Maciej Ferek, Jarosław Gaberle, Janusz Kawalek, Joanna Makarska, Dariusz Mazur, Beata Morawiec, Ewa Szymańska, Katarzyna Wierzbicka** 22 września 2021 złożyli oświadczenie o odmowie orzekania z neo-sędziami. Kilka dni wcześniej podobne oświadczenie złożył również sędzia **Waldemar Żurek** z tego samego sądu. 5 października oświadczenie podpisało dwoje kolejnych sędziów SO w Krakowie **Anna Głowacka i Wojciech Maczuga**.

Prezes krakowskiego sądu Dagmara Pawełczyk-Woicka zareagowała natychmiast wydając komunikat, w którym napisała, że wobec tych sędziów powinno toczyć się postępowanie dyscyplinarne i wystąpiła do Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych o wszczęcie wobec nich postępowania wyjaśniającego. Jednocześnie zdecydowała o wyłączeniu ich z losowania do składów wieloosobowych.⁷¹ Ponadto zagroziła sędziom usunięciem ich z zawodu. Wskazała, że jeśli sędziowie nie zmienią zdania, potraktuje oświadczenie jako zrzeczenie się urzędu przez sędziów i przekaże Ministrowi Sprawiedliwości celem podjęcia czynności.⁷²

W konsekwencji 22 października 2021 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Przemysław Radzik podjął czynności wyjaśniające wobec krakowskich sędziów ⁷³ zarzucając im dopuszczenie się przewinień dyscyplinarnych w postaci kwestionowania skuteczności powołania Małgorzaty Manowskiej na stanowisko sędziego SN oraz kwestionowanie umocowania „konstytucyjnych organów państwa – Krajowej Rady Sądownictwa i Trybunału Konstytucyjnego”.

Ponadto prezes Dagmara Pawełczyk-Woicka przeniosła do innych wydziałów Sądu Okręgowego w Krakowie, czworo sędziów, którzy podpisali oświadczenie. Sędzia **Beata Morawiec** została przeniesiona z IV wydziału karnego odwoławczego, w którym orzeka od 20 lat do III wydziału karnego, który jest sądem pierwszej instancji. Sędzia **Maciej Czajka**, który od blisko dwudziestu lat specjalizuje się w sprawach karnych został przeniesiony do I wydziału cywilnego, który jest wydziałem pierwszoinstancyjnym w sprawach cywilnych. Sędzia **Katarzyna Wierzbicka** została przeniesiona z wydziału karnego odwoławczego do wydziału karnego pierwszoinstancyjnego.⁷⁴ 22 października przeniesiony został kolejny sędzia, **Wojciech Maczuga** – z wydziału karnego odwoławczego, w którym orzekał od 17 lat, do wydziału karnego, który rozpoznaje sprawy w pierwszej instancji.⁷⁵

15 października 2021 r. Rzecznik Dyscyplinarny Sędziów Sądów Powszechnych Piotr Schab poinformował o wszczęciu przez jego zastępcę Przemysława Radzika postępowania dyscyplinarnego i przedstawieniu zarzutów dyscyplinarnych sędzi **Olimpii Barańskiej-Małuszek** z Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim. Zastępca rzecznika dyscyplinarnego zarzucił sędzi popełnienie przewinień dyscyplinarnych polegających na tym, że wydając w kwietniu 2021 r. orzeczenie pominęła wyrok Trybunału Konstytucyjnego wydany z udziałem Mariusza Muszyńskiego (tzw. sędzia dubler) i w

⁷¹ Komunikat Prezesa Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 23 września 2021 r., <http://www.krakow.so.gov.pl/index.php?p=new&id=1809&idg=mg,258&kword=komunikat%20prezesa%20s%C4%85du%20okr%C4%99gow>

⁷² M. Jąłoszewski, *Prezeska sądu od Ziobry chce wyrzucić z zawodu 12 sędziów za stosowanie prawa UE*, OKO.press, 25 września 2021 r., <https://oko.press/prezeska-sadu-od-ziobry-chce-wyrzucic-z-zawodu-12-sedziow-za-stosowanie-prawa-ue/>

⁷³ Komunikat Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych z dnia 22 października 2021 r., <http://rzecznik.gov.pl/wp-content/uploads/2021/10/KomunikatKrakow.pdf>

⁷⁴ M. Jąłoszewski, *Nominatka Ziobry siłą i represjami chce zakazać krakowskim sędziom stosowania prawa UE*, 28 września 2021 r., OKO.press, <https://oko.press/nominatka-ziobry-sila-i-represjami-chce-zakazac-krakowskim-sedziom-stosowania-prawa-ue/>

⁷⁵ M. Jąłoszewski, *Sędzia z Krakowa karnie przeniesiony przez nominatkę Ziobry. Bo chce stosować prawo UE*, OKO.press, 22 października 2021 r., <https://oko.press/sedzia-z-krakowa-karnie-przeniesiony-przez-nominatke-ziobry/>

uzasadnieniu powołała się na wyrok ETPCz w sprawie Xero Flor w Polsce p-ko Polsce z 7 maja 2021 r.⁷⁶, z którego wynika, że skład Trybunału Konstytucyjnego z udziałem sędziów dublerów nie jest sądem ustanowionym ustawą. Zastępca rzecznika dyscyplinarnego twierdzi, że sędzia poświadczyla nieprawdę w uzasadnieniu jednego z wydanych przez siebie orzeczeń. P. Radzik uważa, że wydając wyrok w kwietniu 2021 r. nie mogła powołać się na wyrok ETPCz wydany w maju 2021 r. Sędzia powołała się w uzasadnieniu na wyrok ETPCz, który zapadł już po wydaniu orzeczenia, bo potwierdzał on zasadność przyjętego przez nią poglądu prawnego co do prawidłowości składu TK z udziałem sędziego dublera.

Rzecznik Dyscyplinarny zarzuca sędzi popelnienie przewinienia dyscyplinarnego uchybienia godności urzędu sędziego i naruszenie przepisów ustawy kagańcowej, które zakazują podważania statusu innych sędziów i kwestionowania umocowanie konstytucyjnych organów Rzeczypospolitej Polskiej. Tym samym rzecznik w postanowieniu z 5 października 2021 r. wprost naruszył postanowienie TSUE z 14 lipca 2021 r. wydane w sprawie C-204/21 R o zastosowaniu środków tymczasowych, którym m.in. zawieszono stosowanie wskazanych powyżej przepisów ustawy kagańcowej.

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego przedstawił sędzi Olimpii Barańskiej-Maluszek również drugi zarzut za to, że w czerwcu 2021 roku wezwała do dymisji prezes gorzowskiego Sądu Rejonowego Annę Kuśnierz-Milczarek i wiceprezes Dorotę Bobrowicz, które objęły te funkcje w związku z czystką na stanowiskach prezesów i wiceprezesów sądów, którą na przełomie 2017 i 2018 r. przeprowadził resort Ziobry.⁷⁷

Wezwanie Sędzi Barańskiej-Maluszek jest następstwem orzeczenia Trybunału w Strasburgu w sprawie Broda i Bojara przeciwko Polsce, w którym ETPC stwierdził, że Polska naruszyła Europejską Konwencję Praw Człowieka. Sędziowie Alina Bojara i Mariusz Broda, którzy w styczniu 2018 r. zostali odwołani ze stanowisk przez Ministra Sprawiedliwości, bez podania powodu nie mieli możliwości odwołania się od tych decyzji. Tym samym Polska naruszyła samą istotę prawa skarżących do sądu określonego w art. 6 ust. 1 EKPCz.⁷⁸

Rzecznik dyscyplinarny Przemysław Radzik uznał wezwanie sędzi Maluszek za manifest i zarzucił jej, że podważyła status i legalność obecnej prezes i wiceprezes SR w Gorzowie Wielkopolskim i pomówiła je przy tym, o to, że „...skusiły się na stanowiska całkowicie zależne od ministra Zbigniewa Ziobry” i winny przez to „...zrezygnować z funkcji nabytej w wyniku politycznej nominacji ministra Z. Ziobry i bezprawnego odwołania poprzedników”.

Zdaniem P. Radzika sędzia naruszyła konstytucyjną zasadę apolityczności sędziów oraz obowiązek postępowania zgodnie ze ślubowaniem sędziowskim. W związku z tym postawił sędzi Olimpii Barańskiej-Maluszek zarzut uchybienia godności urzędu sędziego.⁷⁹

Kolejnym sędzią, na którego spadły represje za stosowanie prawa UE i orzeczeń trybunałów europejskich w związku z badaniem legalności neo-KRS i statusu sędziów jest sędzia **Agnieszka Niklas-Bibik** z Sądu Okręgowego w Słupsku.⁸⁰ W dniu 4 października 2021 r. Sąd Okręgowy w Słupsku, w składzie którego zasiadała sędzia Niklas-Bibik, uchylił wyrok sądu rejonowego z uwagi na stwierdzenie bezwzględnej

⁷⁶ Komunikat Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych z 15 października 2021 r., <http://rzecznik.gov.pl/2021/10/komunikat-rzecznika-dyscyplinarnego-sedziego-piotra-schaba-w-sprawie-wszczecia-postepowan-dyscyplinarnych-wobec-sedziow-beaty-m-i-olimpiei-b-m/>

⁷⁷ M. Jąłoszewski, *Po wyroku ETPCz. Sędzia z Gorzowa wzywa do dymisji władze sądu z nominacji Ziobry*, OKO.press, 30 czerwca 2021 r., <https://oko.press/po-wyroku-etpcz-sedzia-z-gorzowa-wzywa-do-dymisji/>

⁷⁸ Wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 29 czerwca 2021 r. w sprawie Broda i Bojara przeciwko Polsce (skargi 26691/18 i 27367/18), <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-210693>

⁷⁹ M. Jąłoszewski, *Pierwsze represje za podważenie TK Przylebskiej. Dyscyplinarka sędzi z Gorzowa, ścigają też Morawiec*, OKO.press, 15 października 2021 r., <https://oko.press/pierwsze-represje-za-podwazenie-tk-przylebskiej/>

⁸⁰ Oświadczenie sędzi Agnieszki Niklas-Bibik z dnia 30 października 2021 r., Facebook Iustitia Oddział w Słupsku, https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=362200539035886&id=106004814655461

przyczyny odwoławczej w postaci sądu nienależycie obsadzonego – w składzie sądu zasiadał sędzia powołany na wniosek neo-KRS – a podstawę tego rozstrzygnięcia stanowił przepis EKPCz określający prawo do rzetelnego procesu sądowego (art. 6 ust. 1 Konwencji). Sędzia powołała się również na orzecznictwo TSUE i ETPCz oraz orzeczenia polskich sądów, w tym uchwałę składu trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r. W związku z tym orzeczeniem, tego samego dnia sędzia z urzędu uchyliła tymczasowy areszt stosowany wobec oskarżonego.

Dwa tygodnie później, 18 października, w trybie natychmiastowym została przeniesiona z wydziału odwoławczego do wydziału pierwszoinstancyjnego. Co istotne, przeniesieniu sędzi towarzyszyła decyzja Kolegium tego sądu o zwolnieniu z rozpoznania wszystkich spraw przydzielonych sędzi do rozpoznania w wydziale odwoławczym (70 spraw), a wszystkie rozprawy z jej udziałem zostały odwołane. W skład Kolegium SO w Słupsku wchodzi wyłącznie prezesi sądów rejonowych okręgu słupskiego.

Przed doręczeniem decyzji Kolegium SO w Słupsku - w związku z odsunięciem jej od orzekania w sprawach odwoławczych sędzia Agnieszka Niklas-Bibik postanowiła 20 października 2021 r., w dwóch sprawach odwoławczych, skierować do TSUE pytania prejudycjalne dotyczące skuteczności z punktu widzenia prawa unijnego (zasada pierwszeństwa i skutecznej ochrony sądowej) przepisów prawa krajowego oraz decyzji administracji i organów sądów, które uniemożliwiają sędziemu rozpoznanie przydzielonych spraw, jako wpływających na niezawisłość i niezależność sądu.

29 października 2021 r. Andrzej Michałowicz prezes Sądu Okręgowego w Słupsku zarządził natychmiastową przerwę w czynnościach orzeczniczych wobec sędzi Niklas-Bibik. Uzasadnieniem zawieszenia sędzi było zagrożenie dla powagi sądu oraz istotnego interesu służby. Przy czym należy zwrócić uwagę, że Andrzej Michałowicz został nominowany na stanowisko prezesa przez ministra Ziobrę, jest neo-sędzią awansowanym do Sądu Okręgowego na wniosek nowej Krajowej Rady Sądownictwa. W składzie neo-KRS zasiada jego żona Joanna Kołodziej-Michałowicz, która podobnie zresztą jak jej siostra Ewa Kołodziej-Dubowska, dostała awans od nowej KRS.⁸¹

Sędzia Agnieszka Niklas-Bibik, od 25 lat orzekająca w sprawach karnych, a od 15 lat w Sądzie Okręgowym w Słupsku, to pierwsza polska sędzia zawieszona po zadaniu pytań prejudycjalnych do TSUE. Decyzję Prezesa Michałowicza traktować należy jako zlekceważenie środków tymczasowych zarządzonych przez TSUE w związku ze skargą Komisji Europejskiej przeciwko Polsce dotyczącej ustawy kagańcowej (sprawa C-204/21).

Naciski dotyczące sfery orzeczniczej sędziego

Postępowania będące konsekwencją orzeczeń

Izba Dyscyplinarna 22 marca 2019 roku ukarała karą upomnienia sędzię Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim **Alinę Czubięniak** za wydane wcześniej orzeczenie. Sędzia Czubięniak w 2016 r. uchyliła postanowienie sądu pierwszej instancji, który zastosował areszt wobec podejrzanego, któremu postawiono zarzut doprowadzenia osoby małoletniej do „innej czynności seksualnej”. Sędzia nakazała rozpoznać tę sprawę ponownie, ponieważ podejrzanym z niesprawnością umysłową, nie miał zapewnionego prawa do obrony i był przesłuchiwany bez obecności pełnomocnika. Zaakceptowanie decyzji sądu pierwszej instancji, zdaniem sędzi Czubięniak, byłoby złamaniem Konstytucji i Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności.

Zanim sprawa sędzi Czubięniak trafiła do Izby Dyscyplinarnej, w pierwszej instancji wrocławski sąd dyscyplinarny uniewinnił sędzię, a jej orzeczenie uznał za prawidłowe. Minister Sprawiedliwości i Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w Szczecinie złożyli odwołanie do Izby

---

⁸¹ M. Jałoszewski, *Sędzia Niklas-Bibik zawieszona za stosowanie prawa UE i za zadanie pytań prejudycjalnych do TSUE*, OKO.press, 30 października 2021 r., <https://oko.press/sedzia-niklas-bibik-zawieszona-za-stosowanie-prawa-ue-i-za-zadanie-pytan-prejudycjalnych-do-tsue/>

Dyscyplinarnej domagając się uchylenia wyroku wrocławskiego sądu. W marcu 2019 r. Izba uznała, że sędzia Alina Czubięniak dopuściła się przewinienia dyscyplinarnego i wymierzyła jej karę upomnienia, której charakter określiła jako „wychowawczy”.

Od wyroku odwołanie złożyła sędzia Alina Czubięniak i jej dwóch obrońców oraz neo-Krajowa Rada Sądownictwa. Obrońcy sędzi w uzasadnieniu wskazali zarówno na brak podstaw do uznania odpowiedzialności sędziego za wykładnię przepisów, jak i brak legalności oraz konstytucyjnej podstawy działalności sądu jakim jest Izba Dyscyplinarna.

Rozprawa odwoławcza odbyła się 21 listopada 2019 r. Izba Dyscyplinarna zmieniła zaskarżony wyrok w zakresie opisu czynu dyscyplinarnego, w dalszym ciągu uznając sędzię Czubięniak winną, ale odstępując od wymierzenia kary, uznając czyn za przypadek mniejszej wagi. Izba Dyscyplinarna orzekła mimo wydanego dwa dni wcześniej (19 listopada 2019 r.) wyroku TSUE, w którym polskie sądy mają ocenić legalność działania samej Izby Dyscyplinarnej.

Kolejnym przykładem próby podważenia wydanego orzeczenia jest sprawa sędzi Sądu Rejonowego w Opolu **Ireny Majcher**. Wydział Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej w październiku 2018 r. skierował do sądu dyscyplinarnego wnioski o uchylenie immunitetu sędzi, chcąc postawić jej zarzut karny niedopełnienia obowiązków funkcjonariusza publicznego. Przyczyną działania Prokuratury Krajowej było zawiadomienie jednej z opolskich spółek, która nie przerejestrowała się z Rejestru Handlowego B do Krajowego Rejestru Sądowego w wyznaczonym przepisami terminie i w wyniku tego utraciła własność nieruchomości. Władze spółki złożyły zawiadomienie do prokuratury wskazując na beczynność sędzi Ireny Majcher, czym naraziła spółkę na utratę majątku.

29 stycznia 2019 r. orzekający w I instancji sąd dyscyplinarny przy Sądzie Apelacyjnym we Wrocławiu nie zgodził się na pociągnięcie sędzi do odpowiedzialności karnej. Sąd stwierdził, że w swoim postępowaniu sędzia nie uchybiła żadnemu przepisowi prawa. Prokuratura odwołała się od tego orzeczenia do Izby Dyscyplinarnej w Sądzie Najwyższym.

Pierwsze posiedzenie w tej sprawie było we wrześniu 2019 r., ale zostało odroczone i przez ponad rok nic się w tej sprawie nie działo. Dopiero 21 października 2020 r., po trwającym wiele godzin posiedzeniu, o godz. 20, Izba Dyscyplinarna ogłosiła, że nie uwzględniła zażalenia Prokuratury Krajowej i zdecydowała, że opolska sędzia zachowa immunitet sędziowski.⁸²

Pierwszym postępowaniem wyjaśniającym wszczętym w związku z wydanym wyrokiem była sprawa sędziego Sądu Rejonowego w Suwałkach **Dominika Czeszkiewicza**, który orzekł w sprawie działaczy Komitetu Obrony Demokracji (KOD) oskarżonych o zakłócanie uroczystości otwarcia wystawy, w której uczestniczyli m.in. Mariusz Błaszczak oraz Anna Maria Anders. Sędzia Czeszkiewicz w styczniu 2017 r. uniewinnił działaczy KOD-u, następnie w kwietniu 2018 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego przy Sądzie Okręgowym w Suwałkach – SSO Maciej Romotowski postawił sędziemu dwa zarzuty. Pierwszy dotyczył opieszałości w wyznaczeniu daty przesłuchania małoletniego świadka, a drugi niepodnoszenia przez niego kwalifikacji zawodowych. Ponadto upomnienie za brak prawidłowego nadzoru nad sędzią Czeszkiewiczem otrzymał przewodniczący wydziału karnego sądu, w którym orzeka sędzia Czeszkiewicz – sędzia Piotr Taraszkiewicz.

---

⁸² M. Gałczyńska, Izba Dyscyplinarna Sądu Najwyższego nie uchyliła immunitetu sędzi Ireny Majcher. Zarzutów nie będzie, onet.pl, 21 października 2020 r., <https://wiadomosci.onet.pl/tylko-w-onecie/izba-dyscyplinarna-sadu-najwyzszego-nie-uchylila-immunitetu-sedzi-ireny-majcher/g4fq9flk>

Ostatecznie, w maju 2018 r., Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Maciej Romotowski umorzył postępowanie wobec sędziego⁸³, a sędzia Jacek Sowul, który uchylił decyzję sędziego Czeszkiewicza został nominowany przez Ministra Sprawiedliwości Zbigniewa Ziobro na prezesa Sądu Rejonowego w Suwałkach.⁸⁴

Rzecznik Dyscyplinarny zakwestionował również wyrok sędziego Sądu Okręgowego w Poznaniu **Sławomira Jęksy**, który orzekł w sprawie Joanny Jaśkowiak, żony prezydenta Poznania. Joanna Jaśkowiak podczas demonstracji w obronie praworządności publicznie użyła wulgaryzmu. Sędzia Jęksa wydał wyrok uniewinniający, a w uzasadnieniu skrytykował łamanie przez władzę praworządności w Polsce. Uznał, że w tej sytuacji czyn Joanny Jaśkowiak nie był szkodliwy społecznie, a jej słowa „być może były potrzebne”. Początkowo postępowanie wyjaśniające wobec sędziego Jęksy prowadziła sędzia Mariola Głowacka – Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w Poznaniu nie znalazła jednak podstaw by postawić sędziemu Jęksie zarzut dyscyplinarny. W listopadzie 2018 r. sprawę przejął Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Przemysław Radzik, który uznał, że uzasadnienie sędziego Jęksy „przynosi ujmę godności sędziego i podważa zaufanie do jego niezawisłości i bezstronności”, a następnie 7 lutego 2019 r. wszczął postępowanie dyscyplinarne zarzucając sędziemu Jęksie naruszenie zasady apolityczności i obowiązku postępowania zgodnie ze ślubowaniem sędziowskim.⁸⁵ 8 października 2019 r. Rzecznik Dyscyplinarny Piotr Schab poinformował o uzupełnieniu zarzutów dyscyplinarnych przeciwko sędziemu o trzy kolejne. Zdaniem Rzecznika Dyscyplinarnego sędzia Sławomir Jęksa naruszył przepisy prawa, gdyż powinien wyłączyć się z rozpoznawania sprawy Joanny Jaśkowiak z uwagi na znajomość z obwinioną, a także, że zarówno w ustnym, jak i pisemnym uzasadnieniu wygłosił manifest polityczny dotyczący jego poglądów i ocen związanych z działaniem konstytucyjnych organów państwa.⁸⁶

Niezależnie od wspomnianego postępowania dyscyplinarnego sędzia Sławomir Jęksa został wezwany do złożenia oświadczenia przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego Michała Lasotę za treść wyjaśnień złożonych Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Marioli Głowackiej.

W tej sprawie Zastępca Rzecznika Dyscyplinarny Michał Lasota uznał również, że sama sędzia **Mariola Głowacka**, pełniąca funkcję Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w Poznaniu, umarżając postępowanie dopuściła się zaniechania. W maju 2019 r. wszczął postępowanie dyscyplinarne w tej sprawie. Sprawę podjął Rzecznik Praw Obywatelskich, który w wystąpieniu do Rzecznika Dyscyplinarnego zwrócił uwagę, że państwo, w którym wobec organów badających przewinienia dyscyplinarne wszczynane są postępowania dyscyplinarne za podejmowanie określonych decyzji, mimo dopuszczenia przez ustawodawcę ich kontroli przez Ministra Sprawiedliwości, nie można uznać za demokratyczne państwo prawa, w którym obywatele mają pewność, że ich sprawa będzie toczyła się z zachowaniem podstawowych gwarancji procesowych.⁸⁷

⁸³ Postanowienie Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego przy Sądzie Okręgowym w Suwałkach z dnia 28 maja 2018 r. w sprawie SD 2/18, [https://bip.suwalki.so.gov.pl/so_suwalki/i/Postanowienie_o_umorzeniu\(t\).pdf](https://bip.suwalki.so.gov.pl/so_suwalki/i/Postanowienie_o_umorzeniu(t).pdf)

⁸⁴ M. Jąłoszewski, Sędzia, który uniewinnił działaczy KOD nie będzie miał dyscyplinarki, OKO.press, 29 maja 2018 r., <https://oko.press/sedzia-ktory-uniewinnil-dzialaczy-kod-nie-bedzie-mial-dyscyplinarki/>

⁸⁵ Komunikat Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych z 12 lutego 2019 r., <http://rzecznik.gov.pl/wp-content/uploads/2019/02/Komunikat-1202.pdf>

⁸⁶ Komunikat Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych z 8 października 2019 r., <http://rzecznik.gov.pl/wp-content/uploads/2019/10/Slawomir-J-komunikat.pdf>

⁸⁷ Nie wszczęła „dyscyplinarki” sędziego – może ją mieć sama. Interwencja Rzecznika, 24 maja 2019 r., <https://www.rpo.gov.pl/pl/content/nie-wszczela-%E2%80%9Edyscyplinarki%E2%80%9D-sedziego-moze-ja-miec-sama-interwencja-rpo>

Kolejną sędzią, który odpowiada za swoje decyzje orzecznicze jest sędzia Sądu Rejonowego w Zielonej Górze **Małgorzata Dobiecka-Woźniak**. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Przemysław Radzik wszczął postępowanie dyscyplinarne przeciwko SSR w Zielonej Górze Małgorzacie Dobieckiej-Woźniak w zw. z niedopełnieniem obowiązków w zakresie wydania tymczasowego aresztowania.⁸⁸

W trakcie Zgromadzenia Przedstawicieli Sędziów Apelacji Gdańskiej w dniu 7 grudnia 2019 r. ujawniono, że Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Michała Lasota w ramach postępowania wyjaśniającego zwrócił się o opinie służbowe o **trzech sędziach Sądu Apelacyjnego w Gdańsku** do Prezesa tego sądu. Byli oni członkami składu, który pozytywnie rozpatrzył skargę na sprawę prowadzoną przez sędzię-członkinię nowej Krajowej Rady Sądownictwa. Sędziowie ci orzekli, że sądy niższej instancji naruszyły prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki i zasądziły odszkodowanie od Skarbu Państwa. W sprawę zaangażował się RPO, który w wystąpieniu do Rzecznika Dyscyplinarnego wskazał, że domaganie się opinii o sędziach od prezesów sądów nie jest wpisane w kontekst zwykłych, typowych czynności podejmowanych w ramach postępowania wyjaśniającego. Rodzi to zatem przypuszczenia, że działania Rzecznika Dyscyplinarnego mogą dotyczyć sfery orzeczniczej, która objęta jest zasadą niezawisłości sędziowskiej. Może to też być reakcja na dokonaną przez tych sędziów negatywną ocenę wykonywania obowiązków przez sędzię-członkinię obecnej KRS.⁸⁹

Jednym z najgłośniejszych przypadków represji, które dotknęły sędziego w związku z wydanym orzeczeniem jest sprawa sędziego Sądu Okręgowego w Warszawie **Igora Tuleyi**. 26 lutego 2020 r. Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia” poinformowało w mediach społecznościowych o wniosku Prokuratury Krajowej o uchylenie immunitetu sędziemu Igorowi Tuleyi, by móc postawić mu zarzut karny niedopełnienia obowiązków służbowych i przekroczenia uprawnień za orzeczenie wydane 18 grudnia 2017 r. Sędzia Tuleya uchylił wtedy decyzję prokuratury z 7 sierpnia 2017 r. o umorzeniu śledztwa w sprawie posiedzenia Sejmu w grudniu 2016 r. w sali kolumnowej i nakazał prokuraturze przeprowadzenie ponownego śledztwa. W ustnym uzasadnieniu orzeczenia sędzia powoływał się na materiały ze śledztwa, w tym głównie zeznania posłów PiS. Sędzia Tuleya nakazał prokuraturze, by oceniła, czy część posłów PiS jako świadkowie nie złożyli w śledztwie fałszywych zeznań. *„Większość parlamentarna w sposób zaplanowany, zdecydowany, konsekwentny, po prostu z pełną premedytacją naruszała reguły konstytucyjne”* stwierdził w uzasadnieniu orzeczenia sędzia Igor Tuleya. Ogłoszenie orzeczenia odbyło się z udziałem mediów, czemu nie sprzeciwił się obecny na sali prokurator. To właśnie stało się powodem wystąpienia z wnioskiem o uchylenie immunitetu. Według Prokuratury Krajowej I. Tuleya bezprawnie pozwolił dziennikarzom wysłuchać i nagrać uzasadnienie, przez co - zdaniem prokuratury - sędzia ujawnił osobom nieuprawnionym materiały ze śledztwa.

To pierwszy tego typu wniosek, który rozpoznawała Izba Dyscyplinarna na mocy tzw. „ustawy kagańcowej”. Przed jej wejściem w życie wniosek o uchylenie immunitetu sędziego Igora Tuleyi byłby rozpoznany przez Sąd Dyscyplinarny przy Sądzie Apelacyjnym.

Wniosek Prokuratury Krajowej miał być początkowo rozpoznany 20 marca 2020 r., ale ze względu na sytuację epidemiologiczną posiedzenie zostało odroczone. Uchwała została wydana 9 czerwca 2020 r., już po zawieszeniu Izby Dyscyplinarnej przez Trybunał Sprawiedliwości UE.

Jacek Wygoda, były prokurator Instytutu Pamięci Narodowej, jednoosobowo nie wyraził zgody na pociągnięcie sędziego Igora Tuleyi do odpowiedzialności karnej. Z uzasadnienia wynika, że stanął on na

---

⁸⁸ Komunikat Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych z 19 grudnia 2019 r., <http://rzecznik.gov.pl/wp-content/uploads/2019/12/Komunikat-Areszt-ZG.pdf>

⁸⁹ Sędziowie stwierdzili przewlekłość działań sędzi-członkini KRS. Interesuje się nimi rzecznik dyscyplinarny - dlaczego?, 24 marca 2020 r., <https://www.rpo.gov.pl/pl/content/rpo-pyta-powod-dzialan-rzecznika-dyscyplinarnego-wobec-sedziow>

stanowisku, że choć posiedzenia, na których sąd ocenia sprawy wypadkowe (uboczne w stosunku do sprawy głównej), w tym zażalenia na decyzję prokuratury o umorzeniu śledztwa, co do zasady są niejawnie, to ich jawność może dopuścić sędzia lub prezes sądu. Tym samym w przypadku sędziego Igora Tuleyi nie doszło do przekroczenia uprawnień.

Decyzja ta została zaskarżona przez prokuraturę i na posiedzeniu 18 listopada 2020 r. Izba Dyscyplinarna zmieniła rozstrzygnięcie I instancji i prawomocnie zezwoliła na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej SSO Igora Tuleyi za publiczne rozpowszechnienie bez zezwolenia wiadomości z postępowania przygotowawczego. Sędzia Tuleya został również zawieszony w obowiązkach sędziego i obniżono jego wynagrodzenie o 25 proc.⁹⁰

Sędzia był trzykrotnie wzywany na przesłuchanie przez Prokuraturę Krajową i trzykrotnie nie stawiał się na nie, mimo że za każdym razem był obecny pod jej siedzibą. W ten sposób sędzia chciał pokazać, że nie będzie uznawał decyzji nielegalnie działającej Izby Dyscyplinarnej, której legalność działania kwestionuje. Skutek tego był taki, że 15 marca 2021 r. do Izby Dyscyplinarnej wpłynął wniosek Prokuratury Krajowej o zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie sędziego do prokuratury w celu postawienia mu zarzutów i przesłuchania go w charakterze podejrzanego.

22 kwietnia 2021 r., po dwóch dniach posiedzenia prowadzonego do późnych godzin nocnych Izba Dyscyplinarna nie wyraziła zgody na zatrzymanie i siłowe doprowadzenie na przesłuchanie sędziego Igora Tuleyi, jednocześnie kwestionując w ustnym uzasadnieniu zasadność uchylenia sędziemu immunitetu.⁹¹ Decyzję wydał jednoosobowo Adam Roch, były prokurator ze Śląska. Wskutek tego rozstrzygnięcia sytuacja sędziego Igora Tuleyi nie uległa jednak zmianie - sędzia nadal jest pozbawiony możliwości orzekania i otrzymuje obniżone wynagrodzenie.⁹²

Prokuratura zaskarżyła decyzję o niewyrażeniu zgody na przymusowe doprowadzenie sędziego Igora Tuleyi na przesłuchanie.

Sędzia Igor Tuleya nie orzeka już od roku.

Zarzuty dyscyplinarne związane z treścią wydanego orzeczenia usłyszał również sędzia Sądu Apelacyjnego w Szczecinie **Maciej Żelazowski**. 2 marca 2020 r. wydał on postanowienie o zwróceniu się do Prezesa SA w Szczecinie oraz do Prezesa SO w Szczecinie o przekazanie akt osobowych oraz wszelkiej dokumentacji dotyczącej sędziego Sądu Okręgowego w Szczecinie orzekającego w pierwszej instancji w sprawie, w której apelację rozpoznawał. Sędzia ten został awansowany przy udziale nowej KRS. Sędzia Żelazowski w tym postanowieniu zastosował się do wykładni zawartej w uchwale połączonych Izb SN z 23 stycznia 2020 r. i dokonał oceny niezależności i bezstronności tego sędziego. Ostatecznie stwierdził, że nie ma przesłanek by podważyć bezstronność tego sędziego, lecz już sam fakt podjęcia takich działań był wystarczający, żeby Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych Przemysław Radzik wszczął postępowanie dyscyplinarne przeciwko sędziemu Żelazowskiemu.⁹³ Jest on jednym z pierwszych sędziów ściąganych dyscyplinarnie na podstawie ustawy kagańcowej.⁹⁴

---

⁹⁰ Komunikat Rzecznika Prasowego Izby Dyscyplinarnej z 19 listopada 2020 r., http://www.sn.pl/aktualnosci/SitePages/Komunikaty_o_sprawach.aspx?ItemSID=405-b6b3e804-2752-4c7d-bcb4-7586782ar315&ListName=Komunikaty_o_sprawach&rok=2020

⁹¹ Komunikat Rzecznika Prasowego Izby Dyscyplinarnej z 23 kwietnia 2021 r., http://www.sn.pl/aktualnosci/SitePages/Komunikaty_o_sprawach.aspx?ItemSID=437-b6b3e804-2752-4c7d-bcb4-7586782ar315&ListName=Komunikaty_o_sprawach

⁹² zob. Opinia Komitetu Obrony Sprawiedliwości KOS (39(3)/2021) z 25 kwietnia 2021 r., <https://komitetobronysprawiedliwosci.pl/app/uploads/2021/04/Opinia-3932021.pdf>

⁹³ Komunikat Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego z 5 sierpnia 2020 r. w sprawie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego przeciwko sędziemu Sądu Apelacyjnego w Szczecinie, <http://rzecznik.gov.pl/2020/08/komunikat-zastepcy-rzecznika->

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Przemysław Radzik pod koniec 2020 r. wszczął postępowanie dyscyplinarne wobec sędzi Sądu Rejonowego w Myśliborzu i wiceprezes tego sądu **Alicji Karpus-Rutkowskiej** i postawił jej zarzut uchybienia godności sędziego. Z zarzutu wynika, że 3 listopada 2020 sędzia miała mieć dyżur aresztowy, a mimo to po godzinach pracy sądu odmówiła Prokuraturze Rejonowej w Myśliborzu przyjęcia wniosku o tymczasowy areszt wobec podejrzanego. Wniosek ten został przyjęty następnego dnia rano, po otwarciu sądu i został rozpoznany po myśli prokuratury, bo sędzia Alicja Karpus-Rutkowska zgodziła się na areszt. Rzecznik Dyscyplinarny uważa jednak, że nie przyjmując wniosku prokuratury w nocy sędzia nie dopełniła swoich obowiązków służbowych i dlatego zarzuca jej przestępstwo urzędnicze z artykułu 231 kodeksu karnego. Według P. Radzika sędzia nie zachowała się też zgodnie ze ślubowaniem sędziowskim, które nakazuje sędziom stanie na straży prawa. Jak informowały media, przed postawieniem zarzutu sędzi Rzecznik Dyscyplinarny nie prosił jej o złożenie wyjaśnienia. Gdyby to uczynił, wiedziałby, że 3 listopada 2020, gdy miejscowa prokuratura chciała złożyć wniosek o areszt, sędzia nie miała dyżuru aresztowego.⁹⁵

Sprawa postępowania dyscyplinarnego dla wiceprezes Sądu Rejonowego w Myśliborzu ma jednak szersze tło, bo działania Rzecznika Dyscyplinarnego mogą mieć charakter represyjny i być efektem tego, że sędzia postawiła się prokuraturze. Opisana sprawa to nie był pierwszy konflikt na linii prokuratura – sąd w Myśliborzu. Sędzia Karpus-Rutkowska z końcem października 2020 r. odmówiła zastosowania tymczasowego aresztowania wobec uczestnika Strajku Kobiet, który w trakcie manifestacji uderzył księdza. Uczestnik manifestacji pojednał się z księdzem. Sędzia oceniła, że w sprawie nie ma obawy utrudniania śledztwa, gdyż materiał dowodowy jednoznacznie potwierdzał zachowanie uczestnika protestu.

Z konsekwencjami zadania pytania prejudycjalnego spotkali się również sędzia Sądu Okręgowego w Łodzi **Ewa Maciejewska** i sędzia Sądu Okręgowego w Warszawie **Igor Tuleya**, którzy zadali pytania w sprawie zgodności wprowadzonych w kwietniu 2018 roku przepisów o odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów z prawem Unii Europejskiej. W reakcji na działania sędziów, Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Przemysław Radzik w sierpniu 2018 r. wezwał sędzię Maciejewską, a we wrześniu 2018 r. sędziego Tuleyę do złożenia oświadczeń dotyczących możliwego „ekscesu orzeczniczego”, polegającego na zwróceniu się z pytaniem prejudycjalnym wbrew warunkom z art. 267 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej w trybie przepisów o postępowaniu dyscyplinarnym. Komitet Obrony Sprawiedliwości KOS w odpowiedzi na działanie Rzecznika Dyscyplinarnego wydał Opinię (Opinia KOS 12/2018).⁹⁶ W czerwcu 2019 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Przemysław Radzik na Twitterze poinformował o tym, że obie sprawy zostały „zamknięte”, sugerując jednocześnie, że przynajmniej jeden z sędziów mógł popełnić przestępstwo składania fałszywych zeznań.⁹⁷

---

dyscyplinarnego-sedziego-przemyslawa-radzika-w-sprawie-wszczecia-postepowania-dyscyplinarnego-przeciwko-sedziemu-sadu-apelacyjnego-w-szczecinie/

⁹⁴ M. Jąłoszewski, *Ścigają sędziego za wykonanie uchwały SN. Rzecznik dyscyplinarny Ziobry uderza ustawą kagańcową*, OKO.press, 6 sierpnia 2021 r., <https://oko.press/scigaja-sedziego-za-wykonanie-uchwaly-sn/>

⁹⁵ M. Jąłoszewski, *Rzecznik dyscyplinarny Radzik ściga sędzię, która postawiła się prokuraturze*, OKO.press, 12 stycznia 2021 r., <https://oko.press/rzecznik-dyscyplinarny-radzik-sciga-sedzie-ktora-postawila-sie-prokuraturze/>

⁹⁶ Opinia Komitetu Obrony Sprawiedliwości KOS ws. działań Zastępców Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych skierowanych przeciwko Sędziom Ewie Maciejewskiej i Igorowi Tulei, Opinie KOS (12/2018), 13 grudnia 2018 r., <http://komitetobronysprawiedliwosci.pl/opinia-komitetu-obrony-sprawiedliwosci-kos-ws-dzialan-zastepcow-rzecznika-dyscyplinarnego-sedziow-sadow-powszechnych-skierowanych-przeciwko-sedziom-ewie-maciejewskiej-i-igorowi-tulei/>

⁹⁷ Twitter, @ZRDSSP_Radzik, https://twitter.com/ZRDSSP_Radzik/status/1143892142567362562?s=20

Rzecznik Dyscyplinarny Michał Lasota w listopadzie 2018 r. wezwał Sędziego Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp. **Kamila Jarockiego** do złożenia pisemnego oświadczenia w związku ze zwróceniem się przez Sąd Okręgowy w Gorzowie Wlkp. w trybie art. 267 TFUE z pytaniem prejudycjalnym do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Wcześniej zwrócił się do Prezesa Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp. Jarosława Dudzicza (członka neo-KRS oraz Zespołu ds. czynności Ministra Sprawiedliwości podejmowanych w postępowaniu dyscyplinarnym sędziów i asesorów sądowych) o nadesłanie uwierzytelnionego odpisu postanowienia wydanego przez Sąd Okręgowy w Gorzowie Wlkp.⁹⁸

We wrześniu 2017 roku sędzia Sądu Rejonowego w Działdowie **Ewa Mroczek** umorzyła sprawę wniesioną przez prokuraturę, która dotyczyła znęcania się nad dziećmi w placówce opiekuńczo-wychowawczej w Lidzbarku Welskim. Sędzia orzekła, że zarzuty zawarte w postanowieniach nie są spójne z tymi, które ostatecznie znalazły się w akcie oskarżenia, a w uzasadnieniu wyroku wskazała, że jest to poważny błąd formalny popełniony przez prokuraturę, który może naruszać prawo oskarżonych do obrony. W lutym 2019 r. jeszcze podczas sprawowania obowiązków Prezesa SR w Działdowie przez sędzię Ewę Mroczek, Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego Michał Lasota zażądał przesłania akt sprawy wraz z orzeczeniem oraz akt osobowych sędzi Ewy Mroczek i opinii służbowych. We wrześniu 2019 r. Rzecznik wszczął postępowanie wyjaśniające wzywając sędzię do złożenia pisemnych wyjaśnień. Jak informowały media, w tle tej sprawy są relacje sędzi Mroczek z sędzią Michałem Lasotą, który mieszka w Działdowie. Sędzia na jednym ze spotkań nie podała mu ręki. Nie bez znaczenia może być też jej zaangażowanie w obronę niezależnych sądów i chłodny stosunek do prezesów sądów z nominacji resortu ministra Ziobry.⁹⁹

Konsekwencje dyscyplinarne wspomnianych wcześniej sędziów Sądu Okręgowego w Krakowie **Wojciecha Maczugi, Kazimierza Wilczka i Rafała Lisaka** również dotyczą wydanego przez nich orzeczenia. Przypomnijmy, że w październiku 2019 r. wydali postanowienie o odroczeniu sprawy w celu sprawdzenia, czy asesor, który orzekał w rozpoznawanej przez nich sprawie w I instancji, został powołany na wniosek KRS sprzed zmiany przepisów, czy nowej KRS wybranej przez polityków. Rzecznik Dyscyplinarny Piotr Schab 25 listopada 2019 r. postawił sędziom zarzuty dyscyplinarne za uchybienie godności urzędu sędziego.

Trzech sędziów Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, w tym sędzia **Włodzimierz Brazewicz**, który angażuje się w obronę niezależności sądów i w działania edukacyjne m.in. dla młodzieży, w listopadzie 2019 r. zostało wezwanych przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego Michała Lasotę do złożenia wyjaśnień. Powodem jest uchylenie przez trzyosobowy skład sędziowski orzeczenia Sądu Okręgowego w Elblągu dotyczącego oskarżenia prokuratury o przywłaszczenie mienia w jednej z firm.¹⁰⁰

Kolejną sędzią, która została wezwana przez Rzecznika Dyscyplinarnego do złożenia wyjaśnień w związku z przedstawieniem pytań prejudycjalnych Trybunałowi Sprawiedliwości UE jest sędzia SO w Warszawie **Anna Bator-Ciesielska**. 30 sierpnia 2019 r. jako przewodnicząca składu orzekającego w Sądzie Okręgowym, odmówiła orzekania z sędzią Przemysławem Radzikiem, pełniącym funkcję Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego, którego udział i zaangażowanie w tzw. aferze hejterskiej do dnia dzisiejszego nie zostało wyjaśnione. Na kanwie tej sprawy sędzia Bator-Ciesielska wydała postanowienie o zwróceniu

⁹⁸ Zastępcza Lasota szuka ekscesu w Gorzowie Wlkp., iustitia.pl, 28.12.2018, <https://www.iustitia.pl/postepowania-dyscyplinarne/2767-zastepca-lasota-szuka-ekscesu-w-gorzowie-wlkp>

⁹⁹ M. Jąloszewski, Sędzia z Działdowa nie kłania się „dobrej zmianie”. Teraz grozi jej dyscyplinarka za orzeczenie, OKO.press, 19 sierpnia 2019 r., <https://oko.press/sedzia-z-dzialdowa-nie-klania-sie-dobrej-zmianie-teraz-grozi-jej-dyscyplinarka-za-orzeczenie/>

¹⁰⁰ M. Jąloszewski, Nowy etap represji. Rzecznicy Ziobry zaczynają ścigać niezależnych sędziów za wyroki, OKO.press, 6 listopada 2019 r., <https://oko.press/nowy-etap-represji-rzecznicy-ziobry-zaczynaja-scigac-niezaleznych-sedziow-za-wyroki/>

się do TSUE z pytaniem prejudycjalnym dotyczącym tego, czy przepisy, zwłaszcza Ustawy o ustroju sądów powszechnych, dotyczące delegowania przez Ministra Sprawiedliwości, który jest jednocześnie Prokuratorem Generalnym, sędziów w sądach wyższych instancji, są zgodne z prawem unijnym. Rzecznik Dyscyplinarny już 3 września wszczął postępowanie wyjaśniające w tej sprawie, a następnie 6 grudnia 2019 r. postępowanie dyscyplinarne. W komunikacie w sprawie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego Rzecznik Dyscyplinarny Piotr Schab poinformował o przedstawieniu sędzi Bator-Ciesielskiej zarzutów popełnienia 5 przewinień dyscyplinarnych, z czego trzy, zdaniem Rzecznika, wypełniają znamiona przestępstwa nadużycia władzy.¹⁰¹ W sprawie sędzi Bator-Ciesielskiej 3 lutego 2020 r. odbyło się posiedzenie przed Izbą Dyscyplinarną w przedmiocie zawieszenia sędzi w obowiązkach służbowych, ale z powodu złożonego przez obronę wniosku zostało odroczone.¹⁰²

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Michał Lasota we wrześniu 2019 r. wystąpił do Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego działającego przy Sądzie Apelacyjnym w Gdańsku, by wszczął postępowanie wyjaśniające wobec **trzech sędziów Sądu Okręgowego w Elblągu**. Sędziowie wydali orzeczenie stwierdzające przewlekłość postępowania w jednej ze spraw prowadzonych właśnie przez sędziego Michała Lasotę. Własne postępowanie w tej sprawie wszczął również główny Rzecznik Dyscyplinarny. Do złożenia wyjaśnień wezwany został tylko jeden z członków składu orzekającego sędzia **Marek Nawrocki**. Niedługo później sędziemu Nawrockiemu cofnięto delegację do Sądu Apelacyjnego w Gdańsku.¹⁰³

W listopadzie 2020 r. Rzecznik Dyscyplinarny Przemysław Radzik wszczął postępowanie wyjaśniające wobec **sędziów z Sądu Rejonowego Poznań Stare Miasto**, którzy wstrzymali wykonalność wszystkich środków zapobiegawczych wobec adw. Romana Giertycha w związku ze śledztwem dotyczącym wyprowadzenia i przywłaszczenia niemal 100 mln zł ze spółki Polnord. W połowie października w tej sprawie doszło do zatrzymania 12 osób, m.in. Romana Giertycha. Prokuratorzy zażądali, by Giertych wpłacił pięć milionów złotych poręczenia majątkowego, dostał policyjny dozór i zakaz opuszczania kraju. Prokuratura zabroniła mu także wykonywać zawód adwokata. 17 listopada Sąd Rejonowy w Poznaniu wstrzymał wykonalność wszystkich środków zapobiegawczych zastosowanych wobec Romana Giertycha. To właśnie ta decyzja zainteresowała sędziowskiego rzecznika dyscypliny, który zwrócił się do poznańskiego sądu o przesłanie mu wszelkich dokumentów dotyczących sposobu organizacji posiedzenia. W jego ocenie sędziowie mogli popełnić delikty dyscyplinarne.¹⁰⁴

W grudniu 2020 r. do Izby Dyscyplinarnej w SN wpłynął wniosek Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Krakowie z 30 listopada 2020 r. w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej (uchylenie immunitetu) Sędziego Sądu Najwyższego **Józefa Iwulskiego**, aktualnego Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych.

---

¹⁰¹ Komunikat Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych z 6 grudnia 2019 r., <http://rzecznik.gov.pl/2019/12/komunikat-rzecznika-dyscyplinarnego-sedziego-piotra-schaba-w-sprawie-wszczecia-postepowania-dyscyplinarnego-przeciwko-annie-b-c-sedziemu-sadu-okregowego-w-warszawie/>

¹⁰² M. Jąłoszewski, M. Pankowska, *Pierwsza sprawa o zawieszenie w obowiązkach sędzi za zadanie pytań prejudycjalnych do TSUE*, OKO.press, 3 lutego 2020 r., <https://oko.press/pierwsza-sprawa-za-zadanie-pytan-prejudycjalnych/>

¹⁰³ M. Jąłoszewski, *Rzecznik dyscyplinarny Michał Lasota chce ścigania sędziów, którzy orzekli, że za długo prowadził sprawę*, OKO.press, 9 września 2019 r., <https://oko.press/rzecznik-dyscyplinarny-michal-lasota-chce-scigania-sedziow-ktorzy-orzekli-ze-za-dlugo-prowadzil-sprawe/>

¹⁰⁴ M. Gałczyńska, *Rzecznik dyscyplinarny wszczyna postępowanie wobec sędziów zajmujących się sprawą Romana Giertycha. Jego obrońca: ewidentne naciski na sąd*, Onet.pl, 30 listopada 2020 r., <https://wiadomosci.onet.pl/kraj/sprawa-romana-giertycha-ruch-sedziowskiego-rzecznika-dyscypliny/bkegv4k>

Śledczy IPN chcą postawić sędziemu Iwulskiemu zarzuty dopuszczenia się „zbrodni komunistycznej” w związku z tym, że w 1982 r. zasiadał on w składzie Sądu Warszawskiego Okręgu Wojskowego, który skazał robotnika z Oświęcimia Leszka Wojnara na trzy lata więzienia za roznoszenie „anty państwowych” ulotek przedstawiających kontury Polski okolonę kolczastym drutem.¹⁰⁵

Sędzia Iwulski został po studiach powołany przymusowo do pracy w sądownictwie wojskowym po ogłoszeniu stanu wojennego w grudniu 1981 r. Jako sędzia orzekał przez sześć miesięcy do końca grudnia 1982 r.

Prezes Iwulski znalazł się na celowniku prokuratury nie tylko za krytykę zmian w sądownictwie wprowadzanych przez rządzących, ale również za to, że był w składzie SN, który we wrześniu 2020 r. wydał przełomową uchwałę w sprawie obniżek emerytur i rent osobom, które w latach 1944-1990 były zatrudnione, choćby nawet przez jeden dzień, w niektórych formacjach i instytucjach państwa komunistycznego. Sąd Najwyższy nie zostawił wtedy suchej nitki na tzw. ustawie dezubekizacyjnej autorstwa PiS, która przewiduje odpowiedzialność zbiorową – automatycznie pozbawiając uprawnień emerytalnych wszystkich funkcjonariuszy, bez względu na ocenę zachowań poszczególnych jednostek. Uchwalił, że kryterium służby na rzecz „totalitarnego państwa” powinno być ustalane na podstawie „indywidualnych czynów i ich weryfikacji pod kątem naruszenia podstawowych naruszeń praw i wolności człowieka, służących reżimowi komunistycznemu”. Uzasadniając uchwałę sędzia Józef Iwulski zwrócił uwagę, że „nie możemy działać tak jak państwo totalitarne, które nie przestrzega praw jednostki, w tym gwarancji sprawiedliwego procesu. Stalibyśmy się tym samym systemem, który krytykujemy.”¹⁰⁶

W sprawie sędziego Iwulskiego odbyły się cztery posiedzenia Izby Dyscyplinarnej. Na ostatnim z nich - 1 lipca 2021 r. w charakterze świadka zeznawał powołany przez obronę prof. Adam Strzembosz - były I Prezes Sądu Najwyższego, który m.in. opowiedział o postawach sędziów w czasie stanu wojennego. W swoich zeznaniach ocenił, że w stanie wojennym wobec sędziów władza stosowała łagodniejsze kary niż obecnie. Nie ścigano ich wtedy za odważne wyroki, tak jak teraz i nie zrobiono masowych czystek, które planuje PiS. Zwrócił uwagę, że sędzia Iwulski nie dostałby się po 1989 roku do Sądu Najwyższego, gdyby były wątpliwości co do jego postawy w stanie wojennym.¹⁰⁷

2 lipca 2021 r. Izba Dyscyplinarna zgodziła się na pociągnięcie sędziego Józefa Iwulskiego do odpowiedzialności karnej. Jednocześnie zawiesiła sędziego w czynnościach służbowych i obniżyła mu wynagrodzenie o 25%. Składowi przewodniczyła Małgorzata Bednarek – była prokurator blisko związana ze Zbigniewem Ziobro, która nadto jest osobiście skonfliktowana z sędzią Iwulskim. Wraz z nią zasiadali prokuratorzy Jarosław Duś i Adam Roch. Ten ostatni zgłosił zdanie odrębne.

Należy odnotować, że próba odsunięcia prezesa Iwulskiego od orzekania i pozbawienia go części wynagrodzenia to własna inicjatywa dwóch członków składu orzekającego (Małgorzaty Bednarek i Jarosława Dusia), bowiem występujący w sprawie prokurator nie tylko o to nie wnosił, ale twierdził, że nie ma do tego podstaw prawnych.

17 sierpnia 2021 r. do Izby Dyscyplinarnej wpłynęło zażalenie obrońców sędziego Józefa Iwulskiego na uchwałę z 2 lipca 2021 r. Do dziś nie zostało rozpoznane.

W związku z podjęciem przez Izbę Dyscyplinarną „uchwały” w sprawie immunitetu Prezesa Iwulskiego 79 sędziów Sądu Najwyższego (czynnych i w stanie spoczynku) wydało oświadczenie, w którym powołując się na uchwałę trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., stwierdzili, że Izba

¹⁰⁵ Komunikat Instytutu Pamięci Narodowej o wystąpieniu z wnioskiem do Sądu Najwyższego, <https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediu/komunikaty/125608,Wniosek-o-uchylenie-immunitetu-sedziego-w-sledztwie-o-zbrodni-komunistyczne.html>

¹⁰⁶ Komunikat Sądu Najwyższego w zw. z uchwałą składu 7 sędziów SN sygn. akt III UZP 1/20, https://www.sn.pl/aktualnosci/SitePages/Komunikaty_o_sprawach.aspx?ItemSID=392-b6b3e804-2752-4c7d-bcb4-7586782a1315&ListName=Komunikaty_o_sprawach&rok=2020

¹⁰⁷ M. Jalożewski, *Prof. Adam Strzembosz: w stanie wojennym kary dla sędziów były łagodniejsze niż dziś*, 4 lipca 2021 r., <https://oko.press/prof-adam-strzembosz-w-stanie-wojennym-kary-dla-sedziow-byly-lagodniejsze-niz-dzis/>

Dyscyplinarna nie jest sądem w rozumieniu Konstytucji RP, Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności oraz Traktatu o Unii Europejskiej. Jednocześnie, mając na uwadze, że zgodnie z art. 181 Konstytucji RP, uchylenie immunitetu przysługującego każdemu sędziemu może nastąpić tylko za zgodą niezależnego i bezstronnego sądu oświadczyli, że „dopóki wniosek prokuratora o uchylenie immunitetu sędziemu nie zostanie rozpoznany przez niezależny sąd, brak jest rozstrzygnięcia w sprawie będącej przedmiotem tego wniosku.”¹⁰⁸

W obronie sędziego Iwulskiego wystąpiło m.in. zgromadzenie sędziów Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego, którzy w podjętej w styczniu 2021 r. uchwale "wyrazili pełne zaufanie dla sędziego Sądu Najwyższego Józefa Iwulskiego, który w okresie wieloletniej służby sędziowskiej pozostawał zawsze wierny standardom niezależności i niezawisłości w pełnieniu urzędu sędziego".¹⁰⁹

16 marca 2021 r. Wydział Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej wystąpił o uchylenie immunitetów trzem kolejnym sędziom Sądu Najwyższego - **Markowi Pietruszyńskiemu, Andrzejowi Stępcie** i prof. **Włodzimierzowi Wróblowi**. Profesor Wróbel jest znany z obrony niezależności Sądu Najwyższego i tego, że jako jedyny uzyskał poparcie większości sędziów SN w wyborach kandydatów na Pierwszego Prezesa SN w 2020 roku (jednak jego kandydatura nie została zaakceptowana przez Prezydenta Andrzeja Dudę, który na stanowisko Pierwszego Prezesa powołał neo-sędzię Małgorzatę Manowską) i uzasadniał przełomową uchwałę połączonych Izb Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r.

Prokuratura zamierza postawić sędziom zarzuty w związku z wydanymi przez nich orzeczeniami. Zdaniem prokuratorów dopuścili się oni nieumyślnego niedopełnienia obowiązku rozstrzygania spraw zgodnie z obowiązującymi przepisami czym doprowadzili do bezprawnego pobytu dwóch osób w zakładach karnych (tj. przestępstwa z art. 231 § 3 k.k.)¹¹⁰, a chodziło o to, że nie sprawdzili czy osoby, w sprawach których rozstrzygali kasacje przebywają w zakładzie karnym. 17 marca, Sąd Najwyższy wydał oświadczenie podpisane przez Prezesa Izby Karnej i zastępującego Pierwszego Prezesa SN Prezesa Izby Kontroli Nadzwyczajnej, z którego wynika, że nieprawidłowości miały miejsce, lecz wynikały z błędów sekretariatów.¹¹¹

W reakcji na wniosek o uchylenie immunitetu sędziom 60 sędziów Sądu Najwyższego w stanie czynnym i w stanie spoczynku wydało oświadczenie. Sędziowie sprzeciwili się praktyce kierowania przez prokuraturę wniosków o wyrażenie zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziów opartych na zarzutach związanych z procesem orzekania. Zwrócili uwagę, że kierowanie takich wniosków stanowi przykład instrumentalnego wykorzystywania prawa do zdyskredytowania w opinii publicznej sędziów krytycznie nastawionych do zmian w wymiarze sprawiedliwości. Jest jednocześnie próbą wywołania efektu mrożącego w odniesieniu do innych sędziów.¹¹²

¹⁰⁸ M. Jąłoszewski, 75 sędziów SN: sędzia Józef Iwulski nie został zawieszony, bo Izba Dyscyplinarna nie jest sądem, 2 lipca 2021 r., <https://oko.press/75-sedziow-sn-sedzia-jozef-iwulski-nie-zostal-zawieszony/>

¹⁰⁹ Sędziowie Izby Pracy SN: Sędzia Iwulski jest wierny standardom niezależności (PAP), 15 stycznia 2021 r., <https://wiadomosci.dziennik.pl/wydarzenia/artykuly/8069436,jozef-iwulski-sedziowie-izba-pracy-sn-wiarnosc-standardy-niezalznosc.html>

¹¹⁰ Komunikat Prokuratury Krajowej z 16 marca 2021 r., <https://pk.gov.pl/aktualnosc/aktualnosc-prokuratury-krajowej/wnioski-o-uchylenie-immunitetow-sedziom-ktorzy-doprowadzili-do-bezprawnego-pozbawienia-wolnosci-skazanych/>

¹¹¹ Oświadczenie Sądu Najwyższego z 17 marca 2021 r., <https://www.sn.pl/aktualnosc/SitePages/Wydarzenia.aspx?ItemSID=738-odc69815-3ade-42fa-bbb8-549c3c6969c5&ListName=Wydarzenia>

¹¹² Oświadczenie sędziów SN: efekt mrożący wniosków prokuratury i obowiązek powstrzymania się przez Izbę Dyscyplinarną w sprawach immunitetowych, <http://konstytucyjny.pl/oswiadczenie-sedziow-sn-efekt-mrozacy-wnioskow-prokuratury-i-obowiazek-powstrzymania-sie-przez-izbe-dyscyplinarna-w-sprawach-immunitetowych/>

Jako pierwszy został rozpoznany wniosek dotyczący uchylenia immunitetu SSN Włodzimierzowi Wróblowi. 31 maja 2021 r. Izba Dyscyplinarna, po wielogodzinnym, niejawnym posiedzeniu, nie wyraziła zgody na pociągnięcie sędziego Wróbla do odpowiedzialności karnej. Uzasadniając decyzję Adam Tomczyński wskazał w ustnych motywach, że sędzia Wróbel powinien odpowiadać dyscyplinarnie, a nie karnie.¹¹³

Zażalenie prokuratury na powyższą decyzję Izby Dyscyplinarnej wpłynęło do Sądu Najwyższego 22 lipca 2021 r.

23 września 2021 r. Izba Dyscyplinarna rozpoznała wniosek wobec drugiego z sędziów Izby Karnej SN Marka Pietruszyńskiego. Izba Dyscyplinarna uwzględniła wniosek prokuratury i zezwoliła na pociągnięcie sędziego SN do odpowiedzialności dyscyplinarnej. Uchwała Izby Dyscyplinarnej z 23 września 2021 r. stanowi ostantacyjne naruszenie środków tymczasowych zarządzonych 14 lipca 2021 r. przez Wiceprezes Trybunału Sprawiedliwości UE, zgodnie z którymi Polska została zobowiązana m.in. do natychmiastowego zawieszenia stosowania przepisów krajowych, na podstawie których Izba Dyscyplinarna orzeka w sprawach o uchylenie immunitetu.¹¹⁴

Warto w tym miejscu zauważyć, że w związku z niewykonaniem powyższego postanowienia Wiceprezes TSUE o zastosowaniu środków tymczasowych, na wniosek Komisji Europejskiej Trybunał Sprawiedliwości UE 27 października 2021 r. nałożył na Polskę karę dzienna w wysokości 1 miliona euro.¹¹⁵

Zażalenie obrońców sędziego Marka Pietruszyńskiego na uchwałę Izby Dyscyplinarnej z 23 września 2021 r. wpłynęło do Izby Dyscyplinarnej 20 października 2021 r.

Wniosek prokuratury o uchylenie immunitetu SSN Andrzejowi Stępcie nie został dotychczas rozpoznany.

Obok wniosków o uchylenie immunitetu powyższym sędziom SN, w ostatnim roku zauważalne było zwiększone zainteresowanie prokuratury również innymi sędziami tego sądu. W marcu 2021 r. w mediach pojawiła się informacja o postępowaniu, które toczy się w powołanym do ścigania sędziów Wydziale Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej w związku z działalnością orzeczniczą sędziów Sądu Najwyższego. Gazeta Wyborcza ujawniła, że Prokurator Krajowy Bogdan Święczkowski zażądał od Sądu Najwyższego wydania akt spraw rozpoznawanych przez Izbę Karną.¹¹⁶

Chodzi o akta 25 spraw dotyczących odwołań od orzeczeń sądu dyscyplinarnego dla adwokatów, które trafiły do Izby Karnej. Sąd dyscyplinarny adwokatury, po wyroku TSUE z 19 listopada 2019 r. i wydanym w jego konsekwencji wyroku Sądu Najwyższego z 5 grudnia 2019 r., w którym SN orzekł, że Izba Dyscyplinarna nie jest sądem w rozumieniu prawa UE i prawa krajowego, kierował odwołania od orzeczeń dyscyplinarnych do Izby Karnej zamiast do Izby Dyscyplinarnej, a Izba Karne je rozpoznawała. Równocześnie Prokurator Krajowy zażądał udostępnienia informacji o organizacji pracy w Izbie Karnej oraz w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych.¹¹⁷

¹¹³ Komunikat Rzecznika Prasowego Izby Dyscyplinarnej z 1 czerwca 2021 r., https://www.sn.pl/aktualnosci/SitePages/Komunikaty_o_sprawach.aspx?ItemSID=447-b6b3e804-2752-4c7d-bcb4-7586782a1315&ListName=Komunikaty_o_sprawach

¹¹⁴ Komunikat Rzecznika Prasowego Izby Dyscyplinarnej z 23 września 2021 r., https://www.sn.pl/aktualnosci/SitePages/Komunikaty_o_sprawach.aspx?ItemSID=468-b6b3e804-2752-4c7d-bcb4-7586782a1315&ListName=Komunikaty_o_sprawach&rok=2021

¹¹⁵ Postanowienie wiceprezesa Trybunału z dnia 6 października 2021 r., ECLI:EU:C:2021:834, [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/TXT/?uri=CELEX:62021CO0204\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/TXT/?uri=CELEX:62021CO0204(01))

¹¹⁶ Ł. Woźnicki, *Prokuratura przejmuje akta Sądu Najwyższego. Początek "ofensywy przeciw sędziom"?* Wyborcza.pl, 20 marca 2021 r., <https://wyborcza.pl/7,75398,26889858,prokuratura-przejmuje-akta-sadu-najwyzszego-poczatek-ofensywy.html>

¹¹⁷ M. Jałoszewski, *Prokuratura Krajowa zarzuca sieć na stary Sąd Najwyższy. Będzie uderzenie w Izbę Karną i Pracy?* OKO.press, 23 marca 2021 r., <https://oko.press/prokuratura-krajowa-zarzucila-siec-na-stary-sad-najwyzszy/>

W związku z tym postępowaniem prokuratura może zechcieć postawić sędziom SN zarzuty karne np. przekroczenia uprawnień. Jeśli do tego dojdzie, to grożą one co najmniej **kilkunastu sędziom Sądu Najwyższego**, którzy w Sądzie Najwyższym zajmowali się tymi sprawami, prezesowi Izby Karnej **Michałowi Laskowskiemu**, który przydzielał sprawy i sam w nich orzekał, a nawet byłej I Prezes SN **Małgorzacie Gersdorf**, która przekazywała odwołania w sprawach dyscyplinarnych adwokatów do Izby Karnej.

Sędzia SO w Warszawie **Agnieszka Domańska** została zaatakowana za wydanie orzeczenia nie po myśli władzy, gdy w kwietniu 2021 r. odmówiła przedłużenia aresztu dla Sławomira Nowaka, ministra w rządzie Donalda Tuska. Nowak w areszcie przebywał od lipca 2020 roku z powodu zarzutów korupcyjnych. Areszt był przedłużany kilka razy, ale 12 kwietnia sędzia Domańska nie zgodziła się na kolejne przedłużenie. Jak informowały media sąd określił kaucję w wysokości 1 mln zł oraz nałożył na S. Nowaka dozór policyjny i zakaz opuszczania kraju. Sąd uznał, że podejrzany nie będzie mataczył w śledztwie, prokuratura zgromadziła już dokumenty, są też liczne zeznania świadków. Wpływ na decyzję sądu miało również to, że prokuratura nie realizowała wcześniejszych wskazówek sądu, by skupić się w śledztwie na głównym wątku sprawy.¹¹⁸

W reakcji na orzeczenie Minister Sprawiedliwości i Prokurator Generalny Zbigniew Ziobro zorganizował konferencję prasową razem z Prokuratorem Krajowym Bogdanem Świączkowskim, na której zaatakowali niezależne sądy i podważali orzeczenie sądu warszawskiego. Ziobro zasugerował również, że wpływ na decyzję sądu miał były premier Donald Tusk, który kilka dni wcześniej w wywiadzie powiedział, że areszt dla Nowaka jest po to, by wymusić na nim zeznania obciążające polityków PO. Portal wPolityce.pl opublikował szkalujący sędzię Agnieszkę Domańską artykuł, który stanowi ponadto przykład wykorzystywania informacji o przynależności do stowarzyszeń.¹¹⁹ Obowiązek ujawnienia takich informacji na sędziów nałożyła tzw. „ustawa kagańcowa”. W artykule tym powiązano treść orzeczenia sędzi Domańskiej z jej członkostwem w stowarzyszeniu sędziów „Iustitia” i z tego powodu zarzucono polityczną motywację pisząc m.in., że *„Decyzja sędzi Agnieszki Domańskiej ma nie wiele wspólnego z oceną merytoryczną sprawy”*, że zwolnienie S. Nowaka z aresztu, *„to zarazem wyraz protestu przeciwko obozowi władzy, a ściślej rodzajem „zbrojnego starcia” ze zniechęconym przez „kastę” Zbigniewem Ziobro”*, by w końcu nazwać orzeczenie „polityczną manifestacją”.

Konsekwencje za wydane orzeczenie mogą spotkać też sędzię Sądu Rejonowego w Bydgoszczy; **Iwonę Wiśniewską**, **Katarzynę Błażejowską** i **Anettę Marciniak**, które zasiadały w składzie sądu rozpoznającym wniosek o zabezpieczenie złożony przez pełnomocników sędziego Pawła Juszczyżyna w związku z jego pozwem o przywrócenie go do orzekania w olsztyńskim sądzie. Sąd w Bydgoszczy nakazał Sądowi Rejonowemu w Olsztynie dopuścić go do wykonywania wszystkich praw i obowiązków służbowych przysługujących mu z tytułu powołania na urząd sędziego.

Aktami sprawy zainteresował się ścigający sędziów Wydział Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej, a wcześniej o ich udostępnienie zwrócił się Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Michał Lasota. O udostępnienie akt zwróciło się również Ministerstwo Sprawiedliwości.¹²⁰

---

¹¹⁸ Dlaczego sąd zwolnił Sławomira Nowaka z aresztu? Szczegóły uzasadnienia, tvn24.pl, 25 kwietnia 2021 r., <https://tvn24.pl/polska/slawomir-nowak-zwolniony-z-aresztu-powody-i-uzasadnienie-5068730>

¹¹⁹ J. Jachowicz, Sędzia Domańska w stylu Tulei, Tuska i Urbana. Nie ma co udawać, że wypuszczenie na wolność Nowaka nie jest polityczną manifestacją, wPolityce.pl, 12 kwietnia 2021 r., <https://wpolityce.pl/polityka/546777-sedzia-domanska-w-stylu-tulei-tuska-urbana>

¹²⁰ M. Jąloszewski, Prokuratura się odwołuje: chce siłowego zatrzymania Tulei. Bierze się też za sędzię od Juszczyżyna, OKO.press, 21 maja 2021 r., <https://oko.press/prokuratura-sie-odwoluje-chce-silowego-zatrzymania-tulei/>

Trzy sędziowie z Bydgoszczy spotkały się również z krytyką ze strony neo-KRS. Na wniosek sędziego Macieja Nawackiego, 28 maja 2021 r. Rada podjęła uchwałę, w której zarzuciła sędziom działanie *ultra vires*, czyli wykraczające poza ich kompetencje i wskazała, że mogły popełnić delikt dyscyplinarny i dopuścić się przestępstwa przekroczenia uprawnień.¹²¹

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego wszczął postępowanie wyjaśniające w związku z orzeczeniem wydanym przez Sąd Apelacyjny w Warszawie w składzie, w którym zasiadała SSA **Marzanna Piekarska-Drażek**. 1 czerwca 2021 r. wezwał ją do złożenia wyjaśnień w związku z orzeczeniem wydanym w lutym 2021 r. w sprawie sędziego Igora Tuleyi. Sędzia Piekarska-Drażek przewodniczyła składowi, który orzekł, że sędzia Igor Tuleya nadal jest czynnym sędzią i nie został zawieszony w obowiązkach sędziego przez Izbę Dyscyplinarną.¹²² W odpowiedzi na wezwanie Rzecznika Dyscyplinarnego sędzia Piekarska-Drażek wskazała, że żądanie godzi z konstytucyjnymi gwarancjami niezależności sądów i niezawisłości orzecznictwa sędziów oraz zasadą tajności narady sądu. Zgodnie z Kodeksem postępowania karnego przebieg narady i głosowania nad orzeczeniem jest tajny, a zwolnienie od zachowania w tym względzie tajemnicy nie jest dopuszczalne.

Działania prokuratury w związku z działalnością orzeczniczą sędziów

W ostatnim czasie, a w szczególności po postanowieniu TSUE z 8 kwietnia 2020 r., w którym Trybunał zastosował środki tymczasowe i zawiesił działalność niedającej gwarancji bezstronności i niezależności Izby Dyscyplinarnej w sprawach dyscyplinarnych sędziów, zwiększyła się rola prokuratury w działaniach wymierzonych przeciwko sędziom krytycznie nastawionym do zmian w wymiarze sprawiedliwości.

Największą aktywność w tej sferze przejawia wspomniany wyżej Wydział Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej powołany do ścigania sędziów i prokuratorów. Prokuratorzy z tego wydziału kierują wnioskami o wyrażenie zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej wobec sędziów do Izby Dyscyplinarnej w Sądzie Najwyższym. Wiele z tych wniosków powiązanych jest wprost z działalnością orzeczniczą sędziów.

Mimo dwóch postanowień TSUE o zawieszeniu funkcjonowania Izby Dyscyplinarnej, w szczególności postanowienia z 14 lipca 2021 r., którym wiceprezes TSUE zobowiązała Polskę do natychmiastowego zawieszenia stosowania przepisów krajowych odnoszących się w szczególności do uprawnień Izby Dyscyplinarnej do orzekania w sprawach o uchylenie immunitetu i zawieszenie sędziów w czynnościach służbowych oraz do zawieszenia skutków wydanych już uchwał Izby Dyscyplinarnej w sprawach immunitetowych, Izba Dyscyplinarna nadal rozpoznaje wnioski prokuratury o zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej.

W grudniu 2019 r., ówczesna I Prezes SN prof. Małgorzata Gersdorf wydała oświadczenie w związku z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 2019 r. (w sprawie sygn. akt III PO 7/18), w którym stwierdziła, że kontynuowanie działalności przez Izbę Dyscyplinarną stanowi poważne zagrożenie dla stabilności porządku prawnego w Polsce i wezwała sędziów Izby Dyscyplinarnej do powstrzymania się od wszelkich czynności orzeczniczych w prowadzonych przez nich sprawach.¹²³

---

¹²¹ Uchwała Nr 612/2021 Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 28 maja 2021 r., <https://krs.pl/files/148/Wystipienia-do-TK/874/uchwaa-KRS-Nr-612.pdf>

¹²² M. Jąloszewski, *Ważne. Uderzenie w sędziów z Warszawy za korzystne dla Igora Tulei orzeczenie. Grożą im represje*, OKO.press, 18 czerwca 2021, <https://oko.press/wazne-uderzenie-w-sedziow-z-warszawy-za-korzystne-dla-igora-tulei-orzeczenie/>

¹²³ Oświadczenie Pierwszego Prezesa SN z 10 grudnia 2019 r., <https://www.sn.pl/aktualnosci/SiteAssets/Lists/Wydarzenia/AllItems/2019.12.10%20-%20O%C5%9Bwiadczenie%20PPSN.pdf>

W związku z tym oświadczeniem Prokurator Krajowy Bogdan Święczkowski, prawa ręką Zbigniewa Ziobry, rozesłał pismo z poleceniem służbowym do wszystkich śledczych w Polsce. W piśmie tym nakazał, by prokuratorzy reagowali na wszelkie próby podważania konstytucyjnych organów i instytucji w kontekście działania sędziów. Poleciał, by składali wnioski o wyłączenie sędziego lub sędziów od orzekania w takich sprawach oraz powiadamiali o tym właściwego Prokuratora Regionalnego. Równocześnie zobowiązał Prokuratorów Regionalnych „do skierowania w takich przypadkach niezwłocznie zawiadomienia o zaistniałym zdarzeniu do Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych i Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Najwyższego”.¹²⁴

Działalność pozostającej pod wpływem polityków Prokuratury Krajowej należy oceniać jednoznacznie jako politycznie ukierunkowaną akcję przeciwko sędziom wyrażającym negatywne opinie co do stanu praworządności w Polsce.

Sędziowie, którzy znaleźli się w zainteresowaniu prokuratury to m.in. wspomnieni powyżej sędziowie Sądu Najwyższego – **Józef Iwulski**, **Włodzimierz Wróbel**, **Andrzej Stępka** i **Marek Pietruszyński**. Na zaawansowanym etapie jest również omówiona powyżej sprawa sędziego SO w Warszawie **Igora Tuleyi**, któremu nielegalna Izba Dyscyplinarna uchyliła już immunitet, a prokurator wystąpił o zgodę na jego zatrzymanie i doprowadzenie do prokuratury.

Trzynastu krakowskich sędziów zostało w 2020 r. wezwanych na przesłuchania w charakterze świadków przez wspomniany Wydział Spraw Wewnętrznych. Na wezwaniach wskazano, że przesłuchania odbywają się w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa z art. 231 kk – przekroczenia uprawnień przez funkcjonariuszy publicznych. Cała trzynastka orzekała na różnych etapach w sądach trzech szczebli – rejonowym, okręgowym i apelacyjnym – w związku z pozwem, jaki przeciwko Prokuraturze Regionalnej w Krakowie wniósł prokurator Mariusz Krasoń.¹²⁵

Prokurator Krasoń wniósł przeciwko swojej macierzystej jednostce pozew w związku z represjami, jakie na niego spadły za zaangażowanie w obronę niezależnej prokuratury i praworządności. Mariusz Krasoń oprócz pracy w Prokuraturze Regionalnej w Krakowie jest jednym z członków Zarządu Stowarzyszenia niezależnych prokuratorów Lex Super Omnia (jeden z partnerów Komitetu Obrony Sprawiedliwości KOS). Mariusz Krasoń, w związku ze swoją działalnością, trafił na karną, półroczną delegację do odległego o 270 kilometrów Wrocławia – swojego dotychczasowego miejsca zamieszkania. W sprawie wzywania sędziów przez prokuraturę interweniował również Rzecznik Praw Obywatelskich.¹²⁶

Po informacji o wezwaniu krakowskich sędziów na przesłuchania prok. Krasoń wycofał swój pozew. Podał dwa powody. Po pierwsze, delegacja już się skończyła, a po drugie, nie chce narażać kolejnych sędziów na szykany.¹²⁷

---

¹²⁴ "Reagować na próby dezorganizacji". Pełna treść pisma Święczkowskiego do prokuratorów, tvn24.pl, 19 grudnia 2019 r., <https://tvn24.pl/polska/prokurator-krajowy-bogdan-swieczkowski-pisze-do-prokuratorow-w-sprawie-sedziow-ra994418-2609104>

¹²⁵E. Siedlecka, 13 sędziów wezwanych przez prokuraturę. „Presja i zastraszanie”, Polityka.pl, 31 grudnia 2020 r., <https://www.polityka.pl/tygodnikpolityka/kraj/2091921,1,13-sedziow-wezwanych-przez-prokurature-presja-i-zastraszanie.read>

¹²⁶ Rzecznik interweniuje ws. 13 sędziów wzywanych przez prokuraturę, 13 stycznia 2021 r., <https://www.rpo.gov.pl/pl/content/rpo-ws-13-sedziow-wzywanych-przez-prokurature-sprawa-prok-Krasonia-PK>

¹²⁷ J. Sidorowicz, Prokurator Krasoń, gnębiony za niezależność, wycofuje pozew przeciwko swojej prokuraturze. Ale ma inny plan, wyborcza.pl, 22 grudnia 2020 r., <https://krakow.wyborcza.pl/krakow/7,44425,26632433,prokurator-krason-gnebniony-za-niezalezosc-wycofuje-pozew.html>

Pozbawienie możliwości orzekania

Większość parlamentarna na mocy ustawy o Sądzie Najwyższym ograniczyła możliwość orzekania **sędziów Sądu Najwyższego i sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego**. Politycy ustawą obniżyli wiek emerytalny, po którego przekroczeniu sędziowie mają przejść w stan spoczynku. Przepisy o wieku emerytalnym sędziów weszły w życie 4 lipca 2018 r.

Tym sposobem większość parlamentarna próbowała skrócić kadencję Pierwszej Prezes Sądu Najwyższego, określoną bezpośrednio w Konstytucji. Komitet Obrony Sprawiedliwości KOS wydał opinię w sprawie Pierwszej Prezes Sądu Najwyższego **Małgorzaty Gersdorf**, oceniając ustawę wprowadzającą tę regulację za sprzeczną z Konstytucją (Opinia KOS 2/2018).¹²⁸

W sprawie przejścia sędziów SN i NSA w stan spoczynku głos zabrał Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Wiceprezes TSUE 19 października 2018 r. wydał postanowienie, w którym zobowiązał Polskę do natychmiastowego i trwającego do czasu wydania ostatecznego orzeczenia w sporze z Komisją Europejską zawieszenia stosowania przepisów ustawy o SN dotyczących skrócenia wieku przejścia w stan spoczynku i wyrażania przez Prezydenta zgody na dalsze orzekanie (Komunikat FOR 34/2018).¹²⁹ Wielka Izba Trybunału 17 grudnia 2018 r. potwierdziła zarządzone przez Wiceprezesa TSUE środki tymczasowe.

24 czerwca 2019 roku TSUE orzekł, że polskie przepisy w tym zakresie są niezgodne z prawem Unii Europejskiej. Trybunał stwierdził, że naruszają one zasadę nieusuwalności sędziów.

W międzyczasie, w związku z zarządzeniem środków tymczasowych, Sejm RP uchwalił nowelizację ustawy o SN będącą częściową realizacją zabezpieczenia. Ustawa przeszła przez parlament w ekspresowym tempie. W ciągu jednego dnia partia rządząca zgłosiła projekt nowej ustawy, przeprowadziła trzy czytania i ją przegłosowała.

Nowelizacja zmieniła wiek emerytalny sędziów orzekających w SN w chwili wejścia w życie ustawy, wydłużając go na powrót do 70 lat. Sędziowie SN i NSA, którzy po osiągnięciu 65. roku życia musieli przejść w stan spoczynku, wrócili do orzekania. Ustawa przywróciła też do pełnienia funkcji Pierwszą Prezes SN Małgorzatę Gersdorf, Prezesa Izby Cywilnej SN Dariusza Zawistowskiego oraz Prezesa Izby Karnej SN Stanisława Zabłockiego. Ustawa stanowi, że pełnienie tych funkcji przez sędziów nigdy nie zostało przerwane. Zmiany weszły w życie 1 stycznia 2020 r.

Obok sędziów Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu Administracyjnego, pozbawiani możliwości orzekania są również sędziowie sądów powszechnych. W związku z toczącymi się wobec nich postępowaniami dyscyplinarnymi lub karnymi są oni zawieszani w pełnieniu obowiązków służbowych sędziego.

Rzecznik Dyscyplinarny Sędziów Sądów Powszechnych próbował zawiesić sędzie **Aleksandrę Janas** i **Irenę Piotrowską** z Sądu Apelacyjnego w Katowicach, które zwróciły się do Sądu Najwyższego z pytaniem prawnym dotyczącym sprzeczności składu orzekającego z przepisami w związku z udziałem obecnej KRS w procesie powoływania sędziego będącego członkiem składu orzekającego. Wnioski o zawieszenie dotychczas nie zostały rozpoznane w związku z zawieszeniem Izby Dyscyplinarnej postanowieniem TSUE z 8 kwietnia 2020 r.

---

¹²⁸ <http://komitetobronysprawiedliwosci.pl/sytuacja-pierwszej-prezes-sadu-najwyzszego/>

¹²⁹ Komunikat FOR 34/2018: Nowelizacja ustawy o Sądzie Najwyższym nie przywraca praworządności, 18 grudnia 2018 r., <https://for.org.pl/pl/a/6450,komunikat-34/2018-nowelizacja-ustawy-o-sadzie-najwyzszym-nie-przywraca-praworzadnosci>

Izba Dyscyplinarna skutecznie pozbawiła możliwości orzekania troje sędziów zaangażowanych w działalność na rzecz niezależnego wymiaru sprawiedliwości – Pawła Juszczyzyna, Beatę Morawiec i Igora Tuleyę.

Jako pierwszy orzekać przestał sędzia **Paweł Juszczyzyn** z Olsztyna, o którym szerzej piszemy powyżej. Został on zawieszony z powodu postępowania dyscyplinarnego jakie wytoczył mu Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Michał Lasota za żądanie list poparcia do nowej KRS i za próbę zbadania legalności jej funkcjonowania. Decyzja w sprawie sędziego Juszczyzyna zapadła 4 lutego 2020 r. Represyjne zawieszenie w obowiązkach sędziego za wykonanie wyroku Trybunału Sprawiedliwości UE trwa już ponad 650 dni. We wszczętej w listopadzie 2019 r. sprawie dyscyplinarnej nic się nie dzieje.

Sędzia Paweł Juszczyzyn walczy przed sądami o przywrócenie go do pracy. W jego sprawach zapadły już dwa istotne orzeczenia. Sąd Okręgowy w Bydgoszczy w ramach zabezpieczenia pozwu o przywrócenie do pracy 14 kwietnia 2021 roku nakazał Sądowi Rejonowemu w Olsztynie dopuścić go do wykonywania wszystkich praw i obowiązków służbowych przysługujących mu z tytułu powołania na urząd sędziego. Prezes olsztyńskiego sądu nie uznał tego orzeczenia i nie dopuścił sędziego Juszczyzyna do orzekania. Sąd Okręgowy w Olsztynie 10 maja 2021 r. wstrzymał wykonanie decyzji Izby Dyscyplinarnej z lutego 2020 roku, o zawieszeniu Pawła Juszczyzyna w obowiązkach sędziego i obniżeniu mu pensji o 40 procent. Sąd wydał te orzeczenie w ramach zabezpieczenia, które poprzedza złożenie przez sędziego pozwu przeciwko Izbie Dyscyplinarnej i Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego.

Drugą zawieszoną sędzią jest **Beata Morawiec** z Sądu Okręgowego w Krakowie - Prezes Stowarzyszenia Sędziów THEMIS, której prokuratura zamierza postawić zarzuty karne. Jej przypadek, obok sędziego Juszczyzyna i sędziego Tuleyi, jest jednym z najgłośniejszych, w których sędziego spotkały represje w związku otwartą krytyką zmian w wymiarze sprawiedliwości i niezłomną postawą. Nie bez znaczenia jest fakt, że sędzia Morawiec wygrała proces cywilny z Ministrem Sprawiedliwości Zbigniewem Ziobro za stawiając ją w złym świetle komunikat resortu wydany po odwołaniu jej z funkcji prezesa Sądu Okręgowego w Krakowie.

We wrześniu 2020 r. zależna od Ministra Sprawiedliwości Zbigniewa Ziobry Prokuratura Krajowa skierowała do Izby Dyscyplinarnej w Sądzie Najwyższym wniosek o wyrażenie zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędzi Morawiec. Wydział Spraw Wewnętrznych PK poinformował, że zamierza postawić jej zarzuty przywłaszczenia środków publicznych, działania na szkodę interesu publicznego w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, nadużycia uprawnień i przyjęcia korzyści majątkowej.¹³⁰

W sprawie doszło do bezprecedensowego zdarzenia. 18 września 2020 roku o godz. 06:45 prokurator wraz z agentami CBA zadzwonił do domu sędzi z żądaniem wydania laptopa, zgodą na przeszukanie (na wypadek, gdyby sędzia odmówiła dobrowolnego wydania rzeczy) i zgodą na zatrzymanie rzeczy, w celu zgrania plików. Sędzia Beata Morawiec dobrowolnie wydała służbowy komputer i podała do niego hasło. W laptopie znajdowały się dokumenty związane z prowadzonymi sprawami, objęte tajemnicą sędziowską.

Prokuratura zabrała laptop, ponieważ szukała opinii, której dotyczył jeden z zarzutów (przyjęcie wynagrodzenia za sporządzenie fikcyjnej opinii prawnej). Sędzia Morawiec upubliczniła opinię wcześniej w mediach społecznościowych, po komunikacie prokuratury o skierowaniu wniosku.

Działanie prokuratury stanowiło oczywiste naruszenie immunitetu sędzi, co 14 grudnia 2020 r. potwierdził stołeczny sąd, który rozpoznawał zażalenie na decyzję prokuratury o wydanie rzeczy i przeszukanie. Sąd Rejonowy dla Warszawy Mokotowa orzekł, że do czasu uchylecia immunitetu prokuratura mogła zażądać co najwyżej dobrowolnego wydania laptopa. Wszystkie pozostałe działania prokuratury, jak np. nakaz przeszukania domu były bezprawne. Sąd podkreślił, że prokuratura nie ma racji twierdząc, że immunitet

---

¹³⁰ Komunikat Prokuratury Krajowej z 16 września 2020 r., <https://pk.gov.pl/aktualnosci/aktualnosci-prokuratury-krajowej/wniosek-o-odebranie-immunitetu-sedzi-beacie-m/>

jest przywilejem sędziego i stanowi odstępstwo od zasady równości prawa, co świadczy niezrozumieniu przez prokuraturę roli immunitetu, który jest jedną z gwarancji niezależności oraz niezawisłości sędziowskiej i między innymi chroni sędziów przed naciskami i groźbami pociągnięcia do odpowiedzialności karnej za wydawane orzeczenia.¹³¹

12 października 2020 r. po godz. 21.00 (nocne procedowanie Izby Dyscyplinarnej stało się normą) Izba Dyscyplinarna uchyliła immunitet sędzi Beacie Morawiec. Zawiesiła ją również w obowiązkach służbowych i obniżyła jej wynagrodzenie o 50 proc. Obrońcy sędzi Morawiec odwołali się od tej decyzji.¹³²

Zażalenie rozpoznane zostało 7 czerwca 2021 r. Izba Dyscyplinarna działająca jako sąd drugiej instancji zmieniła uchwałę podjętą 12 października 2020 r. i odmówiła zezwolenia na pociągnięcie sędzi Beaty Morawiec do odpowiedzialności karnej. Jednocześnie uchylone zostały decyzje o zawieszeniu w czynnościach służbowych i obniżeniu wynagrodzenia. Rzecznik Izby Dyscyplinarnej poinformował, że zdaniem osób, które wydały tę decyzję, materiał dowodowy przedstawiony przez prokuraturę nie wskazuje na dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez sędzię przestępstw wskazanych we wniosku o uchylenie immunitetu. Sędzia Beata Morawiec po niemal 240 dniach zawieszenia w obowiązkach służbowych wróciła do orzekania.¹³³

Odmowa uchylenia immunitetu sędzi Morawiec przez Izbę Dyscyplinarną nie stanowiła zakończenia działań o charakterze represyjnych wobec sędzi. 15 października 2021 r. Rzecznik Dyscyplinarny Sędziów Sądów Powszechnych Piotr Schab poinformował o wszczęciu przez jego zastępcę Przemysława Radzika postępowania dyscyplinarnego i przedstawieniu sędzi Beacie Morawiec zarzutów popełnienia przewinień dyscyplinarnych za te same czyny, za które wcześniej prokuratura chciała jej przedstawić zarzuty karne.¹³⁴

Trzecim sędzią, którego Izba Dyscyplinarna pozbawiła możliwości orzekania jest sędzia SO w Warszawie **Igor Tuleya**, którego przypadek opisujemy powyżej w części dotyczącej represji w związku z wydanymi przez sędziów orzeczeniami. Decyzją działającej bezprawnie Izby Dyscyplinarnej z 18 listopada 2020 r. został on prawomocnie pozbawiony immunitetu, zawieszony w obowiązkach sędziego i zmniejszono mu o 25 proc. uposażenie.

Choć 22 kwietnia 2021 r., Izba Dyscyplinarna przy Sądzie Najwyższym nie wyraziła zgody na zatrzymanie i siłowe doprowadzenie na przesłuchanie sędziego Igora Tuleyi na wniosek prokuratury i jednocześnie zakwestionowała w ustnym uzasadnieniu zasadność uchylenia sędziemu immunitetu, to sytuacja sędziego Igora Tuleyi nie uległa zmianie – sędzia od roku nadal jest pozbawiony możliwości orzekania i otrzymuje znacząco obniżone wynagrodzenie.

2 lipca 2021 r. Izba Dyscyplinarna ignorując nałożone przez TSUE środki tymczasowe, uchyliła immunitet Prezesowi SN **Józefowi Iwulskiemu** oraz zawiesiła go w czynnościach służbowych i obniżyła wynagrodzenie o 25 proc. Zawieszenie w czynnościach było własną inicjatywą dwóch osób ze składu

---

¹³¹ M. Jałoszewski, *Sąd: Przeszukanie domu sędzi Morawiec nielegalne. Prokuratura Krajowa naruszyła jej immunitet*, OKO.press, 29 stycznia 2021 r., <https://oko.press/sad-przeszukanie-domu-sedzi-morawiec-nielegalne-prokuratura-krajowa-naruszy-la-jej-immunitet/>

¹³² Komunikat Rzecznika Prasowego Izby Dyscyplinarnej z 13 października 2020 r., https://www.sn.pl/aktualnosci/SitePages/Komunikaty_o_sprawach.aspx?ItemSID=398-b6b3e804-2752-4c7d-bcb4-7586782ar315&ListName=Komunikaty_o_sprawach&rok=2020

¹³³ Komunikat Rzecznika Prasowego Izby Dyscyplinarnej z 8 czerwca 2021 r., https://www.sn.pl/aktualnosci/SitePages/Komunikaty_o_sprawach.aspx?ItemSID=449-b6b3e804-2752-4c7d-bcb4-7586782ar315&ListName=Komunikaty_o_sprawach

¹³⁴ Komunikat Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych z 15 października 2021 r., <http://rzecznik.gov.pl/2021/10/komunikat-rzecznika-dyscyplinarnego-sedziogo-piotra-schaba-w-sprawie-wszczecia-postepowan-dyscyplinarnych-wobec-sedziow-beaty-m-i-olimpiei-b-m/>

orzekającego (Małgorzaty Bednarek i Jarosława Dusia), bowiem występujący w sprawie prokurator nie tylko o to nie wnosił, ale twierdził, że nie ma do tego podstaw prawnych.¹³⁵ Sprawa sędziego Józefa Iwulskiego opisana jest w części dotyczącej postępowań będących konsekwencją orzeczeń.

Pozbawieni możliwości orzekania zostali również sędziowie **Adam Synakiewicz, Marta Piłśnik, Piotr Gąciarek, Maciej Ferek i Agnieszka Niklas-Bibik**, wobec których zarządzona została przerwa w czynnościach służbowych sędziego na okres jednego miesiąca. Decyzję wobec sędziów Synakiewicza i Piłśnik podjął Minister Sprawiedliwości, zaś wobec sędziów Gąciarka, Ferka i Niklas-Bibik prezesi sądów. Sędziowie zostali odsunięci od orzekania w związku z zastosowaniem się do orzeczeń trybunałów europejskich i zakwestionowaniem prawidłowości powołania sędziów w procedurze z udziałem neo-KRS. Szerzej na ten temat piszemy powyżej, w części poświęconej postępowaniom będącym konsekwencją stosowania prawa Unii Europejskiej i wykonywania orzeczeń TSUE i ETPCz.

W sprawie sędziego Macieja Ferka, ignorując zabezpieczenie TSUE z 14 lipca 2021 r., wypowiedziała się również Izba Dyscyplinarna, która 16 listopada 2021 r. bezterminowo zawiesiła go w obowiązkach i obniżyła wynagrodzenie o 50%.

W odniesieniu do sędzi Agnieszki Niklas-Bibik pozbawienie możliwości orzekania wiąże się również z decyzją Kolegium SO w Słupsku poprzedzającą zarządzenie przerwy, wydaną w związku z przeniesieniem sędzi z wydziału odwoławczego do wydziału pierwszoinstancyjnego. Kolegium zadecydowało o zwolnieniu sędzi z rozpoznania wszystkich spraw przydzielonych jej do rozpoznania w wydziale odwoławczym (70 spraw), a wszystkie rozprawy z jej udziałem zostały odwołane.

Sprawy sędziów opisaliśmy w części dotyczącej postępowań będących konsekwencją stosowania prawa Unii Europejskiej, wykonywania orzeczeń TSUE i ETPCz oraz w związku z badaniem legalności neo-KRS i statusu sędziów.

Pozbawienie sędziów możliwości awansu

Nowa Krajowa Rada Sądownictwa (KRS) podczas posiedzenia 12 lipca 2018 roku negatywnie zaopiniowała kandydaturę sędzi Sądu Rejonowego dla Warszawy-Woli **Marty Kożuchowskiej-Warywody** na stanowisko sędziego Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. Sędzia Marta Kożuchowska-Warywoda znalazła się na przygotowanej przez polityków Prawa i Sprawiedliwości „czarnej liście proskrypcyjnej sędziów” z powodu swojej działalności na rzecz praworządności oraz swojej aktywności w stowarzyszeniu sędziowskim. W sprawie wypowiedział się Komitet Obrony Sprawiedliwości (KOS), który działanie KRS uznał za „naruszenie konstytucyjnej zasady niezależności sądownictwa związanej także z zasadą trójpodziału władzy” (Opinia KOS 1/2018).¹³⁶

Negatywną rekomendację nowej KRS uzyskała również sędzia **Monika Dołęcka-Ficek** z Sądu Rejonowego w Mysłowicach, która starała się o awans do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach. Krajowa Rada Sądownictwa 11 lipca 2018 r. wydała uchwałę o nieprzedstawianiu jej kandydatury Prezydentowi RP. Odwołała się od tej uchwały do nowej Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w Sądzie Najwyższym zarzucając naruszenie prawa w sposób, w jaki KRS oceniła jej

¹³⁵ Komunikat Rzecznika Prasowego Izby Dyscyplinarnej, 6 lipca 2021 r., https://www.sn.pl/aktualnosci/SitePages/Komunikaty_o_sprawach.aspx?ItemSID=456-b6b3e804-2752-4c7d-bcb4-7586782a1315&ListName=Komunikaty_o_sprawach

¹³⁶ Stanowisko Komitetu Obrony Sprawiedliwości KOS w sprawie negatywnej opinii Krajowej Rady Sądownictwa wobec Sędzi Marty Kożuchowskiej-Warywody, Opinia KOS (1/2018), 22 lipca 2018 r., <http://komitetobronysprawiedliwosci.pl/stanowiska-komitetu-obrony-sprawiedliwosci-kos-w-sprawie-negatywnej-opinii-krajowej-rady-sadownictwa-wobec-sedzi-marty-kozuchowskiej-warywody/>

doświadczenie, wiedzę i kompetencje sędziowskie jako niewystarczające. Zarzuciła też, że doszło do naruszenia konstytucyjnych zasad równości wobec prawa, prawa do równego traktowania przez władze publiczne oraz prawa dostępu do urzędów publicznych na równych warunkach. Ponadto uznała, że w protokole z jej rozprawy przed KRS błędnie zapisano jej odpowiedzi na pytania: „Czy prof. Małgorzata Gersdorf jest I Prezesem Sądu Najwyższego?; Czy wnioskodawca jest członkiem Stowarzyszenia Iustitia i/lub Themis?; Czy skarżący brał udział w demonstracjach przed budynkami sądów w obronie praworządności?”. Izba Kontroli odrzuciła odwołanie sędzi Dolińskiej Ficek.

Krajowa Rada Sądownictwa 4 listopada 2018 r. negatywnie zaopiniowała kandydaturę sędziego Sądu Okręgowego w Lublinie **Artura Ozimka**, który aplikował na stanowisko sędziego Sądu Apelacyjnego w Lublinie. Sędzia odwołał się od uchwały neo-KRS do Izby Kontroli Nadzwyczajnej i podniósł, że nowa KRS nie jest organem niezależnym i została ukonstytuowana z naruszeniem Konstytucji RP. Wniósł przy tym o odroczenie rozpoznania jego odwołania do czasu rozpatrzenia przez TSUE wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym skierowanego do Trybunału 21 listopada 2018 r. przez Naczelnego Sąd Administracyjny (chodzi o pytania dotyczące procedury powoływania sędziów do SN i braku niezależności KRS). Odwołanie sędziego Ozimka została odrzucone przez Izbę Kontroli.

Sędziowie Monika Dolińska-Ficek i Artur Ozimek złożyli skargi do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, zarzucając, że Polska złamała ich prawo do rzetelnego procesu (art. 6 EKPCz). Podnieśli, że nowa KRS, która zajmowała się ich sprawami, nie jest niezależnym i bezstronnym organem. W skargach wskazali na kontrowersje merytoryczne, proceduralne i prawne wokół neo-KRS. W szczególności, że legalność procedury wyboru członków neo-KRS nie została zweryfikowana, zachowanie członków neo-KRS na posiedzeniach, na których rozpatrywane były ich kandydatury, świadczyło o ich arbitralności i braku bezstronności, a także że KRS zarekomendowała kandydatury do nowych izb SN pomimo zawieszenia tej procedury przez Naczelnego Sąd Administracyjny na mocy postanowienia z 27 września 2018 r.

ETPCz orzekł 8 listopada 2021 r., że Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych, nie jest niezależnym i bezstronnym sądem ustanowionym ustawą w rozumieniu Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, w związku z czym stwierdził, że Polska naruszyła art. 6 ust. 1. Konwencji. Jednocześnie stwierdził, że w interesie praworządności oraz zasad podziału władzy i niezależności sądownictwa Polska musi podjąć szybkie działania naprawcze w celu rozwiązania problemu braku niezależności KRS.¹³⁷

Wszczywanie postępowań karnych

Sędzia Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia **Agnieszka Pilarczyk** prowadziła sprawę, dotyczącą przyczynienia się lekarzy do śmierci ojca Ministra Sprawiedliwości Zbigniewa Ziobry. W trakcie trwającego w tej sprawie postępowania przed sądem, prokuratura w lutym 2017 r. na wniosek matki Zbigniewa Ziobro, wszczęła postępowanie w sprawie niedopełnienia przez sędzię Pilarczyk obowiązków służbowych, które miały polegać na zaakceptowaniu zawyżonego kosztorysu opinii biegłych lekarzy. Nie bez znaczenia jest, że Minister Sprawiedliwości Zbigniew Ziobro pełni jednocześnie funkcję Prokuratora Generalnego, to znaczy jest zwierzchnikiem prokuratorów.

Sędzia Agnieszka Pilarczyk mimo presji ze strony prokuratury wydała wyrok uniewinniający lekarzy, od którego rodzina Ministra Sprawiedliwości złożyła odwołanie. Śledztwo w sprawie rzekomego przekroczenia przez sędzie uprawnień nadal trwa.

---

¹³⁷ Wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 8 listopada 2021 r. w sprawie Dolińska-Ficek i Ozimek p-ko Polsce (skargi 49868/19 i 57511/19), <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-213200>

W Prokuraturze Regionalnej w Gdańsku toczy się postępowanie dotyczące Sędzi Sądu Rejonowego w Szczecinie Prawobrzeże i Zachód **Agnieszce Poświacie** oraz sędzi Sądu Okręgowego w Szczecinie **Małgorzacie Czerwińskiej** w sprawie wniosków o zastosowanie aresztu tymczasowego wobec byłych członków zarządu zakładów chemicznych „Police”. Zarówno sędzia Poświata, jak i sędzia Czerwińska pełniły funkcje prezesów w sądach obu instancji. To one przydzieliły do rozpoznania wnioski o areszt tymczasowy.¹³⁸ W Sądzie Rejonowym sprawą zajął się sędzia **Michał Karczewski**, sędzia **Kinga Misiukiewicz** oraz sędzia **Monika Orzechowska**, którzy 22 sierpnia 2017 odmówili zastosowania aresztu tymczasowego w opisanej sprawie z powodu zbyt słabych dowodów. W wyniku takiej decyzji sądu Minister Sprawiedliwości i Prokurator Generalny Zbigniew Ziobro uznał to za działanie sędziów na szkodę śledztwa.¹³⁹

Pełnomocnik Narodowego Banku Polskiego mec. Artur Wdowczyk złożył doniesienia do prokuratury na **sędzię, które prowadziły postępowanie w sprawie NBP vs. Gazeta Wyborcza**. Gazeta Wyborcza szeroko opisała aferę w NBP, w wyniku czego Bank zażądał sprostowania. Sąd Okręgowy w Warszawie dwukrotnie uznał jednak, że wnioski o sprostowanie były wadliwe i Gazeta Wyborcza nie musiała ich opublikować. W wyniku przegranej, mecenas Banku doszukuje się winy w składzie orzekającym. Zarzuca sędziom, że dwa uzasadnienia w sprawie są „tożsame”. Akta sprawy trafiły do Prokuratora Krajowego Bogdana Świączkowskiego.¹⁴⁰

Najgłośniejszą sprawą próby wszczęcia przeciwko sędziemu postępowania karnego jest opisana powyżej sprawa sędzi SO w Krakowie **Beaty Morawiec**, której prokuratura zamierzała postawić zarzuty przywłaszczenia środków publicznych, działania na szkodę interesu publicznego w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, nadużycia uprawnień i przyjęcia korzyści majątkowej. 7 czerwca 2021 r. Izba Dyscyplinarna na skutek zażalenia sędzi zmieniła uchwałę podjętą w październiku 2020 r. i odmówiła zezwolenia na pociągnięcie sędzi Beaty Morawiec do odpowiedzialności karnej.

Podobne metody prokuratura stosuje wobec sędziego **Igora Tuleyi**, któremu Izba Dyscyplinarna prawomocnie uchyliła immunitet, a prokuratura chce postawić zarzuty w związku z orzeczeniem sędziego Tuleyi w głośnej sprawie posiedzenia sejmu w sali kolumnowej w grudniu 2016 r.

Prokuratura prowadzi również postępowania karne wobec wspomnianych wyżej sędziów Sądu Najwyższego – **Józefa Iwulskiego**, **Włodzimierza Wróbla**, **Andrzeja Stęпки** i **Marka Pietruszyńskiego** – którym chce uchylić immunitet w celu przedstawienia zarzutów w związku z ich działalnością orzeczniczą.

Wnioski prokuratorów o wyłączenie sędziów z toczących się postępowań

W grudniu 2019 r. Prokurator Krajowy Bogdan Świączkowski skierował do prokuratorów list, w którym sugeruje im wnioskowanie o wyłączenie sędziów, „którzy podważają konstytucyjne umocowanie legalnie

---

¹³⁸ Komunikat Prezesa SO w Szczecinie z 1 marca 2018 r., <https://szczecin.so.gov.pl/komunikat-prezesa-sadu-okregowego-w-szczecinie-z-dnia-1-marca-2018-r,new,mg,r.html,r26>

¹³⁹ *Wymiar sprawiedliwości pod presją – represje jako metoda walki o przejęcie kontroli nad władzą sądowniczą i Prokuraturą w Polsce. Lata 2015–2019*, Raport SSP Iustitia, s. 89, <https://www.iustitia.pl/79-informacje/3723-raport-wymiar-sprawiedliwosci-pod-presja-lata-2015-2019>

¹⁴⁰ E. Ivanova, NBP przegrał z "Wyborczą", więc chce kary dla sędzi. "To próba zastraszenia", wyborcza.pl, 27 listopada 2019 r., <https://wyborcza.pl/7,75398,25450240,nbp-przegral-z-wyborcza-wiec-chce-kary-dla-sedzi-to-proba.html>

nominowanych kolegów”.¹⁴¹ Chodzi o sędziów, którzy podważają legalność pełnienia służby sędziowskiej przez osoby, które opiniował wcześniej neo-KRS. Apel Prokuratora Krajowego jest sprzeczny z orzeczeniem TSUE z 19 listopada 2019 r. TSUE nakazał, aby to Sąd Najwyższy ocenił legalność nowej KRS. Sędziowie, o których w liście wspomina Prokurator Krajowy realizują więc zobowiązania wynikające z wyroku TSUE.

Nadmierne obciążenie sędziów sprawami

W sądach funkcjonuje system losowego przydzielania spraw sędziom, który jak deklarowano, miał na celu podniesienie efektywności pracy sądów. Ministerstwo Sprawiedliwości nie chce jednak ujawnić algorytmu, według którego sprawy są przydzielane poszczególnym sędziom. W praktyce okazuje się, że losowania w ramach systemu prowadzą do dużych dysproporcji w liczbie przydzielonych spraw, a ponadto stosowana jest praktyka uznaniowego wyłączenia sędziego z losowania i nadmiernego obciążania pracą niektórych sędziów poza systemem losowania, chociażby poprzez sposób zorganizowania zastępstw.

Zarzuty wobec systemu losowania spraw znalazły potwierdzenie w raporcie Najwyższej Izby Kontroli opublikowanym w styczniu 2021 r. zawierającym informację o wynikach kontroli realizacji projektów informatycznych mających na celu usprawnienie wymiaru sprawiedliwości. Czytamy w nim m.in., że w systemie brak jest mechanizmów zabezpieczających przed ewentualnymi działaniami ograniczającymi losowość przydziału spraw referentom. Kontrola wykazała to, co wielokrotnie sygnalizowali sędziowie: system prowadzi do nierównomiernego obłożenia orzekających pracą.¹⁴²

Prezes Sądu Okręgowego w Krakowie obciążyła sędziego Sądu Okręgowego w Krakowie **Waldemara Żurka** wieloma tomami akt spraw, w których od długiego czasu sąd nie podejmował żadnych czynności. W przypadku stwierdzenia przewlekłości postępowania przez sąd odpowiedzialność spadnie na sędziego Żurka i wydział, w którym orzeka. Ponadto, po przeniesieniu sędziego do innego wydziału wbrew jego woli we wrześniu 2018 r., nie otrzymał on asystenta ani protokolanta. Przy takim obciążeniu pracą i tempie, w którym musi realizować swoje obowiązki pewnym jest, że w końcu popełni błąd. Za to również może ponieść konsekwencje.

Próba podważania efektów pracy sędziego i szukanie tzw. „haka”

Powszechną praktyką Rzeczników Dyscyplinarnych jest sprawdzanie wybranych sędziów pod kątem efektywności ich pracy. W tym celu Rzecznicy Dyscyplinarni weryfikują ostatnie lata pracy określonego sędziego, przeglądają akta prowadzonych przez niego spraw bez sprecyzowanego wcześniej jakiegokolwiek zarzutu wobec niego. Taka działalność nazywana jest trałowaniem akt.

W wyniku takich działań, Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych P. Radzik wydał 17 stycznia 2019 r. postanowienie o wszczęciu postępowania oraz przedstawieniu zarzutów dyscyplinarnych sędzi Sądu Rejonowego Poznań Nowe Miasto i Wilda **Monice Frąckowiak** oraz sędzi Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim **Olimpii Barańskiej-Małuszek**.¹⁴³ Sędzi Frąckowiak zarzucił popełnienie łącznie 172 deliktów dyscyplinarnych, a sędzi Barańskiej-Małuszek zarzucił popełnienie 10 przewinień dyscyplinarnych. W obu przypadkach Rzecznik Dyscyplinarny Przemysław Radzik zażądał udostępnienia wyników efektywności orzeczniczej. W stosunku do sędzi Barańskiej-Małuszek, we wrześniu 2018 r. prezes sądu miał udostępnić wyniki jej pracy z ostatnich trzech i pół roku, ze szczególnym uwzględnieniem spraw z przewlekłością postępowań. Wobec sędzi Frąckowiak, Rzecznik

¹⁴¹ M. Pankowska, Prokuratorzy mają donosić na niezależnych sędziów – żąda Prokurator Krajowy, OKO.press, 16 grudnia 2019 r., <https://oko.press/prokuratorzy-maja-donosic-na-niezaleznych-sedziow-zada-prokurator-krajowy/>

¹⁴² Informacja o wynikach kontroli - Realizacja projektów informatycznych mających na celu usprawnienie wymiaru sprawiedliwości, Najwyższa Izba Kontroli, styczeń 2021, <https://www.nik.gov.pl/kontrola/P/19/038/>

¹⁴³ Komunikat Rzecznika Dyscyplinarnego sędziego Piotra Schaba z 17 stycznia 2019 r., <http://rzecznik.gov.pl/2019/01/komunikat-rzecznika-dyscyplinarnego-sedziego-piotra-schaba-w-sprawie-wszczecia-postepowan-dyscyplinarnych-i-przedstawienia-zarzutow-sedziom-monice-f-i-olimpiei-b-m/>

Dyscyplinarny w październiku 2018 r. wezwał prezesa sądu do udostępnienia wszystkich statystyk, kontroli i opinii na temat sędzi z ostatnich trzech lat jej pracy. Zgodnie z poleceniem Rzecznika Dyscyplinarnego, prezes sądu miał określić w szczególności czy sędzia Frąckowiak kiedykolwiek zdarzyło się kwestionować polecenia przełożonych, a jeśli tak, to w jakiej formie. Zarówno sędzia Frąckowiak, jak i sędzia Barańska-Małuszek są działaczkami Stowarzyszenia Sędziów „Iustitia” i niejednokrotnie wyrażały publicznie krytyczne opinie o działaniach władzy w obszarze praworządności i wymiaru sprawiedliwości.

W kwietniu 2019 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Przemysław Radzik umorzył postępowanie dyscyplinarne wobec sędzi Olimpii Barańskiej-Małuszek. Sprawa sędzi Moniki Frąckowiak trafiła do Sądu Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w Lublinie¹⁴⁴, który zwrócił ją Rzecznikowi Dyscyplinarnemu w celu uzupełnienia postępowania wyjaśniającego stwierdzając naruszenie równowagi stron, niewysłuchanie obwinionego, uniemożliwienie mu zaznajomienia się z aktami postępowania.¹⁴⁵ Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego wniósł na te postanowienie zażalenie do Izby Dyscyplinarnej.

Kolejne pismo we wrześniu 2018 r. Rzecznik Dyscyplinarny skierował do Sądu Okręgowego w Łodzi z żądaniem udostępnienia informacji na temat orzecznictwa sędzi Sądu Okręgowego w Łodzi **Ewy Maciejewskiej** z ostatnich trzech lat jej pracy. Prezes sądu miał uwzględnić w szczególności sprawy, w których stroną był Skarb Państwa. Sędzia Maciejewska jest autorką pytania prejudycjalnego do TSUE.

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Przemysław Radzik we wrześniu 2018 r. wszczął również postępowanie wyjaśniające dotyczące orzecznictwa sędziego Sądu Rejonowego w Łobzie **Arkadiusza Krupy** z okresu od stycznia 2015 roku do końca sierpnia 2018 roku. Rzecznik zwrócił się do prezesa Sądu Rejonowego w Łobzie o przesłanie opinii służbowych dotyczących sędziego Krupy, a także informacji dotyczących stabilności jego orzecznictwa, terminowości sporządzania uzasadnień, średniej liczby spraw w referacie oraz terminowości wyznaczania spraw. Sędzia Krupa jest autorem rysunków satyrycznych, ironicznie przedstawiających sądową rzeczywistość i działania władzy, publikowanych w różnych czasopiśmiech.

Rzecznik Dyscyplinarny wykorzystał również czynności wyjaśniające podjęte wobec sędziego Sądu Apelacyjnego w Gdańsku **Włodzimierza Brazewicza** w sprawie „politycznego charakteru” spotkania, które poprowadził sędzia, jako pretekst do sprawdzenia efektywności pracy sędziego i zgromadzenia na jego temat informacji. Po przesłuchaniu, w listopadzie 2018 r., Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Michał Lasota skierował pismo do sędziego Brazewicza, w którym zobowiązał go do złożenia oświadczenia w sprawie nieterminowego sporządzania uzasadnień oraz „niezachowania drogi służbowej poprzez zwrócenie się w sprawie związanej z pełnionym urzędem, to jest z wezwaniem w charakterze świadka (...) do osób postronnych i podanie tej informacji do publicznej wiadomości.” Rzecznik Michał Lasota zwrócił się też do kierownictwa Sądu Apelacyjnego w Gdańsku o sporządzenie opinii o pracy sędziego, o wynikach statystycznych jego pracy, a także o informację, czy w latach 2002 - 2007 nie toczyły się przeciwko niemu czynności dyscyplinarne.¹⁴⁶

---

¹⁴⁴ Komunikat Rzecznika Dyscyplinarnego sędziego Piotra Schaba z 15 kwietnia 2019 r., <http://rzecznik.gov.pl/2019/04/komunikat-rzecznika-dyscyplinarnego-sedziego-piotra-schaba-w-sprawie-skierowania-wniosku-o-rozpoznanie-sprawy-dyscyplinarnej-moniki-f-sedzi-sadu-rejonowego-poznan-nowe-miasto/>

¹⁴⁵ M. Kryszkiewicz, *Sąd bezlitośnie recenzuje pracę oskarżycieli sędziów*, Dziennik Gazeta Prawna, 23 września 2019 r., <https://prawo.gazetaprawna.pl/artykuly/1431182,sedziowie-dyscyplinarcki-oskarzyciele-sedziow.html>

¹⁴⁶ *Przesłuchanie sędziego Brazewicza - RPO interweniuje u rzecznika dyscyplinarnego*, rp.pl, 17.01.2019, <https://www.rp.pl/sady-i-trybunaly/art9486871-przesluchanie-sedziego-brazewicza-rpo-interweniuje-u-rzecznika-dyscyplinarnego>

•

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych Michał Lasota na przełomie marca i kwietnia 2021 r. wystąpił do Prezesa Sądu Okręgowego w Krakowie z żądaniem przesłania mu informacji o 122 sprawach z lat 2010-2018, których referentem był sędzia tego sądu **Waldemar Żurek**, były rzecznik Krajowej Rady Sądownictwa w poprzednim składzie (sprzed zmian w 2018 r.) oraz rzecznik do spraw cywilnych krakowskiego sądu.

•

Rzecznik Dyscyplinarny wystąpił również o wydanie odpisów zarządzeń o wyznaczeniu sędziego Żurka do składów orzekających w tych sprawach oraz zarządzeń o wyznaczeniu posiedzenia lub rozprawy w celu ich rozpoznania. W związku z tym w krakowskim sądzie pojawiły się spekulacje, czy w zainteresowaniu Rzecznika nie znalazła się również ówczesna przewodnicząca II wydziału cywilnego tego sądu sędzia **Katarzyna Serafin-Tabor**. Sędzia w przeszłości sporządziła negatywną opinię o sędzi Dagmarze Pawełczyk-Woickiej, obecnej Prezes SO w Krakowie z nominacji Zbigniewa Ziobry i członkini nowej KRS. Sędzia Pawełczyk-Woicka kilkakrotnie ubiegała się o awans z sądu rejonowego, a negatywna opinia ten awans blokowała.¹⁴⁷

Naciski związane z organizacją pracy i podległością służbową sędziego

Zmiana struktury organizacyjnej sądu

Naciski polegają również na pozbywaniu się sędziów – przewodniczących wydziału poprzez restrukturyzację sądu w postaci likwidacji wydziału sądu. Takie działania od 2018 r. podejmował Minister Sprawiedliwości Zbigniew Ziobro.

•

W grudniu 2018 r. Ministerstwo Sprawiedliwości przedstawiło projekt zarządzenia, zgodnie z którym 1 kwietnia 2019 r. zniesiony został IX Wydział Gospodarczy Sądu Rejonowego Poznań - Stare Miasto, którego przewodniczącym był sędzia **Bartłomiej Przymusiński**, wzywany na przesłuchanie przez Rzecznika Dyscyplinarnego w sprawie udziału w symulacji rozprawy sądowej podczas Festiwalu Pol'and'Rock w 2018 r. Jednak 27 marca 2019 r. sędzia Przymusiński sam zrezygnował ze stanowiska przewodniczącego, wyrażając w ten sposób protest przeciwko decyzji Ministerstwa Sprawiedliwości, która zdaniem sędziego była bezpodstawną i pogłębiającą chaos kadrowy w sądach.

•

W podobnej sytuacji znalazł się również sędzia Sądu Okręgowego w Krakowie **Dariusz Mazur**, który był tam Przewodniczącym III Wydziału Karnego. Wydział ten miał zostać połączony z innym wydziałem, ale ostatecznie Ministerstwo wycofało się z tej decyzji. Sędzia Mazur jest rzecznikiem prasowym Stowarzyszenia Sędziów „Themis” i często publicznie w krytyczny sposób odnosi się do wprowadzanych przez władzę polityczną zmian w sądownictwie.

Wymiana prezesów i wiceprezesów sądów powszechnych

Wkrótce po nowelizacji Ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych w lipcu 2017 r., nastąpiła wymiana prezesów i wiceprezesów w sądach powszechnych. Za wymianę odpowiadał Minister Sprawiedliwości Zbigniew Ziobro, który na mocy znowelizowanej ustawy otrzymał kompetencję odwołania prezesów i

---

¹⁴⁷ M. Jałoszewski, *Wielka akcja szukania haków na sędziego Żurka. Człowiek Ziobry trzepie akta jego spraw*, OKO.press, 2 maja 2021 r., <https://oko.press/wielka-akcja-szukania-hakow-na-sedziego-zurka-czlowiek-ziobry-trzepie-akta-jego-spraw/>

wiceprezesów bez podawania jakiegokolwiek powodu. Ponadto sędziom odwołanym z zajmowanych przez nich stanowisk nie przysługiwała żadna możliwość odwołania się od decyzji Ministra Sprawiedliwości.

Łącznie w określonym ustawą terminie wymieniono 158 prezesów i wiceprezesów, w tym we wszystkich największych sądach w kraju¹⁴⁸.

Celem tej wymiany, jak należy przypuszczać, było przejęcie kontroli nad sądami i obsadzenie funkcji sądowych ludźmi związanymi z władzą wykonawczą.

Pierwszymi, których wymiana dotknęła byli trzej wiceprezesi Sądu Okręgowego w Warszawie, największego sądu w kraju, w którym toczy się wiele ważnych procesów, m.in. zaangażowana w obronę niezależności wymiaru sprawiedliwości sędzia Ewa Malinowska. Sędzia Malinowska była nadto skonfliktowana z ówczesnym Wiceministrem Sprawiedliwości Łukaszem Piebiakiem, który miał istotny wpływ na odwołania prezesów i powoływanie nowych.

Dwoje sędziów - **Alina Bojara i Mariusz Broda**, którzy zostali odwołani przez Ministra Sprawiedliwości Zbigniewa Ziobrę ze stanowisk wiceprezesów Sądu Okręgowego w Kielcach złożyło skargę do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, wskazując naruszenie art. 6.1. Europejskiej Konwencji Praw Człowieka. Zostali oni odwołani na mocy ustawy z 2017 r., która nadała Ministrowi Sprawiedliwości kompetencje do odwołania prezesów i wiceprezesów sądów bez konieczności podania przyczyny oraz bez konieczności uzyskania wcześniejszej opinii Krajowej Rady Sądownictwa. Odwołanym w ten sposób sędziom nie przysługiwał żaden środek odwoławczy. W lipcu 2018 r. sędziowie skierowali skargę wskazując naruszenie ich prawa do rzetelnego procesu sądowego. 29 czerwca 2021 r. przed Trybunałem zapadł wyrok w tej sprawie. ETPCz orzekł, że Polska naruszyła Europejską Konwencję Praw Człowieka. Zdaniem Trybunału odwołanie wiceprezesów Sądu Okręgowego w Kielcach w 2018 przez Ministra Ziobrę bez podania powodu oraz brak możliwości odwołania się do sądu od tej decyzji narusza prawo do sądu chronione przez Konwencję i nakazał Polsce wypłatę skarżącym sędziom po 20.000 euro z tytułu szkody majątkowej i niematerialnej.¹⁴⁹

Razem z sędziami Bojarą i Brodą w styczniu 2018 r., również bez wskazania przyczyny i przed upływem kadencji z funkcji Prezesa SO w Kielcach odwołany został sędzia **Wojciech Merta**. Innym przykładem jest sędzia **Maciej Żelazowski**, który został odwołany ze stanowiska Prezesa Sądu Apelacyjnego w Szczecinie. Ministerstwo Sprawiedliwości w komunikacie poinformowało, że SA w Szczecinie nie radził sobie z opanowaniem wpływu spraw karnych, a tymczasem pion karny tego sądu od lat we wszelkich statystykach plasował się w samej czołówce sądów apelacyjnych.

W podobny sposób w 2017 r. zostały odwołane zaangażowane w działalność niezależnego Stowarzyszenia Sędziów Polskich „Iustitia” sędzia **Monika Ciemięga** ze stanowiska Wiceprezesa Sądu Rejonowego w Opolu oraz sędzia **Katarzyna Kałwak** ze stanowiska Prezesa Sądu Rejonowego w Oleśnie.

---

¹⁴⁸ M. Jąłoszewski, Lista 158. Stowarzyszenie Iustitia zdobyło nazwiska prezesów i wiceprezesów zwolnionych przez resort Ziobry, OKO.press, 20 maja 2018 r., <https://oko.press/lista-158-stowarzyszenie-iustitia-zdobylo-nazwiska-prezesow-i-wiceprezesow-zwolnionych-przez-resort-ziobry/>

¹⁴⁹ Wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 29 czerwca 2021 r., Broda i Bojara p-ko Polsce (skargi nr 26691/18 i 27367/18), <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-210693>

Decyzje Ministra Sprawiedliwości o odwołaniu prezesów sądów pozbawione były jakichkolwiek uzasadnień. Ministerstwo Sprawiedliwości ograniczało się do informowania w komunikatach, że zmiany są wynikiem przeglądu ewidencji spraw i wskaźników, a sądy, w których wymieniono prezesów mają duże problemy z opanowaniem wpływu spraw. Argument potrzeby poprawy sprawności sądów był głównym powodem wskazywanym przez Ministerstwo przy wymianie kadry kierowniczej.

Odwołanie z delegacji

Sędzia Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia **Justyna Koska-Janusz** została odwołana z delegacji do Sądu Okręgowego w Warszawie w 2016 r. Oficjalną przyczyną cofnięcia delegacji była „nieudolność” sędzi w prowadzeniu medialnej sprawy kobiety, która pod wpływem alkoholu wjechała w przejście podziemne w centrum Warszawy. Wcześniej sędzia Koska-Janusz ukarała Zbigniewa Ziobrę karą porządkową w wysokości 2 000 zł za niestawienie się na rozprawie z powództwa prywatnego. Po tym jak Ministerstwo Sprawiedliwości wydało w tej sprawie komunikat, określający działania sędzi jako „nieudolne”, sędzia Justyna Koska-Janusz skierowała pozew o naruszenie jej dóbr osobistych. Sąd Apelacyjny w Warszawie 1 października 2019 r. nakazał Ministrowi Sprawiedliwości przeprosić sędzie za słowa dotyczące prowadzonego przez nią postępowania.

Delegację cofnięto również sędziemu Sądu Rejonowego w Olsztynie **Pawłowi Juszczyżynowi**. Został on odwołany przez Ministra Sprawiedliwości z delegacji do Sądu Okręgowego w Olsztynie chwilę po tym, jak stosując wyrok TSUE z 19 listopada 2019 r. wystąpił do Kancelarii Sejmu RP o przekazanie list poparcia członków nowej Krajowej Rady Sądownictwa. W związku z tym orzeczeniem Prezes SR w Olsztynie Maciej Nawacki zawiesił go w czynnościach, a Rzecznik Dyscyplinarny wszczął wobec niego postępowanie dyscyplinarne.

Sędzia **Magdalena Hemerling** na początku października 2020 r. wydała, kontrowersyjny w ocenie rządzących, wyrok przebywając na delegacji w Sądzie Okręgowym w Warszawie. W orzeczeniu tym przesądzone, że zakaz dyskryminacji ze względu na płeć oznacza też zakaz dyskryminacji ze względu na tożsamość płciową. Jak informowały media, niedługo potem, sędzi nie została przedłużona delegacja. W tle jest również konflikt z kierownictwem SO w Warszawie - we wrześniu miała usłyszeć propozycję przejścia do wydziału pierwszoinstancyjnego, na co się nie zgodziła.¹⁵⁰

Delegację do Sądu Apelacyjnego w Gdańsku cofnięto sędziemu **Markowi Nawrockiemu** z SO w Elblągu. Sędzia Nawrocki brał udział w naborze na delegację organizowanym przez Prezesa SA w Gdańsku, uzyskał pozytywną opinię Kolegium tego sądu i decyzją MS miał rozpocząć orzekanie w SA w Gdańsku od listopada 2019 r. Trzy dni po tym, jak dowiedział się o awansie, bez podania przyczyny delegacja – decyzją MS – została mu cofnięta.¹⁵¹ Sędzia Marek Nawrocki zasiadał w składzie sądu, który we wrześniu 2019 r. wydał orzeczenie stwierdzające przewlekłość w pracy Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Michała Lasoty i przyznał pokrzywdzonemu obywatelowi odszkodowanie.¹⁵² W związku z tą sprawą Michał Lasota wystąpił również do Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego działającego przy SA w

---

¹⁵⁰ M. Kryszkiewicz, *Delegacje sędziów narzędziem nacisku. Znowu*, Dziennik Gazeta Prawna, 22 października 2020 r., <https://prawo.gazetaprawna.pl/artykuly/1494150,cofniecie-delegacji-sedzia-sad-wyzszego-rzedu-so-partia-presja.html>

¹⁵¹ M. Gałczyńska, *Sędzia stracił awans po trzech dniach*, onet.pl, 9 listopada 2019 r., <https://wiadomosci.onet.pl/tylko-w-onecie/sedzia-stracil-awans-po-trzech-dniach/3kyezzx>

¹⁵² M. Gałczyńska, *Zastępca rzecznika dyscypliny przez ponad rok nie podjął czynności w prostej sprawie. Sąd wypłaci odszkodowanie*, onet.pl, 6 września 2019 r., <https://wiadomosci.onet.pl/tylko-w-onecie/zastepca-rzecznika-dyscypliny-przez-ponad-rok-nie-podjal-czynnosci-w-prostej-sprawie/cm2b74c>

Gdańsku, by wszczął postępowanie wyjaśniające wobec trójki sędziów, którzy stwierdzili przewlekłość jego pracy.

Przeniesienie do innego wydziału sądu wbrew woli sędziego

Jest to rodzaj szykany, który wpisuje się w sferę podległości służbowej. Prezes sądu, wymieniony wcześniej przez Ministra Sprawiedliwości, decyduje o przeniesieniu konkretnego sędziego do innego wydziału w ramach tego samego sądu.

Taką decyzję we wrześniu 2018 r. otrzymał sędzia Sądu Okręgowego w Krakowie **Waldemar Żurek**. Sędzia Żurek był rzecznikiem prasowym Krajowej Rady Sądownictwa przed zmianami z 2018 r. Obecnie aktywnie działa w sferze publicznej na rzecz niezależności sądów. Decyzją Prezes Sądu Okręgowego w Krakowie, Dagmary Pawełczyk-Woickiej, która na to stanowisko została powołana przez Zbigniewa Ziobrę, sędzia Żurek został przeniesiony z II Wydziału Cywilnego Odwoławczego do I Wydziału Cywilnego (pierwszej instancji), bez wymaganej przepisami konsultacji z Kolegium sądu.

Komitet Obrony Sprawiedliwości KOS wydał w tej sprawie komunikat, w którym wyraził stanowczy sprzeciw wobec przeniesienia sędziego Waldemara Żurka, uznając tę decyzję za niezgodną z obowiązującymi przepisami (Komunikat KOS 1/2018)¹⁵³.

Sprawa przeniesienia sędziego Żurka do innego wydziału trafiła do Sądu Najwyższego, który na kanwie wniosku o wyłączenie sędziów Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych, która miała zajmować się odwołaniem sędziego Żurka, zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości UE z pytaniem prejudycjalnym.¹⁵⁴

6 października 2021 r. TSUE ogłosił wyrok w tej sprawie (C-487/19) i orzekł, że nie można przenosić sędziów do innego sądu lub między wydziałami bez ich zgody. Uznał, że takie działanie może naruszać zasady nieusuwalności i niezawisłości sędziów.

W tym samym wyroku unijny Trybunał ocenił okoliczności w jakich doszło do powołania Aleksandra Stępkowskiego, do Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych SN. Orzekając bez akt wydał on postanowienie o odrzuceniu wniosku o wyłączenie osób zasiadających w tej izbie od orzekania w sprawie odwołania sędziego Żurka od uchwały KRS w jego sprawie dotyczącej przeniesienia do innego wydziału SO w Krakowie bez jego zgody.

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w wyroku z 6 października 2021 r. podważył legalność osób powołanych do Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych SN. Uznał, że składy Sądu Najwyższego z ich udziałem nie mogą być uznane za niezawisły i bezstronny sąd ustanowiony uprzednio na mocy ustawy, a sądy krajowe mogą uznawać orzeczenia wydane z ich udziałem za niebyłe.¹⁵⁵

W podobnej sytuacji w maju 2017 r. znalazła się sędzia Sądu Rejonowego Poznań Stare Miasto **Monika Smaga-Leśniewska**. Została ona przeniesiona, w ramach Sądu Rejonowego w Poznaniu, z Wydziału Karnego do Wydziału Cywilnego. Powodem było niezastosowanie aresztu tymczasowego wobec byłego

---

¹⁵³ Komunikat Komitetu Obrony Sprawiedliwości dotyczący przeniesienia sędziego Waldemara Żurka do innego wydziału Sądu Okręgowego w Krakowie wbrew Jego woli, Komunikat KOS (1/2018), 8 września 2018 r., <http://komitetobronysprawiedliwosci.pl/komunikat-komitetu-obrony-sprawiedliwosci-dotyczacy-przeniesienia-sedziego-waldemara-zurka-do-innego-wydzialu-sadu-okregowego-w-krakowie-wbrew-jego-woli/>

¹⁵⁴ Komunikat Sądu Najwyższego z 21 maja 2019 r., https://www.sn.pl/aktualnosci/SitePages/Komunikaty_o_sprawach.aspx?ItemSID=278-b6b3e804-2752-4c7d-bcb4-7586782ar315&ListName=Komunikaty_o_sprawach&rok=2019

¹⁵⁵ Wyrok Trybunału (wielka izba) z dnia 6 października 2021 r. w sprawie C-487/19, ECLI:EU:C:2021:798, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/TXT/?uri=CELEX:62019CJ0487>

senatora, bezpartyjnego kandydata z ramienia Platformy Obywatelskiej, oskarżonego przez obecną władzę o korupcję.

W lipcu 2019 roku sędzia Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia **Łukasz Biliński** na mocy decyzji Prezesa Sądu Macieja Mitera został, wbrew swojej woli i wbrew stanowisku Kolegium Sądu Okręgowego w Warszawie, przeniesiony z wydziału karnego do wydziału rodzinnego i nieletnich. Był jedynym sędzią z likwidowanego wydziału wykroczeń w stołecznym Sądzie Rejonowym, który trafił nie do wydziału karnego.

Komitet Obrony Sprawiedliwości KOS w wydanej opinii (Opinia 19(6)/2019)¹⁵⁶ wskazał, że Prezes Sądu Rejonowego Maciej Mitera jest równocześnie rzecznikiem prasowym obecnej Krajowej Rady Sądownictwa, która jest organem właściwym do rozpoznania odwołania od decyzji o zmianie podziału czynności, a w tym przeniesienia sędziego do innego wydziału sądu. W sposób oczywisty rodzi to wątpliwości dotyczące faktycznej możliwości odwołania się sędziego od decyzji prezesa oraz bezstronności organu rozpoznającego odwołanie.

Ostatecznie 22 lipca 2019 r. Prezes Sądu Okręgowego w Warszawie Joanna Bitner uchyliła decyzję o przeniesieniu sędziego Bilińskiego. Decyzja ta została podtrzymana przez Prezesa Sądu Apelacyjnego w Warszawie.¹⁵⁷

Sędzia Łukasz Biliński wydał liczne wyroki, w których powołując się na Konstytucję RP oraz Europejską Konwencję Praw Człowieka, uniewinniał obywateli protestujących przeciwko polityce prowadzonej przez obecną partię rządzącą, organizatorów kontrmiesięcznic smoleńskich czy umieszczania krytycznych wobec władzy napisów w przestrzeni publicznej. Mimo sądenia głośnych spraw sędzia nie udzielał publicznych wypowiedzi i jak sam mówił, decyzję o przeniesieniu odbiera "jako szykanę związaną z orzecznictwem".

Dodatkowo Rzecznik Dyscyplinarny Piotr Schab skierował do sędziego Łukasza Bilińskiego wezwanie na przesłuchanie na 8 sierpnia 2019 r. w charakterze świadka ws. „doniesień medialnych”, nie precyzując o jakie, ani kogo dotyczące „doniesienia” ma na myśli.

Sprawa przeniesienia sędziego Bilińskiego do innego wydziału trafiła do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, który 30 kwietnia 2021 r. podjął decyzję, że rozpozna ją merytorycznie i zakomunikował ją polskiemu rządowi (skarga nr 13278/20).¹⁵⁸

Represje polegające na przeniesieniu do innego wydziału sądu wbrew woli sędziego spotkały również sędziego SO w Warszawie **Piotra Gąciarkę**, który jest jednym z aktywniejszych sędziów na polu obrony praworządności i zasiada we władzach warszawskiego oddziału SSP „Iustitia”. Od 10 lipca 2021 r. sędzia Gąciarek nie orzeka już w ważnych sprawach w wydziale karnym największego sądu w Polsce, bo został przeniesiony do wydziału wykonywania orzeczeń sądowych. Decyzję o przeniesieniu podjął Piotr Schab,

---

¹⁵⁶ Opinia Komitetu Obrony Sprawiedliwości KOS ws. przeniesienia sędziego Łukasza Bilińskiego z wydziału karnego do rodzinnego wbrew jego woli, Opinia KOS (19(6)/2019), 9 lipca 2019 r., <https://komitetobronysprawiedliwosci.pl/opinia-komitet-obrony-sprawiedliwosci-kos-ws-przeniesienia-sedziego-lukasza-bilinskiego-z-wydzialu-karnego-do-rodzinnego-wbrew-jego-woli/>

¹⁵⁷ Biuro RPO, *Sędzia Łukasz Biliński nie trafi do wydziału rodzinnego. W jego sprawie interweniował RPO*, 24 lipca 2021 r. <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/sedzia-bilinski-nie-trafi-do-wydzialu-rodzinnego-rpo-interweniowal-w-jego-sprawie>

¹⁵⁸ M. Gałczyńska, *Trybunał w Strasburgu zajmie się sprawami Juszczyżyna i Bilińskiego. Prezes "Iustitii": niektórzy powinni już zacząć się pakować*, onet.pl, 11 maja 2021 r., <https://wiadomosci.onet.pl/tylko-w-onecie/trybunal-w-strasburgu-zajmie-sie-sprawami-juszczyzyna-i-bilinskiego/7fisl4>

Prezes SO w Warszawie z nominacji Zbigniewa Ziobry, który jest też głównym Rzecznikiem Dyscyplinarnym Sędziów Sądów Powszechnych.

Przeniesienie sędziego Piotra Gąciarka do wydziału wykonawczego jest odbierane w środowisku sędziów jako szykana i kara za jego działalność w obronie niezależności wymiaru sprawiedliwości, a zwłaszcza za mowę, którą wygłosił składając zdanie odrębne od wyroku w sprawie z odwołania oskarżonego od odmowy uchylecia dozoru policyjnego.

Sąd odwołanie oddalił, ale sędzia Gąciarek zgłosił zdanie odrębne, w którym uznał, że orzeczenie wydał sąd nieprawidłowo obsadzony, gdyż w składzie zasiadał sędzia, któremu awans do sądu okręgowego dała nowa, upolityczniona KRS.¹⁵⁹

Sędzia Gąciarek w ustnym uzasadnieniu swojego zdania odrębnego podważył legalność nowej KRS i awansowanych przez nią sędziów. Zarzucił, że nowa KRS nie wypełnia swojego konstytucyjnego obowiązku stania na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów i milczy wobec represji i działań uderzających w niezależnych sędziów.¹⁶⁰

Trzech sędziów krakowskiego Sądu Okręgowego – **Beata Morawiec, Maciej Czajka i Katarzyna Wierzbicka** – zostało 28 września 2021 r. przeniesionych do innych wydziałów tego sądu przez prezes Dagmarę Pawełczyk-Woicką. To represja za to, że sędziowie wykonali wyroki Trybunału Sprawiedliwości UE i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka i odmówili orzekania z sędziami powołanymi na ten urząd w procedurze z udziałem nowej KRS.

Sędzia Beata Morawiec została przeniesiona z IV wydziału karnego odwoławczego, w którym orzeka od 20 lat do III wydziału karnego, który jest sądem pierwszej instancji. Sędzia Maciej Czajka, który od blisko dwudziestu lat specjalizuje się w sprawach karnych został przeniesiony z III wydziału karnego, do I wydziału cywilnego, który jest wydziałem pierwszoinstancyjnym w sprawach cywilnych. Sędzia Katarzyna Wierzbicka została przeniesiona z wydziału karnego odwoławczego do wydziału karnego pierwszoinstancyjnego.

Przeniesieni sędziowie byli w grupie 11 sędziów Sądu Okręgowego w Krakowie, którzy złożyli podpisy pod oświadczeniem o odmowie orzekania z neo-sędziami, awansowanymi przez neo- KRS. Sędziowie złożyli oświadczenie w wykonaniu orzeczeń TSUE i ETPCz z lipca 2021 roku, w których podważono legalność nowej KRS. Krakowscy sędziowie nie chcą narażać obywateli na to, że z powodu wydania przez nieprawidłowe składy z udziałem neo-sędziów, wyroki takie będą w przyszłości uchylane.¹⁶¹ Szerzej o tej sprawie piszemy powyżej, w części poświęconej represjom za stosowanie prawa UE, wykonywania orzeczeń trybunałów europejskich oraz w związku z badaniem legalności neo-KRS i statusu sędziów.

5 października 2021 r. kolejna dwójka sędziów Sądu Okręgowego w Krakowie - **Wojciech Maczuga i Anna Głowacka** również podpisali oświadczenie zawierające deklarację o wykonywaniu wyroków TSUE, ETPCz i Sądu Najwyższego, które podważają legalność Krajowej Rady Sądownictwa i Izby Dyscyplinarnej. Ponadto zadeklarowali, że każdorazowo, gdy będą przydzieleni do składu orzekającego z udziałem sędziego powołanego przez neo-KRS będą wnosić o przeprowadzenie ponownego losowania albo zawieszać sprawy ze względu na brak gwarancji realizacji prawa do rozpoznania sprawy przez niezależny i bezstronny sąd lub składać zdania odrębne od wydawanych orzeczeń. W reakcji Prezes SO w

---

¹⁵⁹ M. Jąloszewski, *Ludzie Ziobry chcą uciszyć sędziego Gąciarka za obronę wolnych sądów oraz Igora Tulei*, OKO.press, 29 maja 2021 r., <https://oko.press/ludzie-ziobry-chca-uciszyc-sedziego-gaciarka/>

¹⁶⁰ M. Jąloszewski, *Ścigają sędziego Gąciarka za pikietę pod Prokuraturą Krajową w obronie Igora Tulei*, OKO.press, 16 lutego 2021 r., <https://oko.press/mocna-mowa-sedziego-gaciarka-w-obronie-konstytucji-i-wolnych-sadow/>

¹⁶¹ M. Jąloszewski, *Nominatka Ziobry siłą i represjami chce zakazać krakowskim sędziom stosowania prawa UE*, 28 września 2021 r., OKO.press, <https://oko.press/nominatka-ziobry-sila-i-represjami-chce-zakazac-krakowskim-sedziom-stosowania-prawa-ue/>

Krakowie Dagmara Pawełczyk-Woicka przeniosła karnie sędziego Maczugę do innego wydziału oraz wysłała pismo do obu sędziów stwierdzając, że jej zdaniem odmowa orzekania z sędziami powołanymi przez neo-KRS oznacza nie przestrzeganie ślubowania sędziowskiego, a więc oświadczenie sędziów można potraktować jako wycofanie ich zgody na sprawowanie wymiaru sprawiedliwości. W związku z tym wezwała ich w terminie 30 dni do określenia czy pozostają w gotowości do sądenia z sędziami powołanymi przez neo-KRS, a jeżeli nie to zapowiedziała, że skieruje pismo do Ministerstwa Sprawiedliwości w celu uruchomienia procedury zrzeczenia się przez nich urzędów sędziowskich.¹⁶²

18 października 2021 r., w trybie natychmiastowym z wydziału odwoławczego do wydziału pierwszoinstancyjnego została przeniesiona sędzia SO w Słupsku **Agnieszka Niklas-Bibik**. Decyzję podjął prezes SO w Słupsku Andrzej Michałowski, nominat ministra sprawiedliwości Zbigniewa Ziobry, w związku z wydaniem przez sędzię Niklas-Bibik orzeczeń, w których powołała się na prawa UE i zastosowała orzeczenia europejskich trybunałów w związku z kontrolą prawidłowości powołania sędziego na wniosek neo-KRS. Sędzia uchyliła orzeczenie sądu pierwszej instancji, gdyż w składzie tego sądu zasiadał sędzia nominowany na wniosek nowej Krajowej Rady Sądownictwa. Przeniesieniu sędzi towarzyszyła decyzja Kolegium tego sądu o zwolnieniu z rozpoznania wszystkich spraw przydzielonych sędzi do rozpoznania w wydziale odwoławczym (70 spraw), a wszystkie rozprawy z jej udziałem zostały odwołane. Szerzej na temat represji, które spotkały sędzię Agnieszkę Niklas-Bibik piszemy powyżej, w części poświęconej postępowaniom będącym konsekwencją stosowania prawa Unii Europejskiej.¹⁶³

Pozbawienie sędziego pełnionej przez niego funkcji

17 października 2017 r. Minister Sprawiedliwości Zbigniew Ziobro odwołał sędziego Sądu Okręgowego w Elblągu **Marka Omelana** z funkcji Prezesa tego sądu. Przyczyną decyzji Ministra było skierowanie przez sędziego wniosku do Rady Miejskiej w Elblągu o odwołanie Iwony Szmurło - ławniczki i członkini Partii Zbigniewa Ziobry „Solidarna Polska”. Zdaniem sędziego Omelana jej zachowanie podczas narady w sprawie wyroku „urągało wszelkim elementarnym zasadom kultury i etyki”¹⁶⁴. Sędzia Omelan sam nie uczestniczył w naradzie, a o zdarzeniu, jako Prezes Sądu, został poinformowany przez sędziów, którzy w tej naradzie uczestniczyli. Minister Ziobro uznał jednak interwencję sędziego za ujawnienie tajemnicy narady sędziowskiej.¹⁶⁵

Rzecznik Dyscyplinarny przy Sądzie Apelacyjnym odmówił wszczęcia postępowania w tej sprawie. Wskazał, że Minister złożył środek nieznanym ustawie, ponieważ powinien wnieść sprzeciw. Minister Sprawiedliwości Zbigniew Ziobro złożył zażalenie na decyzję szczecińskiego rzecznika do Sądu Dyscyplinarnego w Warszawie. Warszawski sąd pozostawił jednak to zażalenie bez rozpoznania powołując się na zmianę przepisów i środka odwoławczego. Zbigniew Ziobro odwołał się więc do Izby Dyscyplinarnej, która w lipcu 2019 r. uchyliła decyzję warszawskiego sądu dyscyplinarnego i nakazała ponownie zająć się sprawą. Sąd Dyscyplinarny w Warszawie przekazał więc sprawę do ponownego rozpatrzenia Rzecznikowi Dyscyplinarnemu przy Sądzie Apelacyjnym w Szczecinie.

---

¹⁶² M. Jąloszewski, *Sędzia z Krakowa karnie przeniesiony przez nominatkę Ziobry. Bo chce stosować prawo UE*, OKO.press, 22 października 2021 r., <https://oko.press/sedzia-z-krakowa-karnie-przeniesiony-przez-nominatke-ziobry/>

¹⁶³ Oświadczenie sędzi Agnieszki Niklas-Bibik z dnia 30 października 2021 r., Facebook Iustitia Oddział w Słupsku, https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=362200539035886&id=106004814655461

¹⁶⁴ *Minister odwołuje prezesa elbląskiego sądu. Marek Omelan: zarzut jest bezzasadny*, Dziennik Elbląski, 18 października 2018 r., <http://dziennikelblaski.pl/472154,Minister-odwoluje-prezesa-elblaskiego-sadu-Marek-Omelan-zarzut-jest-bezzasadny.html>

¹⁶⁵ *Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Radzik stawia zarzuty sędziemu Omelanowi za dysponowanie dokumentami*, Komitet Obrony Sprawiedliwości KOS, 27 marca 2019 r., <https://komitetobronysprawiedliwosci.pl/wpis-wokanda/zastepca-rzecznika-dyscyplinarnego-radzik-stawia-zarzuty-sedziemu-omelanowi-za-dysponowanie-dokumentami/>

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Przemysław Radzik w marcu 2019 r. również postawił sędziemu Omelanowi zarzuty dyscyplinarne w związku z tą sprawą. Zarzuty dotyczyły dysponowania dokumentami, których już jako były Prezes sądu nie powinien mieć w posiadaniu. Chodzi o dokumenty z narady sędziowskiej, które potwierdzały skandaliczne zachowanie ławniczki, na którą jako Prezes sądu złożył skargę do urzędu miasta. Sędzia Omelan użył ich w czasie przesłuchania w toku prowadzonego postępowania wyjaśniającego w swojej sprawie, jako dowód zaistniałego zdarzenia i uzasadnienie swojego działania.¹⁶⁶

24 września 2021 r. Sąd Dyscyplinarny przy Sądzie Apelacyjny w Warszawie uniewinnił sędziego Marka Omelana od zarzucanego mu przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych Przemysława Radzika przewinienia dyscyplinarnego. Sąd Dyscyplinarny uznał, że SSO Marek Omelan nie tylko w żaden sposób nie uchybił godności sędziego, ale też, że miał prawo posługiwać się kopią dokumentu, który zresztą był właściwie zabezpieczony przed dostępem osób trzecich, na potrzeby obrony w sprawie dyscyplinarnej, o której dowiedział się z mediów, zanim została formalnie wszczęta. Orzeczenie jest nieprawomocne.¹⁶⁷

Sędzia Sądu Okręgowego w Krakowie **Waldemar Żurek** w styczniu 2018 r. został odwołany z funkcji rzecznika prasowego Sądu Okręgowego w Krakowie. Decyzję podjęła Prezes Sądu Dagmara Pawełczyk-Woicka, mimo braku wymaganej opinii Kolegium Sądu. Prezes Sądu sama podpisała protokół Kolegium z głosowania nad dymisją sędziego Żurka, w którym była mowa o podjęciu tej decyzji jednogłośnie, czym poświadczyla nieprawdę. Z tak sformułowaną treścią protokołu nie zgodzili się niektórzy członkowie Kolegium. W ramach sprzeciwu zrezygnowali z członkostwa w Kolegium Sądu. W odpowiedzi na ich decyzję zostali odwołani z funkcji przewodniczących wydziału i prezesa sądu rejonowego.

Sędzia Sądu Okręgowego w Krakowie **Dariusz Mazur** w lipcu 2019 r. został odwołany ze stanowiska Koordynatora ds. Współpracy Międzynarodowej i Praw Człowieka w sprawach karnych. Prezes Sądu Okręgowego Dagmara Pawełczyk-Woicka podczas kolegium SO w Krakowie tłumaczyła konieczność takiej decyzji, ponieważ „nie jest w stanie współpracować z sędzią Mazurem”. Ponadto, w związku z udziałem sędziego Mazura w spotkaniu sędziów i prokuratorów podczas szczytu OBWE w Warszawie, gdzie mówił o działaniach Rzeczników Dyscyplinarnych, szykanach wobec sędziów i tzw. aferze hejterskiej prezes Dagmara Pawełczyk-Woicka zakazała sędziemu prowadzenia jakichkolwiek zajęć do końca roku.

W styczniu 2018 r. sędzia Sądu Okręgowego w Kielcach **Wojciech Merta** został odwołany ze stanowiska prezesa tego sądu. Przyczyną odwołania przez Ministra Sprawiedliwości Zbigniewa Ziobrę, podobnie jak w innych takich przypadkach, była negatywna ocena efektywności pracy sądu. Do tej pory ani Zbigniew Ziobro, ani żaden pracownik Ministerstwa Sprawiedliwości nie ujawnił wyników, które stanowią podstawę tych odwołań.

---

¹⁶⁶ M. Jąloszewski, *Ziobro nie odpuszcza sędziemu, który chciał odwołania ławniczki z partii ministra sprawiedliwości*, 23 października 2019 r., <https://oko.press/ziobro-nie-odpuszcza-sedziemu/>

¹⁶⁷ *Sąd Dyscyplinarny uniewinnił sędziego Marka Omelana z Elbląga, na którego spadły represje, bo chciał odwołania ławniczki i działaczki Solidarnej Polski – partii ministra Zbigniewa Ziobry – za wulgarnie zachowanie na sali rozpraw*, Komitet Obrony Sprawiedliwości KOS, 1 października 2021 r., <https://komitetobronysprawiedliwosci.pl/wpis-wokanda/sad-dyscyplinarny-uniewinnil-sedziego-marka-omelana-z-elblaga/>

W związku z omawianą już powyżej sprawą dyscyplinarną (patrz: Postępowania będące konsekwencją orzeczeń), próbowano wyciągnąć konsekwencje służbowe wobec sędzi Alicji Karpus-Rutkowskiej z Sądu Rejonowego w Myśliborzu i Wiceprezeskę tego sądu. Podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Anna Dalkowska chciała zdymisjonować sędzię Karpus-Rutkowską za decyzje, które nie znalazły aprobaty w oczach prokuratorów i resortu. Chodzi o odmowę aresztowania uczestnika Strajku Kobiet, który w trakcie manifestacji w październiku 2020 r., po wyroku Trybunału Konstytucyjnego w sprawie aborcji, uderzył księdza, a okazał się zakażonym koronawirusem.¹⁶⁸

Anna Dalkowska wystąpiła do Kolegium Sądu Okręgowego w Szczecinie, które 14 stycznia 2021 r. przyjęło uchwałę, w której negatywnie zaopiniowało odwołanie sędzi Alicji Karpus-Rutkowskiej i stanowczo się temu sprzeciwiło. W skład Kolegium wchodzi Prezes Sądu Okręgowego w Szczecinie i 11 prezesów sądów rejonowych ze Szczecina i okolic. List w obronie sędzi podpisało 168 szczecińskich prawników. W sprawę zaangażował się również Rzecznik Praw Obywatelskich dr hab. Adam Bodnar.¹⁶⁹

Wniosek o dymisję trafił ostatecznie do nowej Krajowej Rady Sądownictwa, która po wysłuchaniu sędzi Karpus-Rutkowskiej, 9 marca 2021 r. odmówiła poparcia wniosku wiceminister sprawiedliwości Anny Dalkowskiej o dymisję wiceprezes sądu w Myśliborzu.

Prezes Sądu Okręgowego w Łodzi Michał Błoński, nominat resortu Zbigniewa Ziobry, chciał odwołać sędzię **Ewę Maciejewską** ze stanowiska wiceprzewodniczącej wydziału za obronę sędziów Tuleyi, Morawiec i Juszczyżyna. W piśmie z 30 grudnia 2020 r. skierowanym do sędzi wprost wskazał, że powodem zwolnienia jest „nakłanianie innych sędziów do działań niezgodnych z prawem w postaci bezzasadnego odwoływania wyznaczonych sesji rozpraw i posiedzeń”. Chodzi o udział sędziów w ogólnopolskiej akcji organizowanej przez stowarzyszenie sędziów „Iustitia” polegającą na odstąpieniu od prowadzenia rozpraw 18. dnia każdego miesiąca w solidarności z sędziami zawieszonymi przez Izbę Dyscyplinarną SN.¹⁷⁰ Sędzia Maciejewska odpowiedziała prezesowi łódzkiego sądu, a w marcu 2021 r. miało się odbyć wysłuchanie sędzi przed Kolegium SO w Łodzi. Do wysłuchania ostatecznie nie doszło, gdyż prezes Błoński wycofał się z dymisji.¹⁷¹

Naciski dotyczące sfery poza orzeczniczej sędziego

Próba pozbawienia sędziego immunitetu

Postępowania w sprawie wyrażenia zgody na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej (uchylenie immunitetu), w związku z zawieszeniem przez TSUE działalności Izby Dyscyplinarnej w sprawach dyscyplinarnych sędziów, stały się nowym narzędziem represji wobec sędziów i zastąpiły wszczynane przez rzeczników dyscyplinarnych „zwykle” postępowania dyscyplinarne.

Do wejścia w życie ustawy kagańcowej 14 lutego 2020 r. wnioskami prokuratury o uchylenie sędziemu immunitetu w pierwszej instancji zajmowały się sądy dyscyplinarne przy sądach apelacyjnych.

---

¹⁶⁸ M. Jałoszewski, *Zastępczyni Ziobry chce degradacji dla sędzi. Bo nie aresztowała mężczyzny, który uderzył księdza*, OKO.press, 15 stycznia 2021 r., <https://oko.press/zastepczyni-ziobry-chce-degradacji-dla-sedzi/>

¹⁶⁹ Kolejna sędzia pod lupą rzecznika dyscyplinarnego i resortu za swe działania orzecznicze, RPO, <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-kolejna-sedzia-pod-lupa-rzecznika-dyscyplinarnego-i-ms>

¹⁷⁰ E. Maciejewska, *Moja odpowiedź do Prezesa Sądu Okręgowego w Łodzi w sprawie zarzutu nakłaniania sędziów do bezzasadnego odwoływania sesji 18. dnia miesiąca*, Blog sędziów okręgu łódzkiego, 11 stycznia 2021 r., <https://sedziowielodzcy.blogspot.com/2021/01/moja-odpowiedz-do-prezesa-sadu.html>

¹⁷¹ M. Jałoszewski, *Znana sędzia z Łodzi nie straci stanowiska za obronę sędziów Tulei, Morawiec i Juszczyżyna*, OKO.press, 2 marca 2021 r., <https://oko.press/znana-sedzia-z-lodzi-nie-straci-stanowiska-za-obrone-sedziow-tulei-morawiec-i-juszczyzyna/>

Nowelizacja poszerzyła uprawnienia Izby Dyscyplinarnej, przekazując na jej wyłączność rozpoznawanie tych wniosków w obu instancjach.

Trybunał Sprawiedliwości UE 14 lipca 2021 r. wydał środki tymczasowe i zawiesił działalność Izby Dyscyplinarnej również w sprawach o uchylenie immunitetu. Co więcej, zawiesił również skutki dotychczasowych decyzji tej izby w sprawach immunitetowych.

Mimo postanowienia TSUE Izba Dyscyplinarna nadal rozpoznaje wnioski prokuratury, ignorując nałożone przez TSUE środki tymczasowe. W konsekwencji Komisja Europejska zawnioskowała do Trybunału w Luksemburgu o nałożenie na Polskę kary za niewykonanie orzeczenia TSUE. Wniosek został uwzględniony i od 27 października 2021 r. Polska musi płacić dzienną karę w wysokości 1 miliona euro.

Prokuratura Regionalna w Krakowie 21 stycznia 2019 r. skierowała wniosek do Sądu Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w Krakowie o uchylenie immunitetu sędziemu Sądowi Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia **Wojciechowi Łączewskiemu**. Przyczyną zainteresowania prokuratury była korespondencja na Twitterze pomiędzy osobą podającą się za sędziego, a dziennikarzem Tomaszem Lisem. Prokuratura twierdzi, że sędzia złożył nieprawdziwe zawiadomienie o włamaniu się na jego konto.

Sędzia Wojciech Łączewski był też jednym z pierwszych sędziów, którzy wbrew swojej woli zostali przeniesieni do innego wydziału. Jeszcze w 2015 r. sędzia Łączewski był składzie sądu, który wydał wyrok skazujący Mariusza Kamińskiego, byłego szefa CBA, za nadużycie władzy podczas prowokacji przeciwko Andrzejowi Lepperowi.

5 kwietnia 2019 roku, Sąd Apelacyjny w Krakowie umorzył sprawę o uchylenie immunitetu sędziemu. Na zwołanej konferencji prasowej skomentował to Minister Sprawiedliwości i Prokurator Generalny Zbigniew Ziobro oceniając, że taka decyzja sądu jest przykładem "kastowego myślenia"¹⁷².

13 listopada 2019 r. odbyło się posiedzenie Izby Dyscyplinarnej w sprawie rozpoznania odwołania prokuratury złożonego od decyzji krakowskiego sądu. Mimo wcześniejszej decyzji o jawności posiedzenia, przewodniczący składu Jacek Wygoda z pomocą policji wyprosił publiczność z sali sądowej. Dalej posiedzenie toczyło się za zamkniętymi drzwiami. Kolejny termin posiedzenia wyznaczono na grudzień 2019 r. Po posiedzeniu sędzia Łączewski ogłosił, że zamierza odejść z zawodu, na co Minister Sprawiedliwości wyraził zgodę 16 listopada 2019 r. W związku z tym postępowanie dyscyplinarne zostało umorzone, a prokuratura regionalna w Krakowie mogła postawić byłemu sędziemu zarzuty składania fałszywych zeznań i doniesienia o przestępstwie, którego nie było, co uczyniła 2 grudnia 2019 r.

Prokuratura Krajowa próbowała uchylić immunitet sędzi Sądowi Rejonowego w Opolu **Ireny Majcher**. W styczniu 2019 r. sąd dyscyplinarny przy Sądzie Apelacyjnym we Wrocławiu nie przychylił się do wniosku prokuratury i nie zgodził się na uchylenie sędzi immunitetu. Sprawa została odroczone. (patrz: Postępowania będące konsekwencją orzeczenia). 21 października 2020 r. Izba Dyscyplinarna, działając wbrew zabezpieczeniu TSUE z 8 kwietnia 2020 r., utrzymała decyzję wrocławskiego sądu dyscyplinarnego.¹⁷³

---

¹⁷² Sędzia Łączewski nie stracił immunitetu. Ziobro: kastowe myślenie, tvn24.pl, 5 kwietnia 2019 r., <https://tvn24.pl/polska/sedzia-wojciech-laczewski-nie-stracil-immunitetu-ziobro-kastowe-myslenie-ra924927-2301724>

¹⁷³ M. Gałczyńska, Izba Dyscyplinarna Sądu Najwyższego nie uchyliła immunitetu sędzi Ireny Majcher. Zarzutów nie będzie, onet.pl, 21 października 2020 r., <https://wiadomosci.onet.pl/tylko-w-onecie/izba-dyscyplinarna-sadu-najwyzszego-nie-uchyliła-immunitetu-sedzi-ireny-majcher/g4fq9fk>

Specjalny wydział Prokuratury Krajowej ściga stołecznego sędziego **Andrzeja Sterkowicza** za sprawy związane z jego rozwodem. Sędzia wcześniej podpadł prorządowej „Gazecie Polskiej” swoimi wyrokami na niekorzyść dziennikarzy tygodnika. Sąd dyscyplinarny przy Sądzie Apelacyjnym w Krakowie odmówił wyrażenia zgody na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej. Prokuratura odwołała się do Izby Dyscyplinarnej, która 25 czerwca 2019 wyraziła zgodę na postawienie sędziemu zarzutów. Wydział Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej postawił Sterkowiczowi dwa zarzuty: naruszenia miru domowego i znieważenia funkcjonariuszy policji. To był pierwszy akt oskarżenia Wydziału Spraw Wewnętrznych PK wobec sędziego.¹⁷⁴ W związku z uchyleniem mu immunitetu przez Izbę Dyscyplinarną Sędzia Sterkowicz złożył do ETPCz skargę przeciwko Polsce.¹⁷⁵

Immunitet stracił warszawski sędzia **Igor Tuleya**, któremu prokuratura chce postawić zarzuty w związku z jego orzeczeniem w głośnej sprawie posiedzenia sejmu w sali kolumnowej w grudniu 2016 r. (patrz: Naciski dotyczące sfery orzeczniczej sędziego).

Prokuratura Krajowa próbowała również uchylić immunitet sędzi Sądu Okręgowego w Krakowie **Beacie Morawiec**. Na wniosek Wydziału Spraw Wewnętrznych w październiku 2020 r. Izba Dyscyplinarna przy SN wyraziła zgodę na pociągnięcie sędzi do odpowiedzialności karnej. Ostatecznie, na skutek odwołania obrońców sędzi Morawiec, w czerwcu 2021 r. ID działająca jako sąd drugiej instancji zmieniła uchwałę podjętą 12 października 2020 r. i odmówiła uchylenia immunitetu (patrz: Naciski dotyczące sfery orzeczniczej sędziego).

Zależny od Ministra Sprawiedliwości Wydział Spraw Wewnętrznych PK próbuje pociągnąć do odpowiedzialności karnej również sędziów Sądu Najwyższego. Wystąpił o uchylenie immunitetów trzem sędziom orzekającym w Izbie Karnej, **Markowi Pietruszyńskiemu**, **Andrzejowi Stępcie** i prof. **Włodzimierzowi Wróblowi**. Prokuratura zamierza postawić sędziom zarzuty w związku z wydanymi przez nich orzeczeniami. Dotychczas Izba Dyscyplinarna rozpoznała dwa wnioski. 31 maja 2021 r. nie wyraziła zgody na pociągnięcie sędziego Wróbla do odpowiedzialności karnej, a 23 września uchyliła immunitet SSN Markowi Pietruszyńskiemu. Decyzje nie są prawomocne i zostały zaskarżone przez strony postępowania. Na wrzesień był również wyznaczony termin rozpoznania wniosku wobec sędziego Stęпки, ale sprawa została zdjęta z wokandy.

Również sędzia SN **Józef Iwulski** Prezes Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych SN znalazł się na celowniku prokuratury. Śledczy IPN chcą mu postawić zarzuty dopuszczenia się „zbrodni komunistycznej” w związku z tym, że w 1982 r. zasiadał on w składzie Sądu Warszawskiego Okręgu Wojskowego, który skazał robotnika z Oświęcimia Leszka Wojnara na trzy lata więzienia za roznoszenie "antypaństwowych" ulotek przedstawiających kontury Polski okolone drutem kolczastym.¹⁷⁶

2 lipca 2021 r. Izba Dyscyplinarna zgodziła się na pociągnięcie sędziego Józefa Iwulskiego do odpowiedzialności karnej. Jednocześnie zawiesiła sędziego w czynnościach służbowych i obniżyła mu

---

¹⁷⁴ E. Ivanova, *Prokuratura Krajowa postawiła zarzuty karne sędziemu, który podpadł "Gazecie Polskiej"*, wyborcza.pl, 5 września 2019 r., <https://wyborcza.pl/7,75398,25162676,prokuratura-krajowa-postawila-zarzuty-karne-sedziemu-ktory.html>

¹⁷⁵ E. Ivanova, *Trybunał w Strasburgu zajmie się polską Izbą Dyscyplinarną SN*, wyborcza.pl, 18 maja 2020 r., <https://wyborcza.pl/7,75398,25955171,trybunal-w-strasburgu-zajmie-sie-polska-izba-dyscyplinarna-sn.html>

¹⁷⁶ Komunikat Instytutu Pamięci Narodowej o wystąpieniu z wnioskiem do Sądu Najwyższego, <https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/125608,Wniosek-o-uchylenie-immunitetu-sedziego-w-sledztwie-o-zbrodni-komunistyczne.html>

wynagrodzenie o 25%. Uchwała Izby Dyscyplinarnej została zaskarżona przez obrońców sędziego i sprawa aktualnie czeka na wyznaczenie terminu rozprawy.

Postępowania w związku z odmową ujawnienia członkostwa w zrzeszeniach

14 lutego 2020 r. w życie weszły przepisy nowelizacji Ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych, czyli tzw. ustawy kagańcowej. Ustawa ta, obok m.in. znacznego poszerzenia katalogu przesłanek odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów i prokuratorów i ingeruje w prywatność sędziów poprzez wprowadzenie obowiązku ujawniania w oświadczeniu członkostwa w zrzeszeniach, w tym w stowarzyszeniach, funkcji pełnionej w organie fundacji, członkostwa w partii politycznej.

Wielu sędziów, uznając wprowadzone przepisy za godzące w sferę prywatności i niezgodne z prawem do ochrony życia prywatnego i rodzinnego, naruszające wolność wyznania, wolność gromadzenia się i stowarzyszania, w oświadczeniach, w miejsce informacji o członkostwie w zrzeszeniach oświadczały, że nie prowadzą działalności niedającej się pogodzić z zasadami niezależności sądów i niezawisłości sędziów.

22 lipca 2020 Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych Przemysław Radzik wszczął postępowanie dyscyplinarne w związku z „zatajeniem członkostwa w zrzeszeniu o nazwie Forum Współpracy Sędziów (FWS) wobec 14 sędziów, członków Stałego Prezydium Forum. Przewodniczącym Prezydium FWS jest sędzia **Bartłomiej Starosta** z Sądu Rejonowego w Sulęcinie. Jego zastępcy to sędziowie **Agnieszka Niklas-Bibik** (Sąd Okręgowy w Słupsku) i **Waldemar Żurek** (Sąd Okręgowy w Krakowie). Pozostali członkowie Prezydium to: **Michał Bober** (Sąd Apelacyjny w Gdańsku), **Jerzy Geisler** (Sąd Apelacyjny w Poznaniu), **Aleksandra Janas** (Sąd Apelacyjny w Katowicach), **Rafał Jerka** (Sąd Okręgowy w Olsztynie), **Grzegorz Kasicki** (Sąd Okręgowy w Szczecinie), **Robert Kirejew** (Sąd Apelacyjny w Katowicach), **Krzysztof Kozłowski** (Sąd Rejonowy w Wysokim Mazowieckiem), **Tomasz Marczyński** (Sąd Rejonowy w Bełchatowie), **Justyna Małek-Napierała** (Sąd Rejonowy w Lesznie), **Jerzy Nawrocki** (Sąd Apelacyjny w Lublinie), **Katarzyna Wesołowska-Zbudniewek** (Sąd Okręgowy w Łodzi) oraz **Jacek Niedzielski** (Wojewódzki Sad Administracyjny w Gorzowie Wielkopolskim).

Forum Współpracy Sędziów powstało w 2017 r. i jest niesformalizowaną płaszczyzną porozumienia, platformą współpracy, zapewniającą komunikację pomiędzy sędziami różnych sądów w Polsce i ma charakter stałej konferencji, opartej o zasadę dobrowolności udziału. Podstawowym zadaniem FWS jest wypracowanie stanowisk środowiska sędziowskiego w najważniejszych sprawach dla sądownictwa.¹⁷⁷

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego uznał, że „zatajenie członkostwa w Forum stanowi uchybienie godności urzędu poprzez nierespektowanie ustawowych obowiązków postępowania zgodnie ze ślubowaniem sędziowskim”.¹⁷⁸

Postępowania w związku z odmową stawienia się na przesłuchaniu u Rzeczników Dyscyplinarnych Sędziów Sądów Powszechnych w charakterze świadka

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych Przemysław Radzik 8 listopada wszczął postępowania dyscyplinarne przeciwko pięciorgu sędziów w związku z ich niestawiennictwem na przesłuchaniu. Jak poinformował w komunikacie zarzuty dyscyplinarne dotyczą przewinień polegających

¹⁷⁷ Forum Współpracy Sędziów, <https://forumfws.eu/>

¹⁷⁸ Komunikat Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych z 22 lipca 2021 r., <http://rzecznik.gov.pl/2020/07/komunikat-zastepcy-rzecznika-dyscyplinarnego-sedziego-przemyslawa-radzika-w-sprawie-wszczecia-postepowan-dyscyplinarnych-przeciwko-14-sedziom/>

przede wszystkim na nieusprawiedliwionym niestawiennictwie na wezwanie Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych, w charakterze świadka, mimo prawidłowego wezwania.¹⁷⁹

Rzecznik Dyscyplinarny postawił zarzuty m.in. Prezesowi największego stowarzyszenia sędziów SSP „Iustitia” sędziemu **Krystianowi Markiewiczowi** z Sądu Okręgowego w Katowicach. Był on jednym z pierwszych sędziów, którzy publicznie oświadczyli, że nie będą się stawiać na wezwania Rzeczników Dyscyplinarnych. 12 września wydał oświadczenie, w którym poinformował o swojej decyzji i zarzucił rzecznikom łamanie prawa, polegające na wszczynaniu postępowań wobec sędziów sądów rejonowych i okręgowych, do czego nie są właściwi oraz nękanie sędziów walczących o praworządność. Zwrócił też uwagę, że rzecznicy nie wytłumaczyli się z tego, czy brali udział w aferze hejterskiej. Sędzia Krystian Markiewicz jest jedną z ofiar ujawnionego przez media zorganizowanego szkalowania w ramach afery hejterskiej w ministerstwie sprawiedliwości.¹⁸⁰

Sędzia Sądu Rejonowego w Opolu **Monika Ciemięga** w 2017 r. została odwołana przez Ministra Sprawiedliwości Zbigniewa Ziobrę ze stanowiska Wiceprezes Sądu Rejonowego w Opolu. W związku ze swoją działalnością w ramach Stowarzyszenia Sędziów Polskich „Iustitia” została wezwana przez Rzecznika Dyscyplinarnego na przesłuchanie. Sędzia wydała publiczne oświadczenie, w którym wytłumaczyła swoją decyzję o niestawiennictwie przed Rzecznikiem.¹⁸¹

Sędzia Sądu Rejonowego w Oleśnie **Katarzyna Kałwak** w 2017 r. została odwołana przez Ministra Sprawiedliwości Zbigniewa Ziobro ze stanowiska prezesa Sądu Rejonowego w Oleśnie. W związku ze swoją działalnością w ramach Stowarzyszenia Sędziów Polskich „Iustitia” 20 września 2019 r. została wezwana przez Rzecznika Dyscyplinarnego na przesłuchanie. Sędzia wydała publiczne oświadczenie, w którym wskazała, dlaczego nie zamierza stawiać się przed Rzecznikiem Dyscyplinarnym, czyli przede wszystkim na ich brak kompetencji do samodzielnego inicjowania postępowań wobec sędziów sądów rejonowych i okręgowych.¹⁸²

Sędzia **Monika Frąckowiak** z Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu 11 września 2019 r. została wezwana przez Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów do stawienia się na przesłuchaniu w charakterze świadka. Sprawa dotyczy uchybienia godności urzędu poprzez organizowanie i zamieszczanie w komunikatorach i portalach społecznościowych wpisów naruszających zasady etyki sędziów. Sędzia wydała publiczne oświadczenie, w którym poinformowała, że nie stawi się na wezwanie rzecznika.¹⁸³

---

¹⁷⁹ Komunikat Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych z 8 listopada 2019 r., <http://rzecznik.gov.pl/2019/11/komunikat-rzecznika-dyscyplinarnego-sedziego-piotra-schaba-w-sprawie-wszczecia-postepowan-dyscyplinarnych-przeciwko-pieciorgu-sedziow/>

¹⁸⁰ Prezes Stowarzyszenia Sędziów Polskich Iustitia prof. Krystian Markiewicz: Nie będę stawiał się przed rzecznikami, iustitia.pl, 12 września 2019 r., <https://www.iustitia.pl/3313-prezes-stowarzyszenia-sedziow-polskich-iustitia-prof-krystian-markiewicz-nie-bede-stawial-sie-przed-rzecznikami>

¹⁸¹ Oświadczenie członka Komisji Rewizyjnej SSP "Iustitia" Moniki Ciemięgi w sprawie wezwań kierowanych do niej przez rzeczników dyscyplinarnych, iustitia.pl, <https://www.iustitia.pl/3320-oswiadczenie-czlonka-komisji-rewizyjnej-ssp-iustitia-moniki-ciemiegi-w-sprawie-wezwan-kierowanych-do-niej-przez-rzecznikow-dyscyplinarnych>

¹⁸² Oświadczenie sędzi Katarzyny Kałwak w sprawie wezwań kierowanych do niej przez rzeczników dyscyplinarnych, <https://www.iustitia.pl/3321-oswiadczenie-sedzi-katarzyny-kalwak-w-sprawie-wezwan-kierowanych-do-niej-przez-rzecznikow-dyscyplinarnych>

¹⁸³ Oświadczenie sędzi Moniki Frąckowiak w sprawie wezwań kierowanych do niej przez rzeczników dyscyplinarnych, iustitia.pl, 16 września 2019 r., <https://www.iustitia.pl/3319-oswiadczenie-sedzi-moniki-frackowiak-w-sprawie-wezwan-kierowanych-do-niej-przez-rzecznikow-dyscyplinarnych>

Kolejnym sędzią, któremu rzecznik postawił zarzuty w związku z niestawiennictwem na przesłuchanie jest sędzia **Bartłomiej Starosta** z Sądu Rejonowego w Sulęcinie i aktywny członek SSP „Iustitia” angażujący się w obronę niezawisłości sędziów, który już wcześniej ignorował wezwania rzeczników dyscyplinarnych wskazując na błędy proceduralne. W związku z wezwaniami na przesłuchania kierowanymi do niego przez rzeczników dyscyplinarnych Sędzia Starosta wydał oświadczenie, w którym wyjaśnił powody niestawiennictwa wskazując na ich bezprawność z uwagi na brak kompetencji rzeczników dyscyplinarnych do prowadzenia postępowań wobec sędziów sądów rejonowych i okręgowych.¹⁸⁴ W jednej ze spraw dyscyplinarnych sędziego Starosty interweniował Rzecznik Praw Obywatelskich.¹⁸⁵

Postępowania w związku z odwołaniami sędziów od uchwał KRS w konkursach na stanowiska sędziowskie

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Przemysław Radzik wezwał do złożenia wyjaśnień co najmniej **kilkunastu sędziów, m.in. z Elbląga i Gdańska**, zarzucając im, że złamali oni przepisy tzw. ustawy kagańcowej. Zdaniem Rzecznika sędziowie podważyli legalność nowej KRS - co na mocy ustawy kagańcowej stanowi delikt dyscyplinarny – składając odwołania od jej uchwały dotyczącej awansów do sądów wyższej instancji do Sądu Najwyższego. Zastępca Rzecznika wezwał również do złożenia wyjaśnień trzech sędziów: **Ewę Toczydłowską** z Sądu Rejonowego w Gdańsku, **Martę Wiśniewską** z Sądu Rejonowego w Braniewie i **Pawła Wewiórskiego** z Sądu Rejonowego w Elblągu, którzy zaskarżyli do SN uchwałę o awansie Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Michała Lasoty.¹⁸⁶

Łamanie lub nadużywanie procedur wobec sędziów

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych Przemysław Radzik w listopadzie 2018 r. wezwał na przesłuchanie sędziego Sądu Okręgowego w Warszawie **Igora Tuleyę**, sędziego Sądu Apelacyjnego w Gdańsku **Włodzimierza Brazewicza** oraz sędziego Sądu Rejonowego w Starogardzie Gdańskim **Piotra Wanglera**. Zostali oni wezwani w charakterze świadków na etapie prowadzonego przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego postępowania wyjaśniającego. Postępowanie wyjaśniające dotyczyło, ocenionego przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego jako „spotkania o politycznym charakterze”, w którym wziął udział sędzia Tuleya, a które prowadził sędzia Brazewicz.¹⁸⁷ Żaden przepis ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych, ani stosowanego posiłkowo Kodeksu postępowania karnego, nie przewiduje możliwości podjęcia na etapie postępowania wyjaśniającego czynności w postaci przesłuchania świadków pod groźbą odpowiedzialności karnej. Prowadzone postępowanie toczy się nie przeciwko sędziom, a „w sprawie”. Uzyskanie od sędziego informacji na tym etapie postępowania dopuszczalne jest wyłącznie w drodze dobrowolnego oświadczenia, niepodlegającego trybowi art. 233 k.k., tj. odpowiedzialności za fałszywe zeznania.

¹⁸⁴ Oświadczenie Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej SSP "Iustitia" Bartłomieja Starosty w sprawie wezwań kierowanych do niego przez rzeczników dyscyplinarnych, iustitia.pl, 16 września 2019 r., <https://www.iustitia.pl/3318-oswiadczenie-przewodniczacego-komisji-rewizyjnej-ssp-iustitia-bartlomiej-starosty-w-sprawie-wezwan-kierowanych-do-niego-przez-rzecznikow-dyscyplinarnych>

¹⁸⁵ RPO zwraca się do Michała Lasoty, by swe czynności dostosował do przepisów prawa, 4 października 2019 r., <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-pisze-do-michala-lasoty-by-dostosowal-swe-czynnosci-do-przepisow-prawa>

¹⁸⁶ M. Jąłoszewski, Rzecznik dyscyplinarny Ziobry ściga sędziów za odwołania do SN. Bo podważyli awans jego kolegi z pracy, OKO.press, 16 maja 2021 r., <https://oko.press/rzecznik-dyscyplinarny-ziobry-sciga-sedziow-za-odwolania-do-sn-bo-podwazyli-awans-jego-kolegi-z-pracy/>

¹⁸⁷ J. Korus, Rzecznik dyscyplinarny bierze się za sędziów, którzy wzięli udział w spotkaniu poświęconym Konstytucji, Newsweek, 17.10.2018 r., <https://www.newsweek.pl/polska/polityka/rzecznik-dyscyplinarny-bierze-sie-za-sedziow-ktorzy-wzieli-udzial-w-spotkaniu/hlkszv>

Ponadto, sędziowie **Tuleya i Brazewicz** podczas przesłuchania przez Rzecznika Dyscyplinarnego zostali pozbawieni możliwości konsultacji ze swoimi pełnomocnikami. Rzecznik odmówił pełnomocnikom sędziów prawa do udziału w przesłuchaniu, mimo oczywistej konieczności ochrony interesów sędziów. Głos w tej sprawie zabrał Komitet Obrony Sprawiedliwości wydając opinię (Opinia KOS 8/2018)¹⁸⁸ oraz wysyłając list do Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych Piotra Schaba¹⁸⁹.

W październiku 2019 roku Rzecznik Dyscypliny postawił sędziemu Brazewiczowi trzy zarzuty dyscyplinarne związane z jego wypowiedziami do mediów, w których skrytykował przesłuchanie przez Rzecznika.

Zarzuty usłyszał również sędzia Igor Tuleya. Rzecznicy Dyscyplinarni wszczęli wobec niego siedem postępowań, które dotyczą głównie jego publicznych wypowiedzi i komentarzy lub jego udziału w zgromadzeniach publicznych. W związku z tym sędzia Tuleya wniósł skargę do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, która we wrześniu 2020 r. została zakomunikowana polskiemu rządowi. Sędzia twierdzi w skardze, że podejmując działania rzecznicy dyscyplinarni naruszyli szereg artykułów EKPCz – Art. 8 (prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego), art. 13 (prawo do skutecznego środka odwoławczego), art. 10 (wolność słowa i wyrażania opinii).¹⁹⁰

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Michał Lasota wszczął postępowanie dyscyplinarne i postawił zarzut przewinienia służbowego sędziemu Sądu Rejonowego w Sulęcinie **Bartłomiejowi Staroście**. Oficjalną przyczyną postępowania wobec sędziego Starosty jest niestawienie się sędziego na przesłuchanie przed Rzecznikiem Dyscyplinarnym w charakterze świadka. Ponieważ ustawa Prawo o ustroju sądów powszechnych w postępowaniu wyjaśniającym nie przewiduje kompetencji rzecznika do przesłuchiwania sędziów w charakterze świadków, to zarzut wobec sędziego jest wprost złamaniem prawa.

Trzynastu sędziów Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim zostało wezwanych przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych w Piotrkowie Trybunalskim do złożenia wyjaśnień w związku z podpisaniem listu do Dyrektora Biura Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka OBWE, w którym sędziowie wyrazili swój niepokój w związku z planowanymi na 10 maja 2020 r. prezydenckimi wyborami korespondencyjnymi. List podpisało ponad 1200 sędziów.¹⁹¹ Zdaniem Rzecznika Dyscypliny podpisanie listu stanowi przewinienie dyscyplinarne, gdyż Konstytucja zakazuje sędziom prowadzenia działalności publicznej, która nie daje się pogodzić z zasadami niezależności sędziowskiej. W wezwaniu do złożenia wyjaśnień nie wyjaśnił jednak związku pomiędzy tymi zasadami, a faktem podpisania listu przez sędziów.¹⁹²

---

¹⁸⁸ Opinia Komitetu Obrony Sprawiedliwości KOS ws. przesłuchania sędziego Igora Tulei, Opinia KOS (8/2018), 23.10.2018, <https://komitetobronysprawiedliwosci.pl/wpis-wokanda/opinia-komitetu-obrony-sprawiedliwosci-kos-ws-przesluchania-sedziego-igora-tulei/>

¹⁸⁹ List Komitetu Obrony Sprawiedliwości KOS do Rzecznika Dyscyplinarnego Sądów Powszechnych Sędziego Piotra Schaba ws. SSO Igora Tulei, 5.12.2018, <https://komitetobronysprawiedliwosci.pl/wpis-wokanda/list-komitetu-obrony-sprawiedliwosci-kos-do-rzecznika-dyscyplinarnego-sadow-powszechnych-sedziego-piotra-schaba-ws-ss-igora-tulei-2/>

¹⁹⁰ "Skarżącym jest obywatel polski Igor Tuleya". Europejski Trybunał Praw Człowieka zajmie się sprawą sędziego, tvn24.pl, <https://tvn24.pl/polska/sedzia-igor-tuleya-skarzy-polske-do-europejskiego-trybunalu-praw-czlowieka-etpc-zajmie-sie-sprawa-4698135>

¹⁹¹ Pismo sędziów polskich do OBWE w sprawie wyborów prezydenckich, Forum Współpracy Sędziów, 28 kwietnia 2020 r., <https://forumfws.eu/glos-w-sprawie/sedziowie-obwe/>

¹⁹² M. Jałoszewski, *Ściągają sędziów za podpisanie listu do OBWE w sprawie wyborów prezydenckich*, OKO.press, 19 maja 2020 r., <https://oko.press/scigaja-sedziow-za-podpisanie-listu-do-obwe-w-sprawie-wyborow-prezydenckich/>

Działania służb specjalnych w sprawach przeciwko sędziom

10 kwietnia 2019 r. funkcjonariusze CBA podjęli próbę skopiowania dysku twardego służbowego komputera sędzi Sądu Rejonowego dla Warszawy Mokotowa **Katarzyny Żaczek-Czech**, mimo że według jej wiedzy nie toczy się żadne postępowanie z jej udziałem. Funkcjonariusze CBA działali na polecenie Prokuratury Krajowej i na podstawie wydanego przez nią postanowienia o zabezpieczeniu. Komitet Obrony Sprawiedliwości KOS wydał w tej sprawie opinię (Opinia 15(2)/2019)¹⁹³, w której ocenia decyzję prokuratury o zabezpieczeniu danych z komputera sędziego jako „niedopuszczalną i prowadzącą do obejścia przepisów dotyczących zasad odpowiedzialności sędziów w postępowaniach dyscyplinarnych i regulacji dotyczących immunitetu sędziowskiego, który jest gwarancją niezawisłości sędziowskiej”. Izba Dyscyplinarna nie zgodziła się na uchylenie immunitetu sędziemu.

Centralne Biuro Antykorupcyjne przez niemal 2 lata przeszukiwało majątek sędziego SO w Krakowie **Waldemara Żurka**. Agenci przeprowadzili kontrole oświadczeń majątkowych i dokumentów finansowych sędziego. W związku z prowadzonym postępowaniem sędzia Żurek był wielokrotnie wzywany na przesłuchania. CBA domagało się także wyjaśnień od jego żony, która była w tym czasie w ciąży. W wyniku kontroli ustalono, że sędzia miał nie zapłacić 820 zł podatku od sprzedaży starego traktora (rocznik 1977). W 2015 roku kupił go od sędziego Żurka drwal z Bieszczad.¹⁹⁴

Skutkiem działań CBA było podjęcie czynności przez Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych, który w 2018 r. wszczął postępowanie dyscyplinarne, a 9 lutego 2021 r. poinformował o skierowaniu do sądu dyscyplinarnego wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej. Rzecznik Dyscyplinarny zarzuca sędziemu niedopełnieniu obowiązków polegających na niezłożeniu deklaracji podatkowej oraz niewpłaceniu podatku od transakcji kupna traktora.¹⁹⁵

Doszukiwanie się powiązań sędziów z polityką

Sędzia Sądu Apelacyjnego w Gdańsku **Włodzimierz Brazewicz** w październiku 2018 r. został wezwany przez Rzecznika Dyscyplinarnego w charakterze świadka w sprawie spotkania, które prowadził w Europejskim Centrum Solidarności z sędzią Igozem Tuleją. Spotkanie miało charakter otwarty i odbywało się w miejscu publicznym, więc mogli się na nim pojawić politycy. Na tej podstawie Rzecznik Dyscyplinarny określił charakter spotkania jako polityczny.

Jako świadek powyższego spotkania na przesłuchanie przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego Przemysława Radzika został wezwany Sędzia Sądu Rejonowego w Starogardzie Gdańskim **Piotr Wangler**. Ponieważ Zastępca Rzecznika uznał, że spotkanie miało charakter polityczny, uczestnictwo w nim sędziów (sędziego Igora Tuleyi i sędziego Włodzimierza Brazewicza) zdaniem Rzecznika wypełnia znamiona deliktu dyscyplinarnego. Sędzia Piotr Wangler został przesłuchany 6 listopada 2018 r. mimo braku kompetencji Rzecznika Dyscyplinarnego do przesłuchiwanie świadków w toku postępowania wyjaśniającego.

---

¹⁹³ Stanowisko Komitet Obrony Sprawiedliwości KOS wz. kolejnymi działaniami prokuratury wymierzonym przeciwko sędziom, niezawisłości sędziowskiej i zasadom demokratycznego państwa prawa, Opinia (15(2)/2019), 19.04.2019, <https://komitetobronysprawiedliwosci.pl/stanowisko-komitet-obrony-sprawiedliwosci-kos-wz-kolejnymi-dzialaniami-prokuratury-wymierzonym-przeciwko-sedziom-niezawislosci-sedziowskiej-i-zasadom-demokratycznego-panstwa-prawa/>

¹⁹⁴ W. Czuchnowski, *Będzie proces za traktor. Jak władza szukała haka na sędziego Żurka*, wyborcza.pl, 23 marca 2021 r., <https://wyborcza.pl/7,75398,26906781,bedzie-proces-za-traktor-jak-wladza-szukala-haka-na-sedziego.html>

¹⁹⁵ Komunikat Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych z 9 lutego 2021 r., <http://rzecznik.gov.pl/2021/02/komunikat-rzecznika-dyscyplinarnego-sedziego-piotra-schaba-2/>

Były sędzia **Jarosław Gwizdak** kandydował w wyborach samorządowych w 2018 r. na prezydenta Katowic z ramienia założonego przez siebie niezależnego ruchu „Prawo do Katowic”. Mimo poinformowania o tym Prezesa Sądu Rejonowego Katowice-Zachód, w którym pracował oraz wzięcia na czas trwania kampanii bezpłatnego urlopu, Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego wszczął postępowanie wyjaśniające dotyczące rzekomego złamania zasady apolityczności przez sędziego Gwizdaka, mimo, że zgodnie z prawem o ustroju sądów powszechnych, sędziowie mogą kandydować w wyborach parlamentarnych bądź samorządowych pod warunkiem, że na czas kampanii wezmą urlop.

Postępowanie zostało umorzone ze względu na złożenie urzędu sędziego przez Jarosława Gwizdaka.

Ograniczanie działalności edukacyjnej sędziów i zakaz podejmowania dodatkowych zajęć przez sędziów

Sędzia Sądu Okręgowego w Warszawie **Igor Tuleya** został przesłuchany we wrześniu 2018 r. przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych Przemysława Radzika w sprawie udziału sędziego w Festiwalu Pol'and'Rock w sierpniu 2018 r. Podczas festiwalu odbyła się symulacja rozprawy sądowej. Rzecznik dyscyplinarny uznał to jednak za przekroczenie granic swobody wypowiedzi sędziego¹⁹⁶.

Podobne wezwanie na przesłuchanie w sprawie udziału w festiwalu i symulacji rozprawy sądowej otrzymali sędzia Sądu Rejonowego Poznań Nowe Miasto i Wilda **Monika Frąckowiak**, sędzia Sądu Rejonowego w Łobzie **Arkadiusz Krupa** oraz sędzia Sądu Rejonowego Poznań Stare Miasto **Bartłomiej Przymusiński**.

Zdaniem Rzecznika Dyscyplinarnego Przemysława Radzika sędzia Krupa „w trakcie prowadzonej przez siebie parodii rozprawy sądowej użył stroju urzędowego w postaci togi i łańcucha z wizerunkiem orła, co naruszało powagę sprawowanego urzędu i stanowiło ujmę godności sędziego”. Co ciekawe odmiennego zdania był Rzecznik Dyscyplinarny Piotr Schab, który uznał, że przyczyną postępowania wyjaśniającego jest występ sędziego „w stroju gimnastycznym, na który nałożono łańcuch z godłem państwowym”. Z czego wynika, że to nie toga sędziowska, a jej brak, stanowił podstawę podejmowanych działań.

Przed wszczęciem tego postępowania Zastępca Rzecznika 5 września 2019 r. zażądał od Prezesa Sądu Rejonowego w Łobzie udostępnienia informacji dotyczących efektywności pracy sędziego Krupy. Później - 11 października wszczął postępowanie wyjaśniające w sprawie naruszenia powagi sędziego.

W stosunku do sędzi Moniki Frąckowiak oraz do sędziego Arkadiusza Krupy Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych sędzia Przemysław Radzik zakończył czynności wyjaśniające, o czym 10 stycznia 2019 r. Rzecznik Dyscyplinarny Piotr Schab poinformował w swoim komunikacie.¹⁹⁷

Z represjami polegającymi na ograniczaniu działalności edukacyjnej sędziów spotkał się również sędzia SO w Krakowie **Dariusz Mazur**, Rzecznik Stowarzyszenia Themis. Po tym jak sędzia Mazur we wrześniu

¹⁹⁶ <https://oko.press/rzecznik-dyscyplinarny-ziobry-przesluchuje-sedziow-z-iustitii-za-udzial-w-festiwalu-owskiaka/>

¹⁹⁷ Komunikat Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych z 10 stycznia 2019 r., <http://rzecznik.gov.pl/2019/01/komunikat-rzecznika-dyscyplinarnego-sedziego-piotra-schaba-w-przedmiocie-zakonczenia-czynnosci-wyjasniajacych-w-sprawie-uchybien-godnosci-urzedu-przez-sedziow-bioracych-udzial-w-polandrock-festiva/>

2019 r. wziął udział w spotkaniu sędziów i prokuratorów podczas szczytu OBWE w Warszawie, gdzie mówił o działaniach Rzeczników Dyscyplinarnych, szykanach wobec sędziów i tzw. aferze hejterskiej. Prezes krakowskiego sądu Dagmara Pawełczyk-Woicka zakazała Sędziemu Mazurowi prowadzenia jakichkolwiek zajęć do końca roku, w tym szkoleń z wprowadzonych zmian w procedurze karnej dla adwokatów.¹⁹⁸

W związku ze zorganizowaniem 10 lutego 2021 r. zgromadzenia publicznego pod Prokuraturą Krajową, które odbyło się w obronie sędziego Igora Tuleyi, oraz wystąpieniem na tym zgromadzeniu konsekwencje służbowe spotkały sędziego SO w Warszawie **Piotra Gąciarka**.

Prezes Sądu Okręgowego w Warszawie Piotr Schab, który jest jednocześnie głównym rzecznikiem dyscyplinarnym dla sędziów, złożył do rzecznika dyscyplinarnego przy SA w Warszawie zawiadomienie o możliwości popełnienia przez sędziego Gąciarka kilku przewinień dyscyplinarnych. W związku z tym zawiadomieniem Przemysław Radzik, wiceprezes Sądu Okręgowego w Warszawie i jednocześnie Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Piotra Schaba nie wyraził zgody na prowadzenie przez sędziego Gąciarka zajęć dla aplikantów adwokackich w Warszawie do 20 lutego 2022 r. Dalej posunął się do stwierdzenia, że gdyby sędzia przeprowadził takie zajęcia to aplikanci adwokaccy byłiby narażeni na „etycznie nieklarowne zachowania”. Mimo to, w precedensowej decyzji Zastępcy Rzecznika przy SA Rafała Kaniok w odpowiedzi na zawiadomienie Piotra Schaba, odmówił wszczęcia postępowania dyscyplinarnego przeciwko sędziemu Gąciarkowi uznając brak jakichkolwiek podstaw do tego. Od odmowy odwołał się jednak Minister Sprawiedliwości, co na mocy znowelizowanej ustawy, jest jednoznaczne z obowiązkiem wszczęcia postępowania przez Zastępcę Rzecznika. W związku z tym sędziemu Gąciarkowi postawiono zarzut dyscyplinarny za zorganizowanie pikiety w obronie sędziego Igora Tuleyi pod siedzibą Prokuratury Krajowej. Minister twierdzi, że jest to przewinienie dyscyplinarne w postaci podejmowania działalności publicznej nie dającej się pogodzić z zasadami niezależności sądów i niezawisłości sędziów oraz uchybienia godności urzędu sędziego. Sędzia Piotr Gąciarek jest działaczem Stowarzyszenia Sędziów Polskich „Iustitia” i angażuje się w obronę państwa prawa i represjonowanych sędziów.¹⁹⁹

Na początku lutego 2021 r. sędzia **Igor Tuleya** poinformował przełożonych w swoim macierzystym Sądzie Okręgowym w Warszawie o zamiarze podjęcia nieodpłatnej współpracy z obywatelskim Halo.Radio, która miała polegać na nagrywaniu felietonów o tematyce edukacyjnej, społecznej i na temat praworządności, m.in. prawa do rzetelnego procesu, niezależności sądownictwa, niezawisłości sędziowskiej czy wymiaru sprawiedliwości. Wiceprezes SO, a jednocześnie Zastępca Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego – Przemysław Radzik, decyzją z 24 lutego 2021 r. sprzeciwił się możliwości takiej współpracy – określając działalność radia jako skrajnie upolitycznioną, a samo publikowanie felietonów przez sędziego jako mogące „zyskać przymiot świadczenia przez niego porad prawnych”.²⁰⁰

We wrześniu 2021 roku sędzia Tuleya poinformował władze sądu, że chce kontynuować nauczanie studentów prawa na uczelni Koźmińskiego oraz w Szkole Prawa Procesowego Ad Exemplum. 10 września wiceprezes SO Przemysław Radzik sprzeciwił się podjęciu przez Igora Tuleyę zajęć na uczelni uzasadniając swoją decyzję tym, że zajęcia dydaktyczne ze studentami prawa mogą „przynieść ujmę godności urzędu sędziego”, bo sędzia Tuleya jest zawieszony i Izba Dyscyplinarna uchyliła mu immunitet.

---

¹⁹⁸ M. Gałczyńska, *Sędzia Mazur z zakazem prowadzenia szkoleń. "To forma zemsty"*, onet.pl, 18 listopada 2018 r., <https://wiadomosci.onet.pl/tylko-w-onecie/sedzia-mazur-z-zakazem-prowadzenia-szkolen/86xoy8g>

¹⁹⁹ M. Jałoszewski, *Ścigają sędziego Gąciarka za pikietę pod Prokuraturą Krajową w obronie Igora Tulei*, OKO.press, 16 lutego 2021 r., <https://oko.press/scigaja-sedziego-gaciarka-za-pikiete-w-obronie-tulei/>

²⁰⁰ M. Jałoszewski, *Człowiek Ziobry cenzuruje sędziego Igora Tuleyę. Zakazał mu felietonów o sądach w radiu*, OKO.press, 25 lutego 2021 r., <https://oko.press/czlowiek-ziobry-cenzuruje-sedziego-igora-tuleye-zakazal-mu-felietonow-o-sadach-w-radiu/>

Sędzia zadeklarował, że nie zamierza stosować się do zakazu, a decyzje prezesa SO są bezpodstawne po orzeczeniu TSUE z 14 lipca 2021 r. cofającym skutki uchwał Izby Dyscyplinarnej. Obydwie uczelnie zdecydowały się kontynuować współpracę z sędzią, choć początkowo dziekan Kolegium Prawa uczelni Koźmińskiego, dr hab. Robert Zieliński poinformował, że ze względu na stanowisko Radzika władze uczelni podjęły decyzję o niepowierzeniu mu zajęć dydaktycznych. Decyzja dziekana spotkała się z szerokim sprzeciwem społeczności akademickiej i kilka dni później uczelnia zmieniła zdanie i zdecydowała się na kontynuowanie współpracy z sędzią Tuleją.²⁰¹

Zakaz promowania Konstytucji i wartości konstytucyjnych w miejscach publicznych

Krajowa Rada Sądownictwa podjęła 12 grudnia 2018 r. uchwałę o zakazie noszenia przez sędziów w miejscach publicznych jakichkolwiek elementów mogących pozwolić na identyfikację z partią polityczną, związkami zawodowymi, a także jakimkolwiek ruchem społecznym. Uchwała ta została podjęta w odpowiedzi na zakładanie przez sędziów koszulek z napisem „KonsTYtucJA”, które wyrażają nadrzędność Konstytucji w państwie prawa.

Z okazji 100-lecia odzyskania przez Polskę Niepodległości olsztyńscy sędziowie zrobili sobie pamiątkowe zdjęcie z koszulkach „KonsTYtucJA”. Niecałe dwa tygodnie później - 23 listopada 2018 r. sędzia Sądu Okręgowego w Olsztynie **Dorota Lutostańska** wydała postanowienie utrzymujące w mocy orzeczenie sądu rejonowego o uniewinnieniu grupy osób, które były inicjatorami zawieszenia na rzeźbach koszulek z napisem „Konstytucja, Jędrak”. Sędzia Lutostańska w uzasadnieniu wskazała na brak społecznej szkodliwości oraz odniosła się do aspektu manifestacji przez obwinionych poglądów odnoszących się do nadrzędności wartości konstytucyjnych przez rządzących.

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Michał Lasota wezwał sędzię Lutostańską do złożenia pisemnego wyjaśnienia, dlaczego nie wyłączyła się z opisanego wyżej postępowania. Uznał on, że zaistniałe okoliczności budzą wątpliwości co do bezstronności sędziego.

W uchwale Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Okręgu Olsztyńskiego z dnia 21 lutego 2019 r. sędziowie wyrazili dezaprobatę dla działań Rzeczników i wskazali, że działania podejmowane w stosunku do sędzi Lutostańskiej dotyczą bezpośrednio niezawisłości sędziego i nie mogą być przedmiotem oceny Rzeczników. Dwa dni później Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Michał Lasota wszczął postępowanie dyscyplinarne wobec sędzi Doroty Lutostańskiej stawiając jej zarzut popełnienia przewinienia dyscyplinarnego, co uzasadnił stwierdzeniem o jednoznacznym powiązaniu napisu „KonsTYtucJA” z ruchem politycznym. 21 marca Prezes Sądu Najwyższego, kierujący pracami nowej Izby Dyscyplinarnej, wydał zarządzenie, w którym jako właściwy do rozpatrzenia wyznaczył Sąd Dyscyplinarny przy Sądzie Apelacyjnym w Łodzi.

2 października 2020 r. Sąd Dyscyplinarny przy Sądzie Apelacyjnym w Łodzi umorzył postępowanie prowadzone przeciwko sędzi Dorocie Lutostańskiej i jednoznacznie uznał, że Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Michał Lasota, który złożył wniosek o ukaranie sędzi, nie był do tego uprawniony. W uzasadnieniu Sąd wskazał, że w postępowaniu zaszła tzw. negatywna przesłanka procesowa, czyli postępowanie dyscyplinarne było prowadzone przez nieuprawnionego do tego podmiot.²⁰²

---

²⁰¹ M. Jąloszewski, *Igor Tuleya wygrał, będzie uczył studentów. Ale nie wróci do orzekania, bo sąd oddalił jego wniosek*, OKO.press, 24 września 2021 r., <https://oko.press/igor-tuleya-wygral-bedzie-uczyl-studentow-ale-nie-wroci-do-orzekania-bo-sad-oddalil-jego-wniosek/>

²⁰² *Sędzia nie wyłączyła się z orzekania w sprawie działaczek KOD. Sąd umorzył postępowanie dyscyplinarne*, tvn24.pl, 2 października 2020 r., <https://tvn24.pl/polska/sedzia-dorota-lutostanska-z-olsztyna-orzekala-w-sprawie-dzialaczek-kod-sad-umorzyl-postepowanie-dyscyplinarne-przeciwko-sedzi-4709296>

Sędziowie Sądu Okręgowego w Krakowie – **Maciej Czajka** i **Dariusz Mazur** są ścigani dyscyplinarnie za uchybienie godności sędziego poprzez rozwieszenie plakatów w gmachu sądu bez zgody zarządcy budynku. Sędziowie w grudniu 2019 r. rozwiesili na drzwiach sal rozpraw i korytarzach sądowych ponad 50 plakatów z postulatami dotyczącymi przywrócenia praworządności w polskim wymiarze sprawiedliwości, m.in. przywrócenia do pracy nielegalnie zawieszono sędziego Pawła Juszcyszyna, zawieszenia działalności nowej Krajowej Rady Sądownictwa i Izby Dyscyplinarnej oraz wykonania wyroków Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Dyrektor sądu Piotr Słaby (z nominacji Ministra Sprawiedliwości Zbigniewa Ziobro) kazał ochronie zdjąć plakaty i zawiadomił Policję o rzekomym wykroczeniu dokonany przez sędziów. Początkowo Policja prowadziła postępowanie wykroczeniowe (art. 63a § 1 Kodeksu wykroczeń), a następnie przekazała sprawę prokuraturze, która dalej przekazała ją do Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w Krakowie Tomasza Szymańskiego, ponieważ prezes sądu z nominacji resortu Ziobry Dagmara Pawełczyk – Woicka wystąpiła do niego z wnioskiem o postępowanie dyscyplinarne. 20 kwietnia 2020 r. umorzył on jednak to postępowanie uznając, że czyn sędziego Macieja Czajki i Dariusza Mazura nie był szkodliwy społecznie i nie uchybili oni godności urzędu sędziego, ponieważ plakaty przez nich rozwieszane nie zawierały żadnych obraźliwych ani niestosownych informacji. 29 maja Minister Sprawiedliwości Zbigniew Ziobro wniósł sprzeciw od tej decyzji i zobowiązał Zastępcę Rzecznika do przeprowadzenia dodatkowych czynności wyjaśniających.²⁰³

W akcji rozwieszania plakatów wzięło udział ponad 60 krakowskich sędziów, mimo tego ścigani za to są tylko sędziowie Maciej Czajka i Dariusz Mazur. Oboje często zabierają głos w obronie przestrzegania w Polsce zasad praworządności. Władze sądu wytypowały ich na „sprawców” po przejrzeniu sądowego monitoringu. W marcu 2020 roku do udziału w akcji wieszania plakatów w sądzie przyznało się aż 73 krakowskich sędziów, którzy złożyli na siebie auto donos do Prezes Pawełczyk-Woickiej.²⁰⁴

Postępowania za wypowiedzi medialne sędziów i inne komentarze publiczne

Rzecznicy Dyscyplinarni aktywnie podejmują czynności wobec sędziów, którzy wypowiadają się na tematy związane z reformą wymiaru sprawiedliwości. Najczęściej stawiają wobec nich zarzuty działalności publicznej nie dającej się pogodzić z zasadami niezależności sądów i niezawisłości sędziów (art. 107 § 1 pkt 4 Ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych) i uchybienia godności sędziego (art. 107 § 1 pkt 5). Działania te są kolejnymi próbami ograniczenia wolności słowa i wywarcia tzw. efektu mroźącego na sędziach angażujących się w obronę konstytucyjnych wartości, w tym niezależności wymiaru sprawiedliwości w Polsce i zniechęceniu ich do udziału w jakiegokolwiek debacie publicznej na temat reform ustawodawczych dotyczących sądownictwa.

Były Prezes Trybunału Konstytucyjnego Jerzy Stępień podczas Marszu Wolności organizowanego 6 maja 2017 r., odnosząc się do reformy Trybunału Konstytucyjnego, skomentował, że rządzący „zawiesili Konstytucję na kołku”. Rzecznik Dyscyplinarny Trybunału Konstytucyjnego Stanisław Rymar odmówił wszczęcia postępowania w tej sprawie. Na postanowienie to zażalenie złożył Wiceprezes Trybunału Konstytucyjnego Mariusz Muszyński. 25 stycznia 2018 r. Sąd Dyscyplinarny uchylił postanowienie Rzecznika Stanisława Rymara i przedstawił sędziemu **Jerzemu Stępnio** zarzut czynnego udziału w „wiecu politycznym”, które to określenie odnosi się do Marszu Wolności zorganizowanego jako sprzeciw wprowadzanym zmianom w wymiarze sprawiedliwości.

---

²⁰³ P. Figurski, *Sędziowie z Krakowa ścigani za rozwieszenie plakatów o praworządności. Przepis wprowadzony w PRL do walki z "S"*, wyborcza.pl, 26 sierpnia 2020 r., <https://krakow.wyborcza.pl/krakow/7,44425,26241226,sedziowie-z-krakowa-scigani-za-rozwieszenie-plakatow-o-praworzadnosci.html>

²⁰⁴ M. Jąloszewski, *Aż 73 sędziów z Krakowa złożyło na siebie donos do prezesa z nadania Ziobry*, OKO.press, 15 marca 2020 r., <https://oko.press/donos-do-prezesa-sadu-z-nadania-ministra-ziobry/>

Sędzia Sądu Okręgowego w Warszawie **Igor Tuleya** we wrześniu 2018 r. został wezwany przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych Przemysław Radzika do złożenia wyjaśnień w sprawie udziału sędziego w programach informacyjnych (np. w TVN24). Sędzia Tuleya, wypowiadając się publicznie, wyraził krytyczne stanowisko wobec zmian w Sądzie Najwyższym oraz funkcjonowania Krajowej Rady Sądownictwa.

Weryfikacja efektywności orzeczniczej sędzi Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim **Olimpii Barańskiej-Małuszek** we wrześniu 2018 r. została przez Rzecznika Dyscyplinarnego P. Radzika uzasadniona medialnymi wystąpieniami sędzi Barańskiej-Małuszek, w których krytycznie wypowiadała się na temat zmian wprowadzanych w sądownictwie. Ponadto 15 listopada 2019 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Powszechnych Przemysław Radzik skierował do Sądu Dyscyplinarnego wnioszek o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej przeciwko sędzi Barańskiej-Małuszek w związku z jej wypowiedziami w mediach społecznościowych, w których zdaniem Rzecznika pomówiła Ministra Sprawiedliwości Zbigniewa Ziobrę i jednego z prokuratorów Prokuratury Krajowej. Sędzia krytykowała kierowany przez Ziobrę resort za tzw. aferę hejterską i zdaniem Radzika uchybiła godności urzędu nie zachowując powściągliwości w korzystaniu z mediów społecznościowych.²⁰⁵

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Przemysław Radzik 25 marca 2019 r. wszczął postępowanie wyjaśniające w sprawie wypowiedzi medialnych sędzi **Aliny Czubięniak**, która skomentowała przebieg toczącego się wobec niej postępowania dyscyplinarnego przed Izbą Dyscyplinarną. Rzecznik Dyscyplinarny Piotr Schab, w swoim publicznym komunikacie, ocenił zachowanie sędzi jako takie, które „mogłoby przynieść ujmę godności sędziego lub osłabić zaufanie do jego bezstronności”²⁰⁶.

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Michał Lasota pismem z dnia 31 maja 2019 r. wezwał sędziów Sądu Okręgowego w Warszawie **Marka Celeja**, **Piotra Gąciarkę** i **Małgorzatę Kluziak** (sędzia w stanie spoczynku) do złożenia pisemnych wyjaśnień w sprawie ich udziału w programie „Czarno na białym”. Program dotyczył funkcjonowania Sądu Okręgowego w Warszawie i sposobu wykonywania obowiązków przez wiceprezesa Sądu Okręgowego w Warszawie Dariusza Drajewicza. W sprawie zabrał głos Komitet Obrony Sprawiedliwości KOS wydając Opinię Opinia KOS (17(4)/2019)²⁰⁷. Organizacje działające w ramach KOS napisały w opinii: *„Prawo do wolności wypowiedzi i publicznego wyrażania poglądów zagwarantowane w Konstytucji RP jest jednym z fundamentów demokratycznego państwa. Sędziowie, podobnie jak inni obywatele, mogą i powinni z tego prawa korzystać, informując opinię publiczną o tych aspektach organizacji pracy i sposobu zarządzania sądem, które godzą w prawidłowe funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości, a w konsekwencji prawo obywateli do sprawnego rozpoznawania ich spraw”*.

---

²⁰⁵ Komunikat Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych z 25 listopada 2019 r., <http://rzecznik.gov.pl/2019/11/komunikat-rzecznika-dyscyplinarnego-sedziego-piotra-schaba-w-sprawie-skierowania-wniosku-o-zawieszenie-sedziego-olimpiei-b-m-w-czynnosciach-sluzbowych/>

²⁰⁶ Komunikat Rzecznika Dyscyplinarnego sędziego Piotra Schaba z 25 marca 2019 r., <http://rzecznik.gov.pl/2019/03/komunikat-rzecznika-dyscyplinarnego-sedziego-piotra-schaba-w-sprawie-podjecia-czynnosci-wyjasniajacych-w-zwiazku-z-wypowiedziami-medialnymi-aliny-czubięniak-sedzi-sadu-okregowego-w-gorzowie/>

²⁰⁷ Opinia Komitetu Obrony Sprawiedliwości KOS dot. postępowania wszczętego w stosunku sędziów Marka Celeja, Piotra Gąciarkę i Małgorzaty Kluziak, Opinia KOS (17(4)/2019). <https://komitetobronysprawiedliwosci.pl/opinia-komitetu-obrony-sprawiedliwosci-kos-dot-postepowania-wszczetego-w-stosunku-sedziow-marka-celeja-piotra-gaciarka-i-malgorzaty-kluziak/>

•

Z kolei pisemne wyjaśnienia za wpis na portalu społecznościowym miała złożyć sędzia Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe **Dorota Zabłudowska**. Po śmierci Pawła Adamowicza w styczniu 2019 r. sędzia zamieściła wpis na Facebooku, w którym napisała: „Tak się kończy mowa nienawiści”. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego zarzucił sędzi „uchybiecie godności urzędu” i 30 stycznia 2019 r. wezwał sędzie do złożenia pisemnego wyjaśnienia w tej sprawie.

•

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych Przemysław Radzik w maju 2019 r. postawił sędziemu Sądu Okręgowego w Łodzi **Rafałowi Maciejewskiemu** dwa zarzuty dyscyplinarne. Jeden z nich dotyczy upublicznienia przez sędziego w Internecie problemów kadrowych w sądzie, w którym sędzia Maciejewski pełnił wówczas funkcję przewodniczącego wydziału gospodarczego. Rzecznik zarzucił sędziemu niezachowanie drogi służbowej w sprawach dotyczących funkcjonowania i obsady kadrowej podległego mu wydziału, mimo że sędzia kierował wcześniej w tej sprawie pisma do Prezesa Sądu, lecz nie doczekał się satysfakcjonującej odpowiedzi²⁰⁸. Sędzia Maciejewski otrzymał też drugi zarzut dyscyplinarny, ponieważ po upływie kadencji przewodniczącego wydziału nie zgodził się na pełnienie tej funkcji jeszcze przez dodatkowy tydzień.

•

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Przemysław Radzik w lutym 2019 r. wszczął również postępowanie dyscyplinarne wobec sędziego Sądu Rejonowego w Gliwicach **Pawła Strumińskiego** stawiając mu zarzut naruszenia godności urzędu. Sprawa została skierowana do rozpoznania przez Sąd Dyscyplinarny przy Sądzie Apelacyjnym w Lublinie. Przyczyną działania Rzecznika było umieszczenie przez sędziego na Twitterze zdjęć zestawiających ze sobą Jarosława Kaczyńskiego i pomnik Włodzimierza Lenina. Wcześniej zawiadomienie w tej sprawie trafiło do gliwickiej prokuratury, która nie dopatrzyła się złamania przez sędziego prawa.

•

16 maja 2019 r. Izba Dyscyplinarna utrzymała wyrok sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji i wymierzyła karę upomnienia sędziemu Sądu Okręgowego w Warszawie **Cezaremu Skwarze**, który zamieścił na Twitterze warszawskiego oddziału Stowarzyszenia Sędziów „Iustitia” zdjęcie porównujące Jarosława Kaczyńskiego do Adolfa Hitlera. Była to reakcja na wypowiedź posła Prawa i Sprawiedliwości Marka Suskiego, w której tłumaczył, że Jarosław Kaczyński nie mógł się ożenić, „bo służył Polsce i nie chciał unieszczęśliwiać jakieś kobiety, którą by pozostawiał, służąc Polsce”. Sędzia Cezary Skwara natychmiast usunął wpis i zrezygnował z funkcji członka zarządu warszawskiego oddziału „Iustitii”. Sprawa pierwotnie trafiła do lubelskiego sądu dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym, który latem 2017 roku ją umorzył, uznając, że czyn sędziego - choć "zasługujący na całkowitą dezaprobatę i w swej wymowie naganny" (...) charakteryzuje się znikomym stopniem społecznej szkodliwości". Pod koniec 2017 roku ówczesny Sąd Najwyższy (jeszcze wtedy nie było Izby Dyscyplinarnej) uznał, że decyzja lubelskiego sądu dotycząca sędziego Skwary była błędna. Sprawa wróciła więc do ponownego rozpatrzenia i wiosną 2018 roku sąd dyscyplinarny przy SA w Lublinie ukarał sędziego Skwarę karą upomnienia, którą utrzymała Izba Dyscyplinarna.

•

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych Przemysław Radzik we wrześniu 2018 r. wezwał sędziego Sądu Okręgowego w Katowicach **Krystiana Markiewicza** na przesłuchanie w

---

²⁰⁸ M. Jałoszewski, *Sędzia napisał prawdę o zapaści kadrowej w sądach. I ma za to dyscyplinarke*, OKO.press, 9 maja 2019 r., <https://oko.press/sedzia-napisal-prawde-o-zapasci-kadrowej-w-sadach-i-ma-za-to-dyscyplinarke/>

charakterze świadka. Przesłuchanie miało miejsce w związku z „przekroczeniem granic przynależnej sędziemu swobody wypowiedzi publicznej dotyczącej innych sędziów i przedstawicieli konstytucyjnych organów państwa”. Sędzia Markiewicz publicznie krytykował nowo wybraną Krajową Radę Sądownictwa oraz zmiany w Sądzie Najwyższym, jednak ani w wezwaniu, ani podczas przesłuchania nie zostały sprecyzowane żadne konkretne wypowiedzi sędziego.

W grudniu 2019 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Przemysław Radzik postawił sędziemu Krystianowi Markiewiczowi kolejnych 55 zarzutów dyscyplinarnych. Przyczyną postępowania przeciwko sędziemu był jego apel w maju 2019 roku, jako Prezesa Stowarzyszenia „Iustitia”, aby prezesi sądów i sędziowie dyscyplinarni działający przy sądach apelacyjnych do czasu wyroku TSUE o legalności nowej KRS oraz Izby Dyscyplinarnej w Sądzie Najwyższym powstrzymali się od orzekania w sprawach dyscyplinarnych. W swoim liście poprosił również o nieprzesyłanie akt z odwołaniami do Izby Dyscyplinarnej.²⁰⁹

Sędzia **Barbara du Chateau**, pełniąca funkcję rzecznika prasowego Sądu Apelacyjnego w Lublinie, w lipcu 2019 r. została wezwana przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego Michała Lasotę do złożenia wyjaśnień w związku ze swoją wypowiedzią dla TVN24 dotyczącą awansu wiceprezesa Sądu Apelacyjnego w Lublinie Jerzego Daniluka. W programie wypowiadali się również sędzia **Dariusz Mazur** oraz sędzia **Krystian Markiewicz**, którzy również zostali wezwani do złożenia wyjaśnień w tej sprawie.²¹⁰

Zarzuty związane z wypowiedziami medialnymi Rzecznik Dyscyplinarny przedstawił również krakowskiemu sędziemu **Waldemarowi Żurkowi**. W październiku 2019 r. zarzucił mu, że uchybił godności urzędu i wygłosił manifest polityczny dotyczący jego poglądów i ocen związanych z działaniem konstytucyjnych organów państwa, w tym Trybunału Konstytucyjnego i KRS. Zarzut dotyczy wypowiedzi dla portalu Prawo.pl w dniu 4 lipca 2019. Sędzia Żurek skrytykował w niej Kamila Zaradkiewicza, który zaczął współpracować z resortem Zbigniewa Ziobry. Zdaniem Rzecznika Dyscyplinarnego sędzia Żurek pomógł Zaradkiewicza o nielegalne działanie i wygłosił swój manifest polityczny.²¹¹

W marcu 2021 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego podjął czynności wyjaśniające w związku z wywiadem, którego sędzia **Waldemar Żurek** udzielił 19 stycznia tego roku "Gazecie Wyborczej".²¹² W komunikacie Rzecznik Dyscypliny sędziowskiej Piotr Schab wskazał, że sędzia Żurek mógł dopuścić się przewinienia dyscyplinarnego gdyż w tym wywiadzie m.in. kwestionuje skuteczność powołania i istnienie stosunku służbowego sędziów SN, legalność powołania I Prezesa Sądu Najwyższego, oraz kwestionuje umocowanie neo-KRS, jako konstytucyjnego organu Rzeczypospolitej Polskiej.²¹³

---

²⁰⁹ Komunikat Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych z 4 grudnia 2019 r., <http://rzecznik.gov.pl/2019/12/komunikat-rzecznika-dyscyplinarnego-sedziego-piotra-schaba-w-sprawie-wszczecia-postepowania-dyscyplinarnego-przeciwko-krystianowi-m-sedziemu-sadu-okregowego-w-katowicach/>

²¹⁰ "Chcę im zamknąć usta". Kolejni sędziowie wezwani przez rzecznika dyscypliny, tvn24.pl, 3 lipca 2019 r., <https://tvn24.pl/polska/rzecznik-dyscyplinarny-wzywa-sedziow-w-sprawie-wypowiedzi-dla-tvn24-ra949584-2299436>

²¹¹ Komunikat Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych z 21 października 2019 r., <http://rzecznik.gov.pl/2019/10/komunikat-rzecznika-dyscyplinarnego-sedziego-piotra-schaba-dotyczacy-skierowania-wniosku-do-sadu-dyscyplinarnego-o-rozpoznanie-sprawy-dyscyplinarnej-waldemara-z-sedziego-sadu-okregowego-w-krakowie/>

²¹² D. Wysocka-Schnepf, *Sędzia Waldemar Żurek: Schyłkowa komuna nie pamięta takich szykan. To władza zdolna niszczyć człowieka za wszelką cenę*, wyborcza.pl, 19 stycznia 2021 r., <https://wyborcza.pl/7,82983,26701911,sedzia-waldemar-zurek-schylkowa-komuna-nie-pamieta-takich-szykan.html>

²¹³ Komunikat Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych z 6 marca 2021 r., <http://rzecznik.gov.pl/2021/03/komunikat-rzecznika-dyscyplinarnego-sedziego-piotra-schaba-3/>

Postępowanie dyscyplinarne w związku z wypowiedzią medialną toczyło się również wobec sędziego SO w Poznaniu **Jarosława Ochockiego**. Zdaniem Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego sędzia Ochocki nie zachowując powściągliwości w korzystaniu z mediów społecznościowych, znieważył Prezydenta RP Andrzeja Dudę i w związku z wpisem sędziego na Twitterze wszczął 23 lipca 2020 r., postępowanie dyscyplinarne.²¹⁴ Po zakończeniu postępowania dyscyplinarnego Zastępcą Rzecznika Dyscyplinarnego Przemysław Radzik skierował do Sądu Dyscyplinarnego wnioski o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej przeciwko sędziemu Ochockiemu.²¹⁵ Sprawa trafiła do Sądu Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym we Wrocławiu.

29 października 2019 r. Zastępcą Rzecznika Dyscyplinarnego Michał Lasota wszczął wobec sędziego **Włodzimierza Brazewicza** postępowanie dyscyplinarne. Powodem miały być wypowiedzi medialne, których udzielił sędzia w 2018 r., opisując przebieg przesłuchania prowadzonego przez Zastępców Rzecznika - Przemysława Radzika i Michała Lasotę. W rozmowie dla portalu Onet.pl sędzia Brazewicz wskazał na popełnione przez Rzeczników błędy proceduralne, m.in.: niedopuszczenie pełnomocnika do udziału w przesłuchaniu, czy niepouczenie o przysługujących świadkowi prawach. Zdaniem Rzecznika Michała Lasoty, sędzia popełnił delikt dyscyplinarny, ponieważ nie poprosił przełożonych o zgodę na rozmowę z mediami, czym „nie zachował drogi służbowej”.

Rzecznik Dyscyplinarny Sędziów Sądów Powszechnych w sierpniu 2019 r. próbował zainicjować postępowania dyscyplinarne wobec **1278 sędziów sądów powszechnych** za to, że podpisali się pod listem do Dyrektora Biura Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka OBWE²¹⁶, w którym wyrazili swój niepokój w związku z planowanymi na 10 maja 2020 r. wyborami korespondencyjnymi. Rzecznik Przemysław Radzik zwrócił się do rzeczników dyscyplinarnych przy wszystkich sądach apelacyjnych i okręgowych o informacje, czy podjęte zostały przez nich czynności wyjaśniające w kierunku popełnienia przez każdego z sędziów przewinień dyscyplinarnych.²¹⁷ Rzecznicy Dyscyplinarni nie zamierzają jednak ścigać sędziów za skierowaną do OBWE prośbę o monitorowanie wyborów kopertowych. Czynności prowadzone tylko w kilku sądach. Czynności sprawdzające lub postępowanie sprawdzające prowadzone były wobec kilkudziesięciu sędziów. Zarzuty dyscyplinarne zdecydowała się postawić rzeczniczka przy Sądzie Okręgowym w Piotrkowie Trybunalskim Anna Gąsior-Majchrowska, która przed rokiem awansowała do sądu okręgowego dzięki rekomendacji neo-KRS. W sierpniu 2020 r. przedstawiła zarzuty dyscyplinarne **16 sędziom z Bełchatowa oraz Piotrkowa Trybunalskiego**.²¹⁸

Pośród sędziów, wobec których Zastępcą Rzecznika Dyscyplinarnego przy SO w Piotrkowie Trybunalskim wykonała polecenie Rzecznika Dyscyplinarnego Przemysława Radzika jest SSR w Bełchatowie **Tomasz Marczyński**, Wiceprezes SSP „Iustitia”. Rzeczniczka uznała, że prowadził on

---

²¹⁴ Komunikat Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych z 23 lipca 2020 r., <http://rzecznik.gov.pl/2020/07/komunikat-zastepcy-rzecznika-dyscyplinarnego-sedziego-przemyslawa-radzika-w-sprawie-wszczecia-postepowania-dyscyplinarnego-przeciwko-sedziemu-jaroslawowi-o/>

²¹⁵ Komunikat Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych z 10 marca 2021 r., <http://rzecznik.gov.pl/2021/03/komunikat-rzecznika-dyscyplinarnego-sedziego-piotra-schaba-w-sprawie-zakonczenia-postepowania-dyscyplinarnego-przeciwko-sedziemu-jaroslawowi-o/>

²¹⁶ Pismo sędziów polskich do OBWE w sprawie wyborów prezydenckich, Forum Współpracy Sędziów, 28 kwietnia 2020 r., <https://forumfws.eu/glos-w-sprawie/sedziowie-obwe/>

²¹⁷ Ł. Woźnicki, *Dyscyplinarki dla 1,2 tys. sędziów? Rzecznik Radzik chce masowych postępowań za list do OBWE*, wyborcza.pl, 19 sierpnia 2020 r., <https://wyborcza.pl/7,75398,26223269,dyscyplinarki-dla-1-2-tys-sedziow-rzecznik-radzik-chce-masowych.html>

²¹⁸ Ł. Woźnicki, *Nie posłuchali nominata Ziobry. Rzecznicy nie chcą ścigać sędziów za list do OBWE*, wyborcza.pl, 25 września 2020 r., <https://wyborcza.pl/7,75398,26288061,sprzeciw-oskarzycieli-sedziow-radzik-nie-przymusil-ich-do-scigania.html>

działalność uchybiającą godności urzędu i podważył status Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych przy SN.²¹⁹

Warszawski sędzia **Piotr Gąciarek** jest ścigany przez Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych za publiczne wystąpienie w obronie sędziego Igora Tuleyi i krytykę Prokuratury Krajowej w czasie zgromadzenia 10 lutego 2021 r. Z tego samego powodu spotkały go też szykany służbowe w sądzie – wiceprezes sądu nie wyraził zgody, aby sędzia Gąciarek przeprowadził szkolenie dla adwokatów (patrz: Ograniczanie działalności edukacyjnej sędziów i zakaz podejmowania dodatkowych zajęć przez sędziów).

10 czerwca 2021 r., Kolegium Sądu Okręgowego w Krakowie, w którym zasiada Prezes Sądu Okręgowego z nominacji resortu Zbigniewa Ziobry Dagmara Pawełczyk-Woicka i prezesi sądów rejonowych, zwróciło się do Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego przy SA w Krakowie o wszczęcie postępowania wobec sędziego SO w Krakowie **Waldemara Żurka** w związku z jego udziałem 7 i 8 czerwca w wydarzeniu „Tour de Konstytucja”. Sędzia Żurek w ramach spotkania w Krakowie (7 czerwca 2021 r.) mówił m.in. o solidarności z represjonowanymi sędziami, o roli sędziów w obronie praworządności, o politycznym przejęciu wymiaru sprawiedliwości i że sędziowie muszą stać na straży Konstytucji. W Dobczycach (8 czerwca 2021 r.) sędzia opowiadał o prawach dziecka i odpowiadał na pytania dzieci. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego podjął czynności wyjaśniające 2 lipca.²²⁰

W lipcu 2021 r., Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Michał Lasota postanowił postawić sędziemu **Waldemarowi Żurkowi** kolejny zarzut dyscyplinarny. Sprawa dotyczy wydarzeń sprzed 3 lat, kiedy to w przerwie trwającego Kolegium SO w Krakowie sędzia Żurek zdaniem Lasoty miał zwrócić się do wiceprezesa tegoż sądu Mieczysława Potejki i zapowiedzieć, że jak zostanie ministrem sprawiedliwości to prezesi i wiceprezesi sądów powołani przez resort Ziobry „będą siedzieć”. Według Lasoty sędzia uchybił tym godności urzędu sędziego.²²¹

20 lipca 2021 r. Kolegium Sądu Okręgowego w Krakowie zwróciło się do zastępcy rzecznika dyscyplinarnego sądów powszechnych przy Sądzie Apelacyjnym o wszczęcie postępowania wyjaśniającego wobec sędziego tego sądu **Dariusza Mazura**, rzecznika stowarzyszenia sędziów Themis. Wniosek Kolegium dotyczy wypowiedzi sędziego Mazura dla portalu internetowego, w której stwierdził, że działanie I Prezes SN jest całkowitym odrzuceniem prawa europejskiego i zarzucił jej, że „przykłada rękę do prawniczej zbrodni”. Wypowiedź dotyczyła działań kierującej SN prof. Małgorzaty Manowskiej, która bezpośrednio po orzeczeniach TSUE z 14 i 15 lipca 2021 r. zdecydowała, że nie zastosuje się do nich i odmroziła Izbę Dyscyplinarną.²²²

---

²¹⁹ Piotrków Trybunalski, *Zarzuty dyscyplinarne dla sędziego Tomasza Marczyńskiego, wiceprezesa Stowarzyszenia Sędziów Polskich "Iustitia"*, iustitia.pl, 26 sierpnia 2020 r., <https://www.iustitia.pl/79-informacje/3932-piotrkow-trybunalski-zarzuty-dyscyplinarne-dla-sedziego-tomasza-marczyńskiego-wiceprezesa-stowarzyszenia-sedziow-polskich-iustitia>

²²⁰ M. Jąloszewski, *Ludzie Ziobry chcą zamęczyć sędziego Żurka: grozi mu już 10 dyscyplinarka. Za co tym razem?*, OKO.press, 11 czerwca 2021 r., <https://oko.press/ludzie-ziobry-chca-zameczyc-sedziego-zurka-grozi-mu-juz-10-dyscyplinarka-za-co-tym-razem/>

²²¹ M. Jąloszewski, *Chcą dobić sędziego Żurka. Robią mu już 11. dyscyplinarkę! I to nie koniec*, OKO.press, 6 lipca 2021 r., <https://oko.press/chca-dobic-sedziego-zurka-robja-mu-juz-11-dyscyplinarke-i-to-nie-koniec/>

²²² M. Gałczyńska, *Dyscyplinarka za słowa dla Onetu. Cel - sędzia Mazur, rzecznik Stowarzyszenia Themis*, onet.pl, 20 lipca 2021 r., <https://www.onet.pl/informacje/onetwiadomosci/sprawa-dariusza-mazura-ws-slowo-o-manowskiej-sedzia-komentuje/yoc192k,79cfc278>

Nacisk prokuratury na sędziów i działania prokuratury przeciwko sędziom

Mowa tu o prokuraturze, na czele której stoi Prokurator Generalny, czyli Minister Sprawiedliwości, mający wpływ na decyzje podejmowane przez podległych mu prokuratorów.

Nacisków ze strony prokuratury doświadczyli **sędziowie Sądu Najwyższego**, w opisanej już wyżej sprawie dotyczącej skierowania przez nich pytania prejudycjalnego do TSUE. W reakcji na działanie sędziów SN zastępca Prokuratora Generalnego wydał oświadczenie, w którym oskarżył ich o rażące nadużycie swoich uprawnień.

Do sędzi Sądu Okręgowego w Rzeszowie **Anny Romańskiej**, w sierpniu 2018 roku, zadzwonił Naczelnik Wydziału Zamiejscowego Prokuratury Krajowej w Rzeszowie, prokurator Rafał Teluk, który polecił jej zmienić wydane przez nią oraz sędziego Sądu Rejonowego w Rzeszowie **Rafała Mnicha** postanowienie. W postanowieniu sędziowie zwrócili prokuraturze akt oskarżenia do uzupełnienia, od czego prokuratura się odwołała, ale Sąd Okręgowy odwołanie odrzucił. Następnie prokurator Teluk wysłał do prezesa Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie pismo, w którym domaga się wszczęcia postępowania dyscyplinarnego wobec sędzi Romańskiej oraz sędziego Mnicha.

Trzynastu krakowskich sędziów, z końcem 2020 r. zostało wezwanych na przesłuchania w charakterze świadków przez specjalny Wydział Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej. Przesłuchanie odbyło się w związku z orzekaniem w sprawie pozwu, jaki przeciwko Prokuraturze Regionalnej w Krakowie wniósł szykanowany prokurator Mariusz Krasoń. (patrz: Działania prokuratury w związku z działalnością orzeczniczą sędziów).

W związku z wezwaniem sędziowie napisali do prezesa Sądu Apelacyjnego w Krakowie pismo z prośbą o to, by chronił ich przed "nieuprawnioną presją prokuratury". W piśmie tym wyrazili zaniepokojenie zaistniałą sytuacją „Czynności prokuratorskie mogą dotyczyć sfery orzeczniczej, mającej być wolną od ingerencji podmiotów zewnętrznych, w tym organów ścigania. Sytuacja wkraczania śledczych w czynności orzecznicze sędziów godziłaby w istotę niezależności sądu. Stanowiłaby próbę ingerencji w proces orzeczniczy, jak też bezprawną represję w stosunku do sędziów, którzy wydali niekorzystną dla prokuratury decyzję procesową.”²²³

W związku z działaniami prokuratury wobec sędziów Zarząd Stowarzyszenia Sędziów „Themis” (partner KOS) 29 grudnia 2020 r. podjął uchwałę w sprawie wywierania bezprawnego nacisku na krakowskich sędziów w związku z postępowaniem w sprawie prokuratora Mariusza Krasonia, w której stwierdził, że „działanie polegające na wezwaniu sędziów na przesłuchanie w charakterze świadków w sprawie rzekomego przekroczenia uprawnień i niedopełnienia obowiązków przez funkcjonariuszy publicznych (art. 231 § 1 k.k.) stanowi bezprzykładną próbę wywarcia nacisku na niezawisłych sędziów przez upolitycznioną prokuraturę” W uchwale wskazali również, że działanie prokuratora „może stanowić przestępstwo z art. 231 k.k. (nadużycie uprawnień przez funkcjonariusza publicznego) oraz z art. 232 § 1 k.k. (wywieranie wpływu na czynności urzędowe sądu za pomocą groźby bezprawnej). W tym kontekście zwracamy uwagę, że groźbę bezprawną stanowi nie tylko groźba popełnienia przestępstwa, ale i groźba spowodowania postępowania karnego, jeżeli nie ma ona na celu ochrony prawa naruszonego przestępstwem (art. 115 § 12 k.k.)”²²⁴ Przeciwno zastraszeniu sędziów przez Prokuraturę

---

²²³ M. Jalošzewski, *Precedensowy list sędziów. Żądają ochrony przed naciskami i represjami Prokuratury Krajowej*, OKO.press, 18 grudnia 2020 r., <https://oko.press/precedensowy-list-sedziow-zadaja-ochrony-przed-naciskami-i-represjami-prokuratury-krajowej/>

²²⁴ Uchwała Zarządu Stowarzyszenia Sędziów Themis z dnia 29 grudnia 2020 roku w sprawie wywierania bezprawnego nacisku na krakowskich sędziów w związku z postępowaniem w sprawie prokuratora Mariusza Krasonia, <http://themis-sedziowie.eu/aktualnosci/uchwala-zarzadu-stowarzyszenia-sedziow-themis-z-dnia-29-grudnia-2020-roku-w-sprawie->

Krajową, w czasie przesłuchań sędziów przed siedzibą prokuratury odbył się protest ok. 60 krakowskich sędziów. Był to pierwszy taki protest sędziów przeciwko działaniom prokuratury Zbigniewa Ziobry.²²⁵

Prokuratura, ale również CBA, policja i organy kontroli skarbowej od pięciu lat prowadzą śledztwo wymierzone w sędziego **Waldemara Żurka** z Sądu Okręgowego w Krakowie. Organy ścigania kontrolowały oświadczenia majątkowe sędziego, dokumenty bankowe, sprawdzono sędziego i jego żonę we wszystkich instytucjach finansowych. Agenci dopatrzyli się jednego uchybienia skarbowego Szerzej na ten temat piszemy powyżej (zob. Działania służb specjalnych w sprawach przeciwko sędziom).²²⁶

Prokurator Generalny ingeruje też w zakończone prawomocnie, prywatne sprawy sędziego **Waldemara Żurka**. Zbigniew Ziobro w 2020 r. skierował skargę nadzwyczajną do Sądu Najwyższego w prywatnej sprawie dotyczącej sędziego. Zaskarżył wyrok zobowiązujący byłą żonę sędziego do zapłaty ponad 60 tys. zł na rzecz sędziego.²²⁷ Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych, w której zasiadają osoby powołane do SN w procedurze przeprowadzonej przez neo-KRS, orzekła zgodnie z wolą Ziobry, 30 czerwca 2021 r. uchyliła korzystne dla sędziego Żurka wyroki i merytorycznie rozstrzygnęła spór pomiędzy byłymi małżonkami w ten sposób, że oddaliła powództwo sędziego Żurka (sygn. akt I NSNc 79/20).²²⁸

Prywatną sprawę rozliczeń rodzinnych sędziego Waldemara Żurka nagłośniła jego była żona, która oskarżała go m.in. o to, że nie płacił alimentów. Sędzia Żurek, by bronić swojego dobrego imienia wytoczył jej proces o ochronę dóbr osobistych, który wygrał. W kwietniu 2021 roku Sąd Apelacyjny we Wrocławiu utrzymał w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Opolu, w którym nakazano przeproszenie Żurka. Od tego wyroku Prokurator Generalny wniósł w październiku 2021 r. do Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych kolejną skargę nadzwyczajną, po raz drugi wykorzystując prywatną, rodzinną sprawę by uderzyć w broniącego praworządności sędziego.²²⁹

Reakcja Rzeczników na krytyczne uchwały Zgromadzeń Sędziów oraz inne dokumenty poza orzecznicze

Sędziowie Przedstawiciele Sędziów Sądu Okręgowego w Poznaniu 3 stycznia 2019 r. podjęli uchwałę w sprawie wstrzymania się od opiniowania kandydatów na wolne stanowiska sędziowskie w obszarze Sądu Okręgowego w Poznaniu do czasu wydania wyroku przez Trybunał Sprawiedliwości UE ws. pytań prejudycjalnych skierowanych przez Sąd Najwyższy i Naczelny Sąd Administracyjny dotyczących zgodności powoływania nowych członków Krajowej Rady Sądownictwa oraz powoływania przez KRS nowych sędziów z prawem unijnym. 16 stycznia 2019 r. Zastępca Rzecznika Przemysław Radzik zażądał od Prezesa SO w Poznaniu Krzysztofa Lewandowskiego treści podpisanej uchwały, protokołu z posiedzenia, listy obecnych na nim sędziów oraz informacji o osobach, które były odpowiedzialne za przygotowanie projektu uchwały.

---

wywierania-bezprawnego-nacisku-na-krakowskich-sedziow-w-zwiazku-z-postepowaniem-w-sprawie-prokuratora-mariusza-kraso/

²²⁵ M. Jąloszewski, *Precedensowy protest sędziów pod siedzibą prokuratury: Przestańcie nas zastraszać!*, OKO.press, 29 grudnia 2020 r., <https://oko.press/precedensowy-protest-sedziow-pod-siedziba-prokuratury-przestancie-nas-zastraszac/>

²²⁶ W. Czuchnowski, *Będzie proces za traktor. Jak władza szukała haka na sędziego Żurka*, wyborcza.pl, 23 marca 2021 r., <https://wyborcza.pl/7,75398,26906781,bedzie-proces-za-traktor-jak-wladza-szukala-haka-na-sedziego.html>

²²⁷ Ziobro składa skargę na sędziego Żurka. "Przyszła czas na grzebanie bardzo głęboko w sprawach zakończonych", tvn24.pl, 11 czerwca 2020 r., <https://tvn24.pl/polska/prokurator-generalny-zbigniew-ziobro-skierowal-skarge-nadzwyczajna-do-sadu-najwyzszego-w-sprawie-dotyczacej-sedziego-waldemara-zurka-4607962>

²²⁸ M. Jąloszewski, *Ziobro dopiekl sędziemu Żurkowi. Sędzia: mogę zbankrutować, ale nie przestanę walczyć o sądy*, OKO.Press, <https://oko.press/ziobro-dopiekl-sedziemu-zurkowi-sedzia-moge-zbankrutowac/>

²²⁹ M. Jąloszewski, *Niszczenie sędziego Żurka. Prokuratura uderza drugą skargą do powołanej przez PiS Izby SN*, OKO.press, 20 października 2021 r., <https://oko.press/niszczenie-sedziego-zurka-prokuratura-uderza-druga-skarga-do-powolanej-przez-pis-izby-sn/>

•

Sędziowie Przedstawiciele Sędziów Apelacji Krakowskiej na posiedzeniu 12 października 2018 r. podjęli kilkanaście uchwał, m.in. krytykujących działania Ministra Sprawiedliwości, proces upolityczniania organów dyscyplinarnych sądów powszechnych, zmiany w zakresie funkcjonowania i organizacji Sądu Najwyższego oraz uchwałę wyrażającą dezaprobatę dla działań nowej Prezes Sądu Okręgowego w Krakowie Dagmary Pawełczyk-Woickiej. 16 stycznia 2019 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Przemysław Radzik zażądał od Prezesa SA w Krakowie Rafała Dzyra treści podpisanej uchwały, protokołu z posiedzenia, listy obecnych sędziów oraz informacji o osobach odpowiedzialnych za przygotowanie projektu uchwały.²³⁰

•

W toku postępowania wyjaśniającego w tych sprawach Zastępca Rzecznika Przemysław Radzik wezwał na przesłuchanie sędziego Sądu Rejonowego w Miechowie **Artura Onderka** oraz sędziego Sądu Rejonowego w Obornikach **Magdalenę Lewandowską**. Przesłuchanie odbyło się 11 marca 2019 r. w Biurze Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych. Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia” w swoim raporcie „Sędziowie pod presją” wskazuje, że przesłuchanie sędziego w charakterze świadka w toku czynności wyjaśniających stanowi rażące naruszenie prawa. Sędzia nie może bowiem zostać przesłuchany w charakterze świadka, a tym bardziej obwinionego, w toku czynności wyjaśniających prowadzonych przez Rzecznika Dyscyplinarnego.²³¹

Postępowanie w związku otrzymaną przez sędziego nagrodą

Sędzia Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe **Dorota Zabłudowska** 5 marca 2019 r. otrzymała od Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Michała Lasoty wezwanie (datowane na 23 stycznia) do złożenia pisemnych wyjaśnień w związku z „możliwym przewinieniem dyscyplinarnym”. Wyjaśnienia miały dotyczyć otrzymanej przez sędzię Nagrody Równości, którą wręczył jej w grudniu 2018 roku ówczesny Prezydent Gdańska Paweł Adamowicz. W sprawie zabrał głos Rzecznik Praw Obywatelskich Adam Bodnar, który 13 maja 2019 w piśmie do Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Michała Lasoty zapytał o przesłanki, jakie przemawiały za wszczęciem i prowadzeniem czynności wobec sędzi Zabłudowskiej. Rzecznik Dyscyplinarny w odpowiedzi z dnia 5 czerwca 2019 r. jako powód podejmowanych działań wskazał, że sędzia Dorota Zabłudowska miała 9 grudnia 2018 r. przyjąć gratyfikację pieniężną od oskarżonego.

Sędzia Zabłudowska w reakcji na pismo Rzecznika Dyscyplinarnego 6 czerwca 2019 r., wydała oświadczenie w którym żąda sprostowania stanowiska Rzecznika godzącego w jej dobre imię i wskazania, że postępowanie dotyczy przyjęcia Gdańskiej Nagrody Równości. Rzecznik Dyscyplinarny do dzisiaj nie sprostował swojej wypowiedzi.

Dwa dni później, tj. 8 czerwca 2019 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Michał Lasota postawił sędzi Dorocie Zabłudowskiej zarzut przewinienia dyscyplinarnego z art. 107§1 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych.

•

Blisko **40 sędziów z Olsztyna** zostało wezwanych do złożenia wyjaśnień przez zastępcę rzecznika dyscyplinarnego przy Sądzie Okręgowym w Ostrołęce w związku z tym, że domagali się podjęcia przez samorząd sędziowski uchwał w obronie praworządności i sędziego Pawła Juszczyżyna. Rzecznik dyscyplinarny prowadzi postępowanie wyjaśniające dotyczące wydarzeń w trakcie zgromadzenia sędziów

---

²³⁰ M. Jałoszewski, *Nowy etap. Rzecznik dyscyplinarny chce hurtowo ścigać sędziów Poznania i Krakowa*, OKO.press, 23 stycznia 2019 r., <https://oko.press/rzecznik-dyscyplinarny-chce-hurtowo-scigac-sedziow/>

²³¹ J. Kościerzyński [red.], *Wymiar sprawiedliwości pod presją – represje jako metoda walki o przejęcie kontroli nad władzą sędziowską i Prokuraturą w Polsce. Lata 2015–2019*, Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”, 29 lutego 2020 r., <https://www.iustitia.pl/79-informacje/3723-raport-wymiar-sprawiedliwosci-pod-presja-lata-2015-2019>

SR w Olsztynie w lutym 2020 r., kiedy to grupa sędziów domagała się rozszerzenia porządku obrad zgromadzenia o przyjęcie uchwał w obronie praworządności i sędziego Pawła Juszczyżyna. Prezes olsztyńskiego sądu Maciej Nawacki z nominacji resortu Ziobry i członek nowej KRS, przed kamerami telewizyjnymi ostentacyjnie i z butną miną podarł projekty uchwał samorządu sędziowskiego.

W styczniu 2021 roku jeden z dwóch Zastępców Rzecznika Dyscyplinarnego połączył do wspólnego prowadzenia dwie sprawy, które prowadził w związku z wyżej wskazanymi uchwałami. W obu założył, że olsztyńscy sędziowie mogli popełnić przewinienie dyscyplinarne uchybienia godności urzędu sędziego poprzez nawoływanie prezesa sądu Macieja Nawackiego do popełnienia przestępstwa przekroczenia uprawnień z artykułu 231 Kodeksu karnego. W ocenie Rzecznika przestępstwem byłoby uwzględnienie przez Nawackiego wniosku sędziów o rozszerzenie porządku obrad Zgromadzenia Sędziów Sądu Rejonowego w Olsztynie o głosowanie nad ich uchwałami, a wniosek sędziów o rozszerzenie porządku obrad Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego zakwalifikował jako czyn dyscyplinarny, który mieli popełnić sędziowie, którzy wnioskowali o przyjęcie uchwał ws. praworządności oraz sędziowie, którzy czynnie wyrazili poparcie dla uchwał podczas Zgromadzenia.

Połączone sprawy w 2021 roku zostały przekazane do dalszego prowadzenia lokalnemu rzecznikowi działającemu przy Sądzie Okręgowym w Ostrołęce, który wzywa olsztyńskich sędziów do składania wyjaśnień. Postępowanie na razie ma charakter wyjaśniający, ale może zakończyć się zarzutami dyscyplinarnymi dla sędziów.²³²

„Miękkie” represje

Wybrane negatywne publiczne wypowiedzi i działania polityków wobec sędziów

W sierpniu 2018 roku, kiedy ruch Obywatele RP blokował rozpoczęcie obrad nowo wybranej Krajowej Rady Sądownictwa (KRS), poseł Stanisław Piotrowicz, zasiadający w KRS, odnosząc się do tej manifestacji, powiedział dziennikarzom, że „nie może być takiej sytuacji, by garstka niezadowolonych z utraty przywilejów blokowała prace organu konstytucyjnego”. Dopytywany, o jakie przywileje chodzi, odpowiedział, że także o to, żeby „sędziowie, którzy są zwykłymi złodziejami, nie orzekali dalej”. Na wypowiedź zareagowali sędziowie (Pierwsza Prezes Sądu Najwyższego prof. **Małgorzata Gersdorf** i Sędzia Sądu Najwyższego prof. **Krzysztof Rączka**), którzy złożyli przeciwko politykowi pozew o ochronę dóbr osobistych. 2 stycznia 2020 r. Sąd Okręgowy w Warszawie orzekł, że Stanisław Piotrowicz musi przeprosić prof. Gersdorf i prof. Rączkę za swoją wypowiedź. Oświadczenie z przeprosinami miało pojawić się zaraz po głównym wydaniu „Faktów” TVN. Dodatkowo, zgodnie z wyrokiem sądu, poseł Piotrowicz został zobowiązany do przekazania 20 tys. zł na cel społeczny.²³³

Innym przykładem negatywnej wypowiedzi polityka skierowanej przeciwko sędziemu jest reakcja wiceministra sprawiedliwości Patryka Jakiego na wydane w 2016 r. postanowienie sądu. Postanowienie dotyczyło odmowy odrzucenia pozwu jednego z posłów przeciwko wiceministrowi o naruszenie dóbr osobistych. Wiceminister Jaki skomentował działanie sądu jako przejaw zemsty wobec niego za krytykowanie sądów. Zasugerował również, że sędzia **Alicja Fronczyk** z Sądu Okręgowego w Warszawie, prowadząca tę sprawę, była już wcześniej znana z politycznych wyroków. W czasie rozprawy i po rozprawie groził sędzi wszczęciem postępowania dyscyplinarnego.

---

²³² M. Jąloszewski, *Obłęd! Ścigają sędziów z Olsztyna za uchwały, które na oczach całej Polski porwał Maciej Nawacki*, OKO.press, 18 maja 2021 r., <https://oko.press/obled-scigaja-sedziow-z-olsztyna-za-uchwaly-ktore-na-oczach-calej-polski-porwal-maciej-nawacki/>

²³³ Piotrowicz o wyroku: *To odwet za to, że jestem twarzą reformy sądownictwa*, gazetaprawna.pl, 2 stycznia 2020 r., <https://www.gazetaprawna.pl/wiadomosci/artykuly/1446775/piotrowicz-gersdorf-ma-przeprosic-wyrok-apelacja.html>

Prezydent Andrzej Duda podczas swojego wystąpienia 12 czerwca 2019 r. w Stanach Zjednoczonych odniósł się do kwestii **sędziów Sądu Najwyższego** w Polsce, oceniając ich jako komunistycznych sędziów. „Wszystko co czyniliśmy zmierzało do wysłania tych państwa w stan spoczynku. No ale jak widać mimo upływu 30 lat, wpływy ich budowane po 1989 r. - kiedy przefarbowali się jako elita nowego państwa – są nadal duże”. W ten sposób uzasadniał obniżenie wieku emerytalnego sędziów SN w lipcu 2018 r. KOS wydał w tej sprawie opinię (Opinia KOS 18(5)/2019)²³⁴.

Premier Mateusz Morawiecki w wywiadzie dla Gazety Polskiej, który ukazał się 13 czerwca 2018 r., powiedział o „grupie przestępczej”, z kontekstu jego wypowiedzi wynikało, że chodzi o **sędziów z Krakowa**. Sędziowie złożyli pozew o sprostowanie w trybie prawa prasowego przeciwko redaktorowi Gazety Polskiej Tomaszowi Sakiewiczowi. Sąd Okręgowy w Warszawie ponownie rozpoznał sprawę po tym jak Sąd Apelacyjny w Warszawie uwzględnił odwołanie krakowskich sędziów od niekorzystnego dla nich orzeczenia w pierwszej instancji. 9 grudnia 2019 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie prawomocnie wydał nakaz sprostowania słów Premiera Mateusza Morawickiego poprzez publikację w Gazecie Polskiej słów: „Nieprawdą jest, że w Sądzie Okręgowym w Krakowie działała zorganizowana grupa przestępcza”²³⁵.

Innym przykładem wypowiedzi Premiera Morawieckiego odnoszącym się do sędziów było jego wystąpienie 17 kwietnia 2019 r. na Uniwersytecie Nowojorskim w Stanach Zjednoczonych. Zarzucił wówczas **skorumpowanie dużej części systemu wymiaru sprawiedliwości**, a następnie **porównał** wprowadzane w polskim sądownictwie zmiany do walki Charlesa de Gaulle’a z **francuskim reżimem Vichy** kolaborującym z Nazistami²³⁶.

Natomiast szef gabinetu politycznego premiera Morawieckiego - Marek Suski, w styczniu 2019 r. broniąc reformy sądownictwa autorstwa PiS, zasugerował w czasie wizyty członków Parlamentu Europejskiego **skorumpowanie sędziów**. Stwierdził, że *"niektórzy sędziowie są bogaci i mają w ogródkach zakopane sztabki złota, ale nie jest znane ich pochodzenie"*.

Posłanka Krystyna Pawłowicz (aktualnie sędzia Trybunału Konstytucyjnego wybrana przez PiS) stworzyła **listę sędziów - kandydatów do awansu**, którzy zdaniem posłanki na awans nie zasługują. Znaleźli się tam sędziowie biorący udział w zgromadzeniu w obronie Konstytucji i sądownictwa, a także sędziowie, którzy wzięli udział w debacie w Brukseli na temat reformy sądownictwa w Polsce. Lista trafiła do członków Krajowej Rady Sądownictwa, która decyduje o awansach sędziów.

---

²³⁴ Stanowisko Komitet Obrony Sprawiedliwości KOS ws. wypowiedzi Prezydenta Andrzeja Dudy podczas konferencji prasowej w Waszyngtonie, Opinia KOS (18(5)/2019), 18 czerwca 2019 r., <https://komitetobronysprawiedliwosci.pl/stanowisko-komitet-obrony-sprawiedliwosci-kos-ws-wypowiedzi-prezydenta-andrzeja-dudy-podczas-konferencji-prasowej-w-waszyngtonie/>

²³⁵ A. Łukaszewicz, *Sędziowie z Krakowa wygrali z „Gazetą Polską” proces o sprostowanie wypowiedzi premiera*, rp.pl, 10 grudnia 2019 r., <https://www.rp.pl/Sedziowie-i-sady/312099904-Sedziowie-z-Krakowa-wygrali-z-Gazeta-Polska-proces-o-sprostowanie-wypowiedzi-premiera.html>

²³⁶ "Sytuacja, którą możemy porównać z Francją w okresie post-Vichy". Premier o zmianach w systemie sprawiedliwości , tvn24.pl, 20 kwietnia 2019 r., <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-z-kraju,3/morawiecki-w-usa-o-sedziach-i-praworzadnosci-w-polsce,929280.html>

Minister Sprawiedliwości i Prokurator Generalny Zbigniew Ziobro, 5 kwietnia 2019 r., podczas konferencji prasowej przesądził o winie sędziego Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia **Wojciecha Łączewskiego**. Minister podkreślił, że „zebrany materiał dowodowy w postaci kilku opinii biegłych, w sposób niebudzący wątpliwości potwierdził, że sędzia Łączewski składał fałszywe zeznania, okłamywał zwierzchników, okłamywał opinię publiczną. (...) Sędzia działał bezczelnie, bez mrugnienia okiem kłamał i naraził skarb państwa na realne straty”. Była to reakcja na decyzję Sądu Apelacyjnego w Krakowie o umorzeniu postępowania w sprawie uchylenia sędziemu Łączewskiemu immunitetu²³⁷. Sprawę Sędziego Łączewskiego opisaliśmy w części poświęconej naciskom dotyczącym sfery poza orzeczniczej sędziego.

Liczne wypowiedzi polityków i urzędników państwowych, **podważające kompetencje sędziów SN** pojawiły się również po zadaniu pytań prejudycjalnych do TSUE przez Sąd Najwyższy. Wypowiedzi te skomentował Komitet Obrony Sprawiedliwości KOS w jednej ze swoich opinii (Opinia KOS 4/2018)²³⁸. Oto wypowiedzi, do których odniósł się KOS:

1. „To postanowienie w zakresie rzekomego ‚zawieszenia‘ obowiązywania niektórych przepisów ustawy uznać należy za nieważne z mocy prawa” – powiedział Prezydent RP Andrzej Duda („Dziennik Gazeta Prawna”);
2. „To orzeczenie, które nie ma podstawy prawnej. Nie może być tak, że coś, co nie ma podstawy prawnej w Polsce, ma obowiązywać. To właśnie zaprzeczenie demokracji” – powiedział Andrzej Dera, sekretarz stanu w Kancelarii Prezydenta RP („Rzeczpospolita”);
3. „Czwartkowe postanowienie Sądu Najwyższego zostało wydane bez podstawy prawnej i nie odpowiada polskiemu prawu” – powiedział Paweł Mucha, sekretarz stanu w Kancelarii Prezydenta. Orzekł, że w polskim systemie prawnym nie ma zawieszenia stosowania przepisów ustawy (TVN24);
4. „Sąd Najwyższy postawił się ponad Konstytucją, postawił się ponad obowiązującym w Polsce porządkiem prawnym” – stwierdził Marcin Warchoń, wiceminister sprawiedliwości (TVN24);
5. „Nie można respektować czegoś, co jest działaniem bezprawnym” – oświadczył w Łukasz Piebiak, wiceminister sprawiedliwości, komentując czwartkowe postanowienie Sądu Najwyższego. Nazwał je „ekscesem”, „pozorem postanowienia”, „pozorem rozstrzygnięcia” (TVN24);
6. „Chciałbym wierzyć, że decyzja Sądu Najwyższego dotycząca zawieszenia trzech przepisów ustawy o Sądzie Najwyższym to wyraz nieznamośći prawa, a nie buty prominentnych przedstawicieli środowiska sędziowskiego” – napisał w komunikacie Jan Kanthak, rzecznik Ministerstwa Sprawiedliwości;
7. „Sąd Najwyższy wydając postanowienie zawierające pytania prejudycjalne do Trybunału Sprawiedliwości UE i zawieszając stosowanie niektórych przepisów ustawy o SN dopuścił się szeregu naruszeń prawa” oraz (postanowienie Sądu Najwyższego) „nie może być respektowane przez organy Państwa” – napisał w oświadczeniu Robert Hernand, zastępca Prokuratora Generalnego.

W podobny sposób wypowiedziano się po historycznej uchwale składu trzech połączonych izb Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., w której SN uznał, że można wzruszać orzeczenia wydane po 23 stycznia 2020 przez składy SN i sądów powszechnych z udziałem osób wybranych z udziałem nowej KRS, a także wydane wcześniej i po tym terminie orzeczenia Izby Dyscyplinarnej działającej przy SN. Przekłamania i wypowiedzi kwestionujące kompetencje sędziów Sądu Najwyższego zostały zebrane m.in.

---

²³⁷ M. Jałoszewski, *Sędzia Łączewski pozwie ministra Ziobrę za oskarżenie go na konferencji prasowej*, OKO.press, 5 kwietnia 2019 r., <https://oko.press/sedzia-laczewski-pozwie-ministra-ziobre-za-oskarzenie-go-na-konferencji-prasowej/>

²³⁸ Oświadczenie Komitetu Obrony Sprawiedliwości KOS, Opinie KOS (4/2018), 13 sierpnia 2018 r., <http://komitetobronysprawiedliwosci.pl/oswiadczenie-komitetu-obrony-sprawiedliwosci-kos/>

w publikacji portalu OKO.press²³⁹ oraz w analizie opracowanej przez Krakowski Instytut Prawa Karnego²⁴⁰. Pośród przytoczonych wypowiedzi przedstawiciele rządu po ogłoszeniu uchwały dominują te, w których całkowicie zaprzeczono jej ważności. Poniżej prezentujemy wybrane ich przykłady:

1. „Uchwała z mocy prawa jest nieważna. Została wydana z rażącym naruszeniem prawa [...] Wbrew obowiązującym przepisom ustawowym SN podjął uchwałę w postępowaniu w sprawie podważenia statusu sędziów powołanych z udziałem obecnej KRS. [...] Uchwała składu trzech izb Sądu Najwyższego jako niezgodna z prawem nie wywołuje skutków prawnych.” – napisało Ministerstwo Sprawiedliwości w oświadczeniu opublikowanym na stronie internetowej;
2. „Nie znajduje się w polskim systemie prawnym podstawy dla podejmowania tego typu decyzji, generalnie jeśli chodzi o przedmiot decyzji SN, dlatego że ona w istotny sposób narusza w ogóle trójpodział władzy. [...] To jest sytuacja, w której każda władza działa w ramach prawa i na podstawie prawa. Tutaj Sąd Najwyższy w ten sposób nie działa” – powiedział szef gabinetu prezydenta Krzysztof Szczerski na antenie Polskiego Radia;
3. „Sędziowie Sądu Najwyższego wczorajszą uchwałą chcą się postawić ponad konstytucją. To jest absolutnie niedopuszczalne i dlatego składam wniosek do Trybunału Konstytucyjnego o zweryfikowanie tego” - oświadczył premier Mateusz Morawiecki na konferencji prasowej;
4. „Sędziowie, którzy podjęli tę uchwałę, wkroczyli w kompetencje Krajowej Rady Sądownictwa, która z mocy Konstytucji sprawuje jasne zadania, jeśli chodzi o nominacje sędziowskie” – powiedział Marcin Warchoń na konferencji prasowej.

Prezydent RP Andrzej Duda w swoich wypowiedziach również często atakował sędziów i wymiar sprawiedliwości. Szczególną aktywność w tym zakresie przejawiał w okresie przedwyborczym w 2019 r.

20 listopada 2019 podczas spotkania przedwyborczego w Brojcach, Prezydent A. Duda **zarzucił sędziom nieuczciwość**.²⁴¹ Natomiast przeciwników z grona sędziowskiego „reform” forsowanych przez PiS nazywa „panami życia i śmierci”²⁴².

Z kolei 11 grudnia 2019 r. na swoim spotkaniu przedwyborczym z mieszkańcami Nowego Miasta Lubawskiego Prezydent Andrzej Duda **zarzucił sędziom Sądu Najwyższego korupcję**, tłumacząc tym swoje dotychczasowe działania w zakresie reformy sądownictwa w Polsce. Uwiarygadniając swoją tezę zachęcił do wyszukania w sieci przykładów rzekomej korupcji: „Tymczasem każdy może tego wysłuchać w internecie, wystarczy sobie wpisać w wyszukiwarce internetowej: »korupcja w SN«”²⁴³. Trudno jednak znaleźć wiarygodne źródła potwierdzające te słowa, gdyż odkąd w Polsce rządzi PiS CBA nie postawiło jeszcze żadnemu sędziemu zarzutów korupcyjnych.

---

²³⁹ D. Sitnicka, *Według PiS uchwała SN „niszczy państwo prawa” i „narusza Konstytucję” [analiza propagandy]*, OKO.press, 25 stycznia 2020 r., <https://oko.press/co-tak-naprawde-jest-w-uchwale-sadu-najwyzszego/>

²⁴⁰ *Analiza prawna informacji i wypowiedzi pojawiających się w przestrzeni publicznej na temat uchwały Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r. sygn. BSA I-4110-1/20*, Krakowski Instytut Prawa Karnego, Kraków, 28.01.2020 r., <https://www.kipk.pl/77-analiza-debaty-publicznej-o-uchwale-sn>

²⁴¹ *Wystąpienie Prezydenta RP w Brojcach*, prezydent.pl, 20 listopada 2019 r., <https://www.prezydent.pl/aktualnosc/wypowiedzi-prezydenta-rp/wystapienia/art,887,wystapienie-prezydenta-rp-w-broja.html>

²⁴² A. Wójcik, *Nikt tak nie szczuje na sędziów jak Andrzej Duda*, OKO.press, 22 listopada 2019 r., <https://oko.press/nikt-tak-nie-szczuje-na-sedziow-jak-andrzej-duda/>

²⁴³ M. Jąłoszewski, *Prezydent oskarżył SN o korupcję. Znowu minął się z prawdą, „korupcję” wykreowało CBA*, OKO.press, 27 grudnia 2019 r., <https://oko.press/prezydent-oskarzyl-sn-o-korupcje/>

Prezydent A. Duda podczas tego samego spotkania nazwał sędziów „kastą”. *„[Sędziowie, red.] Nie są elitą polskiego społeczeństwa, uzurpują sobie tę nazwę. Dziwią się, że ludzie nazywają ich kastą, a jakże to nazwać inaczej?”*²⁴⁴

W rozmowie z Michałem Rachoniem w programie „Woronicza 17” w TVP Info 22 grudnia 2019 r. Prezydent Andrzej Duda bardzo szeroko odnosił się do zmian w wymiarze sprawiedliwości i otwarcie popierał przyjętą kilka dni wcześniej przez Sejm tzw. ustawę kagańcową.²⁴⁵ Stwierdził, że z Polski na Zachód Europy płynie rzeka kłamstwa na temat zmian ustaw dotyczących wymiaru sprawiedliwości. W rozmowie zaatakował ówczesną Pierwszą Prezes SN prof. **Małgorzatę Gersdorf**.

Pytany o słowa krytyki wobec tzw. ustawy kagańcowej wypowiedziane przez Pierwszą Prezes SN powiedział: *„Wstyd mnie ogarnia, kiedy słyszę, że ktoś, kto mieni się I Prezesem SN, może o polskim państwie poza granicami kraju opowiadać takie rzeczy. Nawet jeżeli to się dzieje tylko w środowisku sędziowskim - po prostu wstyd. Wstyd za to, kto w ogóle został na urząd tego I Prezesa Sądu Najwyższego wybrany. Na szczęście niedługo już następuje zmiana na urządzie Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego”*²⁴⁶

Działania i wypowiedzi dziennikarzy

Tygodnik „Sieci” w styczniu 2019 r. opublikował artykuł „Rozgrzana Kasta”. Autorzy artykułu zarzucili sędziom brak niezależności od polityki i polityków, a także wyrazili wątpliwości dotyczące wyroków wydanych przez sędziów. Artykuł promowany był na pierwszej stronie tygodnika i opatrzony grafiką przedstawiającą jednego z sędziów strzelającego z broni palnej w obronie opozycyjnych partii politycznych i Konstytucji.

Portal internetowy „wPolityce” 20 marca 2018 r. opublikował artykuł, w którym sędziowie zostali oskarżeni o donosicielstwo na Polskę za granicą. Artykuł nosi tytuł „Ujawniamy listę sędziów, którzy jutro zaliczą się na Polskę w Brukseli!”. Tekst dotyczył wyjazdu polskich sędziów do Brukseli, gdzie mieli wziąć udział w debacie na temat reformy sądownictwa w Polsce.

Wyjazd sędziów opisał również inny portal internetowy „Niezależna”. Artykuł z 23 marca 2018 r. zaczyna się od słów „Grupka sędziów z Polski użalała się nad swoim losem - bo na pewno nie całego wymiaru sprawiedliwości - podczas wycieczki do Brukseli”.

Media nie skupiają się wyłącznie na aspektach służbowej działalności sędziów. Często piszą również o prywatnych sprawach sędziów, co nie tylko powoduje oczernianie sędziego w oczach społeczeństwa i obniżenie jego pozycji społecznej, ale również może zagrażać bezpieczeństwu jego i jego rodziny. Przykładem jest sędzia Sądu Okręgowego w Krakowie **Waldemar Żurek**, o którym napisano artykuł opisujący jego majątek (portal internetowy „Frona”, 29 listopada 2017 r.). Portal „wPolityce” w 2017 r. napisał o relacjach sędziego Żurka z byłą żoną i powstających w tym zakresie sporach.

---

²⁴⁴ Wystąpienie w Nowym Mieście Lubawskim, prezydent.pl, 11 grudnia 2019 r.,

<https://www.prezydent.pl/aktualnosci/wypowiedzi-prezydenta-tp/wystapienia/art,908,wystapienie-w-nowym-miescie-lubawskim.html>

²⁴⁵ Prezydent: Reforma wymiaru sprawiedliwości jest niezbędna, tvp.info, 22 grudnia 2019 r.,

<https://www.tvp.info/45899166/prezydent-reforma-wymiaru-sprawiedliwosci-jest-niezbędna>

²⁴⁶ A. Wójcik, Duda wstydy się prof. Gersdorf i przed Wigilią szczuje na sędziów. Wywiad, zdanie po zdaniu, OKO.press, 22 grudnia 2019 r., <https://oko.press/duda-wstydy-sie-prof-gersdorf-i-przed-wigilia-szczuje-na-sedziow-wywiad-zdanie-po-zdaniu/>

Prawicowe media w listopadzie 2018 r. zaatakowały również sędzię Sądu Okręgowego w Gdańsku **Weronikę Klawonn**, która prowadzi sprawę o ochronę dóbr osobistych z powództwa Jarosława Kaczyńskiego przeciwko Lechowi Wałęsie. Portal wPolityce opublikował cykl artykułów poświęconych sędzi Klawonn, przytaczając wpisy z mediów społecznościowych atakujące sędzię i zarzucające jej stronniczość. Zobacz też: Opinia KOS 9/2018²⁴⁷.

"Gazeta Polska" regularnie publikowała artykuły na temat prywatnych spraw sędziego **Andrzeja Sterkowicza**, przede wszystkim na temat jego rozwodu. W jednym z artykułów dziennikarka Dorota Kania podała informacje o prowadzonej sprawie sędziego w sądzie rodzinnym, mimo, że toczyła się ona z wyłączeniem jawności. Wcześniej, w 2013 r. sędzia Sądu Okręgowego w Warszawie **Andrzej Sterkowicz** wydał nakaz ówczesnemu redaktorowi naczelnemu „Gazety Polskiej” Tomaszowi Sakiewiczowi i autorce artykułu „Naciski w sprawie Macierewicza” przeprosin prokuratora Edwarda Zalewskiego oraz zapłatę zasądzoną zadośćuczynienia. W 2014 r. sędzia nakazał ówczesnemu redaktorowi „Wprost” Stanisławowi Janeckiemu oraz dziennikarce Dorocie Kani przeprosić rektora Uniwersytetu Gdańskiego, prof. Andrzeja Ceynowa oraz zapłacić zasądzone odszkodowanie.

17 lipca 2019 r. w Gazecie Polskiej opublikowany został artykuł „Pedofilsko-komunistyczny duet w natarciu”, w którym zaatakowani zostali **sędziowie Sądu Najwyższego**.²⁴⁸ W tekście autorka, Katarzyna Gójska, odniosła się do głośnej sprawy drukarza z Łodzi, który odmówił przyjęcia zlecenia druku materiałów organizacji LGBT i został w związku z tym skazany za wykroczenie. Pisząc o wydanym przez Sąd Najwyższy orzeczeniu w tej sprawie sugeruje, że wydane ono zostało na żądanie „tęczowego środowiska”, a konkretnie osoby określanej jako zdeklarowany pedofil. Nie bez znaczenia w ocenie autorki miał być fakt dawnej przynależności przewodniczącego składu SN do PZPR, co jednocześnie ma wykluczać jego prawo do odwoływania się do postanowień Katechizmu Kościoła katolickiego. Do publikacji odniósł się Rzecznik SN.²⁴⁹

Do wyjątkowo prymitywnego aktu nienawiści skierowanego w prof. **Marka Safjana** sędziego Trybunału Sprawiedliwości UE, b. sędziego i prezesa Trybunału Konstytucyjnego doszło 28 lipca 2021 r. na łamach Gazety Polskiej.²⁵⁰ Redaktor Piotra Lisiewicza przypuścił atak na prof. Safjana i jego rodzinę za to, że ten odczytał wyrok TSUE z 14 lipca 2021 r. Artykułowi towarzyszyła skandaliczna okładka tygodnika, na której – jak opisują byli uczniowie prof. Safjana *"Posługując się techniką kolażu, przez prymitywne skojarzenia graficzne i słowne (m.in. zestawienie ze zdjęciem fikcyjnego oficera SS/Gestapo w todze z żabotem), zrównano działalność profesora z działalnością nazistowskich formacji, dopuszczających się zbrodni przeciwko Polsce i Polakom. Powiązano ją też z trudną, osobistą historią jego ojca, od którego poglądów i czynów, będących ciężkim*

---

²⁴⁷ Opinia Komitetu Obrony Sprawiedliwości KOS ws. narastających nacisków na sędziów, w związku z ich działalnością publiczną i orzeczniczą, Opinie KOS (9/2018), 26 listopada 2018 r., <http://komitetobronysprawiedliwosci.pl/opinia-komitetu-obrony-sprawiedliwosci-kos-ws-narastajacych-naciskow-na-sedziow-w-zwiazku-z-ich-dzialalnoscia-publiczna-i-orzecznicza/>

²⁴⁸ K. Gójska, *Pedofilsko-komunistyczny duet w natarciu*, gazetapolska.pl, 17 lipca 2019 r., <https://www.gazetapolska.pl/19880-pedofilsko-komunistyczny-duet-w-natarciu>

²⁴⁹ *Rzecznik SN o granicach swobody wypowiedzi felietonisty*, sn.pl, 23 lipca 2019 r., <https://www.sn.pl/aktualnosci/SitePages/Wydarzenia.aspx?ItemSID=544-odc69815-3ade-42fa-bbbb-549c3c6969c5&ListName=Wydarzenia&rok=2019>

²⁵⁰ P. Lisiewicz, *Wydał wyrok na Polskę. Zanim trafił do TSUE, bronił prawa dzieci komunistów do orzekania w sprawie lustracji*, gazetapolska.pl, 28 lipca 2021 r., <https://www.gazetapolska.pl/25667-wydał-wyrok-na-polske-zanim-trafil-do-tsue-bronil-prawa-dzieci-komunistow-do-orzekania-w-sprawie-lustracji>

brzemieniem od wczesnych lat dziecinnych, profesor Safjan odcinał się już wielokrotnie".²⁵¹ Po publikacji prof. Marka Safjana wsparło środowisko prawnicze.²⁵²

Działania dyskredytujące sędziów

W sierpniu 2018 r. wybuchła tzw. afera hejterska w Ministerstwie Sprawiedliwości. W wyniku śledztwa dziennikarskiego ujawniono, że w MS działała zorganizowana grupa, która organizowała akcje oczerniania w sieci sędziów krytycznych wobec władzy.²⁵³

Celem działań grupy było zdyskredytowanie sędziów w opinii publicznej. W procederze brali udział zarówno pracownicy Ministerstwa Sprawiedliwości, którzy bezprawnie udostępniali służbowe dane (w tym Wiceminister Sprawiedliwości Łukasz Piebiak, który po ujawnieniu afery podał się do dymisji), ale też inni sędziowie, w tym osoby będące członkami nowej KRS i Izby Dyscyplinarnej. Z ujawnionych informacji wynika, że w akcję zaangażowani byli również dziennikarze mediów prawicowych i Rzecznicy Dyscyplinarni. Chodziło o przekazywanie prawniczym mediom nieoficjalnych informacji o sprawach prowadzonych przez rzeczników dyscyplinarnych.²⁵⁴

Afera polegała na publikowaniu w sieci internetowej, na jednym z portali społecznościowych (Twitter), negatywnych treści o charakterze pomawiającym i dyskredytującym sędziów, którzy nie ulegli władzy politycznej i podejmują się krytyki rozwiązań legislacyjnych niosących negatywne skutki dla wymiaru sprawiedliwości. Jest to doskonały przykład na jaką skalę przedstawiciele władzy politycznej i osoby z nią sympatyzujące podejmują działania polegające na nękanii sędziów.²⁵⁵

Sędziowie zaangażowani w aferę w oczywisty sposób naruszyli godność urzędu sędziego, co dało podstawę do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego. Jednak Rzecznik Dyscyplinarny Piotr Schab uznał, że nie widzi podstaw do ścigania sędziów zaangażowanych w działalność grupy. Nie wszczął również postępowania wyjaśniającego wobec swojego zastępcy Michała Lasoty, którego nazwisko pojawia się w kontekście osób zaangażowanych w internetowy hejt.

Świadczy to wprost o tym, że schemat działania Rzeczników polega na nękanii niewygodnych dla władzy sędziów, którzy zgodnie z prawem i swoim zawodowym obowiązkiem zabierają głos w dyskusji na temat wymiaru sprawiedliwości. Z drugiej strony Rzecznicy bardzo starannie chronią samych siebie i inne osoby, które wbrew etycznym zasadom sędziów angażują się we wsparcie polityków obecnej partii rządzącej – PiS.

Wśród osób, które były na celowniku grupy znalazły się m.in. ówczesna Pierwsza Prezes SN prof. Małgorzaty Gersdorf (akcja wysyłania pocztówek do SN z wulgarnym napisem) czy prezes stowarzyszenia sędziowskiego "Iustitia" Krystian Markiewicz (akcja rozsyłania anonimu zawierającego szkalujące go informacje).

---

²⁵¹ Oświadczenie uczniów profesora Marka Safjana w związku z publikacją „Gazety Polskiej” z dnia 28 lipca 2021 r., rp.pl, 28 lipca 2021 r., <https://www.rp.pl/Sedziowie-i-sady/210729492-Oswiadczenie-uczniow-profesora-Marka-Safjana-w-zwiazku-z-publikacja-Gazety-Polskiej-z-dnia-28-lipca-2021-r.html>

²⁵² K. Kojzar, „Nie możemy być obojętni na deptanie ludzkiej godności”. Prawnicy murem za prof. Safjanem, OKO.press, 1 sierpnia 2021 r., <https://oko.press/marek-safjan-wsparcie-srodowiska-po-ataku-gp/>

²⁵³ M. Gałczyńska, Śledztwo Onetu. Farma trolli w Ministerstwie Sprawiedliwości, czyli "za czynienie dobra nie wsadzamy", onet.pl, 19 sierpnia 2019 r., <https://wiadomosci.onet.pl/tylko-w-onecie/sledztwo-onetu-farma-trolli-w-ministerstwie-sprawiedliwosci-czyli-za-czynienie-dobra/j6hwp7f>

²⁵⁴ Ł. Woźnicki, Ujawniamy: tak rzecznik dyscyplinarny Radzik zatwierdził "akcję medialną" hejterów, wyborcza.pl, 20 września 2019 r., <https://wyborcza.pl/7,75398,25212906,jak-rzecznik-radzik-zatwierdzil-akcje-medialna-hejterow.html>

²⁵⁵ J. Szwertner, Farma trolli w Ministerstwie Sprawiedliwości. Co już wiemy o aferze, onet.pl, 26 sierpnia 2019 r., <https://wiadomosci.onet.pl/kraj/farma-trolli-w-ministerstwie-sprawiedliwosci-co-juz-wiemy-o-aferze/zc5tfe6>

Od ujawnienia tzw. afery hejterskiej wymierzonej w sędziów mijają dwa lata. Wskazywani jako hejterzy sędziowie awansowali. Atakowanych spotykają represje w formie postępowań dyscyplinarnych, a dziennikarze, którzy o sprawie pisali, mają wytaczane procesy.

Kontrole podatkowe

Ten rodzaj szykany został zastosowany wobec sędziego Sądu Okręgowego w Krakowie **Waldemara Żurka**. Centralne Biuro Antykorupcyjne (CBA) od kwietnia 2017 r. do września 2018 r. kontrolowało jego oświadczenia majątkowe przez półtora roku. W tym czasie sędzia Żurek był wielokrotnie wzywany na przesłuchania. CBA domagało się także wyjaśnień od jego żony, która była wtedy w ciąży. Agenci sprawdzili sędziego i jego żonę we wszystkich możliwych instytucjach finansowych w Polsce.

Łącznie zapytania poszły do ok. 300 podmiotów w Polsce. Po pięciu latach śledztwa z udziałem prokuratury, CBA, policji i skarbowki doszukano się jednej sprawy - sędzia Waldemar Żurek ma mieć proces za to, że nie zapłacił 820 zł podatku od sprzedaży 37-letniego traktora.²⁵⁶ W tej sprawie działania podjął również Rzecznik Dyscyplinarny Sędziów Sądów Powszechnych, który od 2018 r. prowadził postępowanie dyscyplinarne, a w lutym 2021 r. skierował do sądu dyscyplinarnego wniosek o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej.²⁵⁷

Wytwarzanie atmosfery niepewności

Od chwili, kiedy powołany w 2015 roku rząd zaczął zapowiadać zmiany w wymiarze sprawiedliwości, a następnie je wdrażać, usuwając kolejnych sędziów z pełnionych urzędów i uzależniając kolejne instytucje od polityków, wśród sędziów pojawiła się niepewność.

Najpierw, w listopadzie 2015 r. nastąpiło przejście Trybunału Konstytucyjnego w wyniku podważenia przez PiS uchwał Sejmu poprzedniej kadencji, powołujących nowych sędziów, którzy mieli zasiąść w Trybunale. Następnie PiS obsadził te stanowiska sędziami wspieranymi przez siebie. Potem partia rządząca wielokrotnie zmieniała przepisy ustawy o Sądzie Najwyższym, ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych. W 2017 r. Minister Sprawiedliwości usunął prezesów i wiceprezesów sądów powszechnych, po czym zastąpił ich sędziami wybranymi przez siebie. W 2018 r. PiS pozbawił część sędziów Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu Administracyjnego możliwości orzekania obniżając wiek przejścia w stan spoczynku.

W wyniku zmian w systemie odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów Ministrowi Sprawiedliwości przyznano wiele kluczowych kompetencji związanych ze ściganiem sędziów i istotnie poszerzono katalog przesłanek odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów i prokuratorów ingerując w ich niezawisłość. PiS stopniowo wprowadzał zmiany w przepisach, często niejako przy okazji, które znaczenie ograniczyły rolę samorządu sędziowskiego i wzmocniły rolę prezesów sądów powoływanych przez Ministra Sprawiedliwości, tym samym utrudnia się, a w niektórych wypadkach uniemożliwia pozostałym sędziom zajmowania wspólnych stanowisk. Wykorzystując Trybunał Konstytucyjny władza polityczna próbuje redefiniować podstawowe pojęcia i koncepcje (jak np. prawo do sądu) utrwalone w prawie demokratycznych państw w wieloletniej praktyce.

Wszystkie te zmiany nastąpiły w ciągu ostatnich sześciu lat. Duża część z nich została przyjęta przez Sejm w bardzo szybkim tempie (podczas nocnych obrad komisji sejmowych oraz nocnych posiedzeń plenarnych), a zaraz po tym w równie szybkim tempie zmieniona. Działania polityków w tym zakresie są nieprzewidywalne, co przekłada się na permanentną atmosferę niepewności w środowisku sędziowskim.

---

²⁵⁶ W. Czuchnowski, *Będzie proces za traktor. Jak władza szukała haka na sędziego Żurka*, wyborcza.pl, 23 marca 2021 r., <https://wyborcza.pl/7,75398,26906781,bedzie-proces-za-traktor-jak-wladza-szukala-haka-na-sedziego.html>

²⁵⁷ Komunikat Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych z 9 lutego 2021 r., <http://rzecznik.gov.pl/2021/02/komunikat-rzecznika-dyscyplinarnego-sedziego-piotra-schaba-2/>

Stan niepewności w mniejszym lub większym nasileniu utrzymuje się stale w związku z powracającymi co jakiś czas informacjami o zamiarze podjęcia przez rządzących dalszych kroków w reformie wymiaru sprawiedliwości, ponieważ dotychczasowe działania nie przyniosły oczekiwanego skutku, a część zmian została zakwestionowanych przez trybunały międzynarodowe.²⁵⁸

Po wyroku Trybunału Sprawiedliwości UE z 14 lipca 2021 r. w sprawie C-791/19, w którym Trybunał jednoznacznie uznał, że system odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów w Polsce nie jest zgodny z prawem Unii, planowana jest przy okazji zmian w przepisach dotyczących reżimu dyscyplinarnego wobec sędziów realizacja pomysłu rewolucyjnych zmian w wymiarze sprawiedliwości, które miałyby polegać na spłaszczeniu struktury sądownictwa przez likwidację sądów rejonowych lub apelacyjnych oraz znaczne ograniczenie liczby sędziów Sądu Najwyższego, żeby pozostał on wyłącznie sądem zagadnień prawnych, a rozpoznanie kasacji miałyby przejąć sądy powszechne.²⁵⁹

Kampania skierowana przeciwko sędziom

Polska Fundacja Narodowa (PFN), finansowana przez spółki Skarbu Państwa, w 2017 roku stworzyła kampanię „Sprawiedliwe sądy”, która miała na celu **zdyskredytowanie sędziów w oczach obywateli**. Kampania polegała na rozwieszeniu w przestrzeni publicznej billboardów, wyemitowaniu spotu telewizyjnego oraz utworzeniu strony internetowej, przedstawiających patologie wśród sędziów w postaci na przykład ich rzekomego pijaństwa i prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu lub dokonywanych przez nich kradzieży. Historie wymyślone na potrzeby kampanii nie miały swojego odzwierciedlenia w rzeczywistości. Kampania zbiegła się w czasie z forsowanymi przez Prawo i Sprawiedliwość zmianami w sądownictwie.

Kampania kosztowała PFM niemal 8,5 mln złotych. Sprawując nadzór nad Fundacją Prezydent Warszawy wniosła do sądu o stwierdzenie, że kreująca negatywny wizerunek sądów i sędziów kampania, finansowana przez Fundację nie tylko nie spełniała żadnego ze statutowych celów jej działania, ale była z nimi wprost sprzeczna. 15 listopada 2018 r., Sąd Rejonowy stwierdził, że działania Polskiej Fundacji Narodowej, polegające na sfinansowaniu kampanii medialnej pod nazwą "Sprawiedliwe sądy" były niezgodne z celami tej fundacji, określonymi w jej statucie.²⁶⁰

PFN odwołała się od tego wyroku, a 26 czerwca 2020 r. Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił apelację Fundacji potwierdzając tym samym działania PFN polegające na publicznym piętnowaniu sędziów nie jest "promocją i ochroną wizerunku Rzeczypospolitej Polskiej i jej gospodarki", czego starała się dowieść Fundacja.²⁶¹

W związku z powyższym wyrokiem Prezydent Warszawy 20 września 2019 r. złożył w prokuraturze zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa. Chciał, żeby prokuratura sprawdziła, czy władze

---

²⁵⁸ Zob. np.: Morawiecki: należałoby dokonać przeglądu działania Izby Dyscyplinarnej SN, PAP, 22 lipca 2021 r., <https://www.pap.pl/aktualnosci/news%2C915145%2Cmorawiecki-nalezaloby-dokonac-przegladu-dzialania-izby-dyscyplinarnej-sn>; Jarosław Kaczyński: Ja nie jestem w rządzie od wszystkiego, Gość Krzysztofa Ziemca, rmf24.pl, 16 października 2021 r., https://www.rmf24.pl/tylko-w-rmf24/rozmowa/news-jaroslaw-kaczynski-ja-nie-jestem-w-rzadzie-od-wszystkiego,nId,5584452#crp_state=1; T. Żółciak, G. Osiecki, *Sądowa rewolucja ministra Ziobry*, Dziennik Gazeta Prawna, 16 listopada 2021 r., <https://serwisy.gazetaprawna.pl/orzeczenia/artykuly/8292729.wymiar-sprawiedliwosci-zmiany-w-sadach-rewolucja-zbigniew-ziobro.html>.

²⁵⁹ P. Michalski, *Solidarna Polska chce walcem reformować sądy. Nieoficjalnie: ziobryści gotowi na ultimatum wobec PiS*, wp.pl, 9 sierpnia 2021 r., <https://wiadomosci.wp.pl/solidarna-polska-chce-walcem-reformowac-sady-nieoficjalnie-ziobrysci-gotowi-na-ultimatum-wobec-pis-6670383606147616a>

²⁶⁰ T. Skory, *Prezydent Warszawy kontra Polska Fundacja Narodowa. Jest orzeczenie sądu*, rmf24.pl, 27 listopada 2018 r., https://www.rmf24.pl/raporty/raport-batalia-o-sady/fakty/news-prezydent-warszawy-kontra-polska-fundacja-narodowa-jest-orze,nId,2698385#crp_state=1

²⁶¹ T. Skory, *Sąd odrzucił apelację PFN, prezes Fundacji złożył rezygnację*, rmf24.pl, 8 lipca 2019 r., https://www.rmf24.pl/fakty/polska/news-sad-odrzucil-apelacje-pfn-prezes-fundacji-zlozyl-rezygnacje,nId,3083138#crp_state=1

PFN wydając niemal 8,5 mln zł na oszczerczą kampanię nie wyrządziły jej szkody majątkowej i czy nie nadużyły przy tym swoich uprawnień. W grudniu 2019 r. Prokuratura Okręgowa w Warszawie wydała postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa. Warszawski ratusz wniósł zażalenie na decyzję prokuratury, które zostało uwzględnione. 8 czerwca 2020 r. Sąd Okręgowy w Warszawie uchylił postanowienie z 23 grudnia 2019 r. i nakazał prokuraturze zajęcie się sprawą. Sąd uznał, że decyzja o odmowie wszczęcia śledztwa była przedwczesna bowiem prokurator dokonał rozstrzygnięcia w oparciu o niekompletny materiał dowodowy.²⁶²

---

²⁶² Postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 8 czerwca 2020 r. (sygn. akt XII Kp 176/20), [http://orzeczenia.ms.gov.pl/content/\\$N/154505000003606_XII_Kp_000176_2020_Uz_2020-06-08_001](http://orzeczenia.ms.gov.pl/content/$N/154505000003606_XII_Kp_000176_2020_Uz_2020-06-08_001)

Prokuratorzy pod presją

Delegacje prokuratorów

Zgodnie z art. 106 § 3 ustawy prawo o Prokuraturze, w uzasadnionych przypadkach, z uwagi na potrzeby kadrowe powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury, Prokurator Generalny lub Prokurator Krajowy może delegować prokuratora bez jego zgody na okres 12 miesięcy w ciągu roku do prokuratury mającej siedzibę w miejscowości, w której zamieszkuje delegowany, lub do prokuratury w miejscowości, w której znajduje się prokuratura, będąca miejscem zatrudnienia delegowanego. Przy czym analizując art. 106 cytowanej ustawy całościowo, winien on brać pod uwagę kwalifikacje prokuratora, wymienione jako podstawa decyzji w § 1 wskazanego przepisu.

Z powyższych regulacji wynika, że tego rodzaju delegacje powinny mieć charakter wyjątkowy, uwzględniający kompetencje delegowanego prokuratora, a ich uzasadnienie winno wynikać z potrzeb kadrowych.

Z odpowiedzi na interpelację poselską nr 9127 z dnia 4 stycznia 2017 r. wynika, że po dniu 4 marca 2016 r. **bez zgody zostało delegowanych zarówno do równorzędnych jednostek organizacyjnych prokuratury, jak i jednostek niższego szczebla - 160 prokuratorów**, z czego 116 prokuratorów zakończyło delegację.

Z danych, zapewne niepełnych, zebranych przez Stowarzyszenie Prokuratorów Lex Super Omnia w trybie ustawy o dostępie do informacji publicznej wynika, że w okresie od 4 marca 2016 r. do 31 grudnia 2019 r. co najmniej 60 prokuratorów zostało przeniesionych do jednostek niższego szczebla w trybie swoistej kary dyscyplinarnej, trwającej przez okres ponad 3 lat, lub krótszy, ale równie dotkliwy dla nich samych, jak i dla ich najbliższych.

Przykładowo należy wymienić prok. **Waldemara Osowieckiego** - byłego Prokuratora Okręgowego w Płocku, w którego jednostce przedstawiono zarzut Panu Zbigniewowi Ziobro. Po wykonaniu kolejnych czynności procesowych, postępowanie zostało umorzone. Za czasów tzw. „dobrej zmiany” w prokuraturze Prokurator został w okresie od 11 lipca 2016 r. do 10 stycznia 2017 r. delegowany do Prokuratury Rejonowej Częstochowa - Północ w Częstochowie. Następnie delegowany bez jego zgody do Prokuratury Rejonowej w Płocku w okresie od 11 stycznia 2017 r. do 10 stycznia 2020 r., od 11 stycznia 2020 r. do chwili obecnej delegowany do Prokuratury Rejonowej w Ciechanowie²⁶³. Delegacja ta trwa do chwili obecnej²⁶⁴. Prokurator Osowiecki to ojciec trójki małoletnich dzieci.

Na takiej długotrwałej delegacji do Prokuratury Rejonowej Warszawa - Mokotów w Warszawie był również **Andrzej Piaseczny** - prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie. Aktualnie wykonuje obowiązki w Prokuraturze Okręgowej w Warszawie.

Wskazać należy również na delegację prok. **Sławomira Piwowarczyka**, prokuratora Prokuratury Okręgowej w Łodzi delegowanego do Prokuratury Rejonowej Łódź - Śródmieście od dnia 3 kwietnia 2016 r. Terminy delegacji są na bieżąco wydłużane.

---

²⁶³ Informacja Prokuratury Okręgowej w Płocku z dnia 25 stycznia 2021 r. (sygn. PO IV IP 1.2021).

²⁶⁴ Informacja Prokuratury Okręgowej w Płocku z dnia 18 kwietnia 2019 r. (sygn. PO IV IP 8.2019).

Piotr Wójtowicz - prokurator Prokuratury Apelacyjnej we Wrocławiu, był Prokurator Okręgowy w Legnicy, po zdegradowaniu w kwietniu 2016 r. z Prokuratury Apelacyjnej we Wrocławiu do Prokuratury Okręgowej w Legnicy (decyzja Prokuratora Generalnego Zbigniewa Ziobro, sygn. PK IX K 103.661.2016 z dnia 11 kwietnia 2016 r.), został następnie decyzją Prokuratora Okręgowego w Legnicy Zbigniewa Harasimiuka - który zastąpił Piotra Wójtowicza na stanowisku Prokuratora Okręgowego w Legnicy (sygn. PO IV WOS 1122.26.2017 z dnia 26 maja 2017 r.) delegowany do Prokuratury Rejonowej w Legnicy na okres 2 miesięcy. Delegacja ta została przedłużona w dniu 6 lipca 2017 r. na kolejne 4 miesiące przez Zastępcę Prokuratora Generalnego Marka Pasionka, działającego w zastępstwie Prokuratora Krajowego (sygn. PK IX K 1122.2522.2017). Powodów delegacji nie ujawniono i nie przekazano zainteresowanemu.

Instytucję delegacji prokuratorów wykorzystuje się również w celu przemyślenia przez nich swojej postawy, niezgodnej z linią obowiązującą w prokuraturze.

Dla przykładu podać należy zachowanie przełożonych **Piotra Skiby**, prokuratora Prokuratury Rejonowej Warszawa - Śródmieście, który wszczął postępowanie w sprawie znieważenia prof. Małgorzaty Gersdorf - Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego przez dziennikarza telewizji publicznej Cezarego Gmyza. Sprawę tę przekazano do Prokuratury Okręgowej w Warszawie, natomiast prokurator został delegowany do Prokuratury Rejonowej w Grodzisku Mazowieckim na okres 12 miesięcy.

Anna Chomiczewska - obecnie Prokurator Prokuratury Rejonowej w Złotorii, wieloletnia ceniona szefowa w Prokuraturze Rejonowej w Legnicy i w Złotorii. Odwołano ją ze stanowiska Prokuratora Rejonowego w Legnicy w marcu 2016 r. W maju 2016 r. za swoją zgodą została delegowana na stanowisko Naczelnika Wydziału I Śledczego Prokuratury Okręgowej w Legnicy, gdzie prowadziła osobiście śledztwo z zawiadomienia sędziego Wojciecha Łączewskiego w sprawie o stalking (art. 190a par. 2 k.k.). W dniu 6 października 2016 r. decyzją Prokuratora Krajowego (sygn. akt PK IX K 103.4490.2016) prokurator Chomiczewska została odwołana ze stanowiska naczelnika wydziału, a następnie z dniem 9 listopada 2016 r. z powodu upływu okresu delegacji w Prokuraturze Okręgowej i jej nieprzedłużenia, powróciła do wykonywania obowiązków w Prokuraturze Rejonowej. Powodem było niewyrażenie zgody na wydanie zarządzenia zabraniającego sędziemu, jako pokrzywdzonemu, dostępu do akt sprawy. Sprawę przekazano z Legnicy do Prokuratury Regionalnej w Krakowie, gdzie aktualnie pozostaje w toku.

Kolejny przykład dotyczy postawy prok. **Wojciecha Pełeszoka**. Został delegowany z Prokuratury Okręgowej w Warszawie do Prokuratury Rejonowej Warszawa Śródmieście - Północ w Warszawie, gdy na posiedzeniu w sądzie oświadczył, że popiera wniosek o tymczasowe aresztowanie dla zatrzymanej podczas demonstracji 22 października 2020 r. po wyroku Trybunału Konstytucyjnego w sprawie aborcji - bo takie dostał polecenie służbowe na piśmie, ale się z nim nie zgadza.

Prok. **Tomasz Nowicki**, prokurator Wydziału Śledczego Prokuratury Okręgowej Warszawa -Praga w Warszawie zamierzał wszcząć śledztwo w sprawie zaniechania publikacji wyroku Trybunału Konstytucyjnego. Wspólnie z ówczesnym Naczelnikiem Wydziału Śledczego prok. **Józefem Gackiem** poinformowali Pawła Blachowskiego - ówczesnego Prokuratora Okręgowego Warszawa - Praga o tej decyzji. Prokurator Paweł Blachowski przeniósł prok. Tomasza Nowickiego do Wydziału ds. Gospodarczych, natomiast z dniem 15 kwietnia 2016 r. odwołał prok. Józefa Gacka z funkcji Naczelnika Wydziału Śledczego, a następnie przeniósł go do Wydziału Sądowego.

Na delegacjach byli również m.in:

- **Milan Danielewicz** – Prokurator Prokuratury Okręgowej z Ostrów Wlkp. delegowany do Prokuratury Rejonowej w Mławie,
- **Jarosław Jaczyński** - Prokurator Prokuratury Regionalnej w Lublinie delegowany do Prokuratury Rejonowej Lublin - Południe w Lublinie,
- **Dariusz Kończyk** - Prokurator Prokuratury Okręgowej w Jeleniej Górze delegowany do Prokuratury Rejonowej w Lubaniu,
- **Małgorzata Kopczyńska** - Prokurator Prokuratury Okręgowej w Jeleniej Górze delegowana do Prokuratury Rejonowej w Zgorzelcu,
- **Andrzej Litwińczuk** – Prokurator Wydziału Zamiejscowego w Białymstoku do Prokuratury Rejonowej Białystok Północ,
- **Wojciech Łuniewski** - Prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie delegowany do Prokuratury Rejonowej w Piasecznie,
- **Andrzej Markowski** - Prokurator Prokuratury Regionalnej w Lublinie delegowany do Prokuratury Rejonowej we Włodawie,
- **Piotr Michalak** - Prokurator Prokuratury Okręgowej w Lublinie delegowany do Prokuratury Rejonowej w Opolu Lubelskim,
- **Witold Niesiołowski** - Prokurator Prokuratury Okręgowej w Gdańsku delegowany do Prokuratury Rejonowej w Gdyni,
- **Andrzej Padała** – prokurator Prokuratury Regionalnej w Lublinie delegowany do Prokuratury Rejonowej w Kraśniku.
- **Maciej Prabucki** - Prokurator Prokuratury Okręgowej w Jeleniej Górze delegowany do Prokuratury Rejonowej w Lubaniu,
- **Marcin Śliwiński** - Prokurator Prokuratury Okręgowej w Jeleniej Górze delegowany do Prokuratury Rejonowej w Zgorzelcu,
- **Urszula Turzyńska - Schultz** - Prokurator Prokuratury Okręgowej w Gdańsku delegowana do Prokuratury Rejonowej w Gdyni,
- **Henryk Żochowski** - Prokurator Prokuratury Regionalnej w Białymstoku delegowany do Prokuratury Rejonowej w Wysokim Mazowieckim.

W dalszym ciągu na delegacjach są m.in.:

- **Hanna Borkowska** - Prokurator Prokuratury Okręgowej w Gdańsku delegowana do Prokuratury Rejonowej Gdańsk-Śródmieście w Gdańsku od 28 listopada 2016 r. do nadal,
- **Dariusz Różycki** - Prokurator Prokuratury Okręgowej w Gdańsku delegowany do Prokuratury Rejonowej Gdańsk - Oliwa od 10 grudnia 2016 r. do nadal²⁶⁵,
- **Dariusz Witek - Pogorzelski** - Prokurator Prokuratury Okręgowej w Gdańsku delegowany do Prokuratury Rejonowej w Gdyni.

Należy wskazać, iż lista prokuratorów delegowanych jest niepełna, z uwagi na brak danych z poszczególnych jednostek prokuratury, jak również z uwagi na stanowiska prokuratorów, odmawiających ujawnienia ich danych personalnych z obawy przed dalszymi reperkusjami ze strony swoich przełożonych.

•

Kolejną formą quasi kary dyscyplinarnej są delegacje do innej jednostki organizacyjnej prokuratury, znajdującej się poza miejscem pracy lub zamieszkania na okres do 6 miesięcy bez zgody prokuratora.

Przykładem takiej delegacji była ta, dotycząca **Mariusza Krasonia**, prokuratora Prokuratury Regionalnej w Krakowie delegowanego do Prokuratury Rejonowej Wrocław - Krzyki Zachód, położonej 300 km od

---

²⁶⁵ Informacja Prokuratury Okręgowej w Gdańsku (sygn. PO V IP 19.2019).

miejsca jego zamieszkania, przy sprawowaniu opieki nad starszymi rodzicami na okres 6 miesięcy, tj. od dnia 8 lipca 2019 r. do 7 stycznia 2020 r.

Wielkim dramatem okazała się delegacja prok. **Dariusza Wituszki** z prokuratury w Szczecinie do odległego o 600 km Rzeszowa, która zakończyła się jego śmiercią.

Na delegacji poza miejscem zamieszkania przebywał **Zbigniew Szpiczko** - prokurator Prokuratury Okręgowej w Białymstoku (członek Stowarzyszenia Prokuratorów Lex Super Omnia). Mimo bardzo trudnej sytuacji rodzinnej, wymagającej zapewnienia opieki nad najbliższymi został delegowany do odległej prokuratury rejonowej w Suwałkach na okres od 11 grudnia 2017 r. do 10 lutego 2018 r. Prokurator Zbigniew Szpiczko w 2017 r. prowadził wielowątkowe śledztwo związane z nieprawidłowościami w miejscowym zespole szkół. Jeden z pobocznych wątków tej sprawy dotyczył radcy prawnego komendy miejskiej policji w Białymstoku, podejrzanego o przekroczenie uprawnień. Prokurator Zbigniew Szpiczko w grudniu 2017 r. wystąpił do sądu o warunkowe umorzenie zarzutów wobec radcy. Jednocześnie dalej prowadził główną sprawę. Z wnioskiem o umorzenie zarzutów nie zgodziło się kierownictwo prokuratury, które oczekiwało, że wniesie on wobec radcy akt oskarżenia i będzie prowadzony proces. Prokurator nie zgodził się na to i zażądał zmiany polecenia lub wyłączenia go z tej sprawy - wniosku tego nie uwzględniono. Zbigniew Szpiczko już wtedy był członkiem Stowarzyszenia Prokuratorów Lex Super Omnia, a także obrońcą w jednej z pierwszych spraw dyscyplinarnych Krzysztofa Parchimowicza, ówczesnego Prezesa Lex Super Omnia. W tamtym okresie prokurator był także w zespole zajmującym się śledztwem dotyczącym fałszowania podpisów na listach poparcia kandydatów Ruchu Narodowego przed wyborami samorządowymi w 2014 r. Decyzję o delegacji na okres dwóch miesięcy wydała w dniu 8 grudnia 2017 r. Elżbieta Pieniążek - Prokurator Regionalna w Białymstoku. Mimo wniosku Prokuratora o zmianę tej decyzji, prok. Elżbieta Pieniążek decyzji nie zmieniła, a następnie Prokurator Krajowy Bogdan Święczkowski przedłużył delegację o kolejne 4 miesiące.

Na takiej delegacji przebywał także **Zbigniew Pustelnik** - prokurator Prokuratury Regionalnej w Katowicach, który po uznaniu braku podstaw do dalszego stosowania tymczasowego aresztowania w jednej ze spraw, w grudniu 2018 r. został delegowany do Prokuratury Rejonowej w Zabrze na okres 6 miesięcy. Po upływie tego okresu Prokurator Krajowy Bogdan Święczkowski ponownie delegował go do tej samej jednostki, co stanowiło naruszenie przepisów ustawy prawo o prokuraturze (art. 106 ust. 1 i 2 cytowanej ustawy). Kilka dni później, Prokurator Krajowy zmienił swoją decyzję o delegacji wskazując art. 106 ust. 3 ustawy jako podstawę do jej kontynuowania w Prokuraturze Rejonowej w Katowicach²⁶⁶.

Zarząd Stowarzyszenia Prokuratorów Lex Super Omnia zwracał się do Krajowej Rady Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym, wskazując na konkretne przypadki delegacji informując, że stanowią one formę retorsji i naruszenia niezależności prokuratorów. W piśmie z dnia 23 maja 2017 r. Krajowa Rada Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym poinformowała, iż zajmie się sprawą naruszenia niezależności prokuratorów tylko na wniosek bezpośrednio zainteresowanego. Nawet, jednak, gdy taki wniosek wpłynął od prok. Zbigniewa Szpiczko i tak nie stwierdzono naruszenia jego niezależności jako prokuratora poprzez delegowanie go poza miejsce zamieszkania na okres 6 miesięcy²⁶⁷.

---

²⁶⁶ M. Pietraszewski, *Legendarny prokurator zesłany na delegację. Będzie się zajmował bójkami i włamaniami*, wyborcza.pl, 12 lipca 2019 r., <https://katowice.wyborcza.pl/katowice/7,35063,24987947,legendarny-prokurator-zeslany-na-delegacje-bedzie-sie-zajmowal.html>

²⁶⁷ Pismo z dnia 23 maja 2017 r. (sygn. PK XV BPK 001.9.2017).

W dniu 18 stycznia 2021 r. siedmioro prokuratorów ze Stowarzyszenia Prokuratorów Lex Super Omnia delegowano bez ich zgody, do jednostek prokuratury, znajdujących się poza ich miejscem zamieszkania:

- prok. **Katarzyna Kwiatkowska** z Prokuratury Okręgowej Warszawa - Praga w Warszawie do Prokuratury Rejonowej w Golubiu - Dobrzyniu (ponad 180 km od miejsca zamieszkania),
- prok. **Katarzyna Szeska** z Prokuratury Rejonowej Warszawa - Wola w Warszawie do Prokuratury Rejonowej w Jarosławiu (324 km od miejsca zamieszkania),
- prok. **Ewa Wrzosek** z Prokuratury Rejonowej Warszawa - Mokotów w Warszawie do Prokuratury Rejonowej w Śremie (310 km od miejsca zamieszkania),
- prok. **Jarosław Onyszczyk** z Prokuratury Rejonowej Warszawa - Mokotów w Warszawie do Prokuratury Rejonowej w Lidzbarku Warmińskim (260 km od miejsca zamieszkania),
- prok. **Mariusz Krasoń** do Prokuratury Rejonowej Kraków - Podgórze,
- prok. **Daniel Drapała** z Prokuratury Okręgowej we Wrocławiu do Prokuratury Rejonowej w Goleniowie (411 km od miejsca zamieszkania),
- prok. **Artur Matkowski** z Prokuratury Rejonowej Poznań - Grunwald do Prokuratury Rejonowej w Rzeszowie (620 km od miejsca zamieszkania).

W dniu 18 stycznia 2021 r. w/w otrzymali decyzje kadrowe z dnia 15 stycznia 2021 r. podpisane przez I Zastępcę Prokuratora Generalnego, Prokuratora Krajowego Bogdana Święczkowskiego delegujące ich do powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury poza miejscem zamieszkania od dnia 20 stycznia 2021 r. na okres 6 miesięcy. Dokument ten nie zawierał jakiegokolwiek uzasadnienia i drogi odwoławczej od tej decyzji. Mimo to, troje prokuratorów zainicjowało postępowania przed Sądami Pracy. Sprawy są w toku.

Wszyscy delegowani prokuratorzy, to członkowie Stowarzyszenia Prokuratorów Lex Super Omnia.

Ponadto wskazać należy, że informacje prok. Jacka Skąły o rzekomo większej liczbie, tj. 18 delegowanych prokuratorów nie znalazły potwierdzenia, a Prokurator nie przedstawił opinii publicznej danych personalnych tych osób. Informacji tej nie jest również w stanie przedstawić Prokurator Krajowy Bogdan Święczkowski.

W sprawie delegacji prokuratorów interweniował Rzecznik Praw Obywatelskich, który w dniu 19 stycznia 2021 r. skierował do Prokuratora Generalnego Zbigniewa Ziobro oraz Prokuratury Krajowej zapytanie w przedmiocie nagłego delegowania prokuratorów - członków Stowarzyszenia Prokuratorów Lex Super Omnia do jednostek organizacyjnych prokuratury mających swoje siedziby umiejscowione setki kilometrów od miejsc zamieszkania prokuratorów delegowanych. Rzecznik wskazał, że Prokurator Generalny zobowiązany jest szanować godność i inne dobra osobiste pracowników i nie może czynić ze swojego prawa użytku sprzecznego z zasadami współżycia społecznego. Powołał się także na sytuację epidemiologiczną utrudniającą podejmowanie podstawowych czynności związanych chociażby z poszukiwaniem tymczasowego miejsca zamieszkania. Wskazał, że decyzje Prokuratora Generalnego podjęte w odniesieniu do członków kierownictwa Stowarzyszenia Lex Super Omnia, wyrażające krytyczne oceny w stosunku do kierownictwa prokuratury, budzą tym większe wątpliwości i mogą być postrzegane jako retorsja za prowadzenie legalnej działalności w Stowarzyszeniu.²⁶⁸

---

²⁶⁸ https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/Do_PK_19.01.2021.pdf

Z odpowiedzi przekazanej Rzecznikowi Praw Obywatelskich w dniu 7 kwietnia 2021 r. wynika, że delegacje te uzasadnione były zapewnieniem niezakłóconego funkcjonowania jednostek organizacyjnych prokuratury, które cyt. „najbardziej były dotknięte problemami kadrowymi, wynikającymi z trwającej pandemii wirusa SARS-COV-2”.²⁶⁹

Ewa Bialik - Rzecznik prasowy Prokuratury Krajowej, odpowiadając na pytania dziennikarzy związane z oddelegowaniem wskazanych wyżej prokuratorów, przekazała w dniu 18 stycznia 2021 r. stanowisko następującej treści:

„Prokuratura Krajowa zdecydowała o wzmocnieniu jednostek prokuratury, które w największym stopniu dotknięte zostały problemami kadrowymi wynikającymi z trwającej pandemii COVID 19. Podjęta decyzja ma usprawnić prowadzenie postępowań w najmniejszych i bardziej obciążonych pracą jednostkach prokuratury w całej Polsce. Zasiłą je delegowani czasowo prokuratorzy z większych jednostek, także wyższego rzędu. Ich doświadczenie ma zapewnić szybkie i skuteczne usprawnienie pracy jednostek dotkniętych niedoborami kadrowymi”.

Z danych zebranych przez Stowarzyszenie Prokuratorów Lex Super Omnia w trybie ustawy o dostępie do informacji publicznej wynika, że w żadnej z jednostek, do których delegowano prokuratorów braków kadrowych nie spowodowała pandemia COVID-19. Ponadto wskazać należy, że kierownicy jednostek, do których skierowano 7 prokuratorów nie występowali do Prokuratora Okręgowego o wzmocnienie kadrowe tych prokuratorów, również Prokuratorzy Okręgowi nie kierowali takich wniosków do Prokuratora Krajowego, co potwierdzają informacje uzyskane w trybie ustawy o dostępie do informacji publicznej.

We wrześniu 2021 r. prok. **Elżbieta Czerepak**, zdegradowana w 2016 r. z Prokuratury Regionalnej we Wrocławiu do Prokuratury Okręgowej we Wrocławiu, została delegowana do Prokuratury Rejonowej Wrocław Psie Pole. Podobnie prok. **Arkadiusz Roćko** został delegowany z Prokuratury Okręgowej w Gorzowie Wielkopolskim do Prokuratury Rejonowej w Myśliborzu. Oboje są aktywnymi członkami Stowarzyszenia LSO i angażują się w prodemokratyczne projekty mające na celu popularyzację wśród obywateli wiedzy o Konstytucji, prawie oraz idei niezależnej od polityki Prokuratury. W żadnym z opisywanych przypadków nie zadano sobie trudu rozmowy z wyżej wymienionymi na temat faktycznych powodów tych decyzji.

Akty prawa międzynarodowego wymagają zachowania szczególnej przejrzystości i stosowania obiektywnych zasad przy delegowaniu prokuratora do pełnienia obowiązków w innej jednostce. Przewodnik na temat statusu i roli prokuratorów wydany przez Biuro Narodów Zjednoczonych ds. Narkotyków i Przestępczości i Międzynarodowe Stowarzyszenie Prokuratorów z 2014 r.²⁷⁰ wskazuje, że decyzje o przeniesieniu prokuratora do innej jednostki stanowią niebezpieczeństwo dla jego niezależności i mogą mieć negatywny wpływ na morale, co może prowadzić do osłabienia efektywności funkcjonowania całej prokuratury. Ponadto wskazuje, że delegacje nie mogą stanowić przejawu degradacji zawodowej, gdyż takie działania mogą być wymierzane tylko w formie kary przez sądy dyscyplinarne, a zezwolenie na takie działania daje pole do daleko idących nadużyć i narusza niezależność wewnętrzną prokuratorów.

Z tego względu Rekomendacja Rady Europy Rec. (2000)19 o roli prokuratora w systemie sprawiedliwości karnej z 6 października 2000 r.²⁷¹, wymaga, by oddelegowanie prokuratora do innej jednostki następowało zgodnie z uczciwymi i bezstronnymi procedurami, opartymi na obiektywnych kryteriach. Także zalecenia Rady Europy z dnia 6 października 2000 r. dotyczące roli prokuratury w wymiarze sprawiedliwości w sprawach karnych, jak również opinia Rady Konsultacyjnej Prokuratorów Europejskich na temat

²⁶⁹ https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/Odpowiedz_PK_31.03.2021.pdf

²⁷⁰ https://www.unodc.org/documents/justice-and-prison-reform/HB_role_and_status_prosecutors_14-05222_Ebook.pdf

²⁷¹ <https://rm.coe.int/16804be55a>

europijskich standardów i zasad kształtujących status prokuratora (tzw. Karta Rzymska) z dnia 17 grudnia 2014r. w pkt XII wskazują, iż cyt. *Rekrutacja i kariera zawodowa prokuratorów, w tym awans, przeniesienie, postępowania dyscyplinarne oraz odwołanie powinny być określone przez ustawę oraz opierać się na przejrzystych i obiektywnych kryteriach, na podstawie bezstronnego postępowania wykluczającego wszelką dyskryminację oraz podlegającego niezależnej i bezstronnej kontroli*. W Nocie Wyjaśniającej wskazano, że możliwość przeniesienia prokuratora bez jego zgody powinna być prawnie uregulowana i ograniczona do wyjątkowych okoliczności, takich jak pilne potrzeby służbowe, przy uwzględnieniu zajmowanego dotychczas stanowiska, specjalizacji prokuratora, jak również sytuacji rodzinnej z możliwością wniesienia odwołania od takiej decyzji do niezależnego organu.

Instytucje międzynarodowe szczególną uwagę zwracają na delegowanie prokuratora bez jego zgody, gdyż niesie ono ze sobą ryzyko wykorzystania jako instrument wywierania bezprawnego nacisku na prokuratorów (Europejska Komisja na rzecz Demokracji przez Prawo, tzw. Komisja Wenecka, Raport na temat europejskich standardów dotyczący niezależności sądownictwa i prokuratury: część II – prokuratura, z dnia 3 stycznia 2011 r.).²⁷² Zgodnie z opinią Komisji Weneckiej, jeśli ustawa pozwala na oddelegowanie prokuratora bez jego woli, powinna równocześnie przewidywać odpowiednie gwarancje, mające na celu zabezpieczenie, by tego typu decyzje nie stały się ukrytą karą dyscyplinarną wymierzoną bez postępowania dyscyplinarnego, w szczególności gdy delegacja ma miejsce do jednostki niższego szczebla.²⁷³

•

Nie ulega więc wątpliwości, że regulacje art. 106 Prawa o prokuraturze dotyczące delegowania bez zgody prokuratora poza miejsce zamieszkania - nie spełniają standardów międzynarodowych, a praktyka ich stosowania dowiodła, że wykorzystywane są jako quasi kara dyscyplinarna, wymierzana szybko i efektywnie, bez inicjowania długotrwałych postępowań dyscyplinarnych.

Pozwy

Ekstraordynaryjnym środkiem dyscyplinującym było skierowanie do sądu przez pełnomocnika Prokuratury Krajowej pozwu przeciwko prok. **Katarzyny Kwiatkowskiej** o rzekome naruszenie dóbr osobistych tej jednostki domagając się zapłaty kwoty 250.000 zł na wskazany cel społeczny i przeprosin w formie określonej w pozwie. W przypadku uwzględnienia powództwa, prokurator będzie zmuszona do zapłaty kwoty w łącznej wysokości 2.250.000,00 zł, co *de facto* będzie skutkowało konfiskatą jej majątku.

Pozew Prokuratury Krajowej to typowa akcja prawna typu SLAPP (Strategic Lawsuit Against Public Participation), mająca na celu nie tyle wygranie sprawy sądowej, co uciszenie krytycznych wypowiedzi poprzez stworzenie tzw. „efektu mrożącego” (chilling effect).

Należy wskazać, że praktykę powództw typu SLAPP potępił w dniu 25 listopada 2020 r. w swojej rezolucji Parlament Europejski²⁷⁴.

Postępowania karne

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego dla krakowskiego okręgu regionalnego przedstawił prok. **Justynie Brzozowskiej** - prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie, członkini Stowarzyszenia Prokuratorów Lex Super Omnia, zarzut dyscyplinarny tożsamy z zarzutem karnym opisanym poniżej. Postępowanie jest w toku. W dniu 20 września 2017 r. Prokurator Krajowy wniósł o wyrażenie zgody na pociągnięcie do

---

²⁷² <https://rm.coe.int/1680700a60>

²⁷³ M. Szeroczyńska, Międzynarodowy standard statusu i organizacji prokuratury a najnowsze zmiany polskiego porządku prawnego, Czasopismo Prawa Karnego i Nauk Penalnych 2017, Nr 2, s. 125-126

²⁷⁴ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0320_EN.pdf, pkt 13

odpowiedzialności karnej prokurator Justyny Brzozowskiej w związku z odmową wszczęcia śledztwa w sprawie VI Ds. 190/15 wskazując, iż doszło do przestępstwa, o którym mowa w art. 231 § 1 kk w zw. z art. 239 § 1 kk. Miało ono polegać na nie przeprowadzeniu czynności dowodowych w sprawie VI Ds. 190/15 i udzieleniu pomocy w uniknięciu odpowiedzialności karnej trzem osobom, wymienionym z imienia i nazwiska, związanym z procesami reprivatyzacyjnymi. Konsekwencją takich zachowań, zdaniem Prokuratora Krajowego miało być działanie na szkodę wymiaru sprawiedliwości. W dniu 17 listopada 2017 r. Sąd Dyscyplinarny odmówił uwzględnienia wniosku i nie uchylił immunitetu. Uchwała Sądu została następnie zaskarżona przez Prokuratora Krajowego i Rzecznika Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym. Odwoławczy Sąd Dyscyplinarny uchylił uchwałę Sądu I Instancji (z powodu niezapoznania się przez jednego z sędziów z materiałami niejawnymi) i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. W dniu 21 marca 2019 r. Sąd Dyscyplinarny ponownie nie wyraził zgody na pociągnięcie prokurator do odpowiedzialności karnej po raz kolejny wskazując, że w sprawie nie ma znamion przestępstwa z art. 231 § 1 kk i 239 § 1 kk. W dniu 5 grudnia 2019 r. Izba Dyscyplinarna wydała zgodę na pociągnięcie prokurator Justyny Brzozowskiej do odpowiedzialności karnej w zakresie czynu z art. 231 kk. Sprawa prowadzona była przez Wydział Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej pod sygnaturą PK XIV Ds. 7.2020. Dnia 20 grudnia 2020 r. skierowany został akt oskarżenia do Sądu Rejonowego dla Warszawy Mokotowa w Warszawie.

Dnia 6 listopada 2019 r. Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym w Warszawie wydał uchwałę PK I SD 69.2019 nie zezwalającą na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora **Józefa Gacka** - prokuratora Prokuratury Okręgowej Warszawa - Praga w Warszawie, członka Stowarzyszenia Prokuratorów Lex Super Omnia, w związku z podejrzeniem popełnienia przez niego przestępstw związanych z prowadzeniem postępowania przygotowawczego sygn. V Ds 13/12 Prokuratury Okręgowej Warszawa-Praga w Warszawie, dotyczących tzw. cywilnego wątku katastrofy smoleńskiej, tj. o popełnienie przestępstwa z art. 231§1 kk. Dnia 22 lipca 2020 r. Izba Dyscyplinarna przy Sądzie Najwyższym na skutek zażalenia Prokuratora Okręgowego w Radomiu wydała uchwałę II DO 10/20, którą zmieniła powyższą uchwałę sądu dyscyplinarnego i zezwoliła na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora Józefa Gacka za czyn z art. 231 § 1 k.k. W postępowaniu tym przesłuchiwani są też prokuratorzy, inni członkowie zarządu Stowarzyszenia. W dniu 20 listopada 2020 r. przedstawiono prokuratorowi Józefowi Gackowi zarzut popełnienia czynu z art. 231 § 1 kk. Postępowanie karne prowadzone przez Prokuraturę Rejonową w Radomiu pozostaje w toku.

Wobec **Krzysztofa Parchimowicza** - byłego prokuratora Prokuratury Generalnej, przeniesionego na stanowisko prokuratora Prokuratury Rejonowej Warszawa - Mokotów w Warszawie zainicjowano następujące postępowania karne:

1. Prokuratura Regionalna w Białymstoku prowadzi postępowanie przygotowawcze (sygn. akt RP I Ds 70.2016), którego jeden z wątków dotyczy tego, że w 2009 roku jako dyrektor Biura do Spraw Przestępczości Zorganizowanej Prokuratury Krajowej rozesał do prokuratorów apelacyjnych i naczelników zamiejscowych biur do spraw przestępczości zorganizowanej pismo, w którym wskazywał, jak kwalifikować „zachowania związane z nadużyciami procedury obliczania i uiszczania podatku VAT oraz innych podatkowych zobowiązań publicznoprawnych.” Wszczęte postępowanie sugeruje, że Krzysztof Parchimowicz mógł pomóc osobom wyludżającym VAT w uniknięciu odpowiedzialności karnej. Postępowanie prowadzone in rem jest w toku.

2. Kolejne postępowanie karne dotyczące Krzysztofa Parchimowicza (sygn. PK XIV Ds. 3.2017) prowadziła Prokuratura Krajowa. Czynności zainicjowano bez podstaw faktycznych, a postępowanie sprawdzające zakończone zostało wydaniem postanowienia o odmowie wszczęcia śledztwa w sprawie złożenia w 2015 r. fałszywego oświadczenia majątkowego. Czynności sprawdzające prowadzono przez okres 3 miesięcy (od marca do czerwca 2017 r.) i w czasie ich trwania prokurator Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury

Krajowej prowadził korespondencję oraz żądał akt postępowania spadkowego po rodzicach prokuratora, mimo dysponowania odpisem postanowienia o dziale spadku.

3. Postępowanie karne prowadzone przez Prokuraturę Okręgową w Ostrołęce (sygn. PO 1 Ds. 1.2020) w sprawie złożenia przez członków zarządu Stowarzyszenia Prokuratorów Lex Super Omnia w dniu 12 września 2019 r. w Warszawie zawiadomienia o niepopelnionym przestępstwie i fałszywego oskarżenia Ministra Sprawiedliwości o popełnienie w dniu 6 grudnia 2016 r. przestępstwa przekroczenia uprawnień w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przez prokuratorów Prokuratury Krajowej, polegającego na wydaniu rozporządzenia w sprawie delegowania prokuratorów do Prokuratury Krajowej lub Ministerstwa Sprawiedliwości oraz Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury, a także świadczeń przysługujących prokuratorom delegowanym poza stałe miejsce pełnienia służby z przekroczeniem delegacji ustawowej zawartej w art. 112 ustawy Prawo o prokuraturze, wskutek czego prokuratorzy Prokuratury Krajowej w okresie od marca 2018 r. do 9 sierpnia 2018 r. otrzymali nienależne comiesięczne świadczenie w postaci ryczałtu mieszkaniowego w łącznej wysokości 2.329.315,85 zł, czym działano na szkodę Skarbu Państwa, tj. o popełnieniu przez Ministra Sprawiedliwości przestępstwa z art. 231 § 2 kk, tj. w sprawie czynu z art. 238 kk w zb. z art. 234 kk w zw. z art. 11 § 2 kk. W dniu 4 grudnia 2020 r. Krzysztof Parchimowicz został w tej sprawie przesłuchany w charakterze świadka po uprzednim pouczeniu o treści art. 183 § 1 kpk.

Katarzyna Kwiatkowska - prokurator byłej Prokuratury Apelacyjnej w Warszawie przeniesiona na stanowisko prokuratora Prokuratury Okręgowej Warszawa - Praga w Warszawie, była przesłuchiwana w trybie art. 183 § 1 kpk w postępowaniu prowadzonym przez Prokuraturę Okręgową w Ostrołęce (sygn. PO 1 Ds. 1.2020). Sprawa dotyczy złożenia przez członków zarządu Stowarzyszenia Prokuratorów Lex Super Omnia w dniu 12 września 2019 r. w Warszawie zawiadomienia o niepopelnionym przestępstwie i fałszywego oskarżenia Ministra Sprawiedliwości o popełnienie przestępstwa przekroczenia uprawnień w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przez prokuratorów Prokuratury Krajowej, polegającego na wydaniu rozporządzenia w sprawie delegowania prokuratorów do Prokuratury Krajowej lub Ministerstwa Sprawiedliwości oraz Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury, a także świadczeń przysługujących prokuratorom delegowanym poza stałe miejsce pełnienia służby z przekroczeniem delegacji ustawowej zawartej w art. 112 ustawy Prawo o prokuraturze, wskutek czego prokuratorzy Prokuratury Krajowej w okresie od marca 2018 r. do 9 sierpnia 2018 r. otrzymali nienależne comiesięczne świadczenie w postaci ryczałtu mieszkaniowego w łącznej wysokości 2.329.315,85 zł, czym działano na szkodę Skarbu Państwa, tj. o popełnieniu przez Ministra Sprawiedliwości przestępstwa z art. 231 § 2 kk, tj. w sprawie czynu z art. 238 kk w zb. z art. 234 kk w zw. z art. 11 § 2 kk.

Wobec prok. **Ewy Wrzosek** - prokurator Prokuratury Rejonowej Warszawa - Mokotów, w Biurze Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej prowadzone jest postępowanie przygotowawcze w sprawie o czyn z art. 231 § 1 kk w związku z wydaniem przez Panią Prokurator postanowienia o wszczęciu śledztwa w sprawie tzw. wyborów kopertowych. Postępowanie prowadzone jest in rem i pozostaje w toku.

Przeddyscyplinarne postępowania wyjaśniające

Postępowania wyjaśniające dotyczące udziału w protestach organizowanych przez stowarzyszenia prawnicze, wypowiedzi w mediach.

Przykładowo:

- **Katarzyna Gembalczyk, Elżbieta Gielo, Mariusz Krasoń, Damian Gałek, Dariusz Ślepokura** - członkowie Stowarzyszenia Prokuratorów Lex Super Omnia, wezwani przez rzecznika

dyscyplinarnego do złożenia wyjaśnień w sprawie swojego udziału w Marszu Tysiąca Tóg w Warszawie w tożsamości prokuratora w styczniu 2020 r.

- **Mariusz Krasoń** - prokurator Prokuratury Regionalnej w Krakowie, wiceprezes zarządu Stowarzyszenia Prokuratorów Lex Super Omnia ma postępowania wyjaśniające z powodu wypowiedzi dla TVN24, w których wskazywał, że prokuratorzy nie są zabezpieczeni przed pandemią koronawirusa.
- **Krzysztof Parchimowicz** - prokurator byłej Prokuratury Generalnej, przeniesiony na stanowisko prokuratora Prokuratury Rejonowej Warszawa - Mokotów w Warszawie, członek Stowarzyszenia Prokuratorów Lex Super Omnia, były prezes tego Stowarzyszenia. Wszczęto wobec niego:
  1. postępowanie dotyczące niepowiadomienia przełożonych o złożeniu wraz z innymi zdegradowanymi prokuratorami skargi do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka,
  2. postępowanie dotyczące opinii wyrażonej w programie „Czarno na białym” w sprawie nadania przez dyrektora Biura Prokuratora Krajowego urzędowego charakteru opinii Stowarzyszenia „Ordo iuris” i przekazania jej jednostkom prokuratury celem stosowania,
  3. postępowanie w sprawie decyzji innego prokuratora, która spowodowała długotrwałe zajęcie hali magazynowej w celu przechowywania dowodów rzeczowych i roszczenia finansowe dysponenta budynku wobec Prokuratury Regionalnej w Warszawie,
  4. postępowanie w sprawie udziału (w czasie trwania urlopu wypoczynkowego) w konferencji zorganizowanej w dniu 6 grudnia 2018 r. przez Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich na temat instytucji świadka koronnego i tzw. „małego świadka koronnego”,
  5. postępowanie w sprawie udziału w dniu 12 lutego 2019 r., w godzinach urzędowania w prezentacji raportu Komitetu Obrony Sprawiedliwości KOS; wyjaśnienia w tej sprawie Krzysztof Parchimowicz złożył na polecenie Prokuratora Regionalnego w Warszawie, przekazane prokuratorowi przez Naczelnika Wydziału II,
  6. postępowanie w sprawie kwestionowania zalecenia zastępcy Prokuratora Rejonowego Warszawa Żoliborz i domniemanego korespondowania z Zastępcą Prokuratora Regionalnego w Warszawie bez zachowania drogi służbowej,
  7. postępowanie w sprawie udziału i wypowiedzi, w dniu 11 października 2019 r. w konferencji Komitetu Obrony Sprawiedliwości KOS, dotyczącej naruszania zasad praworządności,
  8. postępowanie w sprawie nieprawidłowości w śledztwie przejętym przez Prokuraturę Regionalną w Warszawie, dotyczącym okresu poprzedzającego przejęcie sprawy,
  9. postępowanie w sprawie niepodjęcia zawieszonoego dochodzenia, w którym informacja o miejscu pobytu podejrzanego wpłynęła po przejęciu sprawy przez kolejnego jej referenta.

Postępowania dyscyplinarne

Przedstawione prokuratorom zarzuty dotyczą uchybienia godności pełnionego urzędu prokuratora, złamania zakazu apolityczności, udzielania wypowiedzi mediom bez zgody przełożonych.

Krzysztof Parchimowicz - prokurator byłej Prokuratury Generalnej, przeniesiony na stanowisko prokuratora Prokuratury Rejonowej Warszawa - Mokotów w Warszawie, członek Stowarzyszenia Prokuratorów Lex Super Omnia, były prezes tego Stowarzyszenia:

1. W sprawie udziału w dniach: 14 i 22 czerwca 2018 r. w godzinach urzędowania w dwóch rozprawach dyscyplinarnych prokurator **Beaty Mik**; łódzki rzecznik dyscyplinarny prowadził w tej sprawie postępowanie dowodowe, w którym przesłuchiwał wszystkich przełożonych i

zwierzchników służbowych prokuratora Parchimowicza z Prokuratury Rejonowej Warszawa Mokotów na okoliczność przestrzegania dyscypliny pracy, a następnie umorzył postępowanie dyscyplinarne; odwołanie Prokuratora Krajowego do Sądu Dyscyplinarnego (sygn. PK I SD 62.2019) było nieskuteczne; kasację Prokuratora Krajowego pozostawiono w Izbie Dyscyplinarnej bez rozpoznania jako niedopuszczalną z mocy ustawy (sygn. II DSI 37/20).

2. Postępowanie prowadzone przez łódzkiego rzecznika odpowiedzialności dyscyplinarnej, gdzie postawiono 3 zarzuty z powodu krytycznych wypowiedzi w mediach dotyczących złych warunków pracy w Prokuraturze Rejonowej Warszawa Mokotów, krytyki decyzji personalnych przełożonych oraz krytyki działań Prokuratury Okręgowej w Warszawie, polegających na ewentualnym zgłoszeniu udziału w postępowaniu rejestrowym Stowarzyszenia i krytyce przedłużającego się postępowania rejestracji Stowarzyszenia. Postanowieniem z dnia 30 marca 2017 r. postępowanie to zostało umorzone z powodu znikomego stopnia społecznej szkodliwości i jest prawomocne.
3. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego dla białostockiego okręgu regionalnego przedstawił prokuratorowi Krzysztofowi Parchimowiczowi w sprawie RP III RD 8.2018 zarzut z art. 137 ust. 1 ustawy Prawo o prokuraturze, dotyczący kolejnych publicznych wypowiedzi, komentarzy medialnych w postaci wpisów w serwisie Twitter oraz w programie „Czarno na Białym” stacji TVN24 wyemitowanym w dniu 25.10.2017 r. Postępowanie to aktualnie toczy się pod sygn. akt PK I SD 46.2019 przed Sądem Dyscyplinarnym dla Prokuratorów.
4. Postępowanie prowadzone przez białostockiego rzecznika dyscyplinarnego o sygn. III RD 20.2018, w toku którego przedstawiono zarzuty związane z niegodnym prokuratora zachowaniem w związku z krytyczną wypowiedzią w programie „Czarno na białym” oceniającej postępowanie Prokuratora Generalnego i innych prokuratorów, związane z procesem kardiochirurgów oskarżonych o spowodowanie śmierci ojca Zbigniewa Ziobry, a nadto wypowiedzi udzielonej Tygodnikowi „Polityka”, w której krytykowano postawy prokuratorów finansowo uzależnionych od władzy. Aktualnie postępowanie (sygn. PK I SD 99.2019) toczy się przed Sądem Dyscyplinarnym.
5. Postępowanie dyscyplinarne dotyczące uchybienia godności urzędu prokuratora w związku z podjęciem decyzji o publikacji na stronie internetowej Stowarzyszenia komunikatu pod tytułem „*Stanowisko w sprawie instrumentalnego podejmowania śledztw*”, zawierającego krytykę działania podjętego przez prokuratora Prokuratury Krajowej Tomasza Janeczka, pełniącego funkcję Prokuratora Regionalnego w Katowicach; w komunikacie na stronie internetowej jednostki wskazał on bowiem z imienia i nazwiska sędziego, którego dotyczyć miało wszczęte w prokuraturze śledztwo; sąd dyscyplinarny umorzył postępowanie sygn. PK I SD 11.2019 wobec oczywistego braku podstaw oskarżenia; odwołanie rzecznika dyscyplinarnego zostało uwzględnione, a sprawa przekazana do ponownego rozpoznania.
6. Postępowanie dotyczące rażącej i oczywistej obrazy przepisów prawa w związku z nienadaniem biegu jednej ze spraw i przekroczenia w ten sposób terminu 30 dni na wszczęcie lub odmowę wszczęcia postępowania. Prokurator Okręgowy Paweł Blachowski ukarał z tytułu tego przewinienia prokuratora karą upomnienia. W konsekwencji wniesionego sprzeciwu w dniu 3 października 2019 r. Sąd Dyscyplinarny umorzył postępowanie. Od tego orzeczenia rzecznik dyscyplinarny wniósł odwołanie do Izby Dyscyplinarnej, która uchyliła decyzję o umorzeniu i przekazała sprawę do ponownego rozpoznania.
7. W sprawie RP III RD 48.2019 zastępca rzecznika dyscyplinarnego w Łodzi zarzucił naruszenie obowiązku bezstronności z powodu wypowiedzi zamieszczonych w sierpniu 2019 r. na łamach Dziennika Trybuna i tygodnika Newsweek Polska, które krytykowały upolitycznienie prokuratury i konformistyczne postawy części prokuratorów. Sprawa rozpoznawana jest przez Sąd Dyscyplinarny (sygn. PK I SD 52.2020).

8. W sprawie III RP RD 39.2019 dnia 11 grudnia 2020 r. zastępca rzecznika dyscyplinarnego dla rzeszowskiego okręgu regionalnego przedstawił prokuratorowi Krzysztofowi Parchimowiczowi 7 zarzutów uchybienia godności urzędu poprzez:
- zamieszczenie postów na portalu Twitter ws. krytyki rzecznika prasowego PO w Warszawie i upublicznienia danych statystycznych, z których wynikało, że tłumaczenie delegowania prokuratora Piotra Skiby do PR w Grodzisku Mazowieckim nie mogły uzasadnić potrzeby kadrowe,
  - wypowiedź zamieszczoną 26 września 2018 r. na portalu Onet.pl w artykule „Nowe funkcje dla prokuratorów i rzecznika dyscypliny sędziów. Parchimowicz: to kupowanie lojalności” – krytycznie oceniającej system finansowego motywowania prokuratorów poprzez nagrody, dodatkowe zajęcia i uznaniowe awanse,
  - wypowiedź zamieszczoną 10 grudnia 2018 r. na portalu Onet.pl w artykule „Kontrowersyjne słowa Ziobry na antenie TVP. Prok. Parchimowicz: pali mu się pod nogami” zawierającą negatywną ocenę działań prokuratury w sprawie przeciwko Wojciechowi Kwaśniakowi i sposobu ich upublicznienia,
  - wypowiedź zamieszczoną w wywiadzie z 12.12.2018 r. „Rozmowy Piaseckiego” krytycznie oceniającą upolitycznienie prokuratury, postawy części prokuratorów na tle sprawy przeciwko Wojciechowi Kwaśniakowi podejrzanemu o niedopełnienie obowiązków w zakresie nadzoru KNF nad działalnością SKOK Wołomin,
  - wypowiedź z 10 stycznia 2019 r. podczas konferencji pod nazwą „Wolna Prokuratura”, zawierających krytykę upolitycznienia prokuratury,
  - kwestionowanie w listopadzie 2018 r. prawidłowości delegacji do Prokuratury Regionalnej w Warszawie i odmowy wykonania obowiązków służbowych,
  - wypowiedź w artykule „Polityki” nr 11 z 15 marca 2017 r. „Prokuratorzy czasów Ziobry” w zakresie niejednorodnych standardów stosowanych wobec prokuratorów podejmujących aktywność pozasłużbową.

Iwona Palka - była Prokurator Apelacyjna w Katowicach; obecnie w stanie spoczynku; członkini zarządu Stowarzyszenia Prokuratorów Lex Super Omnia - postępowania wyjaśniające z powodu uchybień formalnych w przebiegu odbytego przed laty jednego z zebrań Kolegium Prokuratury Okręgowej w Bielsku Białej zakończone w dniu 30 stycznia 2018 r. odmową wszczęcia postępowania w sprawie, decyzja jest prawomocna; ponadto w toku postępowania dyscyplinarnego prowadzonego przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego PG dla krakowskiego okręgu regionalnego w sprawie sygn. RP III RD 76.2020 stanęła pod zarzutem popełnienia deliktów dyscyplinarnych naruszenia godności urzędu, iż w wypowiedzi udzielonej "Gazecie Wyborczej", użyła określenia "patologia", odnośnie legalnej, zgodnej z prawem czynności służbowej delegowania asesora do wykonywania obowiązków służbowych w Prokuraturze Regionalnej w Katowicach, postępując w ten sposób niezgodnie z par. 2 pkt 4 Zbioru Zasad Etyki Zawodowej Prokuratorów; ponadto w dniu 26 lutego 2021 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego wydała postanowienie o uzupełnieniu postanowienia o przedstawieniu zarzutów, w którym zarzucono prokurator Palce uchybienie godności urzędu i dopuszczeniu się deliktu dyscyplinarnego, o którym mowa w art. 137 § 1 ustawy Prawo o prokuraturze, polegającego na niewykonaniu zalecenia Prokuratora Generalnego z dnia 11 marca 2014r. poprzez zaniechanie wskazania terminu wykorzystania zaległego urlopu wypoczynkowego przez Krzysztofa Kołaczka, prokuratora byłej Prokuratury Apelacyjnej w Katowicach i doprowadzenia do wypłaty w/w ekwiwalentu za 103 dni niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego za lata 2013 - 2016 w wysokości 92.320,96 zł, jak również nie wskazanie sobie terminu wykorzystania zaległego urlopu wypoczynkowego i wypłaty ekwiwalentu w kwocie 22.500 zł. Postępowanie jest w toku.

•

Wojciech Sadrakuła - prokurator Prokuratury Generalnej w stanie spoczynku, członek Stowarzyszenia Prokuratorów Lex Super Omnia - postępowanie wyjaśniające z powodu prowadzenia zajęć z uczniami w V edycji Tygodnia Konstytucyjnego, organizowanego przez Stowarzyszenie im. Prof. Zbigniewa Hołdę (partner KOS). Z powodu udziału w 2016 r. wraz przedstawicielami Komitetu Obrony Demokracji w posiedzeniu Komisji Ustawodawczej Sejmu RP w sprawie projektu ustawy o Trybunale Konstytucyjnym prokuratora Wojciecha Sadrakułę ukarano karą porządkową upomnienia przez Prokuratora Krajowego; w efekcie sprzeciwu pełnomocnika prokuratora Prokurator Generalny polecił skierowanie sprawy do rozpoznania przez sąd dyscyplinarny; W dniu 21 czerwca 2021 r. Sąd Dyscyplinarny uznał prokuratora Sadrakułę za winnego deliktu dyscyplinarnego i ukarał go karą upomnienia. 17 listopada 2021 r. Izba Dyscyplinarna utrzymała karę. Na skierowaną w styczniu 2019 roku prośbę pozostającego w stanie spoczynku prokuratora Wojciecha Sadrakuły o wyrażenie zgody na działalność literacką Prokurator Krajowy Bogdan Święczkowski wydał odpowiedź odmowną. W związku z powyższym prokurator Wojciech Sadrakuła w dniu 14 maja 2019 roku złożył do Trybunału Konstytucyjnego skargę konstytucyjną na wybrane przepisy ustrojowe kształtujące działalność prokuratury, podnosząc, że art. 103 § 6 Prawo o prokuraturze, nakładający na prokuratorów obowiązek uprzedniego uzyskania zgody na dodatkowe zajęcie bądź zatrudnienie (w tym wypadku polegające na podjęciu działalności literackiej) godzi w wolność słowa i wyrażania poglądów, a nadto wolność artystyczną.

•

Robert Kmiecik - prokurator Prokuratury Rejonowej w Zielonej Górze, członek Stowarzyszenia Prokuratorów Lex Super Omnia; wskutek sprzeciwu obwinionego od udzielonej mu przez Prokuratora Okręgowego w Zielonej Górze kary porządkowej upomnienia (PO I IV WOS 1160.10.2019) za udział w wiecu w obronie wolnych sądów, obecnie prowadzone jest przeciwko prokuratorowi Robertowi Kmiecikowi przez p.f. zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego PG dla wrocławskiego okręgu regionalnego postępowanie dyscyplinarne sygnatura RP IV RD 7.2020, w którym przedstawiono zarzut uchybienia godności urzędu w związku z powyższym wystąpieniem.

•

Alfred Staszak - prokurator Prokuratury Okręgowej w Zielonej Górze, członek Stowarzyszenia Prokuratorów Lex Super Omnia - na skutek wniosku Prokuratora Okręgowego w Zielonej Górze, p.f. zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego PG dla wrocławskiego okręgu regionalnego wszczął postępowanie dyscyplinarne (RP IV RD 8.2020) dotyczące naruszenia godności sprawowanego urzędu polegającego na ocenie decyzji przełożonego o zarejestrowaniu sprawy w rejestrze „Ko” zamiast w repetytorium „Ds” jako działania celowego i zmierzającego do niewykazania sprawy jako długotrwałej; owo naruszenie godności było związane z postępowaniem służbowym Prokuratora Okręgowego w Zielonej Górze, sygnatura akt PO IV WOS 1160.9.2019, w którym prokurator Alfred Staszak został wezwany do złożenia pisemnych wyjaśnień dotyczących „zaniechania niezwłocznego ogłoszenia” zarzutu osobie składającej fałszywe zeznania” – sprawa ta zakończona wytykiem orzecznictwem, który był niezasadny w sposób oczywisty (zastrzeżenie do wytyku skutkowało uchyleniem przez Sąd Dyscyplinarny wytknięcia w dniu 9 czerwca 2020 roku i umorzeniem postępowania PK I SD 16.2020); w przedmiotowej sprawie 11 września 2020 roku ogłoszono prokuratorowi Staszakowi zarzut popełnienia czynu z art. 137 § 1 Prawa o prokuraturze. Postępowanie pozostaje w toku.

•

Ewa Wrzosek - prokurator Prokuratury Rejonowej Warszawa - Mokotów w Warszawie; członkini Stowarzyszenia Prokuratorów Lex Super Omnia - przedstawiono zarzuty dyscyplinarne z powodu wypowiedzi w trakcie publicznego wysłuchania „ustaw sądowych” w gmachu Sejmu RP, z powodu wystąpienia na wiecu zorganizowanym przed Sądem Najwyższym w lipcu 2018 r. w obronie „wolnych sądów” i w związku z udziałem w materiale filmowym przygotowanym przez Inicjatywę Wolne Sądy, w którym wypowiedziała dwa zdania po angielsku; te zarzuty czekają na rozpoznanie w sądzie

dyscyplinarnym. Postępowanie pozostaje w toku przed Sądem Dyscyplinarnym przy Prokuratorze Generalnym za sygn. PK I SD 75.2020; Sąd dyscyplinarny dla Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym orzeczeniem z 25 sierpnia 2020 r. (PK I SD 80.2019) uznał prokurator Ewę Wrzosek winną przewinienia dyscyplinarnego z art. 137 par. 1 Prawa o prokuraturze (w związku ze stwierdzeniem trwającej 6 miesięcy i 22 dni beczynności w toku postępowań) i odstąpił od wymierzenia kary; zastępca rzecznika dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego dla warszawskiego okręgu regionalnego wniósł odwołanie od tej decyzji do Izby Dyscyplinarnej.

Robert Wypych - prokurator Prokuratury Okręgowej w Częstochowie, członek Stowarzyszenia Prokuratorów Lex Super Omnia - wezwany przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego dla katowickiego okręgu regionalnego (RP III RD 37.2020) do złożenia wyjaśnień w związku z wypowiedziami w mediach wskazującymi na niedostateczne przygotowanie prokuratury w zakresie środków ochrony osobistej oraz procedur postępowania, w związku z wybuchem epidemii COVID-19; aktualnie ma przedstawiony zarzut naruszenia godności prokuratora w związku z tą wypowiedzią, postępowanie jest w toku.

Należy wskazać, iż lista prokuratorów, wobec których inicjowane są postępowania wyjaśniające i dyscyplinarne jest niepełna, z uwagi na stanowiska prokuratorów, odmawiających ujawnienia ich danych personalnych z obawy przed dalszymi reperkusjami ze strony swoich przełożonych.

Wykazy

Sędziowie wymienieni w raporcie (według kolejności występowania)

Paweł Juszczyzyn

Aleksandra Janas

Irena Piotrowska

Andrzej Żuk

Jacek Barczewski

Agnieszka Żegarska

Ewa Dobrzyńska-Murawka

Dorota Ciejek

Krystyna Skiepmo

Mirosław Wieczorkiewicz

Bożena Charukiewicz

Rafał Lisak

Wojciech Maczuga

Kazimierz Wilczek

Maciej Żelazowski

Ewa Malinowska

Krystian Markiewicz

Waldemar Żurek

Adam Synakiewicz

Piotr Gąciarek

Marta Piłsniak

Maciej Ferek

Edyta Barańska

Maciej Czajka

Grzegorz Dyrka

Jarosław Gaberle

Janusz Kawalek

Joanna Makarska

Dariusz Mazur

Beata Morawiec

Ewa Szymańska

Katarzyna Wierzbicka

Anna Głowacka

Olimpia Barańska-Małoszek

Alina Czubieniak

Irena Majcher

Dominik Czeszkiewicz

Sławomir Jęksa

Małgorzata Dobiecka-Woźniak

Igor Tuleya

Alicja Korpus-Rutkowska

Ewa Maciejewska

Kamil Jarocki

Ewa Mroczek

Włodzimierz Brazewicz

Anna Bator-Ciesielska

Marek Nawrocki

Józef Iwulski

Marek Pietruszyński

Andrzej Stęпка

Włodzimierz Wróbel

Agnieszka Domańska

Iwona Wiśniewska

Katarzyna Błażejowska

Anetta Marciniak

Marzanna Piekarska-Drażek

Małgorzata Gersdorf
Dariusz Zawistowski
Marta Kozuchowska-Warywoda
Monika Dolińska-Ficek
Artur Ozimek
Agnieszka Pilarczyk
Agnieszka Poświęta
Małgorzata Czerwińska
Michał Karczewski
Kinga Misiukiewicz
Monika Orzechowska
Arkadiusz Krupa
Katarzyna Serafin-Tabor
Bartłomiej Przymusiński
Ewa Malinowska
Alina Bojara
Mariusz Broda
Wojciech Merta
Magdalena Hemerling
Marek Nawrocki
Monika Smaga-Leśniewska
Łukasz Biliński
Anna Głowacka
Agnieszka Niklas-Bibik
Marek Omelan
Wojciech Merta
Wojciech Łączewski
Andrzej Sterkowicz
Bartłomiej Starosta
Michał Bober
Jerzy Geisler
Rafał Jerka
Grzegorz Kasicki
Robert Kirejew
Krzysztof Kozłowski
Tomasz Marczyński
Justyna Mallek-Napierała
Jerzy Nawrocki
Katarzyna Wesółowska-Zbudniewek
Jacek Niedzielski
Monika Ciemięga
Katarzyna Kałwak
Monika Frąckowiak
Ewa Toczydłowska
Marta Wiśniewska
Paweł Wewiórski
Piotr Wangler
Katarzyna Żaczek-Czech
Jarosław Gwizdak
Dorota Lutostańska
Jerzy Stępień
Marek Celej
Małgorzata Kluziak
Dorota Zabłudowska
Rafał Maciejewski
Paweł Strumiński
Cezary Skwara
Barbara du Chateau
Jarosław Ochocki
Tomasz Marczyński
Anna Romańska
Rafał Mnich
Artur Onderek
Magdalena Lewandowska

Prokuratorzy wymienieni w raporcie (według kolejności występowania)

Waldemar Osowiecki	Mariusz Krasoń
Andrzej Piaseczny	Dariusz Wituszka
Sławomir Piwowarczyk	Zbigniew Szpiczko
Piotr Wójtowicz	Zbigniew Pustelnik
Piotr Skiba	Katarzyna Kwiatkowska
Anna Chomiczewska	Katarzyna Szeska
Wojciech Pełeszok	Ewa Wrzosek
Tomasz Nowicki	Jarosław Onyszczyk
Milan Danielewicz	Daniel Drapała
Jarosław Jaczyński	Artur Matkowski
Dariusz Kończyk	Elżbieta Czerepak
Małgorzata Kopczyńska	Arkadiusz Roćko
Andrzej Litwińczuk	Justyna Brzozowska
Wojciech Łuniewski	Józef Gacek
Andrzej Markowski	Krzysztof Parchimowicz
Piotr Michalak	Katarzyna Gembalczyk
Witold Niesiołowski	Elżbieta Gielo
Andrzej Padała	Damian Gałek
Maciej Prabucki	Dariusz Ślepokura
Marcin Śliwiński	Beata Mik
Urszula Turzyńska-Schultz	Iwona Palka
Henryk Żochowski	Wojciech Sadrakuła
Hanna Borkowska	Robert Kmiecik
Dariusz Różycki	Alfred Staszak
Dariusz Witek-Pogorzelski	Robert Wypych

Sędziów i prokuratorów reprezentują

Prok. Aleksandra Antoniak-Drożdż

Adw. Jakub Bartosiak

Adw. Radosław Baszuk

R.pr. Piotr Białach

Adw. Michał Bieliński

Prok. Jacek Bilewicz

Dr hab. Piotr Bogdanowicz

Adw. Justyna Borucka

Sędzia Włodzimierz Brazewicz

Sędzia Edyta Bronowicka

Apl. adw. Łukasz Bucki

Sędzia Maciej Czajka

Adw. Beata Czechowicz

Adw. Marcjanna Dębska

Adw. Jacek Dubois

Maria Ejchart-Dubois

Adw. Monika Frankowska-Krysiak

Prof. Adw. Mariusz Fraś

Adw. Michał Gajdus

Adw. Katarzyna Gajowniczek-Pruszyńska

Prok. Damian Gałek

Sędzia Piotr Gąciarek

Adw. Monika Gąsiorowska

Prof. adw. Piotr Girdwoyń

Adw. Sylwia Gregorczyk-Abram

Adw. Agnieszka Helsztyńska

Adw. Andrzej Herman

Prof. Aleksander Herzog

Adw. Marcin Hilarowicz

Adw. Piotr Hoffman

Adw. Michał Jabłoński

Adw. Joanna Jakubowska-Siwko

Adw. Ryszard Kalisz

Adw. Rafał Karbowniczek

Sędzia Grzegorz Kasicki

Adw. Kinga Kawczyńska

Adw. Anna Maria Kątnik

Adw. Natalia Klima-Piotrowska

Sędzia Małgorzata Kluziak

Dr Piotr Kładoczny

Sędzia Anna Korwin-Piotrowska

Apl. adw. Łukasz Kotuła

Adw. Mikołaj Kozak

SSN Wiesław Kozielowicz

Prok. Mariusz Krasoń

Piotr Kubaszewski

Adw. Dorota Kulińska

SSN Michał Laskowski

Sędzia Ewa Leszczyńska-Furtak

Adw. Andrzej Malicki

Sędzia Ewa Malinowska

Apl. adw. Kamila Marciniak

Sędzia Krystian Markiewicz

SSN Jarosław Matras

Sędzia Dariusz Mazur

Adw. Małgorzata Mączka -Pacholak

Adw. Paweł Murawski

Sędzia Michał Olszewski

Prok. Jarosław Onyszczuk

Apl. adw. Agata Owczarska

Adw. Adam Pązik

Prok. Andrzej Piaseczny

Sędzia Jacek Pietrzak
Adw. Mikołaj Pietrzak
Adw. Bartłomiej Piotrowski
Adw. dr Adam Płoszka
Adw. Urszula Podhalańska
Prof. Wojciech Popiołek
SSN Piotr Prusinowski
Adw. Bartosz Przeciechowski
Adw. Tomasz Przeciechowski
Adw. Patrick Radzimierski
Adw. Michał Romanowski
Adw. Jacek Różycki
Adw. Edward Rzepka
Adw. Maria Sankowska-Borman
Adw. Kinga Dagmara Siadlak
Prok. Wojciech Sitek
Prok. Piotr Skiba
Adw. Radosław Skiba
Adw. Maciej Skotnicki
Adw. Karolina Słomska
Adw. Marcin Słomski
Adw. Krzysztof Sokołowski
Prok. Grażyna Stanek
Adw. Marek Stańko
Adw. Krzysztof Stępiński
Prof. Krystyna Szczepanowska-Kozłowska
Prok. Zbigniew Szpiczko
Dr Marcin Szwed
Sędzia Ewa Szymańska
Prok. Andrzej Śliwski
Adw. Maciej Ślusarek
Adw. Bartosz Tiutiunik
Adw. Marta Tomkiewicz
Patrik Wachowiec
Adw. Michał Wawrykiewicz
Adw. Jakub Wende
Adw. Sandra Wieczorek
Adw. Agnieszka Wiercińska-Krużewska
SSN Paweł Wiliński
Adw. dr Katarzyna Wiśniewska
SSN Włodzimierz Wróbel
Prok. Robert Wypych
R.pr. Tomasz Zalański

**Komitet Obrony Sprawiedliwości KOS
to 13 organizacji partnerskich:**

Stowarzyszenie im. Prof. Zbigniewa Hołdy

Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”

Stowarzyszenie Sędziów „THEMIS”

Stowarzyszenie Prokuratorów „Lex Super Omnia”

Inicjatywa Obywatelska „Wolne Sądy”

Helsińska Fundacja Praw Człowieka

Instytut Prawa i Społeczeństwa INPRIS

Archiwum Osiałyńskiego

Stowarzyszenie Amnesty International

Fundacja Forum Obywatelskiego Rozwoju - FOR

Ogólnopolskie Stowarzyszenie Sędziów Sądów Administracyjnych

Forum Współpracy Sędziów

Stowarzyszenie Adwokackie Defensor Iuris

KONTAKT Z NAMI:

<http://komitetobronysprawiedliwosci.pl>

<https://www.facebook.com/KomitetObronySprawiedliwosciKOS/>

https://twitter.com/kos_komitet

e-mail: ejchartdubois@gmail.com

Możesz wesprzeć działania Komitetu Obrony Sprawiedliwości KOS

rachunek bankowy (Bank Handlowy): 93 1030 0019 0109 8530 0037 9368

Komitet Obrony Sprawiedliwości KOS nie prowadzi działalności gospodarczej.
Wszystkie działania finansowane są z dotacji Fundacji im. Stefana Batorego oraz darowizn.

**FUNDACJA
BATOREGO**

IM. STEFANA